

Kronika obce

*Zlaté
Moravce*

1953- 1971

1953

Začína posledný rok Gottwaldovej päťročnice – rok, ktorý má zavrieť veľké budovateľské dielo.

12.I. o 15.00 hod. konala sa z príležitosti II. sjazdu Československých obrancov mieru verejná manifestácia v Osvetovej besede.

Delegácia na mierový sjazd

15.I. o 17.hod. bola v Osvetovej besede slávnostná rozlúčka s delegátmi okresu na II. mierový sjazd do Prahy. Slávnosť bola otvorená s. Polačekom a aktuálny mierový prejav povedala s Korcová-Repková. Pri tejto príležitosti si dali pracujúci okresu Zl. Moraviec socialistické záväzky, ktoré boli aj v OB vystavené. Záväzkov bolo vcelku 281 kolektívnych a mnoho individuálnych. Za Zl. Moravce daly záväzky: Stavebný kombinát, Jednotná škola, Andezitové kameňolomy, Červený kríž a Úsvit. Na tento sjazd bolo vystavených 5 delegátov medzi nimi zo Zl. Moraviec za Červený kríž s Pušková.

Otvorenie nového kina

Úvodom:

Začiatky kinematografie v Zlatých Moravciach spadajú do doby pred I. svetovou vojnou. Ako svedčí pripojený výstrižok z „Bansi ellenör“ zo dňa 25. V. 1914 už druhé kino v Zl. Moravciach sa otváralo v r. 1914 v Prikrylovskom dome (pozdnejšie cukráreň Réczky). V roku 1926 zahájil Sokol premietanie a adaptáciu na kinosál upravenej pajte – v záhumení hostinca na ulici Janka Kráľa – kde sa až doteraz premietalo. Táto budova už dávno nezodpovedala svojmu účelu, veď už Sokol v roku 1938 pripravoval stavbu nového za „Menzou“ na Sládkovičovej ulici. Okupácia zmarila tieto snahy a Hlinkova garda, ktorá sa zmocnila kina, starala sa iba o to, aby zisky kina využila na svoje politické ciele, ale o budovanie sa nepostarala.

Nové kino

V oslobodenie ČSR dochádza k poštátneniu filmu a tak i k plnému rozmachu kinofikácie a konštruktívnemu budovaniu na tomto poli.

Vedenie štátneho filmu uznalo oprávnené požiadavky správy tunajšieho kina:

Vybudovať nový dôstojný stánok – a v r. 1951 zakúpilo budovu bývalej Slovenskej banky – a adaptáciu budovy zadalo Okresnému stavokombinátu v Zl. Moravciach, ktorý adaptačné práce začal 3.V.1951. Napriek mnohým ťažkostiam adaptácia bola zdarne prevedená nákladom asi 3, 500. 000 Kčs. Štátny film dodal dva nové projekčné stroje a diaprojektor. Kino je moderne zariadené, s ústredným kúrením, dobre riešeným osvetlením a bezchybnou akustikou. Počet miest: 383.

Slávnostné otvorenie bolo dňa 17. I. 1953 večer o 20 hod. Vkusne vyzdobené kino pojalo asi 450 prítomných občanov – zástupcov KSS, ONV, MNV – robotníkov, zamestnancov, vojakov, učňov, študentov.

Slávnosť bola zahájená hymnami, ktoré zaspieval spevokol gymnázia. Po básni „Epocha“ od J. Lenku prítomných privítal dlhoročný operatér kina J. Farkaš. Menovite privítal zástupcov : za ONV predsedu Štefana Krošláka, za KSS okresného tajomníka Kapšu, za MNV Imricha Šindlera. Vo svojom prívete vyzdvihol radostnú skutočnosť za viaceré desaťročia živej a teraz splnenie túžby. Pripomenul, že v poslednej dobe štátny film vybuďoval také kiná len v Piešťanoch, v Turčianskom Martine a v Zlatých Moravciach.

Predseda ONV s Krošlák zdôraznil úspešné všestranné budovanie v zemiach, kde vládne robotnícka trieda. Okresný tajomník KSS s. Kapša podčiarkol, že zásluhy i na tomto našom budovaní má SSSR, s. Stalin a Červená armáda. Za štátny film prehovoril správca kina s. Švec. Pripomenul, že otvorenie tohto kina spadá do obdobia veľkých mierových kongresov a s jazdov, čo je príznačné. Naša vláda poskytuje veľké miliony na kultúrne ciele. Pripomenul kultúrne poslanie sovietskych filmov, akým spôsobom môžu prispieť našim pracujúcim pri budovaní.

Po prejavoch zaspieval spevokol pod vedením profesora Podhorného sbor: „Znej pieseň víťazná“! Hymnou bolo slávnostné otvorenie zahlučené a prítomné obecnstvo videlo prvý žurnál a prvý film „Veľké dobrodružstvo“ o výskumnej ceste po Afrike, ktorú podnikol český cestovateľ Dr. Emil Holub.

21. I. bola spomienková slávnosť z príležitosti úmrtia V. J. Lenina. Pietny spomienkový prejav povedal s. Herda, tajomník SČSP.

17.II. v divadelnej sieni OB boli predebatované nové stanovy KSS za účasti pracujúcich, mládeže a občianstva. Referát podala krajská delegátka.

25.II. konaly sa obvyklé oslavy februárového víťazstva pracujúcich.

6. III. Rada MNV dala si záväzok obsiať všetku pôdu a do 1.V. splniť dodávku hovädzieho mäsa na 90% a bravčového na 80%.

7.III na Medzinárodný deň žien o 15. hod. bol sprievod s verejnou manifestáciou. Slávnosť zahájila s. Katrušinová a slávnostný ročník bol tajomník Krajského akčného výboru s. Belan. Pre zaslúžilé pracovníčky pri tejto príležitosti darovali podniky, závody a korporácie cenné knižné dary.

Smrť generalissima J.V. Stalina

Dňa 5. marca 1953 vysielal moskovský rozhlas správu o ťažkej chorobe generalissima J.V. Stalina, ktorú zopakoval aj čsl. Rozhlas. Táto zpráva ako aj ďalšie vydávané denne o jeho zdravotnom stave boli sledované obyvateľstvom s veľkým zrušením. V sobotu 7. III. 1953 naposledy vydýchol veľký budovateľ socializmu. Od tohto dňa až do pohrebu, ako v iných mestách tak v Zlatých Moravciach, postavený bol katafalk, pri ktorom sa striedali strážne vojska, milície, ČSM a pionierov.

V deň pohrebu, dňa 9. III. 1953, shromaždilo sa na námestí asi 3.000 občanov (armáda, SNB, milícia, osadenstvo závodov, podniky, úrady, ľudová správa atď.) Okresný tajomník KSS s. Kapša zahájil smútočnú panichídu. Potom obyvateľstvo vypočulo rozhlasom vysielanú triznu z Václavského námestia s prejavom predsedu vlády Antonína Zápotockého a s prisahou podpredsedu vlády Viliama Širokého. Internacionálou sa slávnosť skončila. Potom zapojený bol rozhlas na Moskvu. Mesto bolo vyzdobené smútočnými zástavami a štátnymi zástavami na pol žrdi. Výklady vyzdobené boli bustami a obrazmi Jazefa Visarionoviča Stalina.

Smrť prezidenta K Gottwalda

Ďalšia vzrušujúca správa otriasla myslami ľudu. Československý rozhlas ohlásil, že prezident čsl. Republiky Klement Gottwald je veľmi ťažko chorý a bude sa musieť podrobiť operácii. Beznádejné boli tiež všetky ďalšie zprávy. Dňa 14. III. 1953 o 11.hod. dopoludňa prezident Klement Gottwald zomrel.

Pokračovali dni smútku a k bustám J. V. Stalina pripojily sa obrazy a busty prezidenta Gottwalda potiahnuté čiernym flórom. Na Stalinovom námestí bol 14. III. 1953 postavený katafalk, pri ktorom sa striedali strážne milície, ČSM, pionieri, zástupcovia masových zložiek a občianstva až do dňa pohrebu. V tento deň v popoludňajších hodinách shromaždilo sa na Stalinovom námestí asi 3.500 občanov, ktorí vypočuli smútočné prejavy s. Kapšu a s. Krošláka a potom prenos pohrebu z Prahy.

Voľba prezidenta ČSR

21. III. zvolený bol za druhého robotníckeho prezidenta ČSR Antonín Zápotocký. Smútočné výzdoby mesta boli vymenené za oslavné.

24. III. schválila rada MNV návrh továrne na Chladničky, premenovať ulicu od OÚNZ po činžáky chladničky na „Ulicu 1. mája“

14.IV. pôdohospodarský referent zisťuje, že jačmeň a ovos boli zasiate na 100% a cukrovka na 98% JRD má jarné práce vykonané na 100%.

18. a 19. IV. Konala sa okresná konferencia KSS.

26.IV. zišiel sa okresný aktív JRD v divadelnej sieni OB a v ten istý deň v Robotníckom dome bola okresná konferencia SČSP.

1. máj

1. V. oslávili pracujúci z celého okresu manifestačným sprievodom, v ktorom pochodovaly massy robotníkov, roľníkov, pracujúcej inteligencie, mládeže športovcov atď.

Prehliadka LÚT

6. – 9. V. usporiadal ONV v Zl. Moravciach za spolupráce složiek NF v rámci osláv 8. výročia oslobodenia našej republiky sovietskou armádou, okresnú prehliadku ľudovej umeleckej tvorivisti. Program prehliadky, ktorá vyvrcholila 9.V. verejnou manifestáciou, je pripojený.

Ráno 9.V. padol silný mráz -4°, ktorý značne poškodil: vinice na 85%, zemiaky na 10%, okopaniny na 20%, ovocné stromy na 70% a orechy miestami na 100%.

10.V. napadlo množstvo snehu najmä v horských oblastiach, kde pod ťarchou snehu vyvalené boli mnohé stromy. Týmito stromami bola prerušená premávka. Aj na autostráde vedúcej od Nitry boli veľké snehové záveje.

Rozdelenie komunálneho podniku

11.V. v rade MNV rozhodovalo sa o rozdelení komunálneho podniku, ktorý bude zrušený 30.VI., na troje:

1.) na Okresný priemyselný kombinát, v ktorom budú výrobné dielne – aj výroba stavebných hmôt (tehelne), výroba cementového tovaru, kameňolomy a pieskovne

2.) Stavebný kombinát a výrobné dielne

3.) Sdružené služby mesta Zl. Moravce, doprava osobná a nákladná, prádelne, čistiareň, pohrebný ústav, cintorín, fotoateliér, čistenie záchodov, hydinárska farma, cukrárske predajne a holičstvo. Pohostinstvo od 1. VII. Z komunálneho podniku bude oddelené v prospech poverníctva vnútorného obchodu.

26.V. školská mládež usporiadala akadémiu z príležitosti 250-ého výročia založenia mesta Leningradu.

V posledné tri dni mesiaca mája obyvateľstvo bolo rozrušené správami o výmene peňazí a z toho dôvodu naplnilo obchody a kupovalo veci potrebné s nepotrebnými.

Menová reforma

Od 1. do 4. VI. v smysle zákona o menovej reforme vymieňali sa peniaze vo výmenných strediskách.

7.VI. konal sa v parku Festival mládeže spojený s Medzinárodným dňom detí.

14.VI. z príležitosti X. sjazdu KSS bolo daných v Zlatých Moravciach mnoho socialistických záväzkov.

Žatva

27.VI. začala sa žatva v zlatomoraveckom chotáre kosbou ozimného jačmeňa na topolčianskej ceste. Súčasne sa previedla podmietková orba.

So započatím žatvy otvorilo sa v Osvetovej besede propagačné a argumentačné stredisko, ktorého pôsobnosť má trvať 6 – 7 týždňov. Tu sa vyhotovovali bleskovky, nástenné noviny, rozhlasové relácie a zprávy.

Výstavba štadiónu

V mesiaci júni pokračovalo sa v práci na športovom štadióne. Po reorganizácii v telovýchove, najsilnejšia závodná telovýchovná jednota Spartak pri Chladničke, prevzala na seba výstavbu štadiónu od OV Sokola. Do konca júna malo sa na výstavbe vyčerpať 120.000 Kčs a do konca roku ďalších 300.000 Kčs. ONV z prostriedkov 5M plánu poskytol na výstavbu tohto ihriska 200.000 Kčs. Na dokončenie telocvične M.J. Sokol, poskytol Slovenský výbor pre telesnú výchovu a šport, ďalších 226.000 Kčs. (Sumy tu uvedené rozumejú sa v starej mene).

Kúpalisko – vodná nádrž

6.VII. zástupca protipožiarnej ochrany z III. referátu KNV v Nitre prišiel s ponukou na ONV do Zl. Moraviec, že kúpalisko, ktoré bolo zaplánované na r. 1954 môže byť postavené už toho roku, ak sa najde stavebný podnik, ktorý sa zaviazá túto prácu previesť. Komisia pozostávajúca zo zástupcov ONV, MNV a Sokola jednala s Okresným stavebným podnikom, ktorý sa zaviazal do konca roka 1953 túto prácu previesť. Stavebných 300.000 Kčs.

11. VII. K 7. festivalu mládeže v Bukurešti bola na námestí slávnosť za účasti štafiet ČSM.

13. VII. Začala sa žatva aj v súkromnom sektore so vzájomnou pomocou. JRD malo osiate 6 ha ozimného jačmeňa, ktorého výnos bol 28.60 g z ha.

Rada MNV schválila stavbu kúpaliska – vodnej nádrže v parku s nákladom Kčs 293. 000.

18.VII. o 19.hod. bola v Osvetovej besede spomienková slávnosť z príležitosti 60-tých narodenín veľkého sovietského básnika Vladimíra Majakovského.

4. VIII v rade MNV bolo usnesené mestské múzeum. V ten istý deň bolo rozhodnuté, že mesto zamestná 9 platených hasičov.

Tiež 4. VIII. Pôdohospodársky referent hlási, že žatva je prevedená na 100% a mlatba je v plnom prúde.

14. VIII. Z príležitosti uzavretia mieru na Korei bola mierová manifestácia v divadelnej sieni Osvetovej besedy.

Ponitrianske tehelne menia v najbližšie budúcnosti postaviť nový tehelenský závod v priestore Kalvária – Svätá Anna vedľa cesty Zl. Moravce – Host'ovce.

Výkop kúpaliska a archeologické nálezy

18. VIII. Začal Okresný stavebný podnik s výkopom kúpaliska - vodnej nádrže v parku. Pri výkope našly sa stopy po dávny obyvateľoch tohto kraja v podobe úlomkov kamenných nádob (mís, krčahov, hrncov), závaží a zbytkov ohnísk s popolom. Nálezy budú umiestnené v nádejnom mestskom múzeum.

Oslavy povstania s dožinkami

30. VIII. usporiadal ONV a SNF oslavy Slovenského národného povstania spojené s okresnými dožinkami s týmto programom:

O 8.hod.: Sprievod mestom

O 8.30 hod.: Referát k Slovenskému národnému povstaniu predniesol zástupca SPB.

O 9. hod.: Kladenie vencov k pomníku

O 9.30 hod.: Družstevná konferencia v OB

O 10.hod.: Cvičenie motocyklistov

O 11. hod.: Cyklistické preteky

O 14. hod.: Slávnostné zahájenie dožiniek predsedom ONV, s. Krošlákom

O 15. hod.: Zhodnotenie priebehu žatvy referentom IX. referátu s. Petříkom

Od 17.hod.: Ľudová veselica v parku

31. VIII. Hlásí pôdohospodársky referent, že JRD splnilo dodávky na 185 % a súkromný sektor na 110%. V o výkupe sa pokračuje.

Začiatok školského roku

1.IX. bol slávnostne započatý školský rok. Dopoludňa prehovorila k žiakom pred Strednou školou s. Katrušinová a o ½ 14 hod. na námestí mal k žiakom prejav s. Krošlák. Podľa nového školského zákona bola zriadená v Zl. Moravciach 8 – ročka v budove bývalej strednej školy v parku a 11 – ročka v budove gymnázia.

24. IX. spomenuté bolo 10. výročie popravy národného hrdinu Júliusa Fučíka. Pietny prejav mala s. Mária Mičková, odborná učiteľka. Školská mládež prispela kultúrnym programom. Pri tejto príležitosti bola aj výstava Fučíkových kníh.

Premenovanie ulíc

28.IX. rozhodla sa rada MNV premenovať niektoré ulice a sice:

Masarykovu (smerom k Topolčiankam) na ulicu Ant. Zápotockého

Štefánikovu na ulicu kapitána Nálepku

Rázusovu na ulicu Mičurínovu.

Túto kroniku od 1. januára 1950 viedol Ľudovít Kováč až do 30. septembra 1953.

Obecná kronika zmena

Dňom 1. októbra 1953 prevzal funkciu kronikára obce Dr. Štefan Rakovský, profesor, namiesto doterajšieho Ľudovíta Kováča, ev.a.v. farára v Zlatých Moravciach. Zmena bola prevedená v zmysle rozhodnutia rady MNV zo dňa 28. sept. 1953, čísl.usn.88/1953.

Veľká októbrová socialistická revolúcia – výročie

Október a november prebiehal v znamení osláv 36. výročia Veľkej októbrovej revolúcie. Aj činnosť SČSP bola zameraná na toto, najmä v mesiaci sblíženia čsl. – sovietskeho priateľstva, ktorý trval do 12. dec. 1953.

OV – KSS, OV – SČSP a Akčný výbor SNF v Zlatých Moravciach usporiadal z príležitosti 36. výročia Veľkej okt.soc.revolúcie a na otvorenie Mesiaca SČSP slávnostnú manifestáciu dňa 1953 v Zl. Moravciach nasledovným programom:

- 1.) Hymny (Mestská dychová hudba)
- 2.) Otvárací prejav predsedu výboru MSČSP
- 3.) Slávnostné odovzdanie štafety
- 4.) Báseň
- 5.) Hlavný prejav zástupcu KV – KSS a OV – KSS
- 6.) Kladenie vencov k pomníkom padlých
- 7.) Zakončenie internacionálov

Prítomných bolo 1.900 účastníkov. V programe sa pokračovalo slávnostnou akadémiou o 18. hodine v Dome osvetu s bohatým kultúrnym programom, miestnymi školami.

Oslavy boli doplnené aj slávnostným odovzdávacím hviezdicových štafiet z každej obce okresu, bola to štafeta posolstva mieru a vďaky. Zúčastnili sa na nej všetky složky Národného

frontu. Štafeta mala 1.410 bežcov, 50 cyklistov a 112 pozdravných stúh od rozličných organizácií.

Kultúrno – osvetoví pracovníci zlatomoraveckého okresu usporiadali v rámci „mesiacu ČSP“ vzornú okresnú prehliadku ľudovej umeleckej tvorivosti dňa 21. nov. 1953 v Dome osvet. Vznikly mnohé hudobné a spevácke školské súbory a ukázaly radostný rast nových kádrov umeleckých pracovníkov.

Požiar

Dňa 19. dec. 1953 o 15. hod. 55 min. vznikol požiar v I. žiackom domove pri PŠ(predtým vila Volmanna) na Štefánikovej ulici. Začalo horieť pri komíne č. izby 5 a odtiaľ sa to rýchlo rozšírilo na celú budovu. Škoda bola odhadnutá riad. PŠ na Kčs 350.000 na štátnom majetku a na Kčs 22.000 – na súkromnom majetku žiakov. Bol to internát len pre žiačky. Žiačky PŠ ubytovalo hneď v II. žiackom domove (v doterajších študovniach) v býv. „starej ľudovej škole a čiastočne v riad. byte gymnázia, ktorý sa práve uvoľnil. Pri horení sa prejavili veľké ťažkosti s vodou.

1954

Rok 1954 sa začal zavedomím pozmeneného slovenského pravopisu, čo sa týka aj obecnej kroniky.

Nár. výbory – Nový zákon

Najväčšou udalosťou z prvých dní nového roka je vládny návrh zákonov o národných výboroch, ktorý bol dňa 10. januára predložený celonárodnej diskusii vynikla prednáška lektora Česl. Spoločnosti pre šírenie politických a vedeckých poznatkov, s Dr. Ladislava Janoviča dňa 12. februára o 19. hodine v zasad. Sieni MNV, kde aj diskusia dosiahla patričná úroveň.

Pamätné dni

8.III. 54 bol oslávený MDŽ (medzinárodný deň žien) bohatým kultúrnym programom) bohatým kultúrnym programom v Dome osvety pri účasti 1.300 osôb.

15. III. bol premietaný dokumentárny film v kine „ Rozlúčka s Kl. Gottwaldom“ päť krát pri účasti 1527 osôb.

19. III. vykúpil armádny výbor v D. o. (účast' 500 osôb)

26.III. 1954 o 15. hod. „Bábkové divadlo“ predviedlo maňuškovú hru „Kohútik so zlatým hrebienkom v Robotníckom dome (účastníkov 400).

27.III. o 19. hod. bola eskváda v Dome osvety pod heslom „ Za radostnejší život“ s bohatým kultúrnym programom ľudových spevov, tancov a hudby. Vystriedalo sa 8 súborov. Vynikol spevácky zbor Pedagogickej školy pod vedením K. Jarábka.

28.III. o 20. hod. v rámci okr. Prehliadky LUT zahral ZK – ROH Zl. Moravce v D. O. divadelné predstavenie „ Statočný valach“ s veľmi dobrým úspechom.

Okresná prehliadka bola spojená aj s výstavou ľudových výtvarníkov, otvorenou z príležitosti svetového týždňa mládeže. Exponáty predstavovali zväčša maľby, drevoresby a kroj. Výstava bola otvorená od 27. marca do 3. apríla 1954.

4.IV. 1954 v rámci prehliadky LUT vystúpili aj maďarskí div. ochotníci z Ladíc a Jelenca s hrou Csikáš“ s dobrým úspechom.

24. IV 1954 sa usporiadal „ Učiteľský deň“ s bohatým kultúrno – zábavným programom. Dopoludnia boli odbor. prednášky a diskusia popoludní premietaný slovenský ľudový film a večer tanečná zábava. Na programe a spoločnom obede a večeri v Oceňovanej strednej škole boli prítomní všetci učitelia z okresu, ako aj viacerí politickí reprezentanti krajskí a okresní.

1.máj 1954

1.máj 1954 bol v znamení príprav volieb tak slávnostný, aký ešte Zl. Moravce nevideli. Vyše 17.000 účastníkov osláv naplnilo ulice a dôstojne reprezentovalo celý okres. Zastúpené boli v sprievode všetky zložky masových organizácií a škôl na čele s OV-KSS. O nezvyčajnej mohutnosti osláv hovorí zpráva osv. Inšpektora toho:

„Oslavy 1. mája t.r. boli veľkou manifestáciou dôvery a lásky nášho ľudu k našej slávnej komunistickej strane Československa a vláde, k prezidentovi republiky a k Sovietskemu sväzu, nášmu osloboditeľovi. Oslavy 1. mája niesli sa pod heslom: „V pevnom národnom fronte po boku SSSR vpred, po ďalší rozkvet našej vlasti, za mier.“ Prípravy na oslavy 1. mája boli prevádzané už niekoľko týždňov pred samou oslavou. Za pomoci zložiek Nár. frontu bol vypracovaný plán jednotlivých komisií, ktoré dosť uspokojive pracovali, aj na nedopatrenia technickej komisie, ktorá neprehliadla dostatočne technické zariadenie, čo zapríčinilo, že počas hlavného prejavu nechala v rozhlasovom aparáte porucha.

Komisia propagačná zaistovala propagáciu všetkými propagačnými prostriedkami, na dedinách i v okr. Sídla boli vyhotovené nástenky – montáže s tematikou 1. mája, ako aj so zameraním na blížiacu sa voľbu. Zložky NF zabezpečovali organizovanie a uzatváranie záväzkov. Pracujúci v JRD, v závodoch ako aj členovia masových organizácií, najmä ČSČK, SČSP a Sokola si na počesť 1. mája vytýčili hodnotné záväzky.

Priebeh vlastných prvomájových osláv: už od včasných ranných hodín sa ozývala hudba po uliciach nášho mesta. I sväzáci ŠS – ČSM radostne, spevom a hudbou postavili 1. máj. Už v podvečer 1. mája sa prevádzali radostné vystúpenia mládeže. Koncert dychovej hudby, pochod za spevu mestom, skupinové tance pionierov a sväzákov boli prvým jasavým pozdravom prvomájových osláv. V deň prvého mája zástavy ľudu z obcí a závodov sa slávnostne zúčastnili manifestácie. Sprievod na čele s vlajkami, spestrené transparentami, heslami a obrazmi štátnikov, ako aj s hudbou zaplnili ulice nášho mesta. Školská mládež, skupiny športovcov s členmi DŠO vytvorili jednu z najkrajších skupín sprievodu. Krásne sa vynímali Sväzarmisti na motocykloch, jazdci zo žrebčína Topoľčianky, ČSČK, Ústav nár. zdravia, Chladnička, Lesy Topoľčianky a iní. Radostne vyznávali všetci lásku k vlasti, ku Komunistickej strane a k Sovietskemu sväzu.

V obciach agitácie prevádzali agitačné dvojice v plnení úloh, spojených s oslavami 1. mája. Počet agitačných stredísk zapojených do osláv 1. mája bolo 46, kým počet agitačných dvojíc robil 743.

Účasť na prejave 17.350, v sprievode 12.945, počet zástav 173, obrazov štátnikov 259, počet obrazov kandidátov do NZ 5, transparentov 171, počet alegorických vozov 15, hudby 10, kraj. Skupín 2, športovcov 40.

Záväzky k 1. máju a X. sjazdu KSČ:

Obce: individuálne 26, kolektívne 102, spolu 128, v Kčs 16.688

Závody: individuálne 58, kolektívne 44 spolu 102, v Kčs 1.508

Školy: individuálne 192, kolektívne 42, spolu 234.

V popoludňajších hodinách sa usporiadala estráda ľud. tancov a spevu v Parku. Kultúrneho vystúpenia sa zúčastnilo 8 tanečných súborov, 2 hudobno – spevácka a 1 hudobný súbor.

Voľby do MNV

Voľby do MNV, ONV a KNV sa pripravovali v takom radostnom ovzduší, že v deň volieb, dňa 16. mája 1954, pristúpilo občianstvo k urnám uvedomelo a svoje hlasy skoro 100%-e odovzdalo na svojich kandidátov. Na predvolebných schôdzach, na ktorých sa kandidáti osobne predstavili, opakovane sa diskutovalo o najrozličnejších problémoch, ktoré sa buď priamo, alebo nepriamo dotýkali voličstva.

Členovia MNV

Do MNV boli zvolení títo kandidáti:

- 1.) Štefan Filipčík, maloroľník
- 2.) Vojtech Valach, zámočník, člen KSS od 1945
- 3.) Štefan Holý, murár a člen JRD
- 4.) Alexander Tomášek, mlyn. zam., rob. RSD, člen KSS,
- 5.) Alžbeta Truchlíková, úradníčka MNV
- 6.) Ján Čaládik, robotník – dôchodca, člen KSS od 1945
- 7.) Matilda Ránová, učiteľka, členka KSS od 1948
- 8.) Ludovít Lukáč, lekár, člen KSS od 1948
- 9.) Anton Flaška, železničiar, člen KSS od 1948
- 10.) Michal Škvarka, kuchár v RSD
- 11.) Ján Jenis, murár RSD, člen KSS od 1945
- 12.) Jozef Sarka, robotník, člen KSS od 1945
- 13.) Štefan Šindler, robotník, člen KSS od 1945

- 14.) Jozef Vančo, robotník, t.č. sudca OLS, člen KSS od 1945
- 15.) Jozef Mištík, člen SNB, člen KSS od 1948
- 16.) Jozef Očkay, robotník, člen KSS od 1945
- 17.) František Képeš, robotník, t. č. riad. Kamneolomov, člen KSS od 1945
- 18.) Jozef Hudec, železničiar, člen KSS od 1945
- 19.) Ján Pavlov, maloroľník, člen KSS od 1945
- 20.) František Valášik, rob. JRD
- 21.) Lucia Hitková, robotníčka, t. č. domovníčka v Chladničke
- 22.) Jozef Kováč, šofér ONV, člen ČSM
- 23.) Vojtech Želiezka, robotník v Tehelni, člen KSS od 1948
- 24.) Katarína Gregorová, robotníčka, domáca
- 25.) Imrich Šindler, robotník, t. č. zam. ČSD, člen KSS od 1945
- 26.) Štefan Kereš, robotník, vel. PO., člen KSS od 1948
- 27.) Irena Puškovová, pracovníčka Čsl.Č.Kr.
- 28.) Rud. Žilinčík, robotník v Chladničke
- 29.) Štefan Kováč, obuvník, t. č. zam. MNV, člen KSS od 1945
- 30.) Ján Zeman, robotník v chladničke, člen KSS od 1945
- 31.) Jozef Dvonč, maloroľník
- 32.) Katarína Barčíková, úr. ČSAD, členka KSS od 1948
- 33.) Barbora Vrábelová, robotníčka JRD
- 34.) František Mladý, obuvník, člen KSS od 1945
- 35.) Anna Krázelová, zam. Odevného obchodu
- 36.) Jozefína Špidlíková, úradníčka ONV – IV
- 37.) Michal Uhrin, robotník MNV
- 38.) Anna Červená, domáca, členka KSS od 1945
- 39.) Jozef Benček, mzdový účtovník Kamenolomov
- 40.) Barbora Blašková, robotníčka JRD

Členovia ONV

Do ONV boli zvolení títo kandidáti za obec Zlaté Moravce:

- 1.) Štefan Horvát, robotník JRD (predseda) člen KSS od 1945
- 2.) Michal Petrányi, rob., t.č. okr. Prokurátor, člen KSS od 1945
- 3.) František Staňa, člen SNB, člen KSS od 1945
- 4.) Rudolf Vajda, železničiar, člen KSS od 1945

Do KNV bol zvolaný za Zl. Moravce kandidát s MNV Tibor Horváth, riad. nemocnice, člen KSS od 1945.

Po vykonaných voľbách sa utvorila rada MNV a ONV. Za predsedu MNV bol opäť zvolený s. František Mladý a za predsedu ONV s. František Petrík z Obíc.

Žatevné práce

Príprava žatovných a mlatebných prác sa venovala značná pozornosť po stránke kultúrno – osvetovej.

V Dome osvetu sa zriadilo agitačné stredisko, kde v jednotlivých krúžkoch, ako výtvarnou, redakčnom a rozhlasovom zhotovili na bleskovky, nástenky, fotomontáže, diagramy, plakáty a heslá pre celý okres a prispeli tak nielen ku zdarnému prevedeniu žatevných a mlatebných prác, ale aj k propagovaniu čítania tlače a kníh. Najmä rozhlasový krúžok fungoval dobre. Relácie dobre poslúžili aj náboru do pôdohospodárskych škôl v zmysle uznesení X. sjazdu KSČ.

Žatevné a mlatebné práce ako aj výkup rastlinných a živočíšnych produktov prebiehal v meste a po celom okrese dobre.

LUT

Počas letných prác dobre fungovalo LUT v Zlatých Moravciach a po celom okrese. Kultúrne brigády usporiadali aj 13 kult. Zájazdov. Vynikli ZK Chladnička a ZK Ponitrianske tehelne. Mesto Zl. Moravce navštívili súbory LUT v rámci osláv SNP: 21. aug. profesionálny súbor NKD z Nitry, Ukrajinský súbor spevov a Tancov dňa 22. aug. a dňa 28. aug. ZK J.K. Vorošilova z Bánoviec nad Bebravou.

V letných mesiacoch sa prevádzali generálne opravy na DO (kaštiel), kde miestnosti múzea, ktoré boli už pripravené na I. poschodí, boli z vyššej moci posunuté na prízemie. Osveta sa zaviazala tieto miestnosti opraviť do jesene.

Voľby do NZ a SNR

Prípravy pre voľby do NZ a SNR boli prevádzané už na základe skúseností volieb májových.

Dňa 30. X. sa predstavili kandidáti do NZ a SNR, a to s. Mare Čulen a s. Matej Rusnák z Beladíc. Predstavenie bolo na námestí, kde sa zhromaždilo veľa obecnstva, školská mládež a masové organizácie. Predslov mal s. Marek Čulan za všeobecného nadšenia a častého aplauzu.

Oslavy OP Čechova

30. októbra si mesto v DO slávnostne spomenulo na 50. výročie smrti A. P. Čechova s primeraným kultúrnym programom.

Mesiac čsl.-sov. Priateľstva

Súčasne s prípravami volieb prebiehal aj Mesiac čsl. – sov. priateľstva v znamení zvýšenia úrovne všetkých kult. – osvetových akcií. Účinne sa zapojili opäť súbory LUT tak v meste ako aj po celom okrese. Vynikli súbory JSS a Ped.školy v Zlatých Moravciach. V predvolenej kampani sa usporiadal dňa 14. nov. klavírny koncert Hud. a artist. Akadémie v Bratislave a v predvečer volieb dňa 28. XI. Celovečerná estráda v Dome osvetu.

V rámci mesiaca čsl. – sov. Priateľstva, od 16. XI – 12. XII. bola usporiadaná Výstava sovietskych kníh, jednak v Zl. Moravciach a jednak v niektorých obciach okresu. Ped. Škola zas predviedla v tom čase v D. O. besedu o knihe P. Jilemnického „Pole neorané“ pri veľkej účasti obecnstva, najmä študentstva.

Agitačné stredisko svojimi krúžkami fungovali denne dobre, čoho dôkazom bol výsledok volieb dňa 29. nov. 1954, kedy odvolilo 99% občanov na svojich kandidátov do NZ a SNR, s. M. Čulana a s. M. Rusnáka.

Pri ukončení Mesiaca čsl. – sov. priateľstva dňa 12. XII. Vystúpil v D.O. Spevácky sbor slovenských učiteľov s hodnotným programom.

Nový obchod – miešaný tovar

Dňa 17. XII. Boli otvorené, resp. dané do prevádzky nové obch. miestnosti na námestí, prvý to moderný obchod v Zl. Moravciach.

Zásluhu na bohatej činnosti hospodárskej a osvetovo – kultúrnej v r. 1954 má predovšetkým novozvolený predseda MNV, s. František Mladý.

František Mladý

František Mladý sa narodil v r. 1907 (28.III) vo Vieske nad Žitavou z rodiny deputátnika na panskom majetku. Už ako 12 ročný bol zapriahnutý do roboty na rozličných

veľkostatkoch. Ako 16 ročný odchádza za obuvníckeho učňa do Levíc, kde po vyučení pracoval aj ako pomocník. Neskoršie v časoch nezičlivých, keď ako remeselník prácu nedostal, pracoval ako robotník pri tuneli Červená Skola – Marcegany, kde sa zúčastnil marxisticky už podkutý s. Mladý na veľkom robotníckom štrajku. Keď sa oženil, pokračoval ako pomocník, neskoršie ako majster vo svojom remesle v Leviciach, no nezabúdaj ani na svoj ďalší politický rast. Už ako mladý robotník vstúpil v Leviciach do Komunistickej strany Československa a veru ako taký prežil mnoho úskokov, najmä po roku 1938, kedy po „Viedenskom rozhodnutí“ sa presťahoval do Zl. Moraviec. Na novom pôsobisku s. Mladý pokračoval v ilegalite KSS. Po vypuknutí vojny, resp. po výsade nem. fašistov do SSR bol s. Mladý dňa 26. júna 1941 zaistený a vyšetrovaný žandármi a členmi U. Š. B., potom Krajským súdom v Nitre pre ilegálnu činnosť odsúdený na 4 mesiace väzenia a odňatia obč. práv, ako aj vysokú peňažnú pokutu Ks 5.000. Po návrate z väzenia bol daný pod žandársky dozor v obci. Avšak v r. 1944 sa znova aktívne zapojil s. Mladý do príprav SNP. Hneď po oslobodení sov. Armáda dáva svoje sily plne do služieb budovania štátu, najmä KSS, v udovej správe ONV aj MNV a v rozličných masových organizáciach. Vo svojej všestrannej činnosti úspešne pokračuje podnes a iniciatívne zasahuje do všetkých akcií MNV v rámci socialistického budovania našej vlasti.

1955

Rok 1955 je jubilejný rok. Uplynulo 10 rokov od oslobodenia nášho mesta i krajiny slávnou sovietskou armádou. Je tento rok 10. výročie budovania socializmu v našej vlasti. V intervenciách vyšších orgánov sa zišla dňa 14. jan. 1955 o 19. hodine na MNV rozšírená rada MNV, aby rokovali o prípravách dôstojnej oslavy 10. výročia nášho oslobodenia a socialistického budovania.

Oslavy 10. výročia oslobodenia

S. František Mladý, predseda MNV, otvoril poradu a prečítal veľkolepý program, ktorým Zlaté Moravce dôstojne oslávia uvedené jubileum. Hlavné body tohto programu tvoria:

- 1.) Úprava chodníka na Sládkovičovej ulici, po pravej strane
- 2.) Zrúti sa prístavba pravého krídla kaštiela a priestorov medzi OÚNZ a kaštieľom sa upraví na park oddychu. V parku sa postaví pomník slovenskému revolučnému básnikovi Jankovi Kráľovi. (O parkovanie sa bude starať s. Kovalovský z parku v Mlyňanoch a o parníku s. Dr. Rakovský z JSS v Zlatých Moravciach).
- 3.) Okolo kina sa zriadi železná ohrada podobne ako je pri kostole
- 4.) Upraví sa mosty
- 5.) Zriadi sa ohrada okolo kúpaliska
- 6.) Upraví sa ulice, zamedzí sa výtok nečistôt z dvorov
- 7.) Mestský park sa dá do poriadku. Rada MNV sa uzniesla, že väčšina prác sa prevedie dobrovoľnými brigádami celého obyvateľstva mesta, ktorého organizovanie uskutočnia všetci členovia MNV.
- 8.) Pokiaľ bude možné prevedú sa všetky uvedené práce tak, aby do 29. augusta 1955, výročie Slovenského národného povstania, boli verejnosti odovzdané. Vtedy sa otvorí aj výstava 10. výročia budovania socializmu v našom okrese v miestnostiach Okresného vlastivedného múzea (v kaštieli), ktoré sa súčasne slávnostne otvorí aj s inštalovanými mineralogickými zbierkami.

S. Mladý po vyčerpaní programu, zhrnul výsledky plodnej diskusie a vyzval všetkých prítomných k usilovnej spolupráci.

S vyjadrením s podnikateľmi aj hneď sa začalo. Uskutočnil sa dohovor s akad. Sochárom s. Stanislavom Birošom, s ústredím výtvarníkov „Tvar“ v Bratislave a ich expertom s. Dr. Lug. Beisetznerom, prof. VŠT ako architektom.,

Kultúrna činnosť v januári a februári 1955

V činnosti kultúrnej viedol za január Dom osvetu, ktorý v spolupráci so Spoločnosťou pre šírenie politických a vedeckých poznatkov a s OV – KSS, spolu s masovými organizáciami usporiadal 11 kultúrnych podnikov. Z uvedeného počtu 4 boli zo zdravotvedy, 1 politická, 2 vystúpenia súborov NKD (bábkový súbor), 1 vystúpenie hudobného súboru HŠ, 1 ľudová veselica v DO a 3 kult. – osvetové úzke filmy (Ernst Thälmann, Včelárstvo a Ochrana proti požiaru).

Vo februári bolo celkom 12 kult. Podnikov, a to 4 prednášky zo zdravotvedy (2 z hygieny úst a 1 zo zdrav. pre holičov), 1 predstavenie NKD (Kristína), 1 bábkové predstavenie NKD (Vodník Hasbrman) a 1 vystúpenie súborov LUT v DO (krúžok kraj. obl. Kola).

Dňa 19. II. o 19. hodine sa v DO previedlo seminárne školenie lektorov DO.

25. februára 1955 o 19. hodine bola slávnostná akadémia z príležitosti 7. výročia víťazstva čsl. pracujúceho ľudu (prítomných vyše 300).

Marec 1955

Opätovné schôdzky a prednášky boli zamerané na okrášlenie mesta a na prípravu jarných poľnohospodárskych prác. Marec bol mesiacom knihy, bolo preto v školách niekoľko výstav a najväčšia výstava kníh bola v Okresnej knižnici, usporiadaná Slovenskou knihou. Dňa 15. marca o 15. hodine bola prevedená okresná konferencia knihovníkov, spojená spojená s besedou o knihe Kataríny Lazarovej „Osie hniezdo“. V tento mesiac sa skončili ľudové krúžky ruštiny so záverečnou slávnosťou. Prebiehali po celú zimu v jednotlivých podnikoch a úradoch.

23. marca bolo v Dome osvetu prevedené seminárne školenie členov rád osvetových zariadení, a ich činnosti a funkciách.

Dňa 3. apríla 1955 sa previedla v Zlatých Moravciach „národná smena“, ktorej sa zúčastnilo 2. 975 osôb.

V druhej polovici apríla sa agitačno-osvetová práca zamerala na prípravu 1. mája. Už 30. apríla, v predvečer prvomájových osláv, sa usporiadala slávnostná akadémia s bohatým programom Pš a JSS v prítomnosti asi 1000 ľudí.

1. máj 1955

1. mája už od skorého rána bola hudba po uliciach a obyvateľstvo vyzdobeného mesta slávnostne čakalo na manifestačný sprievod, ktorého sa zúčastnilo celkom 18.800 osôb z celého okresu. V sprievode samotnom pochodovalo 16.378 ľudí, masových bolo 192 zástav, 348 obrazov, hesiel a transparentov spolu 362, alegorických vozov 4, v sprievode pochodovalo 11 hudobných súborov a mnohé skupiny krojovanej mládeže a uniformované jednotky dodávali celému sprievodu slávnostného lesku. Na Stalinovom námestí bola vyzdobená tribúna, odkiaľ odznali slávnostné prejavy a po nich sa oficiálne oslavy skončili. Popoludní sa pokračovalo v parku v ľudovej veselici.

Dňa 7. mája v sobotu o 14. hodine zasadalo v DO rozšírené plénum ONV, v prítomnosti všetkých predsedov a tajomníkov MNV, ako aj zložiek NF a početných hostí. Po zasadaní sa odmenili najlepší pracovníci štátnej a ľudovej správy.

9. máj 1955

Tohoročný 9. máj sa oslavoval ozaj okázale. V sprievode bolo 12.000 ľudí a pri prejave na Stalinovom námestí až 13.500 osôb. Na akadémii v predchádzajúci deň v DO bolo prítomných 500 ľudí. V deň osláv 9. mája sa absolvoval aj beh víťazstva za účasti 1000 športovcov. V dôstojnom sprievode bolo 8 krojovaných skupín, vlajky, transparenty a 4 hudby. K pomníkom padlých sa položilo 19 vencov. Po sprievode vypočuli všetci prítomní slávnostný prejav tajomníka OV – KSS, čím sa manifestácia 9. mája skončila.

Spartakiáda

Pred celoštátnou spartakiádou prebiehali krajské a okresné spartakiády. V Zlatých Moravciach sa konala okresná spartakiáda dňa 22. mája v prítomnosti 1440 cvičencov. ČSM zo škôl v počte 1200, Sväzom 30, DŠO Sokol 60, ROH 80 cvičencov atď. Spartakiáda sa konala na futbalovom ihrisku v prítomnosti 3000 hostí.

Leto 1955

Jún prebiehal v Moravciach v znamení celoštátnej pražskej spartakiády. Osobitným vlakom cestovali masy mladých i starých do Prahy. A v dňoch spartakiády nielen rozhlas sa počúval a čítali noviny, ale celé mesto bolo v duchu spojené s Prahou ako nikdy predtým.

V júli sa Moravce v čase radostnej žatvy zapojili plne do všetkých akcií. V DO sa zriadilo celé propagačné stredisko, ktoré malo osobitný krúžok redakčný, rozhlasový, tanečný,

hudobný a filmový. Denné vychádzali dobre nacvičené súbory do dedín, aby spestrili a oživilí ťažkú prácu našich roľníkov.

Kultúrno – osvetová práca nielen v meste ale v celom okrese sa zameriavala na úspešné skončenie žatevných prác, mlatby a rýchle prevedenie výkupu. Dodávka obilia bola splnená v Moravciach, ako aj v celom okrese do 25. aug. Na 100'03%. Počas týchto prác žatevných vystúpili tu aj 3 cudzie ochotnícke súbory, a to z Levíc, Hliníka n/Hronom a z Handlovej. Miestna hudobná škola vystúpila v Choči. V DO bola stále prevádzaná názorná agitácia so žatevnou tematikou. Začiatkom augusta bola v DO inštalovaná výstava Slovenského národného povstania.

Otvorenie múzea

Z príležitosti 11. výročia Slovenského nár. povstania bolo otvorené pre verejnosť Okresné vlastivedné múzeum za početnej návštevy hostí. V deň otvorenia bolo slávnostné zasadnutie ONV vo veľkej divadelnej miestnosti DO, kde správa ONM, s. Štefan Rakovský, mal slávnostný prejav „O vzniku, budovaní a význame ONV v Zlatých Moravciach.“ Otvorili sa štyri oddelenia, a to mineralogické, archeologické, munizmatické a odd. budovania socializmu. Záujem o zbierky sa prejavoval aj v nasledujúce dni hojným počtom návštev. Múzeum je umiestnené v budove kaštieľa, vpravo na prízemí.

September

2.september 1955 zahralo Krajské divadlo Jonáša Záhorského divadelné predstavenie „Tisíc a jedna no“ v div. sále DO pred návštevou 450 osôb.

18. septembra 1955 zahralo tamtiež Krajské divadlo v Nitre sov. hru „Chirurg Platon Krečet“ Prítomných bolo 400 osôb.

21. septembra bolo plénum ONV, spojené s hodnotným programom v prítomnosti 150 osôb.

Október

9. októbra miestna posádka ku dňu armády usporiadala ľudovú zábavu s veselým programom.

24. októbra odznela vo fyzikálnej JSS hodnotná prednáška astronóma Dr. Očenáša v prítomnosti 120 osôb na tému „Náš vesmír“.

November

5. novembra zahralo v DO krajské divadlo v Nitre hru „Pytači“ s veľmi dobovým úspechom za prítomnosti 520 účastníkov.

7. novembra odpol. Bol veľká manifestácia na námestí pri príležitosti 38. výročia Veľkej októbrovej soc. revolúcie za spoločného usporiadania ONV, NT a DO. Prítomných bolo 2.700 osôb.

Po manifestácii bola slávnostná akadémia v DO, kde program vyplnili krúžky miestnych škôl. Prítomných bolo na akadémii 700 osôb. 8. novembra Okresná ľudová knižnica v spolupráci s DO, SŠ a OVM usporiadala besedu o knihe Vl. Mináča „Na rozhraní“ pre verejnosť a najmä pre členov JRD z okresu. Beseda bola na vysokej úrovni, viedol ju Dr. Štefan Rakovský za spolupráce žiakov Ped. Školy. Prítomných bolo 250 osôb. November zapadol do mesiaca čsl. sovietskeho priateľstva, preto bol bohatý na kultúrnu činnosť. 20. novembra vystúpil tu v DO kúzelník Collini so svojou družinou. 23. nov. Voj. Posád. Správa usporiadala dôstojné oslavy 59. výročia nar. Klementa Gottwalda s vážnym programom. 27. novembra bola estráda Novej scény z Bratislavy pod vedením nášho krajana s. Strelku z Topoľčianok. Prítomných bolo až vyše 1000 osôb.

December 1955

4. decembra „Estráda radosti“ Hudobnej a artistickej ústredne v Bratislave prilákala do DO toľko ľudí, že aj po stranách stáli ľudia. 10. decembra sa usporiadala akadémia z príležitosti ukončenia Mesiaca čsl.-sov. priateľstva. Usporiadateľom bol ONV za spolupráce miestnych škôl.

11. decembra zavítal k nám na pozvanie DO divadelný súbor ochotníkov „Csernadok“ z Levíc a predviedli tu s nezvyčajným úspechom operetu „Čardášová princezná“ od J. Kalmána po maďarsky. Prítomných bolo 450 osôb.

Kultúrnych podujatí bolo v decembri viacej, z ktorých vynikli 14.XII. Bábkové divadlo „Zlato kráľa Magamaná“ z Nitry a 16.XII. predviedla skupina bratislavských umelcov varietné predstavenie. V ten samý deň 16.XII. započala činnosť aj „univerzita rodičov“ prednáškou s. M. Mičkovej na tému „Ako vychovať deti“ v plne obsadenej zasadačke DO.

17.XII. usporiadala miestna hudobná škola verejný koncert žiačky, kde sa niektorí jednotlivci dobre uviedli.

19. decembra usporiadali vojaci PS 22 večierok z príležitosti narodenín Antonína Zápotockého, nášho prezidenta. Prítomných bolo v DO 400 hostí. 24. decembra usporiadali si vojaci v kasárňach vianočný večer s programom osv. Krúžku závodov 29. augusta s výborným úspechom. Týmto sa aj skončil kult. Program v kal. Roku 1955, keď nepočítame veselé programy silvestrovské, ktorých bolo viacej.

1956

Rok sa začal na osvetovom poli s veľkým elánom. Organizoval sa hneď počiatkom januára Mestský hudobný krúžok (Š. Laktiš, učiteľ miestnej hudobnej školy), ktorý raz týždenne nacvičuje v DO. Členov je 20 a nacvičujú sa klasické skladby. Takisto sľubne ožil div. Krúžok, ktorý zreorganizoval v rámci DO s. Flaška a t. č. nacvičuje hru od J. Bukovčana: Surovô drevo.

V januári sa vystriedalo niekoľko súborov v DO, tak 7. I. bola estráda, spojená s tancom PS – útv. 4997 – estv.skup.

12. I. literárny večer OLZ z príležitosti storočnice Ľudovíta Štúra, s programom Ped. Školy (ved. Dr. F. Triska).

15. I. zahral ZK – ROH 29. augusta „Krejčinský sa žení“ za účasti 300 prítomných.

22. I. vystúpil Voj. Útvar PS – 22 s dobre nacvičeným kusom „Rozum do hrsti“.

V mesiaci ja. Začala svoju činnosť dňa 20. I. aj Univerzita rodičov s prednáškou Dr. Kulského, prim. Detskej nemocnice „Dieťa v predškolskom veku“. Z iných prednášok v DO vynikli ešte dve pre ČSM na tému „Fučík a mládež“

27. – 29. I. prebiehal v DO Kurz premietáčov filmu, usporiadaného Čsl. štát. filmom a kult. Odb. KNV.

28. jan. sa predstavili obecnstvu členovia „Hudartu“ z Bratislavy (Hud. a artist. ústredňa) s veselým programom „Smejte sa na zemi“.

Zima

Február nás prekvapil s dosiaľ nezvyčajnou tvrdou zimou, niekedy v noci klesol teplomer až na – 25°C.

V politickom živote sa prejavuje veľká ozvena XX. sjazdu KSS v Moskve a ovládne úplne aj spoločenský život, kde sa veľa diskutuje o niektorých referátoch, menovite o ref. S. Chruščeva. V športe sa uskutočnili 26. II. lyžiarske preteky najmladších (do 14 rokov) v miestnom parku s veľmi pekným výsledkom v prítomnosti početného obecnstva.

28. II. zahrlo Krajské divadlo v Nitre v DO za réžie Pavla Haspru, rodáka topoľčianskeho J. Zeyera „ Radúz a Mahulienka“. Hlavnú rolu tejto pohádky hral Anton Korentšy, abs. Vys. Školy muzických umení, rodák z Novej Vsi nad Žitavou. Obidvaja naši rodáci si zaslúžili neutíšiteľný potlesk obecnstva.

Marec

9. marca Divadelný krúžok „Tekov“ pri DO sa predstavil obecnstvu divadelnou hrou „Surovô drevo“ v réžii s. Flašku a Tekovského. Predstavenie navštívilo 450 prítomných, ktorí nešetřili potleskom a chválou.

11. III. sa predstavenie opakovalo na všeobecnú žiadosť a znova bol výkon hercov kvitovaný búrlivým potleskom 543 prítomných.

JRD

JRD nášho mesta sa dožilo defektu pri stavbe studne na svojom novom hospodárskom dvore, na Beňadickej ceste. Studňa sa začala kopat' ešte koncom roku 1955, avšak na jar v hĺbke 15 m sa ukázala ťažkosť s vodou. Chyba bola akiste zapríčinená nedôslednosťou Agroprojektu, ktorý nepreviedol dostatočný prieskum pôdy. Voda sa objavila v hĺbke 1320 m, ale pri spúšťaní betónových kruhov (á vyše 7 t) sa tieto posunuli bokom. Prácu prevádzal so svojimi pomocníkmi Vinco Šlosiar z Hostí. Teraz je treba kruhy znova vypodvihnúť a odborne zasa uložiť do hĺbky.

Okrášlenie mesta – Zrúcanie prístavby kaštieľa

Apríl

Rada MNV, pod vedením svojho agilného predsedu, s. Františka Mladého, stále sa usiluje a krášlenie mesta v zmysle moderných zásad urbanizácie a socialistickej výstavby. Tak bolo aj rozhodnuté, že starý prístavok za pravým krídlom kaštieľa, (Nám. 1.) teraz Domom Osvety, ktorý je už úplne ošarpaný a na rozpadnutie, sa zbúra a tak získaný priestor medzi kaštieľom a OÚNZ sa pretvorí na park s detským ihriskom a vyzdobí sochou nášho revolučného básnika Janka Kráľa. Aby sa pomohlo družstevníkom (členom JRD v Zlatých Moravciach), daroval sa im tento starý prístavok za nepatrný poplatok, hlavne však za prácu, ktorú by vložili do rozobrania a odpratia tohto stavebného materiálu. Nakoľko členovia JRD ani po opätovnej výzve nejavili záujem o tento materiál za uvedených podmienkach, rada MNV prenechala túto prístavbu, resp. stavebný materiál za tých samých podmienok skupine sociálne slabých robotníkov, ktorí sa svojou činnosťou už niekedy zaslúžili o zveľadenie mesta. Búraním tejto staršej stavby, umelecky a kultúrne bezvýznamnej, sa začalo 10. apríla 1956. Pracovalo sa tu skoro denne v mimopracovnom čase, skoro ráno alebo neskôršie odpoľudnia.

Výstava výrobkov Tov. na chladničky

15. – 25. IV. Bola usporiadaná výstava výrobkov našej Továrne na chladničky v Robotníckom dome, ktorá sa tešila naozaj veľkému záujmu a návšteve obecnstva.

28. IV. Sa usporiadala prehliadka súborov LUT zo škôl nášho okresu v DO za účasti 200 prítomných.

Máj

Oslavy 1. mája sa pripravovali už predchádzajúce dni, koncom apríla.

1.V. slávnostná nálada mesta bola nezvyčajná od skorého rána. Hudba a spev prebúdza tých, čo si podriemali po 6. hodine. Prvomájové oslavy mal na starosti osobitný výbor OV – NF, ktorý vopred vypracoval presný program osláv do najmenších podrobností. Dopoldňajší slávnostný pochod mestom s hudbou, štandardami, transparentami našich i spriateleneých štátnikov, vzornými pochodmi podnikov, úradníkov, úradov, škôl a rozličných masových organizácií, za volania hesiel, spevu a tanca, sv 17. 000 pochodujúcimi bol naozaj úchvatný. Slávnostná nálada vyvrcholila pred hlavnou tribúnou na námestí, kde sa na túto prehliadku zhromaždili vedúci činiklia Strany, okresnej i miestnej ľudovej správy a ďalšie vedúce osobnosti vynikajúcich robotníkov, družstevníkov a zástupcov KNV, KV – KSS a mládežníckych organizácií. Popri pôsobivých transparentoch, veľmi impozantne kráčali jazdci štátneho žrebčína v Topoľčiankach a hnali sa motoristi Svázarum svojou príkladnou disciplínou, svojimi vyrovnanými radmi a zástupmi. Po skončení sprievodu odznel slávnostný prejav. Po prejave sa obecnstvo rozišlo, aby odpoľudnia znova pokračovalo v ľudovej veselici v DO a v miestnom parku.

Oslavy Dňa víťazstva

8. V. večer sa odbavovala slávnostná akadémia pri príležitosti Dňa víťazstva s bohatým umeleckým programom miestnych škôl.

9. V. sa začalo slávnostným zasadáním ONV, pokračovalo sa sprievodom neobyčajného nadšenia a mohutnosti a napokon zavŕšený bol deň kladením vencov k pomníkom padlých hrdinov.

Večer toho samého dňa Krajského divadla v Nitre zahrlo známu divadelnú hru „Drotár“ v DO pred preplneným hľadiskom.

Ohrada pri parčíku Janka Kráľa

10. V. sa v rámci okrášľovacej akcie mesta začali murári so stavbou murovanej ohrady budúceho parčíka Janka Kráľa, medzi kaštieľom a OÚNZ.

Výstava pri 35. výročia pl. KSČ – OVM

14.V. sa otvorila jubilejná výstava z príležitosti 35. výročia založenia KSL v miestnostiach Okresného vlastivedného múzea, pod názvom „Robotnícke hnutie v našom okrese, od najstarších čias až podnes.“ Výstavu navštívilo vyše 1.700 osôb.

Koncerty a divadlá

19. V. sa odbavoval slušnej úrovne koncert umelcov bratislavskej kancelárie. Na programe boli klasici XIX. Storočia.

25.V. bol koncert Hudobnej školy v Zlatých Moravciach, na ktorom sa prejavili naši mladí muzikanti.

26. V. znova vystúpil náš divadelný krúžok „Tekov“ s hrou „Dámy a husári“ v DO. Hru predviedli ku všeobecnej spokojnosti početného prítomného obecnstva. Predstavenie sa zopakovalo aj dňa 27. V. s veľmi dobrým úspechom.

Turistické preteky

27. V. sa konali okresné orientačné turistické preteky. Po otvorení sa odišlo autobusom do Topoľčianok, kde pre vhodnosť terénu sa preteky stretli naozaj s mimoriadnym záujmom a úspechom. Najlepšie sa umiestnili žiaci JSS, Pedagogickej školy a OSŠ z Topoľčianok.

Bábkové divadlo

28.V. zavítal k nám bábkársky súbor KND z Nitry a usporiadal tu dve predstavenia pre školy.

Počasie

Počasie je koncom mája veľmi suché, je oprávnený strach a obava o budúci chlieb a obilie.

Jún

1.VI. zavítal k nám konečne toľko spomínaný baletný súbor školy Elly Fruhsovej z Bratislavy. Menovaná vystúpila so svojimi žiačkami aj dva razy, pre školy aj dospelých.

Počasie – zmena

8.VI. je konečne zmena v suchom počasí. Zrazu sa spustil víchor a priniesol túžobne očakávaný dážď, ktorý trval niekoľko dní, príroda ožila. 10.VI. sa predstavil nášmu mestu v DO ochotnícky divadelný krúžok „Nitran“ z Nitry hrou „Sto dukátov za Juana“. Predstavenie navštívilo cca 250 osôb.

Školstvo

Tento mesiac bol živý, najmä na poli školskom. Záverečné skúšky na OSŠ a na JSS, ako aj maturitné skúšky v týždni od 18. – 23. VI. prebiehali dobre za slušnej úrovne vedomostí žiakov 8. aj 11. Triedy.

ČSM – juniáles

24. VI. OV – ČSM usporiadal „juniáles mládeže“. Na odpoľudnajšom zábavno – propagačnom sprievode žiakov miestnych škôl príjemne sa zabávalo spolu so žiakmi celé obyvateľstvo mesta. Mnohé nezvyklé scény nielen spestrili zábavnú stránku celej akcie, ale boli aj veľmi poučné. Napr. viedla sa krava s klobúkom na hlave, alebo parodizovaná scéna svadobného sprievodu bola zameraná na žiačky, ktoré sa hneď po mature vydávajú. Po

sprievode bol v aule JSS kultúrny program, spojený s tancom. Večer toho samého dňa zahralo v DO Krajské divadlo z Nitry s dobrým úspechom a v preplnenej sále div. Hru „Chvost“.

Výstavba kúpaliska

Tento mesiac sa dohotovila aj výstavba kúpaliska v parku, resp. kabínov a celé kúpalisko bolo odovzdané do užívania verejnosti. Zasa jeden zásluhný čin MNV, ktorým splnil dávnu túžbu obyvateľov, najmä mládeže, ktorá dostala takto slušný bazén na pestovanie vodného športu. Dostavala sa aj filtračná stanica pri potoku (mlynskom náhone).

Archeologické nálezy

Pri kopaní bazénu už v predchádzajúcom roku sa zistili stopy sídliska prvých roľníkov nášho dnešného mesta, črepy volutovej kultúry. Znova sa preskúmala priekopa a výkopy filtračnej stanice v tomto mesiaci a zistili sa bezpečne črepy rímsko – provinciónálnej kultúry. Archeologický prieskum prevádzalo OVM v spolupráci s KNM v Bojniciach. Nálezy sú uschované v zbierkach OVM.

V júni sa dokončila aj murovaná ohrada okolo parčíka Janka Kráľa zvýšil sa vzhľad tohto priestoru.

Júl

Výstavba činžiaka

1.VII. Bol dostavaný činžiak za OÚNZ, blízko OSŠ na okraji parku a odovzdaní do užívania nájomníkom. Budova má 18 bytových jednotiek a vybudovala sa z iniciatívy MNV, ktorý bol aj investorom. Obvzlaštne starostlivosť prejavovali o stavebné práce predseda a tajomník MNV, ktorí dobre poznajú bytové pomery a ťažkosti a ich touto cestou sa im usilovali čeliť. Stavba stála Kčs 1.800.000.

Ťažkosti sa prejavovali pri stavbe so studňou, ktorá sa musela kopat' až do hĺbky 40 m, hoci na okolí je vody dosť už aj do 20 m hĺbky.

Tešínske divadlo

6. VII. Navštívilo naše mesto Tešínske divadlo a zahralo v DO s veľmi dobrým úspechom populárnu hru „Dobrý vojak Švejk“.

Výstava diela J. Kráľa

Začiatkom tohto mesiaca sa otvorila výstava životného diela Janka Kráľa, niekdajšieho moraveckého obyvateľa, slovenského básnika a revolucionára, ktorého 80. výročie smrti (23.V. 1876) bolo tohto roku. Výstavu usporiadalo riad. DO s okresným vlastivedným múzeom v miestnostiach DO, na 1. poschodí.

Propag. Stredisko MNV

Cez žatevné práce sa zvýšila činnosť propagačného strediska na MNV (veľká zasadačka), o ktoré sa zaslúžil s. Július Holý pri obstarávaní rozhlasových vysielaní.

Archeologický nález neolitická pec

V druhej polovici júla sa previedli archeologické výskumy na niektorých fundušoch za parkom, v priestore medzi Chyzerovcami a Zlatými Moravcami s veľmi dobrým úspechom. Našli sa, podobne ako pri filtračnej stanici, črepy kultúry rímsko - provinciónálnej, z mladšej doby hradištnej a zo slovenského stredoveku. Veľmi vzácny je nález na funduši Jozefa Šťastného, neolitická pec, na vypodvihnutí ktorej sa práve pracuje.

Rast múzea – objav jaskyne

Miestne múzeum bolo obohatené novými exemplármi po prieskume 29. VII. Na Žibrici, pri Žiranoch. Objavená tu jaskyňa oplýva prírodnými krásami, z ktorých prinesené farebné kvaple a červenohnedé vápencové útvary sa vyvinštalovali v oddelení neživej prírody OVM. Jaskyňu sme nazvali „Zviolou jaskyňou“ a jej dve nádherné steny dolu v dome hráškovou a karfiolovou stenou. Dóm je rozmerov asi 10 x 12 m pôdorysom o výške cca 20 m. Fotografie z hĺbky 60 m boli urobené pri umelom svetle a sú uložené tiež v OVM, spolu s fotografiou expedičného sboru. Ochotne pomáhali pri tomto prieskume nášmu múzeu pracovníci Archeologického ústavu v Nitre a Krajského nitrianskeho múzea v Bojniciach. Múzeum požiadalo cestou KNV o subvenciu Kčs 58.000 na prevedenie prístupu k jaskyni z boku, pre turistov a širšiu verejnosť vôbec. J. Bárta: Krásy Slovenska, č.1, roč.1957.

Výstavba rodinných domkov

Vo výstavbe mesta sa pokračuje a počet nových domov rastie priam pred očami nielen na fundušoch za parkom, ale zrovna tak za Dolným majerom, t. zv. Železničiarске oslavy a tiež na fundušoch pri Beňadickej ceste a za t.zv. „telepom“ i inde.

August

Divadlo z Karlína

10.VIII. navštívilo mesto pražské divadlo z Karlína a predviedlo s dobrým úspechom „Poľskú krv“ ku všeobecnej spokojnosti obecnstva.

Výkup poľn .produktov

Propagačné stredisko pokračovalo vo svojej činnosti cez celú žatvu. Výkup poľnohospodárskych produktov sa previedol včas, ba ešte o tri dni pred stanoveným termínom na 104%. Výkup všetkých poľnohospodárskych produktov, spolu so živočíšnymi rokmi aj u tých roľníkov, ktorí dosiaľ nepochopili význam výkupu. V plnení živočíšneho výkupu zaostávajú roľníci s vyššou výmerou (nad 10 ha) pôdy oproti nižším.

Výstava J. Kráľa

Výstava J. Kráľa bola otvorená až do konca mesiaca a navštívilo ju cca 1.800 ľudí.

Archeologické nálezy

V auguste sa našli na mieste spomenutej eneolitickej pece, objavenej v júli t. r., črepy kanelovanej keramiky, pazúrikové čepele, kremencové škrabadlá, pazúrikové kvoty. Pec bola vyzdvihnutá za spolupráce Krajského nitrianskeho múzea s Okresným vlastivedným múzeom, s pomocou Okresného stavebného podniku. Všetky náklady finančné znášalo Krajské nitrianske múzeum v Bojniciach a napokon pec vyvinštalovanú v tunajšom múzeu prenechalo pre naše zbierky archeologické (práce stáli vyše Kčs 2.600). Pec je cca 4.000 rokov stará, okrúhleho tvaru o priemere 1.90 m, o výške 0.40 m. V j. časti má podlhovastý otvor asi 0.60 m široký a 0.19 – 0.22 m vysoký. Na vrchu má otvor 33 x 23 cm, ktorý akiste slúžil pre dym. Steny pece sú 2 – 3 cm hrúbky a podlaha je z vypálenej hliny o hrúbke 3 cm. Tento nález veľkej dokumentačnej a vedeckej ceny bol umožnený upozornením vedúceho múzea súdruhom Štefanom Šabom, riad. Okresného stavebného podniku a ochotou Jozefa Šťastného, a funduši ktorého sa nález vyskytol. Postup obidvoch zasluhuje úctu a vďaku pre ich lásku k rodnému kraju a ich pokrokové zmýšľanie.

September

So zbúraním prístavby ku pravému krídlu kaštieľa sa veľmi pousilovali v posledných týždňoch. Pracovalo denne priemerne 6 chlapcov a odpracovalo sa od začiatku týchto prác 4.380 hodín. Do 14.IX. boli odpratávacie práce zhruba aj hotové, skončené.

Pol'nohospodárska výstava

Súčasne sa zakončováním uvedených prác sa už pripravovala výstava na priestore budúceho parčíka Janka Kráľa, ktorá pred titulom Okresnej poľnohospodárskej výstavy bola krásna vyinštalovaná a dňa 15.IX. otvorená. Výstava trvala až do 22. IX. a ukázala krásne výsledky rastlinnej aj živočíšnej produkcie v okrese. Vystavovali štátne majetky, JRD a súkromne hospodáriaci roľníci i jednotlivci ovocionári, chovatelia hydiny, kožušínovej zveri a domácich králikov. Výstavu navštívilo do 17.000 ľudí.

Osvetová činnosť

V nedeľu dňa 16. IX. zahralo Krajské divadlo z Nitry sovietsku hru „Posledná láska“ pred preplneným hľadiskom DO.

22. IX. v sobotu bola estráda Artistickej a hudobnej ústredne v Bratislave, veľmi peknej umeleckej úrovne, prevedenej tiež v DO.

Október

Mesiac plný schôdzok a plánovaní programov pre zimné mesiace.

Oberačky

10. X. bol veselý deň, začali sa v Moravciach „oberačky“. Mesto bolo stále vo veselej nálade, tradičnej od nepamäti.

Koncert – Karin

20. X. sa usporiadal vysokohodnotný klavírny koncert obľúbeného klavírneho virtuóza V. Karina z Bratislavy. Na programe sa striedali naši klasici, ruskí a iní. Koncert sa vydržoval v aule JSŠ v usporiadaní DO.

November

10. XII. Zahralo Krajské divadlo z Nitry veselohru „Morálka pani Dulskej.“

JRD – výstavba

V novembri sa usilovne pracovalo ešte na novom kravíne JRD, na Beňadickej ceste, aby sa v novom roku 1957 už naozaj mohlo JRD nasťahovať do svojho nového dvora. Doteraz JRD používa Dolný majer, ktorý v r. 1950 – 55 adaptovali. Majiteľom bol MNV a tento celý majer odovzdal po utvorení JRD jemu do užívania.

December

Divadlo

4. XII. Zahrali naši ochotníci div. Hru od Skowroňského „Meniny pána riaditeľa“ v DO. Obecenstvo svoju spokojnosť vyjadrovalo veľkým potleskom.

Budovanie priemyslu

Ku koncu kalendárneho roku je dobre konštatovať aj hospodársky rast nášho mesta. Stavebne i kapacitou sa rozšírila STS, Okresný priemyselný kombinát postavil obytnú väčšinu budovu na býv. priestore Uhoľných skladov, n. p. (blízko potoka Zlatňanky) a Uhoľné sklady sa presťahovali do „Zápustnice“, vpravo od hlavnej cesty pod železničnou traťou, kde nijako nenarúšajú frekvenciu. Stavebne sa rozšírila aj Továreň na chladničky, kým Ponitrianske tehelne, n. p. usilovne robili prípravné práce pre novostavby obrovskej zmechanizovanej tehelne (povráva sa, že bude z najväčších v republike), v priestore za STS po ľavej strane

hradskej, vedúcej na Lovce. Socialistické budovanie u nás nie je iba na poli priemyselného sektora, ale aj na poli poľnohospodárskom, školskom a osvetovom vôbec.

Budovanie JRD

V r. 1956 bolo sceleným s pomocou MNV nových 40 ha pôdy. Bola to pôda, na ktorej sa zistilo úpadkové hospodárstvo podľa zák. 50 z r.1955.

V tomto roku začatý kravín JRD na Beňadickej ceste bol dobudovaný. Bude slúžiť od r. 1957 pre chov 96 kusov hovädzieho dobytku. Stavba stála Kčs 318.000. Takisto sa dokončila stavba silážnej jamy na 200 m³, nákladom Kčs 25.894.

Započala sa stavba výkrmne pre 200 kusov ošípaných nákladom Kčs 21.000 a dokončí sa až v r. 1957. Podobne sa začalo stavbou tzv. matečníka pre 50 prasníc, nákladom Kčs 74.000 a tiež sa dokončí v r. 1957.

Sušiareň pre kukuricu, a to na 5 vagónov sa začala stavať tiež dohoto roku a dohotoví sa v r. 1957, nákladom Kčs 27.000.

Pri uvedených stavbách išli v ústrety JRD tak MNV ako aj OVM, avšak výroba, t.j. OPK Topolčany, nevedel zaistiť dokončenie stavby v roku 1956. O rozvoj JRD sa svedomite stará jeho predseda Štefan Horvát so svojimi spolupracovníkmi. Tabuľka o rozvoji JRD v Zlatých Moravciach od samého počiatku družstva až do konca roku 1956 ukazuje tieto výsledky:

Roky	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956
Výmera pôdy:	130	130	139	146	180	185	237
Stav členov:	127	225	35	52	45	39	57
Hospodársky	20.028'10	vyrovnaný Hospo-		zisk	Zisk	zisk	zisk
Výsledok:	strata	dársky výsledok		132,368	128,720	129,959	143,437
Predseda JRD:	Ladislav Ivanovič	Viliam Černo		Štefan Horváth			
Doplatky na P ¹ :	—	—	—	10'40	9	9'8	10'

Rast obyvateľstva

Radosťou možno konštatovať na konci roka, že nerastieme len hospodársky a kultúrne, ale aj počtom obyvateľstva. Ku dňu 31. XII. 1956 majú Zlaté Moravce už 6.699 obyvateľov. Ešte krajšími perspektívami vstupujeme do nového roka.

Záver

Zapísal Dr. Štefan Rakovský kronikár mesta

Schvaľovacia klauzula MNV podľa Smerníc Pov. Kult. Z. 5.I.1956 čís. 32.367/1955-O-II/1
Rada MNV v Zlatých Moravciach na svojom zasadnutí dňa 10. IV. 1957 prekontrolovala Záznam obecnej kroniky v roku 1956 v Zlatých Moravciach a v plnom znení(strana 1 – 12) ho schvaľuje

Za: Okrúhla zel. pečiatka mesta

Kováč Št., v. r. F. Mladý, v. r.

1957

Január

Múzeum

Od 1. I. 1957 sa rozšírilo OVM a 2 menšie miestnosti, ktoré uvoľnil OPS po svojom dočasnom umiestnení, keď sa definitívne presťahoval na ONV k odborom školstva.

Kultúra

12.I. 1957 sa konal okresný učiteľský aktív, pod vedením ONV – odboru školstva a kultúry. Aktív sa konal spolu s riaditeľmi všetkých podnikov pre zvýšenie činnosti pri zakladaní JRD v našom okrese. Za prítomnosti 350 osôb aktív otvoril Michal Veis, vedúci odboru školstva ONV. Hlavný referát mal predseda ONV Depialer Goga, v ktorom dôkladne rozobral základný význam JRD pri budovaní socializmu v našej vlasti a najmä podrobne v našom okrese. Po živej diskusii asi 15 poslucháčov, zástupca KNV mal vyhodnocovacie zakľúčenie. Schôdza trvala od 9. – 14 ½ hodiny.

16. I. 1957 zahralo v DO Krajské divadlo z Nitry div. Hru „Hermani“ k veľkej spokojnosti obecnstva. Prítomných bolo 400 osôb.

Mesiac január bol veselý a nebolo soboty, aby niektorá z masových organizácií neusporiadala tanečnú zábavu. O návštevu a náladu nebolo núde.

JRD

Na našom JRD hneď od začiatku kal. roku usilovne pokračovali v zimných prácach, najmä začali vypracovaním celoročného výrobného plánu. Vnútorne práce sa robili dobre, január bol studený, mrzlo.

Február

Školstvo

Mesiac sa započal Okresným učiteľským aktívom, na ktorom sa vyhodnotila činnosť učiteľstva v prvom polroku. Aktív bol živý a priniesol mnohé klady obzvlášť na poli pedagogickom. Prítomných bolo cca 200 učiteľov, z hostí kraj. Inšp. Guobius z Nitry, predseda ONV Goga, taj. OV – KSS Svoboda a iní. Aktív sa konal 2. II. 1957 od 9. – 13. hodiny v aule JSŠ a po hlavnom referáte sa vystriedalo viacej diskutérov, ktorí hovorili prevažne o svojej činnosti v škole.

Osveta

2. II. 1957 zahralo večer o 20. hodine divadelná skupina „Červený kútik“ pri OÚNZ v DO hru „Pacient 113“ s veľmi uspokojivým výsledkom pri návšteve 300 osôb.

9. II. 1957 sa usporiadal v DO tradičný Maškarný ples „Sokola“, v nabitej sále a za účasti hostí zo širokého okolia.

10.II. 1957 OKD v Nitre hru „Sedliacka láska“. Prítomných bolo 450 hostí.

15. II. 1957 o 18 hod. bol v sále DO koncert žiakov tunajšej mestskej hudobnej školy.

16. II. 1957 usporiadal ZK Továrne na chladničky maškarný ples s vlastnou hudbou. Vyše 300 hostí svedčí o obľube tanečných zábav, poriadaných v DO pracujúcimi našej najväčšej továrne.

16.II. 1957 sa konala tiež učiteľská porada členov agitačných krúžkov v aule JSŠ za účasti asi 100 prítomných.

Politika

23. a 24. II. 1957 sa konala v DO slávnostná výročná konferencia KSS nášho okresu. 23. II. o 19. hod. večer na počesť účastníkov Okresnej konferencie a nimi privedených hostí zahral div. Krúžok pri OÚNZ hru „Pacient 113“. O úspechu svedčil živý aplauz 350 prítomných.

Oslavy – FU

Samotné oslavy FU vyzneli veľmi dôstojne od samého rána. Hlavný prejav mal o FU predseda ONV D. Goga, ktorý po historickom úvode načrtol aj povinnosti ONV dnes. Po hlavnej prednáške nasledovala diskusia a kult. program žiakov JSS. Vystriedali sa čísla spevné a tanečné, nacvičené vzorne prof. J. Podhorným a uč. A. Holečkovou.

Šport

Najživší ohlas mali v tomto mesiaci preteky svetovej olympiády v Moskve v ľadovom hokeji. Starí, či mladí, rovnako sledovali pri rozhlasových alebo televíznych aparátoch nádherné športové výkony. Výsledkami bolo spokojné obecnstvo nášho mesta, najmä remízou nášho čsl. mužstva sa sovietskym, v pomerne 2 : 2. Že sa takto Československo na rebríčku víťazov dostalo na tretie miesto po SSSR a Švédsku, to vedel vtedy naozaj každý občan.

JRD

Naše JRD skutočne vyplo svoje sily a v tomto mesiaci dokončilo precízne vypracovanie celoročného výrobného plánu.

Marec

Osveta

2.III. 1957 začal mesiac Okresný dom osvetu svojím reprezentačným plesom. Tanečná sála sa osobitne vyzdobila pre tento večer a pre spestrenie program vystúpila speváčka Farkašová z Bratislavy svojim vlastným repertoárom.

6.III. 1957 sa konalo v DO Okresná družstevná konferencia za prítomnosti 200 členov, usporiadaná poľnohospodárskym odborom ONV. Prítomní boli ved. Činitelia ľudovej správy a okresného výboru KSS. Rokovalo sa o družstevných záležitostiach a bolo nadhodených mnoho podnetných návrhov, hlavne o rozšírení členských základní a o zakladaní nových JRD.

8.III. sa konali oslavy MDŽ v DO, usporiadané NF – ONV. Program dodali školy, striedali sa čísla spevácke s tanečnými.

11. III. Krajské divadlo bábkové z Nitry zahralo s úspechom v DO hru „Čierna pani“ pri obsadenej sále, hlavne detí.

15. – 17. III sa konal kurz premietáčov filmu, ktorý v DO usporiadal Krajský dom osvetu v Nitre spolu s Čsl. štát. filmom.

16. III. sa konala plenárna schôdza Jednoty za účasti 170 prítomných.

24. III. sa konala konferencia JSD za účasti 300 prítomných.

26. III. sa konal aktív ONV, kde za účasti 150 prítomných z celého okresu sa prerokovali aktuality, najmä plnenie hospodárskeho plánu.

27. III. usporiadal okresný výbor ČSM súťaž LUT v DO speváckych a tanečných krúžkov z celého okresu. Dobre sa umiestnili najmä krúžky škol. Mládeže.

28. III. usporiadala Hudobná škola koncert žiakov v DO pri slabej účasti 25 prítomných.

30.III. bola hodnotná výstava obrazov v DO, usporiadaná záv. Klubom Továrne na chladničky. Vystavovali obrazy členov, ktoré svedčia o ich vysokej úrovni. Výstavu navštívilo vyše 300 osôb.

Apríl

Divadlo

- 2.IV. KD z Nitry zahralo div. Hru „Svadobná cesta“ v DO za účasti 400 prítomných.
12. IV. V rámci div. Súťaže krajského kola zahral KDO z Nitry hru „Mariša“ a div. Krúžok „Kotlár“ z Kirovových závodov v Tlmačoch to samé. Prítomných 250 osôb.
13. IV. KDO v Nitre a div. Krúžok z Janíkovica zahrali hru „Záveje“ v prítomnosti 248 osôb.
14. IV. Tiež v rámci súťaže „Nový život“ zahrali KDO v Nitre a div. Kr. ZK – ROH, Lesy – Topoľčianky. Prít. 236 osôb.
- 15.IV. sa usporiadal aktív masových organizácií k voľbám do MNV. Prečítaný bol v preplnenej sieni DO plán MNV členom plánovacej komisie ONV.

Osveta

19. IV. Bola v DO oslava 87. výročia narodením V. J. Lenina. Usporiadateľom bol OV – KSS a program dodali školy. Prítomných bolo asi 150 ľudí.
24. IV. Bola usporiadaná estráda Krajským dopravným inšpektorátom „Pipi má starosti“ pri slušnej účasti obecnstva.
30. IV. Sa usporiadal veľkolepý sprievod mestom za účasti školskej mládeže od 19. hodiny. Lampiony a farebné osvetl. Rakety skrášlili večer. Dychová hudba, účinkujúca v sprievode hrala potom na námestí, kde sa tancovalo do 21. hodiny.

Máj

- 1.V. sa oslavoval mimoriadne slávnostne za účasti 10.000 prítomných, z toho v sprievode bolo 7.000.
- Už včasne ráno prichádzali desiatky autobusov a nákladných áut, dovážajú na oslavy robotníkov, družstevníkov a roľníkov i mládež zo všetkých 43 obcí do okresného sídla, do Zlatých Moraviec. Hrdó kráčajú družstevníci z Tesár, ktorí majú čas čo oslavovať. Vybudovali si pevné družstvo, ktoré už teraz chová na 100 ha pôdy až 61 kusov hov. Dobytky a dosahuje vysoký výnos a príjem, z 1 ha až Kč 4.000 –. Zrovna tak kráčajú robotníci Štátnych lesov z Topoľčianok a hlásia pokračovanie záväzkov. Keď sa pohol sprievod o 9. h. od Zlatňanky, hrali v ňom až štyri dychové hudby. Pri Topoľčianskej ceste sa vliat do sprievodu ďalší prúd od Továrne na chladničky a Kňazíc. Bol už obed, keď sa sprievod skončil na Námestí pre tribúnu.
- Za KNV mal slávnostnú reč s. Meliš, ref. školstva a kultúry rady KNV v Nitre. Dopoludnia sa pokračovalo vo veselici v parku.
6. V. sa konalo predstavenie kandidátov do ONV pre nastávajúce voľby. Odbavovalo sa to v DO, v Robotníckom dome a v OSS v naplnených miestnostiach voličmi.

Deň víťazstva

9. V. dopoludnia konali sa v DO oslavy 12. výročia oslobodenia Československej republiky. Slávnostný prejav mal s. Dez. Goga, preds. ONV. Program hudobný, spevácky a tanečný dodali miestne školy.
- O 13. hodine sa po poležení vencov k pomníkom padlých konal sa masový beh z príležitosti Dňa víťazstva od JSŠ až po partiz. Pomník pri moste, kde bol krátky prejav s. Absolona, taj. NF. Behu sa celkom zúčastnilo asi 100chl. A 100 dievč. Z JSŠ a Pš.
- Večer bolo divadelné predstavenie v DO, kde súbor ukrajinského divadla v Prešove zahral hru „Ukradnuté šťastie“ za prít. 350 osôb.

Voľby

19. V. sa konali od 8. h. rannej voľby do MNV, ONV, KNV za skoro stopercentnej účasti voličov. Volebné miestnosti boli v DO, v Robotníckom dome, v býv. Menze na Sládkovičovej ulici a v býv. kaviarni Hošofa na Hlavnej ulici. Do MNV bolo zvolaných 45 členov a to:

- 1.) Čulík Kamil, rob. Tov. na chladničky
- 2.) Klupaty Vojtech, železničiar
- 3.) Levický Jozef, úradník OSP
- 4.) Kurek Július, železničiar
- 5.) Jakab Alojz, člen JRD
- 6.) Martinovič Pavel, strážnik OVS
- 7.) MUDr. Lukáč Ľudovít, lekár
- 8.) Bíbel Jozef, OVS
- 9.) Rónová Matilda, učiteľka
- 10.) Dzianová Amália, domáca
- 11.) Pračka Štefan, dôchodca
- 12.) Valašík Gejza, člen JRD
- 13.) Špitzkopf Ján, záhradník UÚNZ
- 14.) Janes Jozef, stolár
- 15.) Lopušny Gejza, riad. pošty
- 16.) Babo Štefan, úradník ONV
- 17.) Kováč Anton, zamestnanec KSSD
- 18.) Blaško Pavol, člen JRD
- 19.) Vrabelová Barbora, členka JRD
- 20.) Tőkőly Vojtech, šofér ONV
- 21.) Horvát Štefan, predseda JRD
- 22.) Šabo Štefan, predseda (vedúci) OSP
- 23.) Jenis Ján, murár Výkupného podniku
- 24.) Malá Helena, členka JRD
- 25.) Hudec Jozef, železničiar
- 26.) Bačíková Mária, úradníčka MNV
- 27.) Pánik Milan, šofér OVS
- 28.) Cvejkušová Mária, učiteľka
- 29.) Oreská Margita, robotníčka
- 30.) Valašík František, dojič kráv JRD
- 31.) Škvarka Ján, kováčsky majster
- 32.) Krázolová Anna, predavačka
- 33.) Neipl Štefan, majster v Továrni na chlad.
- 34.) Chotár Michal, robotník Tov. na chlad.
- 35.) Babinec Štefan, úradník Továrne na chlad.
- 36.) Kereš Štefan, veliteľ požiarnej služby mesta
- 37.) Drgoňa Jozef, učiteľ v Učilišti prac. Záloh
- 38.) Hudec Pavol, údržbár OÚNZ
- 39.) Furda Július, robotník
- 40.) Šindler Ján, vychovávateľ z Učilišti PZ
- 41.) Schmidtová Žofia, domáca
- 42.) Flaška Anton, železničiar
- 43.) Kordoš Ján, úradník Ponitrianskych tehelní
- 44.) Siklienka Tomáš, účtovník STS
- 45.) Želiezka Vojtech, elektrikár Ponitr. Tehelní

28. V. bolo prvé zasadnutie NV a boli prevedené voľby do rady MNV a funkcionárov.

Zvolení boli predseda Ján Šindler,

Nám. Predsedu Štefan Horvát,

Tajomník Jozef Janes.

Členovia rady: Tomáš Siklienka, Jozef Bíbel, Anton Flaška, Štefan Babo, Dr. Ľud. Lukáč, Štefan Pračka, Mária Bačíková, Štefan Babinec, Anton Kováč, Ján Špitzkopf.

31.V. zahrali žiaci NŠ v Pustom Chotári v DO div. Hru „Pravda“ v prítomnosti 600 divákov.

Jún

1.VI. Usporiadali sa mohutné oslavy Medzinárodného dňa detí OAV – NF za účasti OSS, JSŠ a PŠ. V sprievode o 14. hod. (od Topoľčianskej cesty do parku) bolo celkom 1.200 detí.

13.VI. bola v DO estráda „Smejte sa s nami“, usporiadaná spoločnosťou Rackové – Praha. Prítomných bolo 300 osôb.

16. VI. sa previedli voľby výborov žien MNV 35 prítomných

26. IV. Hostovalo v DO divadlo Jonáša Z8borského z Prešova hrou „Cár tesár“. Prítomných bolo 370 osôb.

Júl – August

11. VII. Bolo zariadenie ONV o žatve a mlatbe za prítomnosti 150 osôb v DO. Prekonali sa všetky aktuality na úspešné zvládnutie úloh.

15. VII. Sa započala žatva a trvala aj s mlatbou do konca augusta. Súčasne prebiehal veľmi hladko výkup obilia od mlátačiek a tak skoro plán výkupu bol splnený.

G. Salaba

2. VIII. Lúčilo sa mesto s telesnými pozostatkami mŕtveho bojovníka za práva robotníckej triedy so s. Gašparom Salabom. Dožil sa 82 rokov a štátny pohreb sa konal 2. VIII. O 16. hodine tak slávnostne, ako si tento starý politický bojovník zaslúžil. Obrady sa začali na dvore Robotníckeho domu, kde menovaný za živa býval, podľa nasledovného poradu:

Na dvore:

- 1.) Hudba dychovej kapely pri Skýcove
- 2.) Spevokol JSŠ, dir. Prof. J. Podhorný
- 3.) Alena Balážová z PŠ zarecitovala báseň Fr. Kráľa „Slovensko“
- 4.) Prejav predsedu MNV s. Jána Šindlera
- 5.) Spevokol JSŠ zaspieval chorál J. S. Bacha

Pri hrobe na cintoríne, kam došiel sprievod o 17. hod.:

- 1.) Spevokol JSŠ, úvodný chorál
- 2.) Prejav preds. ONV, s. Dez. Gogu (text nasl.), ktorý líčil životný priebeh s. G. Salabu.
- 3.) S. M. Gígel sa lúčil s mŕtvym ako s členom KSS a SPB. Hodnotil jeho prácu a vzťah ku proletariátu.
- 4.) S. J. Tekovský sa lúčil s mŕtvym za závod Továrňa na chladničky, končiac slovami „Češ' Tvojej pamiatke a práci, ktorú si doteraz vykonával.“
- 5.) Dychová hudba zahráním Internacionály obrady zakončila

Reč s. J. Šindlera, preds. MNV:

Vážení priatelia – súdružky a súdruhovia!

Pripadla mi ťažká úloha, rozlúčiť sa v mene rodiny s naším drahým zosnulým priateľom a súdruhom Gašparom Salabom.

Tento vrúcne miloval svoju rodinu a opúšťa ju navždy. Zákerná choroba a vysoká staroba vyzvala ho uprostred tvorivej práce z kruhu svojej rodiny, z kruhu jeho najdrahších. Nech v tomto zármutku potešuje nás vedomie, že každý z nás musí skôr, či neskôr odísť do nenávratna a rozlúčiť sa so životom. Toto je zákon prírody. Smrť je neúprosná. Rodíme sa, pracujeme po celom živote a napokon odchádzame. Súdruh Salaba sa dožil vysokého veku 82 rokov. A práve dnes, keď sa s naším drahým zosnulým s. Gašparom Salabom lúčime, musíme si jasne uvedomiť, že nás opúšťa v dobe, keď si všetci budujeme šťastlivejši a radostnejší zajtrajšok – socializmus.

Nesmriteľnosť človeka je v jeho vykonanej práci, v každom pracovníkovi, ktorému bol odovzdal svoje pracovné skúsenosti a hlavne v deťoch, ktoré ho nasledujú. A túto vážnu úlohu súdruh Salaba čestne a poctivo splnil. Jeho deti sú zárukou, že pôjdu po ceste budovania socializmu a že tento aj dobudujú.

Lúčime sa s Vami drahý súdruh Salaba v mene Vašej trúchliacej rodiny, v mene Vašich detí, v mene všetkých pracujúcich nášho mesta, ako aj v mene aktívu a rady MNV v Zlatých Moravciach. Vašu svetlú pamiatku navždy zachováme. Nech je Vám naša rodná zem ľahká! Česť vašej nesmrteľnej pamiatke!

Reč s. D. Gogu, predsedu ONV:
Vážené smútočné zhromaždenie!

Nad otvoreným hrobom naposledy sa lúčime so starým a neúnavným bojovníkom za práva pracujúcich, s. Salabom. Opustil nás práve v dobe, keď všetok náš pracujúci ľud usilovne plní ťažké, ale pritom radostné úlohy budovania socializmu v našej vlasti. Opustil nás v dobe, keď idea socializmu a komunizmu, ktorej on zasvetil celý svoj život, nachádza nielen u nás, ale i v kapitalistických štátoch tisíce a milióny nových bojovníkov. Opustil nás práve v dobe, keď naša vlasť prežíva búrlivý rozmach socialistickej výstavby. Opustil nás v tom vedomí, že podľa svojich síl, vykonal všetko, čo vykonať mal. My všetci na tomto mieste sľubujeme, že započaté dielo pri budovaní našej vlasti dokončíme a vynasnažíme sa, aby naši spoluobčania nikdy viac netrpeli biedu, hlad a nezamestnanosť. Náš zosnulý súdruh Salaba bol dobrým pracovníkom a komunistom. Je potrebné, aby sme nad jeho otvoreným hrobom ocenili jeho zásluhy a vyslovili zásady, ktorými sa v živote riadil.

Už koncom minulého storočia, od r. 1898, keď kapitalizmus dosahoval vrcholu, keď vykorisťovanie pracujúcich dialo sa v nebývalých rozmeroch, súdruh Salaba pridružil sa k odvážnym bojovníkom, organizoval sa v robotníckych krúžkoch, ktoré mali za úlohu poukazovať za krivdy páchané na pracujúcich a ktoré naznačovali cestu boja k víťazstvám robotníckej triedy. Ako uvedomelého robotníka ho nie jeden raz naháňali žandári ale on napriek všetkému príkoriu vstúpil do sociálno - demokratickej strany a ako člen jej lavicového krídla išiel dôsledne cestou socializmu, hájil záujmy robotníkov a nikdy sa neodchýlil od revolučného programu Marxa – Engelsa a Lenina.

Na každej oslave 1. mája ešte za bývalej ČSR s. Salaba hrdo kráčal s červeným hrebíčkom a komunistickou zástavou v ruke, aby celému svetu ukázal, že stále rastú noví bojovníci a príde čas, keď kapitalistické panstvo bude zmetené.

Po založení komunistickej strany patrila medzi jej prvých členov počas hospodárskej krízy, nezamestnanosti s. Salaba, nezaváhal bojovať za skyvu chleba pre robotníkov, za prácu roľníkov a inteligencie. Jeho boj bol korunovaný úspechom. Dožil sa výsledkov svojej práce. Sledoval zo dňa na deň vzrastajúcu životnú úroveň pracujúcich, zveľaďovanie našej vlasti, nášho okresného mesta. Ako sa vedel oduševňovať úspechmi, ktoré dosiahla komunistická strana, ako sa tešil, že víťazstvo socializmu rastie a mohutnie tábor mieru.

Lúčime sa s tebou s. Salaba, opúšťaš Robotnícky dom, v ktorom si verne strážil každú vec, každú stoličku, vedel si, že je to socialistické vlastníctvo, že čo budujeme je nás všetkých. S kvetinami kladieme na jeho hrob najkrajšie a najradostnejšie spomienky na jeho bojovníka za nový socialistický svet a to nielen slovami, ale predovšetkým poctivou prácou.

Lúčime sa s Tebou, drahý súdruh Salaba, v mene pracujúcich nášho mesta. Tvoje telo ukladáme do čiernej zeme, ale Tvoja práca, Tvoje nadšenie zostanú medzi nami. Ďakujeme Ti za všetku tvoju prácu a celoživotnú námahu všade tam, kde jej bolo treba. V tejto práci zostávaš nám navždy živým.

Časť Tvojej vykonanej práci!

Odpočívaj v pokoji!

Š. Valach

14. VIII. Tragicky zahynul Štefan Valach, dlhoročný zamestnanec mesta. Napokon vykonával plavčíka na mestskej plavárni. Tu sa 14. VIII. Na poludnie pri ponorení sa do vody už nevynoril, bol ranený srdečnou mŕtvicou. Bol všeobecne obľúbeným robotníkom, rodákom z Moraviec (nar. 1896). Pochovaný bol 16. VIII. o 16. hodine na miestnom cintoríne. Nad hrobom sa s menovaným rozlúčil za MNV predseda Ján Šindler, hodnotiac prácu zosnulého v službách mesta za 30 rokov.

Michal Gígel sa rozlúčil za bojovníkov miestneho sovietskeho v r. 1919 a za revolučných robotníkov v časoch neskorších, kedy zosnulý Štefan Valach stál v ich prednom rade.

Štefan Kereš hodnotil napokon záslužnú činnosť zosnulého cez 3 desaťročia v požiarnej službe mesta.

Nová tehelná

25. VIII. slávil mesto veľkú udalosť, polozenie základného kameňa k Novej tehelni v Zlatých Moravciach. Tisícový sprievod mestom došiel okolo 11. hodiny na miesto stavenišťa, medzi STS a kalváriou. Za prítomnosti zástupcov Strany, Poverníctva, KNV, ONV a MNV začala sa slávnosť hudbou a zaspievaním hymien. Slávnostný prejav mal s. Dezider Goga, predseda ONV, ktorý vysoko vyzdvihol skutočnosť, že sa tu buduje jedna z najväčších tehelní našej vlasti nielen preto, aby vyrábali tehly, ale aby si aj náš pracujúci ľud slušne zarábala na svoje živobytie. Tento prejav sa v plnom znení pripisuje ku kronike.

Nasledoval rad pozdravov pri symbolických poklesoch na základný kameň, do ktorého sa vložila aj zakladacia listina v kovovom púzdre.

Mienku obyvateľstva mesta skončil predseda MNV, s. Ján Šindler, keď pri klepnutí povedal: „ Pre blaho, vyššiu životnú a kultúrnu úroveň mesta a jeho občanov, tiež nášho okresu, ba celej republiky!“

Po prejavoch sa zaspievala Internacionála a slávnosť sa skončila.

Čoskoro po tomto slávnostnom akte sa rozprúdila na pracovisku usilovná práca stavbárov, aby sa táto veľkolepá tehelná čo najskôr vybudovala. Výstavba sa naplánovala na tri roky a hoci sa hneď v počiatočných dňoch prihodili časté zosuvy pôdy pôvodne plánovaný termín výstavby sa pozmenil tak, aby sa tehelná odovzdala už hotová svojmu účelu s 32 dňovým predstihom ku 16. výročiu SNP dňa 29. augusta 1960.

Nová škola

26. VIII. začína tu činnosť Poľnohospodárska technická škola – smer účtovnej evidencie. Rozhodnutím poverníctva poľnohospodárstva sa premiestnila táto škola zo Zálužia do Zlatých Moraviec, do internátu pedagogickej školy, predtým budova národnej školy v Bernolákovej ulici. Nakoľko budova nestačila, niektoré ročníky sa umiestnili provizórne v Roľníckej škole v Beladiciach a po 1 triede v budove ONV, MNV a tiež v súkr. Dome na Námestí. Škola je

slobodného stupňa, odborná, štúdium skončí s maturitou. Riaditeľom školy je Václav Tonšek. Bolo hneď rozhodnuté, že stará budova (prízemná) nár. školy prestavbou a výstavbou poschodia sa prispôsobí svojmu účelu.

September

Školy

Od počiatku sa začína tento mesiac škôl veľkolepými slávnosťami otvorenia nového škol. Roku v jednotlivých školách. Osláv sa zúčastnili žiaci, učitelia, rodičia, sväzáci a pionieri.

Október

9. X. sa započali veselé obaračky hrozna a trvali až do konca mesiaca. Od konca mesiaca začalo sa vymieranie regulácie Zlatňanky a Žitavy „Vodohospodárskym družstvom v Nitre“, so sídlom v Leviciach. Cieľom je úprava priestoru pre výstavbu novej časti Zlatých Moraviec medzi potokmi, od Dolného majera až po železničnú stanicu.

November

Oslavy VOSR

6. XI. Z príležitosti osláv 40. výročia Veľkej októbrovej socialistickej revolúcie bolo dopoludnia v DO slávnostné zasadnutie ONV v prítomnosti 130 zástupcov ľudovej správy úradov, škôl, podnikov a hostí.

O 18. hodine tiahol mestom dvetisícový lampiónový sprievod mládeže a pracujúcich. Pred budovou pošty sa usporiadal ohňostroj, na námestí hrala hudba a napokon sa tancovalo.

7. XI. Boli o 11. hodine oslavy na školách a nakoľko bol pracovný deň, oslavy sa usporiadali odpoľudnia.

O ½ 15. hodine bol sprievod mestom žiakov, úradov, podnikov a ostatných pracujúcich. Hudba, transparenty, heslá a krojované skupiny tvorili sprievod, ktorý tiahol od Topoľčianskej cesty hore mestom. Od ½ 16. – 16 h 20 min. bola pred DO manifestácia s nasl. Programom:

1. taj. OV – KSS, s. Peniažka mal otvárací prejav.
2. preds. ONV, s. Goga mal slávnostnú reč. Text tohto prejavu sa pripisuje ku kronike.
3. s. Peňažka sa poďakoval za krásny prejav a slávnosť zaključil tým, že sa pokračuje ďalej v slávnostnej akadémii vo veľkej sále DO, ku ktorej s programom prispeli školy.

Poradie kult. Programu na akadémii:

- Materská škola:
- 1.) Vojaci, báseň
 - 2.) Lenin, báseň
 - 3.) My sme malí...., pieseň
 - 4.) Tanec
 - 5.) Výstup so spevom
 - 6.) 3 piesne /spevokol JSS/.
 - 7.) Háj, zapískal Jánošík, pásma
 - 8.) Október, báseň
 - 9.) Tanec
 - 10.) Náš /sovietska pieseň/
 - 11.) Večerný zvon, ruská nár. pieseň
 - 13.) Zvončeky, dno – klavír
 - 14.) Obrázok z filmu „Rodná zem“
 - 15.) Ruské tance
 - 16.) Útok na zimný palác, scénka.

13.XI. sa už dopoludnia rozšírila smutná zvesť u nás i po celom okrese o smrti milovaného prezidenta republiky.

V ten samý deň vydáva ÚV – KSČ túto správu: „Ústredný výbor Komunistickej strany Československa a vláda republiky Československej oznamujú v hlbokom smútku všetkému československému ľudu, že dnes ráno o 5. hodine skonal člen politického byra ÚV – KSČ prezident republiky súdruh

Antonín Zápotocký.

V Prahe dňa 13. novembra 1957“

Obyvateľstvo nášho mesta bolo hlboko dotknuté touto smutnou správou. Ťažko nieslo stratu svojho obľúbeného prezidenta. Do štvrtku večera sa postavili v školách, úradoch a podnikoch čiernymi farbami zahalené smútočné stánky s obrazom, prípadne bustou s. prezidenta A. Zápotockého s nápisom 19.XII. 1884 – 13. XI. 1957. Na námestí, pred kaštieľom, priam pod balkónom sa tiež inštaloval smútočný stánok. Pri ňom stáli čestnú stráž príslušníci voj. Posádky, SNB, členovia strany, zamestnanci úradov, škôl i podnikov, ako aj členovia ČSM a PO až do 16. hodiny pondelka, 18. nov. 1957. V tento posledný deň, v deň smútku, zišli sa o ½ 15 hodine obyvatelia mesta na námestí pred smútočným stánkom, kde zástupcovia OV – KSS, ONV, MNV a masových organizácii položili vence za tichých zvukov smútočného chorálu prítomnej dychovky. Potom ku zhromaždeným zástupom preplneného námestia prehovoril predseda ONV, s. Dezider Goga, slávnostný smútočný prejav z príležitosti pohrebu prezidenta ČSR, Antonína Zápotockého. Zhodnotil vo svojom dojímavom predslove zásluhy nášho zosnulého prezidenta z hľadiska vnútorného i zahraničného a dal vypuklý výraz jeho činnosti v našom robotníckom hnutí. Dojatí prítomní vypočuli potom namieste rozhlasové správy o pražskom pohrebe za hrobového ticha.

Prvý preniesol svoj smútočný prejav predseda vlády, s. Viliam Široký, po ňom A. Novotný a rad ďalších domácich i zahraničných reprezentantov. Mnohí sa poponáhľali ku televíznym operátorom, aby tam sledovali pohrebné obrady.

Keď sa náš ľud bolestne lúčil s úprimne milovaným prezidentom Antonínom Zápotockým, vtedy sa zišlo Národné zhromaždenie 19. novembra 1957 o 12. hodine v historickej Vladislavskej sále pražského hradu, aby zvolilo nového prezidenta republiky. Po prejave predsedu vlády s. V. Širokého, po ňom A. Novotný a rad ďalších domácich i zahraničných reprezentantov. Mnohí sa poponáhľali ku televíznym operátorom, aby tam sledovali pohrebné obrady. Keď sa náš ľud bolestne lúčil s úprimne milovaným prezidentom Antonínom Zápotockým, vtedy sa zišlo Národné zhromaždenie 19. novembra 1957 o 12. hodine v historickej Vladislavskej sále pražského hradu, aby zvolilo nového prezidenta republiky s. V. Širokého, v ktorom predniesol návrh ÚV – KSČ a ÚV – ČSNF, aby prezidentom republiky sa stal súdruh Antonín Novotný vtedy NZ jednomyselne zvolilo za prezidenta Československej republiky súdruha

Antonína Novotného.

Obyvateľstvo vzalo zpravu o voľbe nového robotníckeho prezidenta s radosťou na vedomie tým skôr, že v osobe nového prezidenta sa spája funkcia prvého tajomníka ÚV – KSČ a prezidenta republiky.

20. XI. Bolo plenárne zasadanie ONV, kedy sa previedli voľby sudcov a sudcov z ľudu. 22. a 23. XI. Červený kútik – div. Odborov OÚNZ zahral v DO divadelnú hru „Táňa“ s dobrým úspechom a po každý raz pri vyše 500 prítomného obecnstva.

December

8. XII. Včelársky spolok usporiadal výstavu medového pečiva, ktorú navštívilo vyše 1000 ľudí. V ten samý deň OÚNZ – div. Odbor č. kútika zopakoval div. Predstavenie „Táňa“ pre školy a vojakov.

D. Škultéty

15. XII. Sa stala tragédia v miestnom parku. 13 ročný žiak Dušan Škultéty, syn ved. Taj. OV – KSS, bol tragickou náhodou zastrelený svojím priateľom. Dušan mal iba 13 rokov a jeho priateľ ešte nie 15. Prvý žiak OSS, druhý JSŠ, menom Jozef Pochyba, ktorý ukazoval revolver a z neho vyšla smrteľná rana. Celé mesto bolo vzrušené nad týmto nešťastím. Štátny pohreb sa konal dňa 17. XII. O ½ 15 h z rodičovského domu, činžiaku pri OSŠ. Tu zaspievali smútočnú pieseň žiaci JSŠ a v mene obce sa so zosnulým rozlúčil s. Ján Šindler, predseda MNV, načo odišiel sprievod, doprevádzaný s hudbou na cintorín, kde boli telesné pozostatky mladého Dušana uložené. Pri hrobe sa rozlúčil s ním s. Dez, Goga, predseda ONV, zaznela pieseň spevokolu JSŠ „Zahučali lesy.....“, zástupkyňa zväzu žien povedala na rozlúčku pár slov a žiacky spevokol „Piesňou práce“ obrad skončil.

Stavby

10. XII. Boli dokončené vymeriavacie práce regulácie Žitavy, započaté ešte v okt. T. r.

21. XII. Bola dokončená prestavba hotelu Inovec (predtým Benkovič), nákl. Cca ½ mil. Kčs riad. „Raju“ v Leviciach.

V tomto mesiaci začala sa aj prestavba niekdajšej NŠ v Bernolákovej ulici na 1. poschodie, aby v r. 1958 mohli byť tam umiestnené všetky 4 ročníky PTŠ.

JRD

V r. 1957 pod predsedníctvom s. Štefana Horváta sa dožíva JRD v Zl. Moravciach utešeného rozvoja. Počínajúc jan. A febr., kedy sa rozpracovávali a dokončili celoročné výrobné plány, v marci sa previedli jarne práce osby a sejby a už sa aj pokračuje na stavebných prácach z predchádzajúceho roku, na ceste SNP. Pracovalo sa stále až do jesene, iba cez úspešné a radostné žatevné a mlatebné práce a menšími prestávkami tak, že v okt. Sa mohol už presunúť dobytok do nových maštali.

Zlepšili sa aj pomery adm., účtovnícke od 1. apríla, kedy Karol Martinec prechádza trvale do služieb JRD ako účtovník.

V okt. Sa začala stavba sýpky na 50 vagónov a do konca roku sa tiež dostala pod strechu. V tomto mesiaci sa začala kopať nová studňa – Zaťko z Velčíc – a do konca r. bola hotová. Studňa je skoro 20 m hlboká a zásobuje vodou celé osadenstvo.

Dokončený kravín slúži 96 kusom dobytky, matečník pre ošípané – prasnice – 56 kusov, kým výkrmňa ošípaných pre 200 kusov.

Upravila sa na trvalo aj cesta štrkovaním, od hradskej až po hospodárske budovy, v dĺžke 500 m. Dokončili sa aj 2 kukuričné sušiarne (po 5 vag.) zo železnej konštrukcie pod spoločnou strechou tak, že medzi ne vojde plne naložený voz.

Dohotovili sa aj 3 silážne jamy 200 m³, kryté (želez. Konštr.) mechanizovaným prívodom vody a ku tomu patričné koľajnice a vozíky.

V nov. A dec. Vstúpili do JRD roľníci z majera Čierna Dolina, v počte 11 rodín s 59 ha pôdy. Ku 31. dec. 1957 malo JRD Zl. Moravce celkom 315 ha poľnohospodárskej pôdy. Plánovaná

prac. Jednotka na r. 1957 bola Kčs 30 a dosiahnuté bolo Kčs 25. V naturáliach dostali členovia na prac. Jednotku v hodnote Kčs 11.46. Na doplatkoch bolo vyplatené k 31. XII. 1957 celkom Kčs 135.414.25. R. 1957 bol soc. fond už tak zdravý, že bolo možné vyplatiť prvý raz členom detské prídavky. Aj fond osív a krmív bol dotovaný nadplán. Dodávky rastlinné a živočíšne boli splnené na 100 %. V rastlinnej výrobe sa dosiahli:

Na 1 ha jačmeňa	26
Pšenice	24
Ovsa	27
Cukrovky	403

V cukrovke bolo plánovaných 250 na ha a dosiahnutím až 161% plánovaného množstva získalo JRD nad plán Kčs 110.000.

Zrovna tak bolo úspešné aj viničné hosp. JRD, ktoré obhospodarovalo 1 ha 40 árov viníc z ktorých nielen vyplnilo dodávku, ale pridalo 30 % hrozna v nadpláne.

Živočíšna výroba sa zlepšila v nových budovách a dodané bolo všetko na 100 %. Najlepšie sa to prejavilo v mlieku, ktorého bolo predpísané za r. 1957 31.481 l a odovzdalo na štátnu dodávku 32.744 l, ba bol ešte okrem uvedeného aj voľný predaj mlieka.

Počet členov JRD do 31. XII. 1957 vzrástol na 53 (zač. roku bol 38).
Počet obyvateľov mesta dosahuje už skoro 7.000 osôb.

Zapísal
Dr. Štefan Rakovský
Kronikár obce

1958

Január

Nový rok sa zasa započal veselo s pevným odhodlaním vykročiť v budovaní socializmu ráznejšie, najmä na poli budovania JRD. Skoro všetky noviny i naše miestne v tomto duchu sa rozpisali.

Osveta

11. I. zahrlo dedinské divadlo z Bratislavy predstavenie „Zakliati bratia“ pre školskú mládež vyšších hviezd. Predstavenie navštívilo vyše 600 osôb.

13.I. Bol usporiadaný kurz spoločenských tancov DO. Kurz viedol tanečný majster Tyroler pre 70 účastníkov.

19.I. boli usporiadané okresné preteky v stol. Tenise OV – TVŠ pri 140 účastníkov v miest. Sokola.

31.I. OSS z Tesár zahrlo v DO div. Predstavenie „Dievča so striebornou hviezdou“ pri účasti 380 prítomných.

Február – marec

Mnohé zábavy, kult. osvetové podniky a divadelné predstavenia vyplňali tieto mesiace ako v r. predchádzajúcich. Až druhá polovica marca prináša oživenie v Okresnej konferencii JRD v Zl. Moravciach. Čo je aj pochopiteľné, bo ešte pred rokom obrábal soc. sektor v našom okrese iba 11% z celkovej výmery pôdy a teraz už viac ako 52%. Vo Svojom hlavnom referáte poukázal predseda ONV, s. Dezider Goga na celý rad ekonomických otázok, ktorých riešenie pred JRD v okrese stoja a ktorým konferencia venovala prvoradú pozornosť. Vo svojom prejave porovnával potom stav jednotlivých JRD, najmä Beladice a V. Chrást'any. Svoj prejav skončil zdôraznením, že náš okres sa stane do konca päťročnice vysokoprodukčným okresom s modernou poľnohosp. Výrobou (smer dediny z 22. III. 1958).

Apríl

Mesiace je v znamení úsilia MNV, skrášliť naše mesto zeleňou a čistotou, ku čomu mali výdatne pomôcť aj dobrovoľné brigády všetkých občanov. V tomto duchu vydáva DO svoj propagačný leták „Deťom pre radosť!!“ Vyzýva v ňom ku práci takto: „Rodičia – občania! Dobrovoľnými brigádami pomôžte vybudovať detský park pre naše deti, ktorý bude v priestranstve medzi OÚNZ a Domom osvetu. Akciu organizuje komisia pre výstavbu pri MNV v Zl. Moravciach.“ Práca sa pomohla, pomáhali rodičia i deti, medzi ktorými vždy sa objavil agilný tajomník MNV, s. Janes, aby povzbudzoval brigádnikov v radosnej práci.

Dom osvetu v tomto mesiaci zriadil aj kurzy varenia a pečenia, baletnú školu a rozličné vlastivedné krúžky. Okresný časopis Smer dediny začal uverejňovať seriál článkov „O najstaršom osídlení, menovite roľníkom u nás“, týkajúci sa predovšetkým starých Moraviec.

JRD

17. VI. sa konala okresná konferencia roľníckej mládeže. Na konferencii sa zúčastnili pracujúci JRD. Spoločne hodnotili doterajšiu činnosť a podiel mládeže na rozširovaní poľnohospodárskej veľkovýroby a rozhodli sa v nasledujúcich mesiacoch predovšetkým aktívne sa pričiniť o získanie ďalších 12.500 ha pôdy do JRD najneskoršie do konca augusta.

Oslavy – V. J. Lenin

24.VI. sa usporiadali v DO dojímavé krásne oslavy V.J. Lenina s nasledovným kult.

Programom žiačok miestnych škôl:

JSS: M. Lajčiak(báseň): Lenin (Hel. Rendeková)

PŠ : Sborový spev: 1.Má hviezda (od B. Smetanu)

2. Verchovina (ruská pieseň)
3. Mierový pozdrav
4. Lastovička

H.Š.: Turecký pochod od Mozarta

Koncert Ce dur od Vistiho

P.Š.: P. Bančák (báseň): Lenin (žiačka Balážová)

J.S.Š.: Spomienka na Lenina (žiak JSS)

JSS: Sborový spev: Slávnostná pieseň,
Pochod pracujúcej mládeže
Internacionála.

Koncom apríla boli už v plnom prúde prípravy na 1. máj pod ved. Taj. NF, s. Absolona.

Máj

1.V. sa započal už skoro ráno o 6. hodine radostným spevom a hudbou, no organizovaná podľa presných direktív okr. Vedenia SNF. Ako v rokoch predchádzajúcich sa striedali mnohé nápisy na transparentoch s vtipnými heslami skupín uniformovaných, podnikov a škôl. Sprievod mestom za volania hesiel a slávy Sovietskemu zväzu došiel o ½ 12 pred tribúnu na námestie a vypočul slávnostný prvomájový prejav.

Popoludňajšiu veselicu v parku rušilo nepríjemné počasie, no mládež sa vo svojej zábave vyrušiť nedala.

9.máj sa konal v DO s kult.-osvetovým programom už 8.V. dopoludnia. Tento slávny Deň víťazstva predchádzal dňa 7. V. pekný kultúrny večer v DO, usporiadaný Okresným vlastivedným múzeom nasledovným programom:

V naplnenej sále prítomných privítal v mene múzea Dr. Štefan Rakovský a spevokol JSŠ pod vedením J. Podhorského zaspieval niekoľko skladieb klasických. Hlavný prejav mal univ. Prof. S. Fr. Náblček na tému: Moje spomienky na Kurdistan a dnešný blízky východ. Nasledovali po prednáške smrteľné obrazy, premietané s. Pračkom a dopĺňané komentárom Dr. Náblčka. Prítomných bolo 300 hostí.

Jún

Mesiac bol bohatší na školské akcie pred dokončením školského roku, než na iné udalosti.

Avšak bilancia na poli osvety ukazuje za I. polrok

4 podniky vedecko – osvetové

5 podnikov LUT pri návšteve 250 osôb

5 podnikov divad. LUT pri návšteve 250 osôb

5 tanečných zábav pri návšteve 800 osôb

20 iných kult.-spol. akcií pri návšteve 1500 osôb

8 výstupov profesionálnych súborov pri návšteve 2370 osôb

Júl – august

Mesiac žatvy priniesol i u nás dobrú úrodu v poľnohospodárstve. Na kult. poli mesto malo takisto bohatý program.

12.VII. bol aktív komunistov, na ktorom 500 prítomných oboznámili s. Vrábel a Cyoga s úlohami XI zjazdu KSČ. Usporiadateľom bol ONV.

Aktívy zopakovali zamestnanci ČSD dňa 26.VII. a delegáti OSSD dňa 31.VIII.

22.VIII. zvolal zástupcov úradov a podnikov Okresný kabinet zdravotníckej osvety do OUNZ v rámci celoštátnej akcie „Výživa – zdravie“, kde oboznámil prítomných s celkovou náplňou Týždňa výživy. Zasadnutie viedol Dr. Štefan Orolín, okr. osv. Lekár.

27.VIII. sa konala v aule JSS okresná učiteľská konferencia v prítomnosti vyše 300 učiteľov, v zastúpení odb. školstva ONV s. Michal Weis. Po zoznámení sa úlohami, ktoré vyplývajú pre nový škol. Rok, sa rozvinula živá a tvorivá diskusia, s ktorej 20 diskutérov zo všetkých stupňov škôl okresu hovorilo o nastávajúcej práci, o nedostatkoch a o plánoch ako ich odstrániť, resp. prekonať.

V tieto prázdniny sa znova zúčastnili naši žiaci z JSS v Zl. Moravciach na letnej brigáde na Národnej stavbe v Bajči. Nielen, že opäť získali vlajku víťaznej cesty a víťaznej brigády, ale dali sa sami aj do vydávania časopisu „Brigádnik“, čím sa trvale zapísali medzi najlepších sväzákov (Čas.-y sa pripojujú).

29.VIII. Z príležitosti 14. výročia Slovenského národného povstania sa konalo v DO akadémia s krátkym kult. Programom o 15.h. Pred akadémiou zástupcovia SPB položili vence k pomníkom padlých hrdinov SNP. Ešte koncom mesiaca zažívajú rodičia, žiaci i učiteľstvo radosť, keď dochádza zpráva z Ročova, že tam sa žiaci JSS nášho mesta držia na chmeľovej brigáde. Odišli z domu 19., aby 3 týždne bratsky pomáhali pri zbere úrody.

September

6. a 7. IX. Usporiadal Záhradkársky krúžok pri ONV v Zl. Moravciach výstavu kvetín v DO. Túto jedinečnú výstavu navštívili stovky záujemcov o tento svojho druhu prvý podnik v našom meste, ba boli medzi návštevami aj zahraniční hostia (i Francúzi), ktorí sa o výstave veľmi pochvalne vyjadrili.

Tento mesiac došla však až z Rumunska smutná zpráva, oznamujúca stratu vzácného človeka – komunistu, s. Antona Kováča.

A. Kováč

Anton Kováč trpel zákernou chorobou, ktorú si šiel liečiť do spriateleneho Rumunska, kde i zomrel v Bukurešti 28. VIII.1958. Trvalo mesiac, kým ho po spolnení doviezli do Zlatých Moraviec. Vďačná vlasť mu pripravila štátny pohreb 28.IX. 1958 o 16. h. s patričnými náležitosťami. Smútočný prejav predsedu ONV sa pripojuje. Anton Kováč bol bojovníkom za robotnícku pravdu, ktorého ani žaláre nezviedli z cesty komunistu. Už v r. 1919 bojuje so zbraňou v ruke v radoch maďarských bolševikov. Po víťazstve bieleho teroru Hostyho uteká na Slovensko a už v r. 1920 je medzi organizátormi štrajkov v Nových Zámkov, Galante, Šuranoch a i. ako tajomník. V r. 1921 sa zúčastnil historického vjazdu v Lubochni. Dostal sa neskôršie do osobného styku so s. Bacíkom, Širokým a i. a ukrýva vždy viac svoje presvedčenie a pod ich vedením pracuje ďalej ako polit. pracovník medzi vykorisťovaným ľudom veľkostatkármi na j. Slovensku. Keď po okupácii j. Slovenska utečie do Zl. Moraviec, tu ho stihlo zo strany fašistov väzenie. Kováča väzenie nezlomilo a táva sa počas t. zv. Slovenského štátu z prvých organizátorov ilegálneho národného výboru v Zlatých Moravciach. Pracoval neúnavne aj po oslobodení ako člen okr. Výboru KSS, mestského výboru KSS, tiež ako funkcionár OSSD a funkcionár štátnej správy. Česť jeho práci, dodali v duchu všetci početní prítomní, priatelia a i známi, ktorí odprevadili s. A. Kováča na jeho poslednej ceste.

Október

5.X. usporiadal SNF(okr.) Deň Československej armády v prítomnosti vyše 100 osôb v DO. Slávnostnými rečníkmi boli s. okr. Preds. D. Gyoga a s. pplk. Skrečka, náčelník okresnej vojenskej správy. 18. X. usporiadalo krajské divadlo v Nitre divadelné predstavenie v DO pri návšteve vyše 300 osôb.

Šport

12. X. bol zaujímavý futbalový zápas v Zlatých Moravciach: Slovan Veľké Uhrece – Spartak Zlaté Moravce s výsledkom zaslúženého víťazstva domácich 1:2.

31.X. bola tu umelcami pražskými z Karlína usporiadaná kúzelnícka revu so zábavným a zaujímavým programom. Prítomných bolo 200 osôb.

November

Oslavy VOSR

6.XI. vo štvrtok, v predvečer výročia VOSR sa konal o 17h30m lampionový sprievod mestom všetkej školskej mládeže nášho mesta a najbližšieho okolia. Sprievod tiahol od Topolčianskej cesty hore na námestie, kde pred poštou pracovníci Sväzu usporiadali slávnostný ohňostroj. Dychová hudba zahrala a mládež sa dala do radostného tanca až do 21. hodiny.

7. XI. Bola slávnostná akadémia v DO, na ktorú kult. Program dodali školy a slávnostnú reč povedal s. taj. OV-KSS Karol Vrábel. Usporiadateľom bol OV – SNF. Na tejto oslave bolo prítomných 500 osôb.

ROH

22.XI. bolo školenie učiteľov – funkcionárov ROH. Hlavnými rečníkmi boli s. Weis, ved.škol. ONV a J. Zlatňanský, preds. OV – ROH, odbor školstva (ROH – SZŠ). Prítomných bolo v DO 60 učiteľov.

26.XI. zahralo Krajské divadlo v Nitre hru „Taká láska“ s veľmi dobrým úspechom. Výkon hercov odmeňoval častý potlesk 400 prítomných.

December

4.XII. bolo pracovné zasadnutie Okresného národného výboru v DO o 9. hodine s nasledovným programom:

- 1.) Otvorenie
- 2.) Situácia v riadení školstva a kultúry v okrese z hľadiska plnenia úloh, vyplývajúcich z uznesení XI. Sjazdu KSČ, Referát podal s.Weis, člen rady ONV.
- 3.) Zprávu o činnosti rady ONV podal s. Mravík, taj. ONV.
- 4.) Zprávu o činnosti stálej komisie pre školstvo a kultúru podal s. Kašuba.
- 5.) Diskusia, návrh na uznesenie a záver ukončili toto hodnotné zasadanie.
- 6.XII. prišli do Moraviec členovia umeleckého súboru ČSM pri Závode Juraja Dimitrova z Bratislavy a predviedli v DO estrádu „Muži a ženy“ pre 100 prítomnými.
12. XII. Z príležitosti ukončenia mesiaca SČSP a osláv 15. výročia podpísania zmluvy medzi ČSR a SSSR sa konali v kinosále „Tekov“ oslavy o 14.h. nasledovný programom:

1. Hymny (hudba)
2. Otvorenie: Dez. Gyoga
3. Slávnostný prejav: Kar. Vrábel,
4. Kult. Vložka: recitácia slov, ruskej básne a pieseň na harmonike.

Po ukončení programu sa predviedol film „Tichý Dom“.

V rámci „Mesiaca“ navštívil naše mesto 3.XII. člen korešpondent Všeľvázovej akadémie poľu. Vied N.M. Burlakov a prednášal v kinosále pre poľnohospodárov o tom, ako sa bojuje v SSSP za predstihnutie poľu. Produkcie USA.

JRD

JRD nášho mesta pokračovalo v započatej činnosti v predchádzajúcom roku. V januári bola dokončená studňa a vodovod. V marci sa prevzali do správy JRD vinice na Č. Doline. V júli bola dokončená už sýpka natoľko, aby slúžila uskladneniu. Rozvoj JRD zdržalo prebranie JRD v Opatovciach v júni, ktoré bolo veľmi zlom stave finančnom i hospodárskom.

V auguste bola dokončená adaptácia kravínov na Č. Doline. Napriek týmto pritŕažujúcim okolnostiam bola žatva dokončená včas a prevedený aj výkup.

V tomto mesiaci sa pričlenilo ku nášmu JRD aj družstvo v Prílepoch, čo bolo na úkor pracovnej jednotky JRD v Zl. Moravciach z Kčs 30 na Kčs 25.

V septembri sa dokončila stavba tretej silážnej jamy.

Vinice priniesli v okt. A zač. nov. Takú dobrú úrodu, že po odovzdaní povinnej dodávky hrozna, 170, ostalo celkom ešte asi 70 hl. vína na rozdelenie pre pracovné jednotky.

V decembri sa zvýšil stav liehovy vyše 30%, jednak nákupom a jednak sústredením z Opatoviec a Prílep.

JRD v Zl. Moravciach si v tomto roku zakúpilo až 2 nákladné autá pre svoju hospodársku potrebu v cene Kčs 120.000.

S takýmito výsledkami a lepšími ideami v ústrety Novému roku, vřaveli funkcionári JRD, s. Valent a Valašík.

1959

Január

Rok sa začal studeným januárom, mesiacom súcim pre zabíjačky, v ktorých akoby sa pretrhli naši obyvatelia. Je to známka vysokej životnej úrovne obyvateľstva.

Divadlo

1. I. oslávili zamestnanci OÚNZ svojim divadelným krúžkom, ktorý úspešne zahral v preplnenej sále DO divadelnú hru „Štyria grobiani“

4.I. podobným úspechom predviedli obľúbenú ľudovú hru „Kubo“ členovia Krajského divadla v Nitre v prítomnosti 400 hostí.

16. a 17.I. členovia hudobného krúžku Krajského domu osvetu v Nitre usporiadali v DO „Prehrávky ľudových hudieb“ v prítomnosti vyše 200 osôb.

22.I. večer zahral súbor Krajského divadla v Nitre „Hriešnu sväticu“. Prítomných bolo v DO 380 hostí.

XXI sjazd KSSS

Koncom mesiaca sa konal XXI. Sjazd KSSS v Moskve, no ozvenu mal po celom svete. Naše mesto prejavuje o priebeh sjazdu zvýšený záujem počúvaním rozhlasu i televízie a stálym sledovaním správ sjazdových v denných listoch.

Február

Sjazdová nálada prechádza na náš ľud aj v začiatkoch februára. Na XXI. Sjazde KSS v Moskve sa prejednával sedemročný plán výstavby SSSR, čo aj náš ľud prijal ako svetovú udalosť. Stredobodom pozornosti všetkých pracujúcich sa už v týchto dňoch stával N.S. Chruščov, predseda rady ministrov SSSR. S jeho prejavmi a osobou sa zaoberajú noviny, pracujúci, mládež i inteligencia na svojich pracoviskách, v školách, úradoch politických a kultúrnych ustanovizniach rovnakým záujmom.

Studený február dožičil ľuďom i v našom meste, aby sa opätovne schádzali v družných besedách a diskutovali o výsledkoch XXI. Sjazdu KSSS.

JRD

Spolkový život mesta sa rozprúdil, no i v celom okrese, prebiehali najmä výročné členské schôdze. Plagáty a miestne noviny už vopred vítali delegátov okresnej konferencie JRD, ktorá sa pripravovala v Dome osvetu na deň 26.II.

Na poli družstevnom sa zaznamenal pokrok aj v celo okresnom meradle, či už rozšírením členskej základne, a či vznikom nových JRD a rozšírením pôdnej základne.

25.II. usporiadal ONV o 16.h. v DO „Oslavy víťazstva pracujúcich.“ Slávnostný prejav mal s. D. Gyoga, predseda ONV, kým kultúrny program dodali žiaci miestnych škôl.

Marec

2.III. – 4. III. sa konala divadelná súťaž tvorivosti ČSM. Zúčastnili sa súťaže všetky ochotnícke divadelné krúžky z okresu. Každodenne bolo prítomných do 400 osôb.

Okr. Konferencia KSS

14. – 15. III. (v sobotu a nedeľu) sa konala výročná okresná konferencia KSS v DO, v obnovej a slávnostne vyzdobenej sále. Priniesla do života nášho okresu veľa kladu a zamerala sa na sektor poľnohospodársky.

17.III. o 17. hodine bolo v zasadačke DO slávnostné otvorenie výstavy členov výtvarného krúžku pracujúcich v Továrni na chladničky. Prítomných privítal F. Herman, potom bol predvedený krátky ale hodnotný hudobno – spevácky program. Po tomto kult. Vystúpení

výstavu otvoril s. Dr Pecho, zást. Riaditeľa Továrne. Deväť vystavníci vystavovali tu skoro 70 obrazov, tematicky zaujímavých a v rozličnom technickom prevedení (príloha – prospekt).

Počasie

Kým počasie v predchádzajúcom mesiaci bolo mimoriadne chladné, zatiaľ po celý marec bolo mimoriadne teplo.

Apríl

12.IV. Čsl. spoločnosť pre šírenie politických a vedeckých poznatkov, okr. Odbočka v Zl. Moravciach, usporiadala v DO o 17. hodine Miting s bohatým kultúrnym programom.

Osveta

25.IV. zavítali do nášho mesta členovia „Pražskej estrády“ a predviedli pod titulom „Richard Adam“ bohatý program v prítomnosti vyše 300 hostí v DO.

26.IV. zahráli členovia Krajského divadla z Nitry hru „Tretie želanie“ pri slabej účasti obecnstva (len 189 prítomných).

27.IV. zomrel v Topoľčanoch po dlhej chorobe prof. Jozef Porubský, kustos KNM v Bojniciach. Menovaný sa veľmi zaslúžil o vybudovanie nášho okresného vlastivedného múzea.

Počasie

Skoro celý mesiac bolo zlé počasie. Od 18. až do 23.IV po nociach mrzlo, niekedy (po štyri dni) klesla teplota až na -3,-4 °C a vo dne zavše snežilo i pršalo. Omrzli orechy i iné plody.

30.IV. sa usporiadal lampionový sprievod mládeže dolu mestom až po Topoľčiansku cestu a späť. Na námestí očakávali sprievod ohňostrojom Sväzarnisti. Sprievod tiahol Námestím až po Sládkovičovu ulicu, pred nový Pioniersky dom (bývalá reštaurácia „Menza“), ktorý bol pre tento cieľ zakúpený a zrekonštruovaný. Slávnostný prejav mal z balkónu PD s. D. Gyoga, predseda ONV. Po prejave sa zaspievali hymny a vykonala sa prehliadka nového pionierskeho domu, ktorý s. D. Gyoga slávnostne odovzdal svojmu účelu.

OV – KSS

V apríli sa rozprúdila už starostlivosť o poľnohospodársku výrobu, hodne sa diskutovalo o tejto téme v odb. kruhoch a tiež samotné plénum okresného výboru KSS na svojom zasadnutí prerokovalo situáciu a vyniesol svoje uznesenie pre zlepšenie starostlivosti poľnohospodárskej.

Máj

1. máj

1.V. bol pokazený hustým celodenným dažďom. Slávnostného prvomájového sprievodu sa napriek nečasom zúčastnilo na 5.000 osôb, ponajviac pracujúcich a mládeže zo Zl. Moraviec. Obyvateľstvo sa zhromaždilo o ½ 9 hodine na námestí, kde po zahranií hymien slávnostný prejav povedal s. Michal Šucha, ved. Taj. OV – KSS, v zastúpení poslanca s. Chudíka, ktorý svoju neprítomnosť ospravedlnil. Po prejave sa konal o ½ 10 hodine uvedený sprievod mestom, avšak pre neustávajúci dážď len po mosty, odkiaľ sa vrátil, defihujúc pred hlavnou tribúnou, postavenou pred „Lubou“ na okraji cesty. Prvomájová slávnosť sa takto pre zlé počasie skončila.

Oslavy 9. mája

8.V. sa konali oslavy 14. výročia oslobodenia našej vlasti sovietskou armádou v DO s týmto grantom:

O 14. hodine sa kládli vence ku pomníkom padlých

O 14 h 30 m bolo slávnostné zasadanie ONV, rozšírené funkcionárov strany, zložiek ONV, rozšírené o funkcionárov strany, zložiek NF, riaditeľov závodov a predsedov ZV – ROH. Po zasadnutí bola slávnostná akadémia o 16. hodine v DO.

Program otvoril s. K. Vrábel, taj. OV – KSS a slávnostný prejav mal s. D. Gyoga, preds. ONV. Vyličil dejiny 9. V. 1945, ktorý už 14. raz oslavujeme a ktorý nám priniesol slobodu spod fašistického jarma fašizmu, avšak naša sloboda bola úplná až po februári 1948, kedy umlčaním reakcie bolo naše socialistické budovanie zabezpečené. Načrtol rast nášho okresu na poli poľnohospodárskom a priemyselnom a zdôraznil, že naša robotnícka trieda už v r. 1919 zvýraznila svoj cieľ zriadiť u nás socialistickú republiku, čo opätovne zdôraznilo v SNP a v hnutí partizánskom i v celom svojom boji protifašistickom v II. svetovej vojne po boku SSSR. Záverom spomenul, že dnešná perspektíva nás oprávňuje k väčším nádejam než by sme sa azda nazdávali.

Po prevedení tancov, spevu a recitácii žiakmi miestnych škôl, s. K. Vrábel slávnosť zakľúčil.

Športový štadión – otvorenie

9. – 10. V. zažilo naše mesto veľkolepé športové slávnosti z príležitosti otvorenia nového všešportového štadiónu na Topoľčianskej ceste.

Z príležitosti 40 výročia založenia telovýchovného spolku v našom meste bol 9. a 10. V. 1959 odovzdaný svojmu účelu tento nový štadión, vybudovaný z iniciatívy Továrne na chladničky, s pomocou MNV, T.J. Sokol Zl. Moravce, SÚ – ČSTV, KV – ČSTV a s pomocou premnohých brigádnikov.

Program otvorenia bol nasledovný:

9.V. o 10.h na dvore JSŠ sa odohral priateľský pekný basketbalový zápas, a to muži Spartak – dor. Spartak, výsl. 54 : 60.

O 15. h sa odohral majstrovský futbalový zápas: Spartak Zl. Moravce dorast – Sokol Nedanovce dorast, výsledok 10 : 1 pre domácich.

Cez prestávku bol štart cyklistov. Zvíťazili z mužov Gábriš (Lokomotíva Nitra), z dorastencov Laurinec (Lok. Nitra).

O 17. h bol majstrovský futbalový zápas mužov, Sokol Nedanovce – Spartak Zl. Moravce. Domáci zvíťazili 6 : 2.

10.V. o 10. h priateľský dorastenecký zápas Spartak Zl. Moravce – TS Topoľčany (účastník II. ligy) s nerozhodným výsledkom 1 : 1 vysokej úrovne.

O 13. hodine 30 m sa odohral majstrovský futbalový zápas žiakov Sokol Mlyňany – Spartak Zl. Moravce s výsledkom 10 : 1.

O 17. h bol priateľský futbalový zápas mužov Odeva Trenčín – Spartak Zl. Moravce s výsledkom víťazstva hostí 6 : 2.

11. a 12. V. usporiadal Krajský dom osvetu v Nitre súťaž LUT pre súbory nášho okresu v DO s uspokojivým výsledkom.

Jún

Obyvateľstvo nášho mesta, najmä staré, si spomínali v prvých dňoch júnových na miestny sovietsky spred 40. rokov, ktorí založili tu robotníci – komunisti po návrate z červených jednotiek v Rusku (smer dediny, č. 22 z 10.VI. 1959).

13.VI. v duchu 40. výročia Miestneho sovietu sa schádza plénum OV – obráncov mieru a posielala do Ženevy konferencii ministrov rezolúciu, v ktorej žiada účasť čsl. zástupcov na konferencii ministrov zahraničných vecí za záchranu svetového mieru a jeho upevnenie.

II. okresná spartakiáda

21. a 22. VI. videlo naše mesto krásne usporiadanú II. okresnú spartakiádu. Nadšenie a sila sa zračili z mladých tvárí našej mládeže, keď nastupovala na novom všesportovom štadióne k cvičeniu. Každý výkon bol odmenený nadšeným aplauzom obecnstva, ktoré naplnilo hľadisko až do posledného miesta.

Naše mesto v tomto mesiaci dobre si hľadalo aj práce, najmä na poli poľnohospodárskom. V JRD sa pilne dali do príprav žatavných a ostatných letných prác. Prirodzene, že prípravy sa rozbehli aj v celo okresnom poňatí.

Júl

OV – KSS

Stredobodom záujmu je poľnohospodárska výroba OV – KSS a ONV vyzývajú do súťaže všetky JRD v okrese pre zvyšovanie poľnohospodárskej produkcie.

Aktív OSSD

18.VII. sa zapája do hosp. života aj OSSD na svojom aktíve za prítomnosti 60 členov podniku. 26.VII. znova sa schádzajú na aktív členovia OSSD v počte 260 osôb v DO.

25.VII. prišiel rozveseliť obecnstvo známy kúzelník Collini svojím eskamotérskym umením.

JRD

V tomto mesiaci sa rozprúdila žatva. Robotníci z tovární, školská mládež i úradníctvo sa ponáhľala na pomoc JRD na rýchle zvládnutie žatvy. Žiaci JSŠ sú medzi prvými, ktorí idú na pomoc nášmu JRD.

U nás sa pri toľkej práci ani na vedu nezabudlo. Naše múzeum získalo ojedinelé nálezy kostí predvekeho tvorstva, ktoré povzniesli meno nášho mesta nielen v našej vlasti ale aj v zahraničí.

August

Víťazná brigáda

Mesiac sa započal radostne. Vrátili sa na 1.VIII. naši svázáci z JSŠ už tretí raz s vlajkou víťaznej čaty a víťaznej brigády na Národnej stavbe Nitra – Žitava.

Divadlo

10. VIII. zavítali k nám členovia súboru divadla Jonáša Záborského v Prešove a predviedli v DO operetu „Moja žena nie je anjel“. Operetu odmeňovalo početné obecnstvo (460 osôb) búrlivým potleskom.

Výstava

14. – 21. VIII. Nitriansky obchod s nábytkom usporiadal výstavu „Za vyššiu kultúru bývania“ v div. Sále DO s výborným výsledkom. Výstavu navštívilo 2.500 osôb.

JRD

V polovici mesiaca sa už začali prípravy osláv 15. výročia SNP. Každý podnik, úrad i občan si uvedomil význam SNP a ochotne sa zapájal do rámca osláv. Ani naše JRD nezaostalo, ba z tejto príležitosti vzalo si za príklad výzvu družstevníkov pre zvýšenie produkcie.

Oslavy SNP

22. VIII. o 9.h sa začali oslavy 15. výročia SNP a bojov pri Dukle v Zl. Moravciach s týmto programom v Dome osvetu:

1. Hymny
2. Kladenie vencov ku pomníkom padlých za účinkovania dychovej hudby. Všetky organizácie, závody a podniky vence pripravili.
3. Slávnostný referát v DO
4. Kultúrny program
5. Zakončenie.

23. VIII. sa vybralo z mesta veľa obecnstva na čele s funkcionármi OV – KSS, ONV, MNV a i. na Zlatno, na zraz partizánskej skupiny kpt. Maximova, ktorá bojovala v SNP na území nášho okresu a zdržovala sa dlhšie na Zlatne. Medzi početnými prítomnými hosťami bol aj bulharský konzul Smirnov.

27. VIII. sa uskutočnilo podobné stretnutie bývalých príslušníkov partizánskej skupiny „Zarubežnyj“ mjr.-a Zoviča a skupina „Plaruja“ kpt. Putilova. Opäť bolo tu veľa hostí z Moraviec a zavítal sem aj veľvyslanec SSSR s. Gyrišin.

MNV – slávnosť Matiek

V tento samý deň bola na MNV mimoriadne krásna slávnosť mamičiek a detí, v mesiaci auguste. Mamičky obdarené kvetmi a diplomami po hodnotnom prejave s. J. Šindlera, predseda MNV, sa rozchádzali plné radosti a nadšenia zo skutočnej dnešnej starostlivosti o matky a kojenice.

28. VIII. bol učiteľský aktív z príležitosti otvorenia nového škol. Roku. Aktív bol v aule JSS, kde prítomných 300 učiteľov z celého okresu privítal s. M. Weis, ved.odb.školsťva ONV. Slávnostný prejav povedal s. M. Šucha, taj. OV – KSS, po ktorom bola živá diskusia o aktuálnych problémoch školy.

Počasia

V auguste, najmä v druhej polovici nastalo daždivé počasie, ktoré zdržalo mlatbu a narobilo v obilí na poli veľa škôd.

September

Mesiac škôl a osvetových akcií bol na program bohatý, no aj na schôdze.

Osveta

12. IX. zahrli v DO členovia súboru Krajského divadla v Nitre hru „Nie sme anjeli.“

16.IX. bol usporiadaný výchovný koncert Krajskou estrádnou kanceláriou.

18.IX. Krajské bábkové divadlo zahrlo v DO bábkové predstavenie „Divé husi“ pre školy. Predstavenie navštívilo do 1000 detí.

20. – 26. IX. vo veľkej sále DO zamestnanci OÚNZ usporiadali výstavu pod heslom „Za vyššiu kultúru stravovania“, ktorú navštívilo 1830 ľudí. 25. IX. z príležitosti osláv Dňa tlače bola v DO usporiadaná akadémia. Program dodali školy.

Olomouc – družba

V tento deň bola v našom meste delegácia kultúrna z Olomouckeho kraja, ktorá v rámci družby s Nitrianskym krajom navštívila náš okres. Prezreli si hostia aj výstavu partizánskeho hnutia v nitrianskom kraji, ktorá bola inštalovaná práve v DO. V obšírnej prednáške (Dr. Rakovský) sa zoznámili aj s dejinami nášho okresu v časoch SNP, za čo svoju vďačnosť aj vyjadrili osobitným listom odb. školstva rady MNV a v novinách.

Celý mesiac prebiehal v znamení spomienok na slávne SNP a všetky udalosti spred 15. rokov. (Smer dediny, roč. IX, č. 37 z 24. IX.1959).

Chruščov v USA

15.IX. do USA došiel na návštevu predseda rady ministrov N.S. Chruščov. Táto návšteva vzbudila záujem celého mierumilovného sveta a tiež naše obyvateľstvo sledovalo cestu Chruščovovu s veľkým záujmom.

Október

Deň armády

6.X. sa usporiadali v DO oslavy Dňa čsl. armády o 14. hodine. Slávnosť za prítomnosti početného obecnstva otvoril s. K. Vrábek, taj. OV – KSS a po ňom slávnostný prejav povedal s. pplk. V. Strečka, náčelník Vojenskej správy v Zl. Moravciach.

Po prejave nasledovalo odovzdávanie Dukelských pamätných medailí 25. účastníkom bojov na Dukle z nášho okresu. Smutné bolo počuť mená tých hrdinov, ktorí padli za našu slobodu a ich medaile prevzali ich najbližší príbuzní. Z vyznamenaných 25 bojovníkov na Dukle boli dvaja rodáci z nášho mesta, a to:

Štefan Hudec, nar. 8.8.1921, bytom Zl. Moravce

Štefan Kovčák, nar. 6.12.1921, bytom Zl. Moravce.

Po odovzdaní medailí nasledoval pozdrav pionierov a kultúrny program žiakov miestnych škôl.

Osveta

11.X. usporiadala MO – Sväzu protifašistických bojovníkov v miestnostiach Sväzu o 8 hodine 30 min prednášku o II. odboji v našom okrese (Dr. Štefan Rakovský) so svetelnými obrazmi z bojov za slobodu. Prítomných vyše 50 členov po prednáške živo diskutovalo.

4.X. DO usporiadal veľkolepú hodovú zábavu s kultúrnou vložkou.

18.X. Krajské divadlo z Nitry zahralo v DO pri návšteve 250 osôb hru „Demokrati“.

18.X. sa začala tiež prestavba hl. potravinárskeho obchodu na Námestí na samoobsluhu. Počas prestavby sa potravinársky obchod umiestnil dočasne na protiľahlej strane námestia, nižšie DO.

Nový Kult. Dom

V tomto mesiaci sa rozbehol aj kultúrny život Továrne na chladničky v nádeji na nový kultúrny dom, ktorý má byť do konca roku hotový, (tam kde stál doposiaľ Robotnícky dom v Poštovej ulici).

November

Hneď na počiatku sa začalo s prípravou „Mesiaca čsl. – sov. priateľstva“

2.XI. ZO – KSS pri ČSD nášho mesta sa uzniesla na revolúcii pre mierové zjednotenie Kórejskej ľudovodemokratickej, ktorú poslala v zmysle posolstva NZ KĽDR na veľvyslanectvo KĽDR v Prahe.

Osveta

8.XI. vystúpil spevácky zbor slov. filharmónie z Bratislavy v DO s vyberaným programom.

5.- 6. XI. Žiaci JSŠ predviedli pásмо na tému „Prierez dielami Puškina, Lermantova a Gogoľa“ pred 850 prítomnými študentmi.

6.XI. Krajové divadlo zahralo tu „Polnočnú omšu“ pre 300 prítomných.

12.XI. Dedinské divadlo z Bratislavy zahralo tu hru „Tartuffe“ pre 400 prítomných.

V aule JSŠ sa usporiadala v prvej polovici mesiaca výstava mladých mičurincov pre školy nášho okresu. Výsledok bol veľmi potešujúci. Opäť sa obohatilo naše múzeum vzácnymi paleontologickými nálezmi zo Slepčian a z Červ. Hrádku.

Mesiac čsl. – sov. priateľstva

7.XI. sa začal Mesiac čsl. – sov. priateľstva oslavami 42. výročia VOSR. Kultúrny program do DO dodali žiaci miestnych škôl.

V tomto mesiaci sa uverejnili Smernice III. päťročnice a tak aj v našom meste sa o nich veľa diskutovalo. Pracovníci ONV si načrtli aj radostné perspektívy, že do r. 1965 sa vybuduje v okrese viac bytov ako má nateraz naše mesto.

December

JRD

Prichádza koniec roku v podnikoch i v našom JRD, kde ročná súvaha napriek všetkým prekážkam je slušná. Celý rok to vyzeralo takto:

V januári a februári sa povolili prípravy ku stavbe výkrmne na 430 kusov ošípaných.

V marci a apríli sa previedli výkopy a na 50% svojpomocou sa začala stavba výkrmne.

V apríli sa od STS kúpili stroje, a to 3 traktory, 1 pásák a závesné náradie, ako i 3 mlátačky s príslušenstvom.

V máji boli skončené jarné práce, kosby krmovín stebelných (d'atelina).

V júni sa pripravila žatva, a to pre vyše 400 ha obilovín, 80 ha okopanín, zvyšok silážnych plodín a krmovín. Maku sa zasialo vyše 4 ha a úroda robila na ha 5. Tabak na 8 ha sa vydaril. Celková tržba robila K4S 188.000. Zelenina sa pestovala tiež na 8 ha. Tržba za 1 ha robila asi Kčs 18.000.

Pre zlé počasie výnos z obilovín nebol taký aký sa očakával. Produkcia na 1 ha robila priemerne 21 z miesta očakávaných 25 – 26 (Pšenica 235, raž 25 a jačmeň len 18). Silážovanie sa prevádzalo stále dobrým úspechom.

Žatva sa začala vlastne 8. VII., odkedy akoby bol prácu prenasledoval stály dážď. Šťastím bolo, že v tejto ťažkej žatve, kde sa 50 % kosilo ručne, pomáhali vo veľkom brigády k jej úspešnému zdolaniu. Rovnako brigády škôl, závodov a úradov. Veľmi účinná bola pomoc žiakov PTŠ. Mlátilo sa aj v nočných zmenách a skončilo sa až 14. septembra, kedy sa uskutočnili aj dožinky v budove tzv. stoličného domu (tiež kasárni).

V novembri sa kúpil traktor Žatov – super, čím sa zvýšil síce strojný park, avšak nemá zatiaľ dostatok priestorov pre uskladnenie.

Vinice JRD tohto roku nezaradili, ako všetky ostatné. Dohromady sa odovzdalo 35 hrozna (celá úroda) namiesto 90 povinnej dodávky. Na jednotky pracovné prirodzene, že neostalo nič.

Primeraný výnos člena JRD v r. 1958 bol v peniazoch asi Kčs 9.000 a v naturáliach asi 9 obilia priemerne, tiež niečo vníma a i., čo celkom robilo na osobu prepočítané na peniaze asi Kčs 14.000. Každý člen mal aj svoju záhumienku. Výnos v roku 1959 sa ešte určiť nedá. Neproselo JRD to, že na jeseň 1959 pri zakladaní JRD v Žitavanoch pre uspokojenie osadenstva pridelil im ONV úradu 12 ha d'ateliny na úkor JRD Zl. Moravce. Súčasne JRD Zl. Moravce prepustilo JRD Žitavanom 120 ha poľností, v tom aj pozemky Čiernej Doliny, ktoré takto prestali prináležať JRD Zl. Moravciam.

Dedo Mráz

21.XII. sa usporiadala oslava Deda Mráza pre všetky školy spoločne od 10 – 13. hodiny. Sprievod detí s balónkami a farebnými čiapočkami tiahol od Topoľčianskej cesty na Námestie do DO, kde bola krátka slávnosť.

Dedo Mráz bol pekne nastrojený (robil ho s. Milan Valkovič, učiteľ – správca Pionierskeho domu) a šiel v sprievode, resp. bol vezený v obrovskej rakete na národnom automobile.

Rok sa zakončil s viacerými tradičnými silvestrovskými zábavami.

1960

Január

Samoobsluha

12. I. bola dokončená prestavba „Samoobsluhy“ na Námestí (započatá ešte 18.X.1959) a 14. I. bola otvorená pre verejnosť.

27.I. v stredu bola v DO ekonomická konferencia o správnom odmeňovaní JRD, za účasti účtovníkov, vedúcich pracovných skupín a zodpovedných pracovníkov na úseku poľnohospodárstva. Hlavný referát mal s. Michal Bošanský, ved. Poľ. Odboru ONV, potom nasledovala diskusia a v závere celé rokovanie zhodnotil s. Dezider Goga, predseda ONV.

Por. Michal Jánoš

30. I. sa konal pohreb všeobecne obľúbeného člena SNB v Zl. Moravciach, por. Michala Jánoša. Pohreb sa konal na Skýcove za prítomnosti obrovského zástupu ľudu, ktorý v hlbokom pohnutí odprevádzal svojho zaslúžilého partizánskeho bojovníka, presvedčeného komunistu a vzácného človeka od katafalku pred sochou partizána na miestny cintorín, kde pozostatky zosnulého uložili na večnosť. Ku smútočnému obradu prispeli:

Hudba Ministerstva vnútra, spevokol JSŠ Zl. Moravce, báseň, prejavy npr. SNB Lacu z Nitry Jozefa Mravíka, taj. ONV a ďalších funkcionárov za prítomnosti smútočnej stráže čestnej čaty SNB, smútiacej rodiny, príbuzných, priateľov a ctiteľov.

Klubovňa chladničky

30.I. sa otvoril slávnostne aj nový ZK – ROH pri Továrni na chladničky v Robotníckej ulici (prebudovaný býv. Robotnícky dom). Po prejavoch zást. Zväzu strojárstva, s. Voľného, predsedu Slovenského výboru OSS, s. Klimlíka a riad. podniku s. Belicu nasledoval bohatý kultúrny program a po ňom tanečná zábava.

31. I. za 12 dní MNV vyškolil v CO 97 občanov s pomocou inštruktorov CO v ochrane proti zbraniam hromadného ničenia.

Február

6.II. sa konal učiteľský aktív okresu v aule JSŠ v prítomnosti 300 učiteľov. Aktív otvoril za ONV s. Weis, kým o návrhu na koncepciu zákl. deväťročnej školy referoval s. inšp. Rudolf Musl. Po prejavoch hostí a bohatej diskusie aktív vyhodnotil ved. Odb. školstva ONV, s. Weis.

12.II. sa konal aktív ONV vo forme slávnostného zasadnutia. Po prerokovaní aktuálnych problémoch okresu bola potleskom prijatá delegácia mládeže z NDR na priateľskom posedení.

13.II. ZK – ROH ČSHD usporiadal v DO vydarený Maškarný ples za účasti asi 300 hostí.

21.II. večer o 20. h v DO usporiadala „Vkus“ dobre režírovanú módnú prehliadku. 20.II sa konalo na MNV slávnostné pomenovanie 9 novorodených detí za matričný obvod Zlaté Moravce.

27.II. sa usporiadal o 20. hodine večer v DO estrádny večer bratislavských umelcov, na čele so všeobecne obľúbeným Františkom Daliborom. Prítomných bolo vyše 400 hostí.

28.II sa konala v zasadačke DO predpoludním výročná schôdza včelárov, kde prijali uznesenie o zvýšení starostlivosti o včely a o pomoc JRD, na ktorých by sa rozhodli na založení včelína pre družstvo.

Apríl

Zaslúžilí škol. a osv. pracovníci

2.IV. Odbor školstva a kultúry ONV v Zlatých Moravciach odovzdal zaslúžilým škol. A kult. Pracovníkom Čestné uznanie rady ONV v Zlatých Moravciach. Slávnostné odovzdanie bolo prevedné o 10. h. predsedom ONV s. Dez. Gogom v prítomnosti poslanca nášho obvodu, s. povereníka Michaela Chudíka.

Filip Kyac

11.IV. o 16 h 50 m tragicky zahynul pod kolesami autobusu ČSAD pred budovou ONV s. Filip Kyac, zamestnanec ONV. Práve zametal priestor pred budovou a nezbadal prichádzajúci autobus, pod kolesami ktorého našiel svoju okamžitú smrť. Pohreb sa konal dňa 13.IV. o 15. hodine na nádvorí ONV, kde sa s menovaným dobrým Slovákom a uvedomelým komunistom rozlúčil v mene obce i spolupracovníkov predseda MNV, s. Ján Šindler. Filip Kyac sa nar. Vo Valašskej Belej (9. aug. 1898) a po oslobodení až do svojej smrti pracoval na ONV v Zl. Moravciach. Pochovaný bol na miestnom cintoríne, kde sa s menovaným rozlúčil na ONV s. predseda Gyoga, za ROH pri ONV s. Gregor Turčan a za SPB s. S. Fajták. Dychová hudba z Hostí a spevokol JSŠ podstatne prispeli k dôstojnosti smútočného obradu.

14.II. sa konala inštrukcia členov obvodných volebných komisií, zvolaná rada MNV do miestnosti č. 5 na 18. hodinu. Vysvetlili sa direktívy pre voľby, oznámilo sa rozdelenie volebných obvodov, rozdali sa materiáli a určil sa predseda, podpredseda a tajomník volebných obvodov.

Oslavy 90. nar. V. J. Lenina

21. IV. O 15. hodine v dvorane DO za prítomnosti hostí v preplnenej sále sa usporiadala slávnostná spomienka na 90. narodeniny Vladimíra Iljiča Lenina (22.IV.1870) s nasledným programom:

1. Zhromaždených privítal a slávnosť otvoril po zaznení št. hymny taj. ONV s. Jozef Mravík.
 2. Slávnostný prejav povedal s. Majerčák, taj. OV – KSS v Nitre
 3. Báseň od A. Slávku „Lenin“ zarecitovala Magda Zlatňanská, ž. JSŠ.
 4. Na klavíri zahral Beethovenovu romancu s J. Podhorný a na husliach ho sprevádzal s. Rákóczi.
 5. Slávnosť ukončil Sborový spev JSŠ „Deti celého sveta za mier“.
- 24.marca – 25. apríla sa konali v DO okresné voj. Obvody brancov.

Počasie

V apríli počasie nevelmi zičilo, po V. noci ešte tri razy bol veľký nočný mráz.

30.IV. večer o 20. hodine sa konal lampiónový sprievod z Námestia až po žitavský most, za účasti žiakov Moravčanov zo všetkých miestnych škôl v predvečer prvomájových osláv nášho mesta.

Máj

1.V. ráno o 9. hodine bol usporiadaný zraz všetkých účastníkov pred tribúnou na Námestí. O ½ 10. h otvoril krátkym predslovom prvomájové oslavy s. Dezider Goga, preds. ONV i požiadal prítomného slávnostného rečníka, s. generála Števku, aby sa ujal slova. Rečník rozviedol význam prvomájových osláv, ktoré sa môžu u nás oslavovať radostnejšie ako voľakedy, kedy robotník nemal žiadne práva iba povinnosti. Načrtol bojovú cestu, ktorá viedla ku našej slobode i dnešný radostný hospodársky, politický a kultúrny rozkvet. Po skončení prejavu sa poďakoval rečníkovi i prítomným za účasť opäť s. Dez. Goga. Potom nasledoval sprievod mestom, ktorého sa zúčastnilo 14. 000 ľudí a sprievodu prihliadalo na

chodníkoch ďalších 4000 účastníkov. Radosť a nadšenie sálalo z jednotlivcov i skupín, ktoré tvorili prevažnú časť sprievodu. Okolo 12. hodiny sa slávnosť skončila.

7.V. v sobotu večer o 19. hodine sa znova konal lampiónový sprievod školskej mládeže dolu mestom až po mosty za volania radostných hesiel a výstrelov farebných svetelných rakiet miestnymi sväzovcami. Sprievod trval do 20. hodiny a potom tancovala mládež na Námestí až do 21. hodiny.

Oslavy Dňa víťazstva

8.V. v nedeľu predpoludním o 9. hodine sa konala oslava Dňa víťazstva v DO za prítomnosti vyše 500 hostí. Program bol nasledovný:

A.) Hymny zahrala dychová hudba miestnej HŠ,

B.) Slávnostný prejav preds. ONV, s. Dez. Gogu. Rečník vo svojom obšírnom prejave sa zaoberal 15. výročím nášho oslobodenia, so špeciálnym zameraním na náš okres. Rozviedol budovateľské úspechy na všetkých úsekoch nášho politického, hospodárskeho a kultúrneho života od nášho oslobodenia až podnes.

C.) Za prejav sa poďakoval s. preds. ONV M. Bošanský a vyzval prítomného náčelníka OVS, s. pplk. Strečku, aby prečítal rozkaz min. nár. obrany ku tomuto dňu, ako aj zoznam vyznamenaných bojovníkov z nášho okresu na Dukle, kde mnohí z našich príslušníkov Čsl. brigády položili aj svoje životy. Všetkým účastníkom boli ihneď slávnostne odovzdané aj odznaky.

D.) Nasledoval referát ved. Poľn. Odb. ONV, s. Bošku, ktorý prečítal aj list min. poľn., v ktorom udelil vyznamenania vynikajúcim poľnohospodárskym pracovníkom v našom okrese. Po rozdaní vyznamenaní, s. M. Bošanský poďakoval všetkým prítomným za účasť, menovite tým, ktorí si uvedené vyznamenania zaslúžili.

E.) Zahraním internacionály dychovou hudbou HŠ sa prvá časť osláv skončila a nasledoval kult. Program žiakov miestnych škôl.

12.V. sa zmenilo počasie na príjemné teplé, kým do 11. V. bolo chladno

11.V. o 19.h. sa konalo predstavenie kandidátov pre voľby do MNV, a to v JSS, OSŠ, DO a v Robotníckom dome (Klubovňa). Celkom je v meste 45 obvodov, z toho 3 pripadajú na Prilepy. Potom nasledoval kultúrny program, ktorý dodali žiaci miestnych škôl.

19.V. o 13. hodine vo veľkej sále DO sa konalo predstavenie kandidátov pre voľby do SNR, s. Michala Chudíka a do NZ, s. Barboru Géciovú.

27. V. (piatok) o 1/2 20. hodine sa konalo predstavovanie kandidátov do ONV. Sú to 4 kandidáti: s. Terázia Šabíková, Pavol Bača, Jozef Kabát ml. a Kristína Pavlusová. Predstavenie bolo spestrené spevom a tancom krojovanej mládeže. S. Čelko sa poďakoval prítomným za účasť, požiadal riaditeľov OSŠ, s. Š. Horváta o prečítanie životopisu a charakteristiky kandidátov a potom s. Ter. Šabíková prečítala okr. Plán výstavby III. SRP: Po krátkej diskusii, program ukončil záverom s. Fr. Malý, ktorý nabádal prítomných k väčšej aktivite i náročnosti v diskusii voči svojim poslancom.

28.V. o 8 h30 v DO usporiadal OV – KSS v Nitre 1 – dennú ideologickú konferenciu „O socialistickej demokracii“, na ktorej sa zúčastnilo vyše 50 osôb. Prednášali – Dr. Tury – Nagyová o „sve. demokracii“, kpt. Špaček „O dikt. Prolet.“ A o Novej ústave s. Prusák.

Jún

Dňa 12. VI. o 1/2 15.hodine sa konala predvolebná agitačná prednáška s. Majerčáka, taj. ONV – KSS v Nitre s kultúrnym programom. S. Majerčák vysvetlil význam volieb a hovoril o prácach, ktoré sa v rámci III. SRP prevedú v našom okrese. V kultúrnom programe konferoval s. Fr. Zelieska, vystupoval ľudový rozprávač Jozef Peluch, žiaci JSS a spevokol

dievčat z Dol. Slazian pod vedením dirigenta Urabana Horváta. Program sa skončil o ½ 17 hodine.

ONV- Záverečné zasadnutie

Dňa 10. VI. sa konalo v DO záverečné zasadnutie Okresného národného výboru v Zlatých Moravciach, ako posledné zasadnutie ONV v našom meste, Hlavný prejav mal s. Dezider Goga, predseda ONV. Vo svojej rozsiahlej reči rozviedol spôsob novej územnej reorganizácie, ktorá sa hlboko dotkla aj nášho zlatomoraveckého okresu. Od 1. júla 1960 nás doterajší okres vo svojej prevažnej časti je pridelený do nového okresu Nitra. Hovoril ďalej o medzinárodnej situácii a potom pristúpil k hodnoteniu práce za uplynulé volebné obdobie. Najobširnejšie sa zmienil o poľnohospodárskej činnosti v okrese, potom na úseku komunálnych služieb v meste spomenul otvorenie „holičstvo“ v dolnej časti mesta, opravovňu vriec, opravovňu elektrospotrebičov, bicyklov, motocyklov, detských kočiarov, klobučníctvo, knihovniačstvo a činnosť existujúcich stredísk bola značne rozšírená. Rozvoj platených služieb, opráv a údržby pre obyvateľov oproti roku 1957 k 1. januáru 1960 vzrástol z 1 737 000 Kčs na 1 932 000 Kčs, čo predstavuje index 111,2%. V Ďalšom hovoril o rozvoji vlastných prevádzkarní MNV, ktorých v roku 1957 boli len dve, kým do konca roku 1959 sa ich počet zvýšil v okrese na 24. V ostatných úsekoch hospodárstva okresu tiež uviedol štatistické údaje okresu a o výstavbe družstevnej poznamenal, že v roku 1960 bolo ukončené a odovzdané do užívania 12 bytových jednotiek s ústredným kúrením a vodovodom v Zlatých Moravciach. V tomto roku sa dobudoval v rámci svojpomoci aj detský park za kaštieľom a započala výstavba polytechnických dielní v ZDŠ. Napokon poznamenal, že za 2 dni sa pristúpi k volebným urnám a verí, že ľud i tu pristúpi 12. júna 1960 k voľbám jednotne, aby odovzdalo svoje hlasy kandidátom národného frontu.

Voľby

Dňa 12. VI. pri slávnostnej nálade sa konali voľby podľa jednotlivých volebných obvodov už od 8. hodiny rannej. Hlasovacie lístky odovzdali až na 99% všetci voliči.

Zvolení boli:

- Do NZ za volebný obvod č.238 – Zl. Moravce Barbora Géciová, členka JRD, Veľké Chrástany
- Do SNR za volebný obvod č. 25 – Zl. Moravce Michal Chudík, pov. Pov. Robotník
- Do KNV za volebný obvod č. 88 Otto Vraga, robotník
- Do ONV v Nitre Terézia Šabíková, Zl. Moravce – ul. 1. mája
- Pavol Bača, Zl. Moravce, Šveranova ul.
- Jozef Kabát ml., Prílepy
- Kristína Pavlusová, Zl. Moravce, Bernolákova ulica

Do MsNV boli zvolení:

1. Ján Šaling, Sládkovičova ul.17
2. Vojtech Klupatý, Sládkovičova ul. 51
3. Jozef Čelko, Ul. 1. mája 6
4. Matilda Ránová, Leninova ul. 25
5. Ing. Jozef Wiedermann, Sládkovičova ul. 22
6. František Malý, Ul. 1. mája 4
7. Rudolf Vajda, Železničarska ul. 24
8. Gejza Valášik, St. Námestie 17
9. Rudolf Mášik, Ul. Janka Kráľa 29
10. Gregor Králik, St. Námestie 17
11. Anton Flaška, Sokolská ul. 4

12. Tibor Kereš, Hviezdoslavova ul. 34
13. Július Furda, Ďurišova ul. 60
14. Ľudovít Zlatňanský, Kukučinova ul. 22
15. Františka Čepcová, Ul. 1. mája 4
16. František Rakovský ml., Hviezdoslavova ul. 148
17. MUDr. Alfréd Galovič, Sládkovičova ul. 48
18. Miroslav Koňa, Zápotockého ul. 36
19. JUDr. Jozef Dvonč, Ul. 1. mája 7
20. Helena Krnáčová, Hviezdoslavova ul. 30
21. Mária Kováčová, Tolstého ul. 17
22. Štefan Neipl, Zápotockého ul. 17
23. Štefan Horvát, Švermova ul. 5
24. František Galbavý, Žitavské nábrevie 49
25. Anna Fazekašová, Robotnícka ul. 22
26. Štefan Babo, V. Širokého ul. 25
27. Elena Gregorová, Bernolákova ul. 25
28. Mária Bačíková, Ul. 1. mája 6
29. Mária Cvejkušová, Ďurišova ul. 21
30. Pavol Hudec, Štúrova ul. 11
31. Štefan Šabo, Stalingradská ul. 3
32. Margita Oreská, Ďurišova ul. 5
33. Jozef Hudec, Ďurišova ul. 17
34. Emília Bicliková, V. Širokého ul. 5
35. Július Beniák, Kollárova ul. 5
36. Pavol Martinovič, Mojzesova ul. 11
37. Michal Šedivý, Ďurišova ul. 45
38. Ondrej Horvát, Ďurišova ul. 34
39. Alojz Kincel, Ďurišova ul. 37
40. Ing. František Švajlen, Ul. 1. mája 6
41. Jozef Kabát ml., Prílepy 3
42. Karol Gregor, Prílepy 20
43. Anton Švec, Prílepy 94
44. Jozef Končál, Prílepy 101
45. Tomáš Mánik, Prílepy 118

Do rady MsNV boli z uvedených zvolení títo:

1. František Malý
2. Jozef Čelko
3. Jozef Kabát
4. Štefan Šabo
5. Pavol Hudec
6. JUDr. Jozef Dvonč
7. Ján Šaling
8. Elena Gregorová
9. Gregor Králik
10. Michal Šedivý
11. Ľudovít Zlatňanský

Predsedom MsNV bol zvolený František Malý tajomníkom Jozef Čelko.

František Malý sa narodil dňa 25. januára 1927 v Lovciach z maloroľníckej rodiny. Po oslobodení sa hneď zúčastňoval na robotníckom hnutí, avšak už predtým za SNP spolupracoval s partizánmi ako spojka, keď im obstarával stravu, ubytovanie.

Hneď po oslobodení vstúpil do KSČ a najmä po presídlení do Prahy vyvíjal aktívnu činnosť. Do Prahy odišiel na robotu v máji 1946 a pracoval ako robotník v tamjšej Káblivke. Odtiaľ narukoval a po skončení voj. Služby (1949 – 1951) prišiel do Zl. Moraviec, kde pracoval vo VDP (neskoršie premenovaný na Spojený veľkoobchod) prv ako kádrovčík, neskoršie ako riaditeľ podniku v rokoch 1956 – 1960. Vo voľbách bol zvolený do MNV a tiež za jeho predsedu.

Júl

Zlaté Moravce Mestom

11.VII. Rada ONV v Nitre dala MNV v Zl. Moravciach prípisom na vedomie, že miestny národný výbor sa súčasne stáva Mestským národným výborom.

Prípis znie nasledovne:

Rada ONV v Nitre – org. odbor. čís.sine/1960 z 11.VII.1960.

KNV v Bratislave na základe návrhu rady KNV zo dňa 7. VI. 1960 o zriadení mestských národných výborov v Západoslovenskom kraji schválil svojim výnosom č. 1/1960 zo dňa 17. a 18. VI. 1960 predbežný návrh a v zmysle § 13. odst. 3, zák. č. 65/1960 Zb. o nár. výboroch určil zriadiť národné výbory takto:

Čalovo.....Zlaté Moravce.....

Záver o pečiatkach.....

Podpísaný Mičík, ved. odboru.

Nová Tehelná

Dňa 25. VII. Bola daná v prvej etape výstavby Novej tehelne do prevádzky strojovňa. Ostatné má byť dohotovené do 25. augusta. Pôvodný zväzok skrátiť dokončenie závodu o 32 dní sa skráti o Ďalšie 4 dni ku 16. výročiu SNP.

August

Žatva JRD

Žatva i mlatba v našom meste prebiehajú uspokojivo, ako to vysvitá zo záznamu JRD v decembri tohto roku.

Oslavy SNP

29.VIII. Do venca osláv SNP prispeli aj pracovníci Pozemných stavieb v Nitre – stavebná správa Zlaté Moravce, keď spolu s ostatnými montážnymi podnikmi odovzdali včera predpoludním ponitrianskymi teheliarmi najmodernejší závod 32 dní pred stanoveným termínom. Na slávnostnom odovzdaní nového závodu privítal podn. Riad. Christv Kirov delegáciu KV – KSS na čele s podpredsedom KNV Štefanom Raškom. Po pozdravných prejavoch ved. delegácie slávnostne odovzdal nový závod do prevádzky. Pracovníci nového závodu sa zaviazali, že ešte v tomto roku dodajú na naše stavby takmer 3,5 miliónov škridiel a 1.5 mil. tehlových jednotiek.

Oslavy SNP sa odbavovali zase spomienkou pred kaštieľom na n8mestí, kde predtým boli položené vence na pamätníky partizánov zo SNP.

31. VIII. večer o 19. hodine sa konal lampiónový sprievod dolu mestom ako úvod ku slávnostnému otvoreniu nového škol. roku na miestnych školách.

September

1.IX. slávnostné otvorenie školského roku na všetkých miestnych školách.

Dožinky JRD

10. IX. sa konala dožinková slávnosť miestneho JRD v DO. Slávnosť prebiehala radostne, veselo, bola spojená aj so spevom a tancom. Najzávažnejším bodom programu bol prejav predsedu družstva Jána Šalinga. Dôležitosť oslavy sám zdôraznil úvodom, keď uviedol: „Zišli sme sa dnes na slávnostné zhodnotenie hlavného zberu úrody.“ Zdôraznil dôležitosť dožiniek z dvoch hľadísk, jednak, že sú v čase územnej reorganizácie a jednak v poslednom roku druhej Päťročnice. Horšie bolo potom, keď otvorene referoval o výsledkoch tohtoročnej žatvy. „U pšenice sme dosiahli v priemere 12,8 q proti plánu 25 q po ha, najlepšia parcela nám dala 15,8 g. U jačmeňa sme dosiahli v priemere 17,7 q proti plánu 25 q, najlepšia parcela v Sigeti nám dala 23,4 q. U raži sme dosiahli 20,2 q proti plánu 26q. U zimného jačmeňa sme dosiahli iba 12,2 q proti plánu 28 q. Celkom sa malo namlátiť vedno záhumienok 109 vagónov obilia a namlátilo sa len 60,2 vagónov, čo je 55,5%. Chyba je v zlom obrábaní pôdy v doterajšom gazdovaní, nová správa prevzala svoju funkciu len pred 5 mesiacmi a chyba je tiež v družstevníkoch samých, v ich osobnom správaní. Dnes je nás viac ako 200 družstevníkov, pokračoval predseda, z ktorých 2/3-ny môže trvale pracovať v družstve, ostatní pri špičkových prácach príležitostne. Nie sme spokojní ani s mechanizačnou skupinou, kde treba väčšej ukáznosti. Budeme potierať alkoholizmus a postávanie traktoristov pre krčmou. Potom spomenul vyrovnanie schodku v plánovaných príjmoch bezstratových zberov ostatných poľných plodín. Napokon sa poďakoval všetkým o pripravenie dožinkových vencov a všetkým družstevníkom za statočne vykonanú prácu“.

11.IX. v DO zahralo Nitrianske krajové divadlo hru „Obchodník s dažďom“ s veľmi dobrým úspechom. Prítomných bolo 350 osôb.

17.IX. popoludní sa predstavil obecnstvu nášho mesta na ihrisku „Spartaka“ ukrajinský ľudový súbor z Prešova. Súbor mal 90 členov a na tribúne i za ohradou sa tiesnilo 2 tisíc návštevníkov. V programe sa striedali tance, spevy i hudba, napr. žartovná pieseň „Po šarišsky“ s poddukelskou ukrajinskou ľudovou piesňou „Oj, Čorva vovna“, alebo tanec „Moldavenska“ s „Čardášom“, tiež slovenská ľudová pieseň „A ja som z Oravy debnár...“ a iné.

22. – 23. IX. bolo v DO školenie propagandistov pre OV – KSS, vždy od 9. hod. do 14. hodiny. Prednášal s. Tomanka. Prítomných bolo 80 účastníkov.

Október

2.X. (v nedeľu) o 19. hod. 30 min. veľká estráda v DO. Účinkovali:

- tanečný orcester SBD v Bratislave
- spevák Zd. Sychra
- členovia Tatra revue a ďalší

Prítomných bolo 400 hostí, ktorí odchádzali z programu plne uspokojení.

Dňa 6. X. o 18. hod. sa konal v DO Večer otázok a odpovedí o náboženstve. Programsa doplnil krátkym filmom. Na otázky odpovedali lektori ČSPSP a VP. Prítomných 180 hostí.

23. X. Krajské divadlo z Nitry previedlo v DO večer o 19. hod. 30 min. vydarenú hru „Tretia sestra“. Skvelý výkon hercov odmeňovalo obecnstvo hlasným aplauzom. Prítomných bolo 345 osôb.

November

Dňa 5. XI. Bol na MsNV slávnostný zápis novonarodených detí. Bolo zapísaných celkovo 27 detí.

43. oslavy VOSR

6. XI. Z príležitosti 43. osláv VOSR sa konal večer po 18. hodine lampiónový sprievod mestom, ktorého sa zúčastnilo vyše tisíc žiakov miestnych škôl. Sprievod tiahol dolu mestom až po žitavský most a vrátil sa na Námestie. Tu odbočka pripravila nevídaný ohňostroj svetelnými raketami a delobuchmi. Okolo ½ 21. hodine sa obecnosť rozišlo.

7. XI. Sa oslavy konali do rána na školách a o ½ 12. hod. sa mládež znova zhromaždila na Námestí, kam o 12. hodine pribehli štafety z obcí bývalého okresu a pred kaštieľom odovzdávali stuhy do rúk riaditeľa JSS, s. Lanáka na znak bratského pozdravu SSSR ku 43. výročiu VOSR. Po príchode štafiet mal ku všetkým prejav s. riad. Lanák, pričom privítal ved. Odb. školstva ONV v Nitre, s. Mátela a tlmočil mu pozdrav našej mládeže.

S. Mátel sa poďakoval za pozdravy, vzal stuhy ďalej do Nitry i poprial prítomným veľa zdraru a úspechov v práci. Popoludní o 14, 30 hod. bolo prevedené slávnostné kladenie vencov na pamätníky hrdinov a o 15. hodine sa započala v naplnenej dvorane DO slávnostná akadémia.

Slávnosť sa započala štát. hymnami a po otvorení s. riad. Lanákom, povedal svoj slávnostný predslov taj. OV-KSS, s. Majerčáka. Po bohatom programe žiakov SVŠ, v ktorom sa striedali básne, spevy, sborové tance a hudobné čísla, bola slávnosť zakončená Internacionálou, ktorú zaspieval spevácky zbor SVŠ.

9. IX. vysádzali žiaci SVŠ na vedľajšom cintoríne pri mauzóleu tuje, katalky a javory zase v meste. Vysadilo sa celkom po uliciach mesta v ten deň spolu so žiakmi OSŠ, cca 2000 kusov stromov.

19. XI. (sobotu) v Továrni na chladničky bolo slávnostné preberanie červenej zástavy a vyznamenanie najlepších pracovníkov závodu. Slávnostného aktu sa zúčastnila kubánska delegácia. Po oslave o ½ 11. hod. prišli zástupcovia pionierov a ČSM blahoželať k tejto významnej udalosti. O 19. hod. bol v Klubovni kultúrny program a spoločenská zábava sa dokončila tancom a spevom až v neskorých nočných hodinách.

December

Dňa 3. XII. (sobotu) večer usporiadala JSS z príležitosti mesiaca čsl. – sov. priateľstva ruský kultúrny večer s bohatým programom.

Privítalo medzi sebou riaditeľov aj vzácných hostí zo sovietskeho konzulátu v Bratislave. Pri posedení prípitok povedal s. L. Lanák, riad. JSS, potom bol kultúrny program žiakov JSS. Po programe sa podávalo ruské občerstvenie a potom sa predviedli spoločenské tance nacvičených párov. Po vyčerpaní programu bola dlho do noci spoločenská zábava.

11. XII. v DO o 19. hodine bola veľká telovýchovná akadémia. Predviedli sa spartakiádne cviky, ukážky z pastierstva, z juda a z grécko – rímskeho zápasenia. Prítomných bolo 218 hostí.

17. XII. Bolo oslávené 10-ročné jubileum Továrne na chladničky, n.p. Program osláv sa začal už od 8. hodiny ránej v Klubovni továrne (v Robotníckej ulici) v prítomnosti osadenstva a mnohých hostí. Hlavný prejav mal riaditeľ továrne s. Belica a po jeho reči nasledovali body kult. Programu. V oslavách sa pokračovalo až do večera, kedy sa dokončili spomienky na založenie továrne v družnom posedení. V ten istý deň bol položený základný kameň pre ďalšiu výstavbu haly hlavnej výroby obj. č. 2. V rámci tejto výstavby vlastne dostavby má sa dobudovať objekt galvanovne a lakovne, hala pre pomocnú prevádzku a niektoré menšie objekty, za počaté v roku 1958.

22. XII. O 10. hodine oslava Deda mráza v sprievode škôl a napokon bola scéna v DO.

Štefan Uhliar

28. XII. O pol 15. hodine sa konal občiansky pohreb Štefana Uhliara, tragicky zahynulého predsedu Mestskej organizácie KSČ. Menovaný bol účtovníkom továrne na chladničky a preto aj jeho katafalk bol postavený na dvore Klubovne továrne, odkiaľ sa jeho telesné

pozostatky odvieďli na miestny cintorín. Na dvore obrady sa započali hudbou továrenskej kapely z Hostí, načo sa so zosnulým za Aktív pre občianske záležitosti rozlúčil Rudolf Musl, riaditeľ ZDŠ. Vyhodnotil zaslúžilý život Štefana Uhliara, 38 – ročného pôvodného robotníka z Dobrej Nivy, uvedomelého komunistu, ktorý od. R. 1952 pracoval v Továrni na chladničky ako účtovník. Na svoj ťažký život za kapitalizmu nikdy nezabudol a bol vždy vzorným pracovníkom, príkladným budovateľom socializmu. Potom sa pohol sprievod, počítajúci vyše 500 prítomných, na miestny cintorín, kde sa so zosnulým rozlúčil nad hrobom za OV – KSS s. Viliam Kőnig z Nitry a ocenil najmä politické zásluhy Štefana Uhliara. Za Továreň na chladničky, n.p. rozlúčkový prejav povedal Anton Belica, riaditeľ podniku a za Mestský výbor KSČ Jozef Pisoň z Ponitrianskych tehelní, člen výboru.

31. XII. Za uplynulý rok 1960 bolo uzavretých celkom 18 občianskych sobášov podľa zápisov v matrike MsNV.

Výstavba

Výstavba mesta v druhom polroku 1960.

V prvom polroku azda pre blížiacu sa voľbu, alebo z iných príčin stavebný ruch mesta stíchol

- a.) Vybudovala sa ulica Jesenského o ploche 3600 m² cez júl – október
- b.) Ulica Ďurišova o ploche 11.700 m², cez august – december
- c.) Ulica Vansovej o ploche 1.680 m², cez júl – august

Spolu 16. 980 m² plochy ulíc.

Okrem toho urobilo sa v meste 1200 m² zelených pásov a vyčistené bolo 500 b. m. priekop a vysadené bolo 1200 kusov okrasných stromov a kríkov. Na týchto prácach sa zúčastnilo spolu 4. 527 brigádnikov, ktorí odpracovali spolu 21.300 brig. Hodín. Hodnota vytvoreného diela činila Kčs 2.315 000.

V meste boli tiež opravené chodníky v hodnote Kčs 220.000.-, na štadióne sa budovalo kúpalisko, kde do konca roka sa prestavala čiastka Kčs 100. 000.- a polytechnické dielne v OSŠ sa vybudovali v hodnote Kčs 88. 000.-. Krem týchto prác boli ešte zabezpečované rozličné menšie úpravy v meste, ako napr.: úprava amfiteátru, údržba ulíc atď., v celkovej hodnote Kčs 30. 000.-.

Na poslednom zasadaní komisie sa prerokovali hlavné úlohy pre rok 1961. Ide predovšetkým o:

1. plynulé plnenie akcie „Z“ na úseku miestnych dopravných ciest
2. zabezpečenia vlastného započatia a ukončenia stavby márnice, prevedenie generálnej opravy budov MsNV i budov býv. MNV a stavby mostu v Prílepskej štvrti
3. rozšírenie členskej základne stavebného bytového družstva, aby plánovaná kvota bola splnená
4. sústavné sledovanie plnenia plánu investičnej bytovej výstavby a opatrenia pre jeho dodržanie.
5. zabezpečenie všetkých ostatných prác súvisiacich so zveľaďovaním mesta, či už plánovaných, a či medzi časom sa vyskytnuvších, k plnej spokojnosti obyvateľstva.

JRD

Jednotné roľnícke družstvo:

Celoročná bilancia JRD nie je potešujúca. Treba doháňať veľa po stránke morálnej i pracovnej. K chybám pristúpili i krádeže, čím zapríčinili družstvu značné škody.

V rastlinnej výrobe sa vymenili až traja agronómi. Poľné skupiny obhospodarovali celkom 775 ha ornej pôdy. V priemere počas roku pracovalo v týchto skupinách 118 družstevníkov, takže na jedného družstevníka pripadá 6 h a 56 árov ornej pôdy. Plánované

tržby v rastlinnej výrobe boli Kčs 1.854000.-, splnené tržby Kčs 1.275000.- t. j. 68,6 %, neboli splnené tržby z rastlinnej výroby o Kčs 580.000.-.

Okrem kukurice sa nedosiahli ani u jednej plodiny plánované výnosy. Viacej než po iné roky sa sa stržilo za ovocie. Muselo sa viac ako 3 ha maku a toľko aj repy vyorať. Náklady na rastlinnú výrobu boli prekročené v spotrebe osív o Kčs 75 000,-. Neuspokojivo sa splnil i plán Kčs 75 000,-. Neuspokojivo sa splnil i plán spotreby hnojív, kde ostalo takmer za Kčs 100.000.- nevyčerpané. Traktoristi, najmä mladí nevedia so strojmi pracovať tak, aby bol zabezpečený plánovaný výnos. Nedôslednosť sa prejavila aj pri odmeňovaní a normovaní práce, nakoľko plán pracovných jednotiek v rastlinnej výrobe robil 31. 071 a vyčerpalo sa za 39.447 PJ.

Nežiaducou príťažou v rastlinnej výrobe boli vihozhady. Plánovalo sa z 8 ha zberu hrozna 560q, teda po ha 70 q a to z výmery až 11 ha.

V živočíšnej výrobe sa rozdelili objekty na zdravé a na zamorené tuberkulózou.

V chove ošípaných, hlavne u prasníc sa dosiahli pekné úspechy keď sa odchovali od jednej prasnice 14,2kusov. Nedostatok je v malom počte ustajňovacích priestorov. V chove hydiny bolo veľa starostí. Na škodu bolo nepreberanie kačíc včas hydinárskymi závodmi a tiež cholera. Lepší bol chov kurčiat. Znáška vajec sa vydarila, a to sa mohla dodávka vajec prekročiť o 6184 kusov.

K 1. januáru 1960 malo družstvo 339 kusov hovädzieho dobytku, z toho 130 kráv. K 31. decembru 1960 je plán 404 ks HD, z toho 160 kráv, k 31. XII. 1960 je skutočný stav HD 351 ks, z toho 134 kráv. Stav ošípaných k 1. I. 1960 bol 601 kusov, z toho 473 prasníc, k 31. XII. 1960 bolo 614, z toho 86 prasníc.

Plán ošípaných k 31. XII. 1960 bol 695 kusov, z toho 73 prasníc.

V roku 1960 sa uliahlo 102 kusov teliat, z čoho uhynulo 16,6%. Prasiat sa uliahlo 910 kusov, z čoho uhynulo 11,6 %. Tu treba urobiť nápravu, konštatovalo vedenie družstva.

Finančné plnenie v živočíšnej výrobe nebolo vyhovujúce.

Celkový obraz o plánovaných tržbách i nákladoch a o dosiahnutých výsledkoch bol takýto:

Plánované tržby na rok 1960:

Plán	Skutočnosť	%
Kčs 3. 887.000	Kčs 2. 997 289,45	7,71
Kčs 1.118.000	Kčs 1.632 351	145,9

Po zvážaní dosiahnutých peňažných príjmov a nákladoch za rok 1960 ostáva na rozdelenie peňažných príjmov Kčs 1.364.938,10 ktorá čiastka bola členskou schôdzou rozvrhnutá nasledovne:

Prídel do nedeliteľného fondu	Kčs.....184.875,10
Prídel prevádz. zabezp. Fondu	Kčs.....85. 372,35
Prídel sociálnemu fondu 2%.....	Kčs.....59 940
Prídel kultúrnemu fondu.....	Kčs.....14985
Členom na prémie.....	Kčs.....1.792
Členom na pracovné jednotky.....	Kčs.....1,017.975,55

SPOLU Kčs 1,364.938,10

Plánované pracovné jednotky pre rok 1960 boli v počte 64.000, čerpané boli PJ za r. 1960 67.487,85

Plánovaná PJ v peniazoch bola Kčs 29,01 plánovaná PJ v naturáliách bola Kčs 2,66, dosiahnutá hodnota PJ v peniazoch je Kčs 15,- dosiahnutá PJ v naturáliách činní Kčs 2,66.

Počet členov 265, z toho trvale pracujúci 155.

Investičná výstavba:

Plánovaná bola výstavba 1 montovaného kravína s nákladom Kčs 587.300,- a skončiť výstavbu výkrmne a odchovne % mladého dobatka na Čiernej Doline. Výkrmňa bola dokončená, dochovňa sa skončí v r. 1961. Podobne aj montovaný kravín sa úrobí až v roku 1961, nakoľko stavebný podnik nedostal načas potrebnú železobetónovú žel. Konštrukciu s nákladom Kčs 490. 520,- (okr. Stav. Zl. Moravciach). V roku 1960 bolo odkúpené stredisko STS v Zl. Moravciach v hodnote Kčs 67.895,39. Je to teraz mechanizačná skupina. V tomto roku sa previedla tiež stavba vodovodu v Č. Doline, ako aj elektrifikácia tamtiež.

V roku 1960 sa uskutočnil nákup rozličných hospodárskych strojov a dal sa tiež do prevádzky automatický výťah do sýpky. Celkové zvýšenie v roku 1960 strojov a mechanizačných zariadení robí Kčs 541.613,07.

Šport

Zo športového života

Kopaná:

V roku 1960 sa dohrala súťaž kraja I. B. triedy. Zlaté Moravce dosiahli nové miesto, ale nepostúpili. Potom sa hrala tu Krajská súťaž I. D. Západoslovenského kraja, v ktorej Spartak Zl. Moravce obstál čestne.

I. kolo 14. VIII. 1960 o 17. hod. Zl. Moravce – Tlmače. Prítomných 600. Výsledok 2 : 0
II. kolo 21. VIII. 1960 o 17. hod. Levice – Zlaté Moravce. Prítomných 200. Výsledok 4 : 1
III. kolo 28. VIII. 1960 o 17. hod. Zlaté Moravce – Želiezovce. Prítomných 800. Výsledok 12 : 0
IV. kolo 4. IX. 1960 o 16,30 hod. Šahy – Zl. Moravce. Prítomných 900. Výsledok 1 : 0.
V. kolo 11. IX. 1960 o 16,30 hod. Zl. Moravce – Nitra B. Prítomných 1500. Výsledok 4 : 1.
VI. kolo 18. IX. 1960 o 16. hod. Kolárovice – Zl. Moravce. Prítomných 900. Výsledok 3 : 3.
VII. kolo 25. IX. 1960 o 16. hod. Zl. Moravce – Nové Zámky B. Prítomných 800. Výsledok 6 : 3
VIII. kolo 2. X. 1960 o 15,30 hod. Komjatice – Zl. Moravce. Prítomných 800. Výsledok 2 : 4.
IX. kolo 9. X. 1960 o 15. hod. Zl. Moravce – Palárikovo. Výsledok 3 : 1
X. kolo 25. X. 1960 14,30 hod. Šurany – Zl. Moravce. Prítomných 400. Výsledok 3 : 1.
XI. kolo 30. X. 1960 o 15. hod. Zl. Moravce – Bánov. Prítomných 400. Výsledok 3 : 1.
Takýmito výsledkami sa končil rok 1960, aby v nastávajúcom roku sa odohrali odvetné stretnutia.

Hráči Spartaku boli:

Štefan Minár, Milan Bartoš, Eduard Goga, Eduard Piačka, Mikuláš Chren, Jozef Kováč, Štefan Ziman, Ladislav Vajda, Štefan Kereš, Jozef Levický, František Šindler, Pius Biely, Jozef Glosa, Vojtech Ševčík a Ignác Chren.

Trénerom mužstva bol Anton Krásnohorský, vedúcim Pavol Masár. Najúspešnejším strelcom bol Pius Biely (19 gólov).

Celkove možno konštatovať, že úroveň v kopanej javí stále stúpajúcu tendenciu, najmä od otvorenia štadiónu Spartaka Zl. Moravce dňa 9. mája 1959, kedy sa konal tu ako otvárací zápas s účastníkom II. ligy Merina Trenčín – Spartak Zl. Moravce s výsledkom 6 : 2.

Šachy:

Pri príležitosti 100 – ročného jubilea šachového života v Zlatých Moravciach bol usporiadaný jubilejný majstrovský šachový turnaj v dňoch 20. – 30. apríla 1960. Miesto Konania:

Topoľčočany – zámok a Zlaté Moravce – Robotnícky dom. Poriadateľom boli: TJ Spartak Zl. Moravce, Továrň na chladničky n.p., Zl. Moravce a ZV – ROH pri Továrni na chladničky Zl. Moravce. Turnaja sa zúčastnili viacerí majstri športu z našej republiky a z nášho mesta Jozef Lukniš a Ladislav Tarkay, ml.

Lahká atletika

V uplynulom roku 1960 sa ľahkoatletický život rozprúdil naplno podľa príkladu JSS, kde sa tomuto odvetviu venovala už dávnejšie systematicky zvýšená pozornosť. Ľahkoatletické družstvo starších dorastencov TJ Spartak Zl. Moravce sa zúčastnilo krajskej súťaže. Po reorganizácii a zrušení kraja Nitra bolo družstvo TJ Spartak zaradené do krajského preboru skupiny „B“ pre rok 1961. V roku 1960 už 26. mája bol usporiadaný prebor okresu Zl. Moravce v ľahkej atletike všetkých kategórii, t. j. mužov, žien a dorastu. Vynikli zo Spartaku: Milan Levický v behu na 100 m za 11,3 s, Milan Levický v skoku do diaľky 682 cm, Emil Záhorec v skoku do výšky 177 cm, Anton Bod'o v hode oštepom 53,15 m.

Dňa 24. VII. 1960 sa konal potom prebor býv. kraja Nitra, ktorého sa zúčastnilo 176 pretekárov zo všetkých okresov býv. kraja Nitra.

V tomto roku sa na štadióne konali popri školských pretekoch aj športové hry VHV kovový tovar Trnava v rôznych odvetviach telovýchovy, kde celkovým víťazom sa stali Zlaté Moravce.

Text kroniky za rok 1960 zostavil a kroniky zapísal

Dr. Štefan Rakovský
Kronikár Mesta

A
Vojtech Tomčík
Uč. ZDŠ.

1961

Január

Počasie

Podnebie sa v tomto mesiaci nelíšilo od celkového priemeru ostatných rokov. Priemerná teplota za január bola – 2,05 °C, najvyššia 7,3°C, najnižšia teplota – 15,5°C. Zrážky 38,2 mm, veľkosť vzduchu 81%, vietor 1,4. V ostatných mesiacoch teploty pribúdalo ako obvykle. V kultúrnej činnosti sa pokračovalo v rámci masových organizácií, OD, kde najmä divadelná činnosť vynikla pestrým programom a hojnou návštevou.

Február

Z kultúrnej činnosti vynikli oslavy výročia Februárových udalostí, usporiadaných Radou MsNV v Zl. Moravciach.

24.II. slávnostná akadémia z príležitosti 13. výročia Februárových udalostí v DO. Akadémii otvoril s. Bošanský a slávnostný prejav povedal s. Ing. Pribyl z PTŠ, kým kultúrny program vyplnili žiaci PTŠ a Baletnej školy pri DO. Veľká divadelná sála bola preplnená počtom vyše 400 prítomných hostí.

Priemerná teplota za február ukazovala už 1,25 °C, najvyššia 9,9 °C, najnižšia – 8,2°C.

Marec

Nastala citeľná zmena v počasí, keď priemerná teplota ukazovala už 6,5°C, najvyššia až 22,2 °C, najnižšia – 4,1 °C. Zrážok bolo 10 mm, vlhkosť vzduchu 79%, kým vietor 2,1.

Kultúrny život sa koncentroval v DO v niekoľkých prednáškach a divadelných predstaveniach Nitrianskeho krajového divadla.

Apríl

Ako zvláštnosť sa prejavila príprava osláv prvomájových koncom apríla, kedy sa rozhodlo. Veľké oslavy celo okresné usporiadať 1. mája v Nitre.

V počasí nastali zmeny, vyjasnilo sa aj vyjarilo sa.

Máj

1. Máj v Nitre

Prvomájových osláv sa zúčastnili pracujúci i žiaci s učiteľstvom v Nitre, kam hromadne boli dovezení autobusmi, vlakom a i. vozidlami, takisto dovezená domov.

6. V. sa konal z príležitosti priprav osláv 16. výročia Dňa víťazstva na MsNV o 14. hod. slávnostný zápis 27 narodených detí do matriky.

7. V. v Osvetovom dome sa uskutočnil tento program:

A) o 9. hod. ráno hudba na Námestí (dychová HŠ)

B) o 10. hod. kultúrny program, a to slávnostným predslovom otvorený predsedom Miestnej organizácie KSS s. priam. práv. Kvkošom. Potom sa striedali básne, zborová recitácia, ruské a slovenské zemplínske tance žiakov miestnej JSŠ a ZDŠ, ako aj harmonikový súbor OD. Prítomných bolo okolo 450 hostí.

C) Večer sa konal lampiónový sprievod mládeže mestom, zakončený veselicoú na Námestí a spestrený osvetľovacími raketami Sväzu.

14. V. bolo slávnostné otvorenie impozantnej výstavy „40-te výročie vzniku KSČ“. Výstavu usporiadalo Mestské múzeum spolu s Osvetovým domom vo vlastnej budove na Námestí. Výstava bola zameraná predovšetkým na tunajší kraj na vyše 60 paneloch, prepožičaných Parkom kultúry a oddychu v Nitre a doplnených dokumentmi miestnymi. Výstavu navštívilo vyše 5000 ľudí, z nich mnohí aj z ďalších krajov. Otvorenie sa previedlo o 15. hodine, riaditeľom múzea, kým večer o 19. hodine sa konal v OD kultúrny program.

Predviedlo sa melodramatické pásmo „Strana verte súdruhovia“ od J. Červeňa. Spoluúčinkovali zlatomoraveckí ochotníci.

21. V. o 19. hodine 30 min. v OD bolo baletné vystúpenie žiakov miestnej baletnej školy pri OD s dobrým úspechom.

25. V. o 19, 30 hod. predviedlo divadlo z Ban. Bystrice operetu „Hrnčiarsky bál“ od Gejzu Dusíka. Prítomných bolo 450 ľudí, plne uspokojených výkonom hercov.

28. V. o pol 20. hod. Krajské divadlo z Nitry predviedlo v OD s nezvyčajným úspechom divadelnú hru „Kravavá svadba“.

Jún

8.VI. sa usporiadala výstava grafických prác poľských umelcov v Mestskej ľudovej knižnici. Výstava bola otvorená denne od 8. VI. až do 25. VI. a to od 13. – 19. hod. a tešila sa všeobecnému záujmu návštevníkov.

25.VI. o 18. hod. 30 min. predviedla v OD bohatý program Baletná škola pri OD. Prestávky spestril harmonikový súbor L. Tarkayho. Obe akcie získali živý aplauz prítomných 300 hostí.

24.VI. a 25. VI. o 16. hod. vystúpili v OD žiaci hudobných krúžkov na rozličných nástrojoch ku všeobecnej radosti prítomného obcenstva, hlavne rodičov.

Ján Šindler

30. VI. sa konal občiansky pohreb náhle zomrelého zaslúžilého pracovníka nášho mesta s. Jána Šindlera. Hoci len 33-ročný, zanechal po sebe hlbokú brázd. Bol predsedom MNV v poslednom volebnom období pre územnou reorganizáciou. Vzorný pracovník Sväzu a funkcionár, príkladný vychovávateľ poľnohospodárskeho učňovského dorastu a i. Pohreb sa konal za veľkej účasti obyvateľstva z domu na Bernolákovej ulici (naproti PTŠ). Smútočná hudba a sborový spev SVŠ odprevádzali predčasne zomrelého priateľa mládeže. Pri katafalku sa o 15. hodine rozlúčil s menovaným predseda MsNV, s. Frant. Malý. Vyzdvihol dojímavými slovami zásluhy zomrelého pri budovaní mesta i nášho nového života v ňom vôbec. Ako robotnícky syn sa vždy ochotne zapájal do práce, kde bolo treba, či na poli štátnej správy, politiky alebo inde v prospech socialistického budovania.

Na cintoríne o 16. hodine sa rozlúčil so zomrelým za Sväzarm plk. Plecháč z Nitry, ktorý zdôraznil zásluhy Jána Šindlera ako vzorného pracovníka a funkcionára Sväzarmu. Za Učňovskú školu poľnohospodársku rozlúčkový prejav povedal riaditeľ školy Slaný a zástupca žiakov, ktorých zomrelý tak starostlivo a svedomite vychovával.

Júl

Mesiac dozrievania obilia a žatvy doznáva aj mimoriadnu udalosť na poli športu.

Cyklisti v okrese

27. VII. V nedeľu bol v Zl. Moravciach usporiadaný I. cyklistický okruh. Na štarte mužov stálo 25 pretekárov, z ktorých zvíťazil Tomášek z Dubnice nad Váhom pred Mojžišom zo Zvolena. U st. dorastu zvíťazil Gráč z Trenčína. U ml. dorastu Cyprián z Dubnice. U žiakov bezpečne vyhral Koprda, žiak JSŠ zo Zl. Moraviec. Preteky sledovalo asi 600 divákov. Trať bola dlhá 700 m a viedla okolo kostola a nemocnice.

August

Imrich Belánik

5. VIII. sa konal pohreb o 15. hodine na levickom cintoríne tunajšieho správcu nemocnice Imricha Belánika, vzorného pracovníka, stranníka a človeka, Zomrel náhle tragicky

v Lubochni. Jeho štátny pohreb sa konal v Leviciach za účasti početného obecnstva zo Zl. Moraviec, kde sa s menovaný rozlúčil s. František Malý, predseda MsNV nášho mesta.

25. VII. O 15. hod. 30 min. zasadal mestský národný výbor, aby vyhodnotil plány úloh za prvý polrok roku 1961. Po otvorení s. Malým, referovali s. Kabát, námestok predsedu a s. Gregorová škol. ref. MsNV. Po plodnej diskusii s. predseda zdôraznil uskutočňovanie plánov aj za II. polrok a potom na návrh tajomníka Čelku sa porada uzavrela uznesením.

Oslavy SNP

28.VIII. odpoľudnia sa dôstojne oslávilo 17. výročie SNP, kladením vencov na pomníky SNP s kultúrnym programom. Nástup bol o 14. hodine pred kinom a o pol. 15. hodine odišli deputácie k pomníkom, aby tam položili vence. O 15. hod. sa konala oslava v kine s týmto programom:

1. Otvorenie previedol preds. MO – KSS s. Krkoš
2. Slávnostný prejav povedal preds. MsNV s. Malý
3. Záver urobil s. Krkoš.

Pred kinom už od 14. hodiny vyhrávala dychová hudba Mestskej hudobnej školy, dirigovaná riad. Laktišom. Po oslave bol premietaný film „O sivom holubovi“.

September

1.IX. oslava vo všetkých miestnych školách z príležitosti otvorenia nového škol. roku. V JSŠ bola oslava navštívená s. Frant. Malým, preds. MsNV, Jenisom a Turanským za kraj a okresný výbor ČSM a s. Dr. J. Dvončom za mestskú radu Zl. Moraviec. Slávnosť otvoril riad. s. L. Lanák prejav mal predseda MsNV a s. Turanský za ČM, potom nasledoval bohatý kult. Program – hudba, tanec a sborový spev školy.

Sľuk

2.IX. nedeľu) o 18. hodine sa štadióne Spartaka bolo grandiózne vystúpenie SĽUK – u, v ktorom predviedli nádherne nacvičené ľudové tance a spevy v prítomnosti početného obecnstva.

Motocyklový okruh

10.IX. usporiadal Svázarm v Zl. Moravciach IV. Rýchlostný motocyklový sprievod. Okruh má krátku, ale už peknú tradíciu. Pred početnými divákmi zvíťazil v triede do 175 cm³ Deliman z Košíc, ako tiež v triede do 250 cm³ zvíťazil Eduard Bertolli z Piešťan pred mladým Karabínošom z Prešova. Okruh sa konal u nás v rámci majstrovstiev Slovenska, boli tu preto pretekári zvučných mien.

Deň čsl. armády

29.IX. sa oslavoval v DO Deň čsl. armády o 18. hodine. Slávnosť otvorená s. Kabátom, námestkom preds. MsNV. Hlavný prejav mal v zastúpení Okr. Voj. Dop. Veliteľstva v Nitre mjr. Tohto útvaru. Kultúrny program dodaližiaci SVŠ a MŠ vo forme spevov, recitácií a hudby. Slávnosť bola dokončená o 19. hod. 30 m. v prítomnosti asi 300 hostí.

Október

V prvej polovici mesiaca sa konali obaračky priemernej úrody.

II. cyklistický okruh

15. X. o pol 10. hod. bol štart II. cyklistického okruhu v Zl. Moravciach pri pomerne slabej účasti. Vynikli víťaz Mifkovič z Lokomotívy Rača pred Némethom z N. Zámkov. Z našich moraveckých najlepším pretekárom bol Karol Vogel ml., ktorý skončil na 4. mieste.

Z dorastencov zvíťazil Kamil Laurinc z N. Zámkov, rodák zo Zl. Moraviec, ktorý aj v kategórii ml. dorastencov skončil na 2. mieste.

November

Oslavy VOSR

6.XI. Predpoludním napriek vytrvalému dažďu sa zhromaždilo na námestí veľké množstvo obecnstva pracujúcich i školskej mládeže pred tribúnou (postavená bola pred fotoobchodom, po pravej strane). Spomienkovú slávnosť na VOSR otvoril s. preds. MsNV Frant. Malý a slávnostný prejav povedal s. Majerčák, taj. OV – KSS v Nitre. Dychovú hudbu dodala Mestská hudobná škola. Hoci stále pršalo, predsa naplnené Námestie obecnstvom vypočulo celý prejav o 44. výročí tejto najväčšej svetovej udalosti.

7.XI. o pol 14. hodine usporiadal mládež kultúrny program z príležitosti osláv 44. výročia VOSR vo veľkej preplnenej sále DO. Číslo bohatého programu dodala hlavne SPTŠ, ZDŠ, Materská škola a baletný o harmonikársky súbor DO. Striedali sa spevy, tance, recitácie a hudobné vystúpenia.

V tomto mesiaci, resp. od 1. novembra do 27. decembra sa usporiadala v DO Poľnohospodárska akadémia v Zl. Moravciach vo forme cyklu prednášok. Začiatok prednášok bol vždy o 17. hod. v PTŠ v Zl. Moravciach.

Voľby sudcov

21.XI. z príležitosti volieb sudcov sa previedlo v DO o 17. hod. 30 m. predstavenie sudcov.

Slávnostný akt otvoril s. Fr. Malý, preds. MsNV, privítal hostí za ONV v Nitre s. K. Vrábela, za okr. Prokuratúru s. Jána Hôrku a všetkých prítomných.

Predstavenie kandidátov previedol s. Vrábela takto:

- a) za predsedu senátu Okr. Súdu v Nitre, pôvodne robotníka, teraz sudcu z povolania a absolventa sudcovskej školy, člena strany od r. 1946
- b) Za sudcov z ľudu predstavil kandidátov:
 - s. Teréziu Šabíkovú, poslankyňu UNV v Nitre, učiteľka MŠ, predtým robotníčku,
 - s. Máriu Bačíkovú, zamestnankyňu MsNV, doterajšiu sudkyňu,
 - s. Gejzu Valášika, pôv. Robotníka, t. č. skladníka JRD, doterajšieho sudcu
 - s. Antona Kulu, agrónoma JRD Zl. Moravce, predtým robotník
 - s. Štefana Šimona, člena JRD z Prílepu
 - s. Máriu Konrádovú, robotníčku
 - s. Jozefa Pechu, člena JRD Chyzerovce, predtým robotník, tiež sudca z ľudu
 - s. Jozefa Bíbela, pôv. Robotník, t. č. dôstojník armády, doterajšieho sudcu z ľudu
 - s. Jozefa Kabáta, zamestnanca ČSD, z Prílepu
 - s. Karola Zlatňanského, pôv. Robotníka, t. č. ošetrovateľ nemocnice
 - s. Allesandra Tomašeka, predtým mlynárskeho pomocníka, t. č. skladník
 - s. Jána Pavloviča, robotníka ČSD
 - s. Pavlu Katrušinovú, pôv. Robotníčku, t. č. kuchárku ZDŠ
 - s. Františka Porubca z Prílepu, pôv. Robotníka, t. č. rob. v chladničke
 - s. Karola Szántu, pôv. Robotníka, t. č. veterinárneho pomocníka
 - s. Štefana Šutku, rob. Hydínér. Závodov
 - s. Júliusa Gazdaga, rob. – strojníka, t. č. robotníka v Chladničke

Po predstavení a istých vysvetleniach s. Malého mal prejav o voľbách sudcov s. A. Štrba, v ktorom uviedol 4. december 1961 ako deň uvedených volieb a vysvetlil význam ľudového súdnictva, ktoré vzniklo (z ľudu) u nás pred 11 rokmi. Potom sa s. Malý poďakoval a vyzval SVŠ, aby predviedli svoj kult. program, ktorý pozostával s tancov, spevu a hudby.

22. XI. Sa započali v DO prednášky Ľudovej akadémie o 15. hodine. Cyklus prednášok bol zameraný k výchove občanov k vedeckému svetovému názoru a prebiehal od 22. XI. 1961 až do 21. III. 1962.

December

Výročie sov.- čsl. zmluvy – oslavy

12.XII o 15. hodine v DO sa usporiadala oslava výročia uzavretia čsl. sovietskej zmluvy z roku 1943 a súčasne aj koniec Mesiaca čsl. - sovietskeho priateľstva s pestrým programom. Program vyplnili žiaci miestnych škôl v nasledovnom poradí:

- a) Hymny, spievali prítomní
- b) Preslov Ľuda Hornáka ml., uč. Učňov. Školy
- c) Báseň, rec. Ľubo Jarábek, žiak SVŠ
- d) Sborový spev, dir. Jul. Podhorný, uč. SVŠ
- e) Harmonikársky súbor DO, dir. L. Tarkay
- f) „Karičky“, východoslov. Tanec, nacvičila s. M. Horvátová uč. ZDŠ
- g) Báseň, rec. Žiačka ZDŠ Vidrová
- h) Hudobný súbor SVŠ, nacvičil J. Hudec a J. Bitter, uč. SVŠ,
- i) Ruský tanec, nacvičila s. H. Holečková, uč. SVŠ.

Továreň na cladničky, n. p. Zlaté Moravce dosiahol v tomto roku krásne úspechy. Továreň dostala červenú zástavu ministerstva všeobecného strojárstva a ÚVOS 25. II. 1961 za štvrtý štvrťrok 1960. Zrovna tak dostala červenú zástavu túto za I. štvrťrok 1961 dňa 25. V. 1961, za II. štvrťrok 1961 dňa 24. VIII. 1961, za III. štvrťrok 1961 dňa 25. IX. 1961. V tomto roku dosiahla továreň na výstave v Ostrave za Calex 100 špeciál „zlatý kahan“.

Matrika

Matrika narodených v roku 1961 v Zlatých Moravciach vyzerá takto:
Všetkých detí na území bývalého okresu sa narodilo v pôrodnici 905, z toho bolo zo Zl. Moraviec 121 detí a z nich nebolo cirkevne krstených 16.

Sobášov bolo uzavretých celkom 83, z nich bez cirkevných obradov 21.
Všetkých úmrtí v meste bolo zaznamenaných 155, z toho občanov Zl. Moraviec 39, z toho občianskych pohrebov mali 3.

Výstavba mesta v roku 1961:

1. Investičná bytová výstavba

- a) 18 bytových jednotiek
plán na rok 1961.....Kčs 700.000,-
prestavané do 31.12. 1961 Kčs 956. 000,-
Stavba mala byť odovzdaná v marci 1962, no už sa prevádza vonkajšia omietka, preto sa ráta odovzdaním stavby ešte v tomto roku
- b) 34 b. j. družstevná,
plán na rok 1961.....Kčs 500. 000,-
prestavané do 30. XI. 1961....Kčs 250. 000,-
Plán zaostáva pre nedostatočný počet členov družstva, resp. nedostatok zložených členských podielov. Termín odovzdania budovy v marci 1962 sa takto presunul na júl 1962.

2. Akcia „Z“

Z plánovaného finančného nákladu Kčs 455.000,- bolo do 1. nov. 1961 vyčerpaných Kčs

293. 500,- 64%.

Na výstavbe kúpaliska boli skoro dokončené zemné práce, vybetónované základné pásy a dno, previedla sa výmurovka obvodových stien a boli položené drenážne potrubia. Stavba mostu v Prílepskej štvrti bola prakticky dokončená, no pripravené zábradlia sa osadia až v roku 1962.

Prostriedky sa výstavbu ciest v čiastke Kčs 250. 000,-. Sa do konca roku vyčerpajú, bo z nich sa financuje aj chodník k Továrni na chladničky.

Finančné prostriedky v čiastke Kčs 426. 400,- sú plánované na výstavbu výbojkového osvetlenia mesta. V bežnom roku sa prevádza výkop kábelové uloženie i osadzovanie oceľových stožiarov.

Plnenie plánovaných úloh ďalšieho rozvoja mesta k 1. XII. 1961:

1.) Úsek školstva

Plán pracovníkov 140, skutočnosť 143. Plánovaný mzdový fond Kčs 2. 259. 000,-, čerpané 2.050.158,- čo robí 90,7%. Plán pracovníkov je prekročený o 3, pretože ONV – odbor školstva a kultúry vydal prijímacie dekréty pre učiteľov na Školu ľudového umenia.

2.) Zdravotníctvo

Plán pracovníkov 6 je dodržaný. Z fondu mzdového Kčs 73.000,- bolo čerpaných celkom len Kčs 60.088,-, no azda do konca roku sa fond prečerpá.

3.) Plnenie úloh u Domovej správy. Úlohy sa k 1. XII. 1961 plnili takto:

Text	Plán k 31. XII. 1961	Skutočnosť	Rozdiel
Náklady celkom	461. 000,-	436.384,77	24.615,23
Z toho bežné opravy	59. 000,-	65.325,92	6.325,92
Generálne opravy	80. 000,-	55. 079,66	24.920,34
Tržby	280. 000,-	244.372,90	35.627,10
Strata	181. 000,-	192.011,87	11.011,87
Mzdový fond	55. 000,-	43.554,-	7.446,-

U domovej správy niet predpokladu k splneniu plánovaných tržieb cca Kčs 12.000 následkom neprevzatia 27 b. j. podľa plánu. Táto bytovka bola oneskorene prevzatá o štyri mesiace.

Prekročenie bežných opráv nastalo tým, že Domová správa dala previesť prativod pre bývalé tehliarske bytovky Ponitrianskych tehelní.

Nepriaznivý výsledok je i u generálnych opráv, kde i stavebný podnik neplní si ani zmluvné záväzky a je obava či čiastka Kčs 24. 920,- bude do konca roka vyčerpaná.

4.) Plnenie plánu u Združených služieb mesta:

Podnik k 1. decembru 1961 splnil hlavného ukazovateľa tržby od obyvateľstva na 100,8%.

JRD

Jednotné roľnícke družstvo:

Plánovaný počet noriem pre rok 1961 bol 66.109 a skutočne sa vyčerpalo 78. 956 noriem, celkom teda o 12. 847 viacej, čo je v peniazoch Kčs 221.166,-. Vo vinici sa prekročili normy až o 1145 noriem, kým v tabaku sa usporilo 546 noriem. V zelenine sa tiež prečerpali normy.

Vypracovali sa vlastné stanovy a domáci pracovný poriadok. Týkalo sa to aj spresnenia záhumniakov, práce samotnej v družstve a vzťah ku strojom a náradíu družstva. V rastlinnej výrobe sa nedosiahli plánované úlohy a ešte horšie to bolo v živočíšnej výrobe, čo sa odzrkadlilo v schodku Kčs 590.000,-. Družstvu bola poskytnutá pomoc vo výške Kčs 288.000,-, čím sa družstvo dostalo do skupiny družstiev slabo hospodáriacich. Pritom družstvo pre pomoc v materstve, v nemoci vyplatilo zo soc. fondu Kčs 100.892,-, z kultúrneho fondu Kčs 44.276,- na predplatné novín, kúpu odbornej literatúry, zakúpenie 15

ročných lístkov pre Nitrianske divadlo, na trojdňový zájazd členov po strednom Slovensku, na rekreáciu členov a i.

Výnosy pre prípravu a starostlivejšie hnojenie pôdy boli vyššie ako roku 1960. U pšenice sa dosiahlo 25q po ha, u raži 22,1q, u cukrovky 244q. Pre nedodržanie agrotechnických termínov nedopadlo to dobre s kukuricou a so zemiakmi. Zo všetkého najlepšie sa oplátilo siať pšenicu, t. zv. Pavlovickú holicu, ktorá dala až 40q po ha na ploche 5 ha.

Celková úroda pšenice bola 3087q, raži bolo 447q, jačmeňa 4281q, ovsa 650q, kukurice sa urodilo v zrne 3227q. V krmovinách sa javila slabšia úroda v d'ateline a v sene, ba ani silážnych plodín sa neurodilo toľko ako predpokladal plán.

Výrobné výsledky živočíšne v roku 1961:

Plán sa tu nesplnil ani v stave hospodárskych zvierat ani výrobe živočíšnych výrobkov. K 31. decembru 1961 malo mať družstvo 451 kusov hovädzieho dobytku, z toho 195 kráv, 95 kusov ošípaných, z čoho 85 prasníc a 2500 kus. sliepok. V skutočnosti sa dosiahol stav takýto:

Hovädzí dobytok 370 kusov (o 20 kusov viac ako v roku 1960), z toho 159 kráv (o 25 kusov viac ako v roku 1960), z toho 85 prasníc (o 19 ks viacej ako r. 1960).

Celkove sa chovalo na 100 ha poľnohospodárskej pôdy 49,5 ks HD, ošípaných 132,5 kusov. Ročná dvojitosť bola mlieka na 1 kravu len 1547 litrov, čo je o 105 l menej ako r. 1960.

V chove ošípaných sa odchovalo na 1 prasnicu iba 11,9 kusov prasiat, čo je o 2,3 kusov menej ako roku 1960. Celkom sa odovzdalo 588 kusov o priemernej váhe 78,3 kg. Váhové prírastky z počiatočného denného 40 dkg sa znížili neskoršie na 17 dkg pre nedostatok krmív. Z toho sa len ťažko pri plnom kŕmení dostalo na 30 dkg v priemere.

V chove sliepok nastalo zvýšenie stavu (sliepok) jaríc do stavu sliepok v auguste a v novembri, čo sa nepriaznivo odzrkadlilo v ročnej znáške na jednu sliepku, ktorá je len 85,5 kusov vajec.

Mäsa sa odovzdalo celkom 714 q, čo je 95,6 kg na jeden ha poľnohosp. pôdy. Mlieka 186422 l, čiže na 1 ha 233,2 l. Vajec 51347 kusov, čo na 1 ha robí 65 kusov.

K 31. decembru 1961 sa vykazujú základné prostriedky v hodnote Kčs 3.636.416,- stroje v hodnote Kčs 908.848,-, dopravné prostriedky a náradia Kčs 453.074,-. Základné stádo je v hodnote Kčs 1.055.598,-. Celkové základné prostriedky oproti roku 1960 vzrástli o Kčs 1.061.543,- prírastkom stavieb a kúpou nových traktorov a iných strojov.

Slabou stránkou v družstve je stále plnenie finančného plánu v živočíšnej výrobe, teda mäsa, mlieka a vajčiek. Kým rastlinná výroba sa podieľa na plnení tržieb na 44,6%, zatiaľ živočíšna len na 35,4%.

Na rozdelenie čistých peňažných príjmov sa plánovalo Kčs 2.091.000,-. Podľa dosiahnutých hospodárskych výsledkov čisté peňažné príjmy sú Kčs 1.582.270,-.

Rozdelený bol nasledovne:

Členom za normy:.....Kčs 1.421.411,-

na prémie.....Kčs 6.980,-

do nedeliteľného fondu.....Kčs 153 878,- na rozšírenú reprodukciu. Noriem sa plánovalo 66.109 a boli prekročené na 78.956.

Telovýchova

Zo športového života:

Kopaná: Pokračovalo sa v r. 1961 v Krajskej súťaži I. D západoslovenského kraja takto:

- I. kolo 26. III. 1961 o 15. hod., Tlmače – Zl. Moravce, 2:4, 600 osôb
- II. kolo 02. IV. 1961 o 15. hod., Zl. Moravce – Levice, 4:0, 1500 osôb
- III. kolo 09. IV. 1961 o 15,30 hod., Želiezovce – Zl. Moravce, 0:1, 700 osôb
- IV. kolo 16.IV. 1961 o 15,30 hod., Zl. Moravce – Šahy, 5:0, 1000 osôb
- V. kolo 23. IV. 1961 o 15,20 hod., Nitra B – Zl. Moravce, 1:1, 1000 osôb

- VI. kolo 30. IV. 1961 o 16. hod., Zl. Moravce – Kolárovo, 4:1, 1000 osôb
- VII. kolo 08. V. 1961 o 16. hod., Nové Zámky B – Zl. Moravce, 0:4, 600 osôb
- VIII. kolo 15. V. 1961 o 16,30 hod., Zl. Moravce – Komjatice, 6:0, 900 osôb
- IX. kolo 22. V. 1961 o 16,30 hod., Palárikovo – Zl. Moravce, 0:2, 400 osôb
- X. kolo 29. V. 1961 o 16,30 hod., Zl. Moravce – Šurany, 2:2, 800 osôb
- XI. kolo 5. VI. 1961 o 16,30 hod., Bánov – Zl. Moravce, 3:3, 300 osôb

Priateľský zápas sa zahral 9.V. 1961 o 17. hodine s ČH Bratislava s výsledkom 3 : 6, odvetný sa skončil 0 : 2 obe pre hostí. Prítomných bolo prvý raz 1200 osôb, druhý raz 1000 osôb.

Dňa 25. júna 1961 Spartak Zl. Moravce sa zúčastnil Futbalového turnaja na Myjave za účasti: Spartak Filákov, Spartak Myjava, Slavoj Piešťany, Spartak Trnava, Spartak Zl. Moravce a Spartak Matejovce. Víťazom sa stal Spartak Zl. Moravce.

Výsledky:

Spartak Zl. Moravce – Slavoj Piešťany 4 : 1

Spartak Zl. Moravce – Spartak Myjava 2 : 0

Spartak Zl. Moravce – Spartak Trnava 3 : 2

Lahká atletika

Po zrušení kraja i okresu pokračoval športový život sľubne, najmä družstvo študentov SVŠ a PTŠ v súťaži skupiny „B“, ktorí sa dostali do medzikrajovej súťaže. Objavili sa v tomto roku nové talenty, ako Martin Drgoňa (SVŠ) z TJ Spartaku, prekonal výkon Milana Levického na 100 m časom 11,3 sek., v skoku docielil 644 cm. Podobne Jozef Bujna v hode diskom 54,38 m, vo vrhu guľou 12,68 v skoku o žrdi 330 cm, ml. dorastenec Jozef Blaško zábehom 60 m za 7,4 sek., v skoku do diaľky 588 cm, pretekár Happena v skoku do výšky dosiahol 188 cm (druhé miesto v tabuľke Západoslovenského kraja) atď.

V roku 1961 sa Spartak Zlaté Moravce zasa zúčastnil všesportových hier na Myjave v rámci športovcov kovotovaru a dosiahli druhé miesto. V tomto roku sa konali v rámci družby Zlaté Moravce s posádkou Nitra športové podujatia v ľahkej atletike, futbale, odbíjanej, šachu a streľbe. V celkovom zhodnotení zvíťazili Zlaté Moravce. Podobne sa konala aj súťaž škôl, v ktorej SVŠ Zl. Moravce skončili na druhom mieste so Sláviou Pedagog Nitra. Teda v športovom živote, na poli výkonov, Zl. Moravce zasa obstáli.

1962

Január

Najlepšie sa začal Nový rok v Továrni na chladničky, kde sa dal do prevádzky továrenský vodovod pre pitnú vodu. Mesiac prebiehal aj v našom meste horlivým sledovaním výsledkov zimných športov, nadovšetko hokeja a tak sa veľa vysedávalo pri televíznych aparátoch.

Február

Mesiac január aj február patrili rozličným kultúrno – osvetovým prednáškam, ktoré sa konali v Klubovni DO alebo v zasadačke MsNV a DO.

Marec

2.III. zahralo Krajské divadlo Nitra v Dome osvetu hru „Antigona a tí druhí“ s dobrým úspechom.

13.III. takisto navštívilo naše mesto Tatra – revue z Bratislavy. Ich vystúpeniu prizeralo vyše 400 osôb v DO.

Futbal: Dynamo - Moskva

15.III. odpoľudnia o 16. hodine navštívilo naše mesto Dynamo Moskva, pri ktorej príležitosti zahrali priateľský futbalový zápas so Spartakom Zlaté Moravce.

29.III. sa usporiadal Domom osvetu tematický večer „Život mladej rodiny, ktorej sa zúčastnilo 300 osôb, hlavne mladí ľudia.

V tomto mesiaci sa prejavila aj iniciatíva technikov a zlepšovateľov, spolu s BSP z Továrne na chladničky, privítať rokovanie XII. Sjazdu KSČ s predčasným splnením úloh technického rozvoja za rok 1962, čo zapôsobilo aj na Teslu Vráble, aby sa zaviazali podobnému výkonu.

Apríl

15.IV. sa rozkývali aj naši ovocinári a usporiadali v zasadačke DO o 9. hodine vydarenú členskú schôdzu. Prítomným asi 150 osobám ovocinárom sa predniesla prednáška na tému „Zmeškaný zimný postrek a jarný postrek ovocných stromov“. Po prednáške sa premietali hodnotné odborné filmy z ovocinárstva.

18.IV. sa konala prednáška ROH pri DO na tému „Súčasná slovenská a česká hudba“.

20.IV. opäť opakovalo tu už zahraničnú hru Krajské divadlo v Nitre.

Máj

1.V. sa oslávil masove a nadšene. O 9. hodine bol nástup na Námestí. Boli postavené dve tribúny, jedna na Námestí, druhá pred „Ľubou“ na Gottwaldovej ulici.

Oslavy otvoril s. Fr. Malý, predseda MsNV a privítal hostí, osobitne delegáciu OV – KSS z Nitry, na čele s predsedom ONV a členom byra OV – KSS s. Urbanom. Potom požiadal s. Urbana, aby povedal slávnostný prejav.

Vo svojom prejave s. Urban vyzdvihol nielen historický význam prvomájových osláv, ale konkrétne poukázal na vymoženosti robotníckej triedy pod vedením KSČ aj u nás v Zl. Moravciach, ktoré sú zákonite spiate aj s našimi každoročnými oslavami.

Zakľúčenie znova povedal s. Malý, na čo sa pohol sprievod z Námestia dolu ku Topoľčianskej ceste, definoval takto pred tribúnou pri Ľube. Pri Topoľčianskej ceste sa sprievod rozišiel. Prítomných bolo celkom 17.600 osôb. Odpoľudnia bola ľudová veselica v parku.

7.V. večer o 19. hodine sa konal lampiónový sprievod žiakov miestnych škôl.

Deň víťazstva

8.V. ráno o 9. hodine sa pokračovalo v slávnostnej spomienke Dňa víťazstva 9. mája. Zraz účastníkov bol o 9. hodine a hneď sa prišlo ku pietnemu kladeniu vencov obvyklým spôsobom. Nasledoval potom program predpoludňajší v DO. V prítomnosti asi 500 osôb slávnosť otvoril s. Gregor Turčan a odovzdal slovo s. Fr. Malému, preds. MsNV. Tento vo svojom obsažnom prejave spomenul víťazstvo v druhej svetovej vojne, potom porovnal hospodárske výsledky dneška s rokom 1948, priateľstvo SSSR a so socialistickým táborom. Uistil prítomných preukázaním na sily soc. tábora, ktorá je v stave dnes akéhokoľvek snahy imperialistov o rozpútenie III. svetovej vojny zlikvidovať, zavespečiť mier. S. Turčan sa poďakoval za prejav a oznámil kultúrny program, ktorý dodala ZDŠ. V kultúrnom programe sa striedali recitácie s tancami a spevmi, celkom v 16. vystúpeniach. Program sa skončil zaspievaním Internacionály.

Michal Gígel

21.V. o 15. hodine sa konal občiansky pohreb zaslúžilého bojovníka robotníckej triedy, presvedčeného komunistu Michala Gígela, v tomto poradí:

O 15. hodine v dome zomrelého na Žitavskom nábřeží:

1. Hudba „Chladničky“ zahrala smútočný chorál
2. Žiak SVŠ Jarabek recitoval báseň: „Smrť nad rakvou bojovníka za socializmus“
3. Smútočný prejav povedal predseda MsNV s. František Mladý
4. Smútočný chorál zaspieval spevokol SVŠ.

Po týchto obradoch sa pohol smútočný sprievod do cintorína, kde o 16. hodine sa pokračovalo v obradoch. So zomrelým sa tu v mene MO sväzu, protifašistických bojovníkov rozlúčil s. Fajták. Charakterizoval nekompromisný boj zomrelého proti kapitalistickému vykorisťovaniu a proti fašizmu. Hovoril, s. M. Gígel už roku 1919 po svojom návrate z ruského frontu túžil po uskutočnení tamojších sociálnych poriadkov po VOSR aj doma. Tak sa hneď pridol k Červenej armáde. MRR tým, že už 2.VI.1919 organizoval v Zl. Moravciach prvú červenú jednotku. Takto vytrval v boji proti triednym nepriateľom až do svojej smrti, ktorá ho stihla v 67. roku života. Skončil volaním cti jeho statočnej práci.

Ďalším rečníkom bol s. Viliam König v mene Okresnej organizácie KSS v Nitre, ako aj všetkých spoločenských organizácií. Svoj dojímavý prejav končil slovami „Ďakujem ti za všetko, čo si pre dobro ľudstva a socialistickú spoločnosť vykonal v tom vedomí, že dielo, na ktorom si pracoval dovediem do konečného víťazstva, pre spokojný život Tvojej rodiny a pre blaho celého ľudstva! Česť tvojej vzácnnej pamiatke!“

Obrady na cintoríne Spevokol SVŠ a hudbe chladničky Internacionálou.

20.V. o 9. hodine predpoludním usporiadal Záhradkársky krúžok v DO poučnú prednášku „Jar v prírode“ „Jar v záhrade“ s premietaním filmov vo veľkej sále DO. Prítomných 200 osôb.

Jún

3.VI. navštívilo naše mesto Štátne divadlo z Prahy. Súbor zahral v DO s veľmi dobrým úspechom hru Tri zlaté vlasy deda Vševeda. Prítomných bolo 500 osôb.

4.VI. znovu zahralo toto divadlo hru „Je líbo cigaretu“ pri účasti asi 380 hostí.

17.VI. sa usporiadala v DO Hudobná besiedka žiakov hudobnej školy pri DO v prítomnosti asi 100 osôb.

24.VI. o 18. hodine sa konal v DO „Baletný večer“ žiačok KBV pri DO.

25.VI. sa konali dve baletné predstavenia pre školy, prvé navštívilo asi 450 detí, druhé tiež podobný počet.

Júl – August

Mesiace školských prázdnin a radostnej žatvy i mlatby prebiehali veselo. Na obveselenie družstevníkov zorganizoval v OD kultúrnu úderku. Táto ponaštevovaľa mnohé obce v okolí a tam spevom a tancom pozdravila aj našich členov JRD, čo kvitoval aj Hlas ľudu z Bratislavy zo dňa 19. sept.1962, čís. 38. 11.VIII. vynikla kultúrno – žatevná brigáda pre našich prílepských družstevníkov, z ktorých 150 prítomných odmenili výkony nadšeným aplauzom. 19. VIII. o 15. hodine popoludní sa konala na štadióne Spartaka Mierová slávnosť.

Lúčnica

Slávnosť spestrilo vystúpenie „Lúčnice“. Obľúbený súbor vysokoškolákov z Bratislavy privítal na štadióne s. Jána Krkoš, predseda Mestskej organizácie KSS veselými slovami, ako aj po prevedení bohatého programu sa im poďakoval. V programe sa striedali báseň s tancami a spevmi. (Cepíkový tanec,, pieseň o Fučíkovi, Tekov, Radvanský jarmok a i.). Výkonom bolo prítomných vyše 200 osôb – návštevníkov veľmi spokojné.

September

8. IX. o 19. hodine sa usporiadala v DO kultúrno – žatevná brigáda pre družstevníkov. Prítomných bolo 250 osôb.

12.IX. v zasadacej sieni DO sa konal Husľový koncert mladých umelcov z Bratislavy. Účinkovali: K. Sedlák – husle, H. Gáfforová – klavír a Dr. K. Neumann – sprievodné slovo. Na programe boli diela J.S. Bacha, A. Dvořáka, E. Suchoňa, L. Janéčka, Paganiniho a R. Ziku. Prítomných bolo plne nespokojných.

16.IX. navštívilo mesto opäť Krajové divadlo z Nitry a zahralo v DO s úspechom hru „Tanec nad plačom“.

20. IX. priniesol Hlas Nitrianskeho okresu č. 38 správu o putovnej štandarde v Továrni na chladničky. Získali ju pracujúci za druhý štvrtrok v súťaži za úsporu 1% palív a energie, putovnú štandardu Západoslovenského kraja. Odmena ich nadchla tak, že pre štvrtý štvrtrok si dali celopodnikový záväzok na úsporu palív ešte vyšší.

XII. sjazd KSČ

25. IX. o 18. hodine sa konal v Klubovni Chladničky pohovor s ľuďom o dokumente pre prípravu XII. zjazdu KSČ.

Za predsedníckym stolom zasadla rada MsNV, na čele s predsedom Fr. Malým. Pohovor otvoril s. Gregor Turčan, referát o mestskom hospodárstve podal tajomník MsNV s. Čelko. Spomenul nielen výstavbu osvetlenia mesta, kúpaliska, márnice, pomník Janka Kráľa, ale aj pokroky v združených službách mesta, v školstve, zdravotníctve, prípravu vodovodu, kanalizácie, výstavbu bytov, WC a najmä podrobne rozobrať činnosť JRD. Dobudovanie Továrne na chladničky, Kovoplastu a i. budú ďalšou úlohou MsNV. S. Turčan sa poďakoval za starostlivý referát a vyzval prítomných k diskusii. V tejto sa pretriasli viacerými diskutérmi problémy kultúrne (s. Božanský) zásobovacie (s. Beran), hodnotenie Dokumentu (s. Pintér a Ján Pavlov), čo záverom doplnil s. Malý. Napokon s. Gr. Turčan poďakovaním pohovor skončil.

Október

4.X. sa Hlas Nitrianskeho okresu, č. 40, znova vrátil v žatevnej dobe v Zlatých Moravciach a pochvalne sa zmienil o Kultúrnej úderke pre žatvu a mlatbu v Zl. Moravciach.

15. X. o 15. hodine sa usporiadalo tematické popoludnie s otvorením RSS pod názvom „Vo svetle XII. Zjazdu KSČ“ v Klubovni Továrne na chladničky s bohatým kultúrnym programom.

Kultúrne podujatia sa prestali poriadat' na čas v DO pre murárske práce vo veľkej sále DO, ktorá sa predstavuje pre ciele Stálej ochotníckej scény v Zlatých Moravciach, ktorá sa tu z rozhodnutia ONV zriadila pri DO. Riaditeľom tejto scény bol ustanovený s. Julio Červeň, známy kultúrny pracovník, herec a režisér.

20. X. o pol 20. hodine predviedlo Krajské divadlo z Nitry hru „Krečinský sa žení“ pri návšteve 150 hostí (v Klubovni Chladničky).

24. X. o 19. hod. 30 m. usporiadal DO v Klubovni Estrádu Ministerstva vnútra z Prahy „Je to vo mne“ pri návšteve 350 osôb. Réžiu mal K. Pech ako hosť, člen Národného divadla v Prahe a scénu upravil arch. Jar. Krupař.

27. X. sa usporiadali dva výchovné koncerty pre žiakov. Vystupovali bratislavskí umelci. Obe vystúpenia navštívilo 700 žiakov, kým večerný koncert pre dospelých takisto v klubovni navštívilo 230 osôb. Večerný koncert sa konal pod heslom „O láske večne pieseň znie...“

November

Oslavy VOSR

6. XI. O pol 18. hodine bol lampiónový sprievod žiakov miestnych škôl v predvečer 45. výročia Veľkej októbrovej socialistickej revolúcie. Po sprievode veselica na Námestí, kde sa vystreľovali svietiace rakety – ohňostroj.

7. XI. (v stredu) oslavy v školách od 9. hodiny. O pol 13. hodine bol zraz na Námestí. Tu sa všetci prítomní zúčastnili víťania štafety, po ktorom akte nasledovalo ovenčenie partizánskych pamätníkov. O 13. hodine bol zraz na Námestí, s tribúny pred ČSAD cukrárnou. Prejav mal tento program:

1.) Otvorenie, s. Frant. Malý, predseda MsNV

2.) Slávnostný prejav o 45. výročí VOSR a jeho význame pre celý soc. tábor i pracujúcich celého sveta povedal s. Štuller, tajomník OV – KSS v Nitre. Po jeho obsažnom 40 minútovom prejave sa mu poďakoval s. Fr. Malý a vyzval s. Čelku, tajomníka MsNV, aby prečítal zdravicu a uznesenia z tejto príležitosti, čo prítomní jednohlasne aplauzom prijali. S. Malý slávnosť potom zakončil. Dychová hudba, ktorá zahrála na začiatku oslavy hymny, opäť zahrála Internacionálu a potom aj iné aktuálne pochody, pod vedením s. Laktiša, riaditeľa MŠ.

15. XI. Bolo slávnostné predstavenie Krajského divadla Banská Bystrica v rámci Mesiaca SČSP. Súbor predviedol operu Rigoletto. Operu navštívilo 320 osôb.

December

8. XII. – výchovný koncert pre žiakov, prednesený bratislavskými umelcami dva razy za sebou. Zúčastnilo sa ho 700 žiakov.

Janko Král'

Večer o 19. hodine slávnostný koncert v predvečer odhalenia pamätníka Jankovi Kráľovi. Tohto sláčikového koncertu sa zúčastnilo v aule SVŠ asi 300 osôb. Koncert uskutočnilo niekoľko profesorov bratislavského konzervatória. Otvárací prejav povedal riaditeľ Múzea s. Dr. Štefan Rakovský, priliehavú báseň recitovala s. prof. Repková. Za Sväz slovenských spisovateľov sa slávnosti zúčastnil univ. Prof. Dr. Milan Pišút a univ. Prof. Dr. Ondruš, prodekan Fil. Fakulty UK v zastúpení univerzity.

9. XII. o 10. hodine bolo slávnostné odhalenie pamätníka Janka Kráľa, v parčíku za kaštieľom. Pamätník je dielom akad. Sochára Jána Kulicha a architektov Ing. A. Daříčka a Ing. L. Bořotu po stránke architektonickej úpravy. Stavebné práce OPS, Zl. Moravce, resp. stav. František Valašík, práce mramorové andezitové kamenolomy, n. p. Levice, resp. s. stav. Hrnčíř a ďalší. Slávnosť odhalenia spestril hudobný zbor Mestskej hudobnej školy pod vedením s. riad. Laktiša, spevácky zbor SVŠ, pod taktovkou s. Jula Podhorného, prof., kým

otvárací prejav povedal s. Fr. Malý, predseda MsNV a slávnostný prejav povedal s. prof. Dr. Milan Pišút. Odhalenie pri zvukoch štátnych hymien previedol s. preds. Fr. Malý a zástupcovia ČSM súčasne ovenčili vavrínovým vencom pamätník. Pamätník je vzácny nielen svojím umeleckým prevedením, ale aj tým, že konečne sa dostalo týmto verejného uznania nášmu básnikovi, voči ktorému práve tu bol osud tak nežičlivý. Na slávnosti bolo prítomných asi 500 osôb.

29. XII. O 19. hodine v „Klubovni“ zahralo Krajské divadlo z Nitry hru „Výstrel nik nepočul“ pri návšteve 200 osôb.

Výstavba

Výstavba mesta v roku 1962

V roku 1962 bola pre mesto rozpočtovaná čiastka Kčs 1.255.000,- na tieto akcie:

- a) K požiarnej zbrojnici sa pristavala garáž a sklady CO za Kčs 181.000,-
- b) Vybudovala sa II. etapa verejného osvetlenia za Kčs 485.900,- (z čoho priame náklady robili Kčs 444.000,-)
- c) V Prílepskej časti sa vybudoval miestny rozhlas za Kčs 64.000,-
- d) Pamätník Jankovi Kráľovi v detsko parku za Kčs 97.000,-
- e) Na školskom úseku na opravné práce SVŠ bolo plánovaných Kčs 138.000,- a pre chybu OSP sa prestavalo iba za Kčs 58.400,-
- f) Pri detských územných jasliach sa vybudovala kočíkareň svojpomocne NV v materiálovej hodnote za Kčs 10.000,-
- g) Najväčším dielom v rámci akcie „Z“ budovaným je stavba kúpaliska na športovom štadióne. Pre rok 1962 bolo rozpočtovaných Kčs 95. 000,- z čoho prestavalo za Kčs 63.400,-.

Na miestne komunikácie bola rozpočtovaná čiastka Kčs 230.000,- z čoho sa vybudoval chodník k TONACH, ďalej ulica Marxova a Železničiarska i rozostaval sa chodník na Leninovej ulici, v rámci údržby sa vybudovali cesty na Fučíkovej ulici, Tolstého a Kollárovej ulici s bezprašnou úpravou. Všetky tieto práce sa prevádzali svojpomocne a pomocou Štátnych ciest. Brigádnicke bolo odpracovaných 54.220 hodín, čo spolu s hodnotou vytvorenou na úseku poľnohospodárskom, kde sa odpracovalo 47.761 hodín, predstavuje celkovú hodnotu Kčs 238.805,-.

V rámci družstevnej výstavby bolo postavených 34 bytov o celkovom náklade Kčs 963.000,-.

V drobnej bytovej výstavbe bolo priebehom roka povolených 17 nových domkov o bytovej ploche 778 m². Do užívania sa odovzdalo 19 nových domkov o obytnej ploche 817 m². Rozostavaných domov v meste ostáva 79, o obytnej ploche 3.604 m².

JRD – výstavba

Poľnohospodárska výstavba

JRD v roku 1962 dokončilo a prevzalo do užívania tieto objekty: Kravín pre ustajnenie 96 ks kráv v hodnote Kčs 490.256,-, Kravín T-77/188 prerobený na prejazdný kravín Kčs 750.334,-. Matečník ATP pre 40 kusov prasníc Kčs 208.770,-, Odchovňa kurčiat s ústredným kúrením a s automat. Napájačkami Kčs 131.166,-.

Previedla sa elektrifikácia v záhradníctve s nákladom Kčs 18.000,-. Rozostavala sa vodárenská veža s rozvodovou sieťou za Kčs 233.700,- (z celkového rozpočtovaného nákladu Kčs 263.000,- z čoho zvyšok Kčs 229.300,- prechádza na rok 1963).

Združené služby mesta

Združené služby mesta prestavali na DIV za rok 1962 celkom Kčs 170.580,- (čo tvorí 88,3% celkovej plánovanej čiastky na túto stavbu Kčs 193.000,-).

Plánované investície na strojové prostriedky v čiastke Kčs 100.000,- boli čerpané na 97,6%, t.j. Kčs 97.625,-. Nevyčerpal podnik však prostriedky na G O strojové Kčs 50.000,- len na 46,9%, t. j. čiastku Kčs 23.476,-.

Na opravu bytového fondu mala Domová správa čiastku Kčs 59.000,-. Previedla sa oprava 2 bytov v hodnote Kčs 33.600,- a oprava tiež ďalších dvoch bytov za 15.179,- Kčs. Z rozdielu Kčs 10.221,- bola uhradená dokumentácia v čiastke Kčs 3.714,- a Kčs 6.504,-. Stavebný podnik neprestaval.

V roku 1962 mesto nezaostalo ani na poli kultúrnom, ako to bolo uvedené podľa mesiacov. Napr. v Klubovni TONACH bolo predvedených 20 divadelných predstavení, z čoho 12 previedli zlatomoraveckí ochotníci. V DO bolo za polrok odohraných 13 divadelných predstavení, 4 estrádne predstavenia a viacej koncertoch. O význame knihy bolo usporiadaných 8 besied, 5 výstav, 3 súťaže, 10 rozprávkových predpoludní pre deti a i. Mestské múzeum usporiadalo 3 výstavy fotografické a zriadilo osobitnú expozíciu „O živote a diele Janka Kráľa.“ Zbierky a výstavy navštívilo v roku 1962 vyše 5000 návštevníkov.

Aby sa úroveň mesta ďalej zvyšovala pre rok 1963 sa určili ešte náročnejšie úlohy než za uplynulý rok 1962.

Jednotné roľnícke družstvo

V roku 1962 JRD obhospodarovalo celkom 766 ha poľnohospodárskej pôdy, z toho 691 ha ornej pôdy (v tom aj 65 ha záhumienok). Stálych družstevníkov, ktorí odpracovali aspoň 150 dní v roku bolo 120, z čoho 58 mužov a 62 žien. Odborná úroveň funkcionárov nevyhovovala, nakoľko z 9 funkcionárov nebol ani jeden vysokoškôľák, len dvaja so stredoškolským vzdelaním a s nižším odborným vzdelaním 4 funkcionári. Z týchto dvaja navštevujú PTŠ.

V hospodárení bolo počas roku veľa menších nedbalostí, ktoré mali aj neblahé následky, ako napr. v Prílepoch uhynutie dvoch koní a atp.

Správa JRD zasadala 2 razy mesačne.

Sociálne a kultúrne JRD vzrástlo. Len na podporu pri narodení detí družstevníkov sa vyplatilo Kčs 1.950,- a peňažná pomoc v materstve Kčs 9810,90. Kultúrna položka sa čerpala na predplácanie novín, vstupeniek na divadelné predstavenia a Krajského divadla v Nitre, na 4 rekreácie, zájazdy do Nitry na divadelné predstavenia, na predstavenie divadla Jonáša Záborského z Prešova, na vstupenky pri vystúpení SEUKu v Zlatých Moravciach a i.

Hrubá poľnohospodárska výroba v rastlinnej produkcii na 1 ha bola plánovaná na Kčs 4.280,- a splnila sa na 68,7%, t. j. na Kčs 2.856, čo je menej o Kčs 221,- ako v roku 1961.

Zavedením nových technologických prvkov sa prekročil plán výnosov u obilnín. 1.januára 1962 bolo 370 kusov hovädzieho dobytku, ale k 31. decembru 1962 už len 347 kusov. Stav kráv sa nezmenil, ošípaných áno. K 1. I.1962 bolo 856 kusov a k 31. dec.1962 už len 736 kusov. Stav prasníc sa zmenšil z 85 na 79 kusov. Pokiaľ sa splnil plán dodávky mäsa na 100%, stalo sa to znížením stavu hospodárskych zvierat, čo bolo nesprávne. V dodávke mlieka to nevyzeralo lepšie ako aj v znáške vajec.

Neudržateľné sú aj náklady v živočíšnej výrobe. Na pr. 1 liter mlieka stojí JRD Kčs 2,75 a predáva sa za Kčs 1,78. Vajce stojí 77 halierov a predáva sa za 64 halierov. Výroba bravčového mäsa zase stojí Kčs 5,10 a predáva sa za Kčs 11,-.

Zo športového života

Telovýchova

Kopaná

V popredí stála futbalová súťaž Západoslovenského kraja v jesennej sezóne 1962. Do futbalovej súťaže ZK (divízie) mužstvo Spartaka Zlaté Moravce nastúpilo s viacerými

zmenami v mužstve i vo vedení. Stopy po zápase s Bošanmi (prehra doma 5:1) boli viditeľné i v nastávajúcej sezóne. Kolektív bol značne rozladený a mužstvo nemalo trénera. (tréner Podhorec po zápase s Bošanmi odišiel).

Súťaž začala a mužstvo bolo bez trénera. Vedeniu sa podarilo vyriešiť otázku trénera tým, že prišiel trénovať bývalí hráč ŠK Bratislavy a Spartaka Topoľčany, František Skyva. Tento čiastočne skonsolidoval mužstvo. Výsledky dosiahli v jesennej sezóne 1962:

Dunajská Streda	Zlaté Moravce	4 : 2
Zlaté Moravce	Ivánka pri Dunaji	1 : 0
Nové Mesto nad Váhom	Zlaté Moravce	2 : 1
Zlaté Moravce	Sereď	0 : 1
Piešťany	Zlaté Moravce	2 : 0
Zlaté Moravce	Partizánske	3 : 0
Nitra „B“	Zlaté Moravce	5 : 2
Nové Zámky „B“	Zlaté Moravce	2 : 0
Zlaté Moravce	Malacky	3 : 1
Slovan Bratislava B	Zlaté Moravce	2 : 2
Zlaté Moravce	Pezinok	3 : 1
Levice	Zlaté Moravce	2 : 0
Zlaté Moravce	Holíč	7 : 0

Tabuľka po 13. kolách vyzerala tak, že sa Spartak Zlaté Moravce v Západoslovenskom kraji ocitli na 11. mieste takto:

11. Zlaté Moravce 13 5 17 24:21 11 na 1. mieste skončil Slovan ChZJD B 13 8 4 1 37:10 20, kým na posl. Čiže na 14. mieste Malacky 13 3 3 7 14:30 9. Za nami ostali teda len Holíč, Nové Zámky a Malacky.

Káder hráčov pre súťaž bol tento:

Bartoš, Minár, Prochotský, Graus, ako brankári, kým sko hráči hrali Piačka, Ševčík, Ležák, Vajda, Ladislav, Ziman, Hrmo, Štefan Kereš, Šindler, Glasa, Peciar, Biely, Ignác Chren, Čulák.

Lahká atletika

Mužstvo Spartaka sa medzikrajovej súťaže v roku 1962 nezúčastnilo, nakoľko mnohí výkonní športovci odišli na štadión alebo presídlili zo Zl. Moraviec. Naši športovci sa zúčastnili iba všesportových hier združenia kovový tovar Trnava, usporiadanej na Myjave pri príležitosti 25-ročného trvania podniku Armatúra Myjava. Zlaté Moravce tu zase zvíťazili a stali sa definitívnym držiteľom najvyššej trofeje týchto športových hier.

Lahká atletika zaznamenala rozmach v súťaži školských družstiev, kde znova štartovali družstvá SVŠ Zlaté Moravce a PTŠ Zlaté Moravce. Obe boli úspešné v okresnej súťaži.

Šachy

V roku 1962 bola badateľná určitá stagnácia v šachovom oddieli, kde došlo k ďalšiemu odchodu výkonných pretekárov, takže sa mohla vybojovať tento rok iba t.zv. „mestská liga“, v ktorej zvíťazilo družstvo Tatran Topoľčianky pred TJ Spartak Zl. Moravce.

V súťaži jednotlivcov preborníkom sa stal znova ml. Ladislav Turkay, ktorý sa potom zúčastnil aj polofinále preboru ČSSR v jednotlivcoch, kde v skupine IV. Skončil na 3. mieste.

Matrika

Záverom štatistika a populácia

Všetkých detí narodených v roku 1962 bolo 965, (v tunajšej pôrodnici), z toho zo Zl. Moraviec bolo 127. Z týchto nebolo cirkevne krstených 16. Sobášov sa uzavrelo v roku celkom 78, bez cirkevných obradov 14. Všetkých úmrtí bolo 155, z toho občanov Zl. Moraviec 51. Občianskych pohrebov bolo v roku 1962 celkom 5.

Text kroniky za rok 1962 zostavil Dr. Štefan Rakovský kronikár mesta.

1963

Január

2.I. 1963 o 15.h. kúzelnícke predstavenie pre deti zamestnancov ÚNZ v kultúrnej izbe ústavu.

7.I. 1963 tématické popoludnie DO v ZH ROH TONACH „O zmysle ľudského života“ v prítomnosti 250 hostí.

18.I. 1963 o 19. h. 30 m. v ZH ROH zahral súbor „Lúčnica“ svoj program piesní a tancov. 280 prítomných

20.I. 1963 o 19. h. 30m. v ZK ROH predviedol súbor KD v Nitre divadelnú hru „Túžba sobotňajšieho večera“ v prítomnosti asi 100 hostí.

27. I. 1963 o 19.h 30 m v ZK ROH estráda brnenských umelcov „Brno Vás baví“ – 370 účastníkov.

Február

13. II. 1963 ustanovovacia schôdza novostanovenej komisie pre záležitosti občanov cigánskeho pôvodu pri MsNV o 15.h v zasadačke MsNV. Na programe bola systematická návšteva cigánskych rodín.

14.II.1963 o 15. h v zasadačke MsNV tematické popoludnia pre občanov cigánskeho pôvodu s kultúrnym programom

17.II. 1963 sa zišli priaznivci Mestského múzea na cintorine spolu so starým hrobárom – s. Jozefom Šindlerom – a zistili miesto, kde 3. nov. 1940 exhumovali údajné telesné pozostatky Janka Kráľa a previezli do Martina. Zápis o tomto akte sa uložil v Mestskom múzeu.

Plénum MsNV

19.II. 1963 verejné plénum MsNV. Program pozostával hlavne z rozboru hospodárenia MsNV a organizácií ním riadených za rok 1962 a úloh na rok 1963.

24.II. 1963 o 19. h. 30m. v ZK ROH TONACH zahrlo KD z Nitry predstavenie „Hamlet nemá pravdu“ v prítomnosti 165 hostí.

Marec

7.III. 1963 o 14 h. 30m. v ZK ROH členský súbor SDOS Svätoplukovo zahral divadelnú hru „Hľadanie v oblakoch“ v prítomnosti 238 hostí. Odpoľudnia sa predstavenie zopakovalo pre 580 detí o 16. h.

14.III. 1963 sa o 14 h. 30 m. zopakoval program zo 7.III.1963 sa na MsNV sa konala schôdza s kult. programom pre spoluobčanov cigánskeho pôvodu.

17.II.1963 o 19.h.30m. v ZK ROH predviedli umelci KPFKE z Bratislavy estrádu „Čert na rebríku“ s veľmi dobrým úspechom v prítomnosti 320 hostí.

Ludová kontrola

22.III. 1963 o 18. h. bola v ZK ROH inštrukcia o ľudovej kontrole, usporiadaná OV KSS v Nitre. Schôdzu otvoril Gregor Turčan, predseda ms. org. KSS a hlavným rečníkom bol Jozef Mravík, taj. ONV z Nitry. Po obsažnom referáte a plodnej diskusii sa program o 19.h.30m. skončil. Prítomných bolo asi 100 osôb.

23. III. 1963 o 14.h 30. m v ZK ROH predviedol SDOS z Topoľčianok divadelné predstavenie „Marína Slavanová“ pre UŠ v Zlatých Moravciach. Na predstavenie sa pozeralo skoro 200 žiakov.

27. III. 1963 o 15.h 30. m v DO sa konala beseda o knihe „Hudba okolo nás“. Na tejto akcii Ms Lk sa zúčastnilo do sto prítomných.

Vyznamenanie učiteľom

29. III. 1963 o 16. h v zasadačke MsNV sa zišiel väčší počet miestnych učiteľov, aby osobne prevzali vyznamenanie za vynikajúcu činnosť. Za predsedníckym stolom si zasadli v zastúpení rady MsNV s preds. Fr. Malý, taj.s. Čelko, členovia rady, s. Gregorová za komisiu školstva a kultúry a s. M Šedivý, riad. Združených služieb mesta. Schôdzu otvoril predseda MsNV Fr. Malý a privítal z príležitosti Dňa učiteľov – 30.III. 1963- prítomných. Vo svojom prívete zdôraznil dôležitosť ideologickej nadstavby vo výchove pre komunistickú spoločnosť v duchu XII. Zjazdu KSČ. Súčasne sa poďakoval pozvaným učiteľom za svedomitú prácu, zaželal im veľa úspechov a odovzdal všetkým vkusné knižné dary s venovaním MsNV. S.taj. MsNV sa pripojil ku blahoželaniu a schôdzu uzavrel

31.III. 1963 o 19. h 30. m zahralo KD z Nítry v ZK ROH div. Hru „Othello“ v prítomnosti 350 hostí.

Apríl

Výstava umenia

1. IV. 1963 v nedeľu o 10 h. predpoludním bolo v ZK ROH TONACH otvorenie výstavy maliarskych prác slovenských umelcov. Úvodný prejav povedal umelecký kritik a výtvarník Weiner – Kráľ. Vystavovali svoje práce umelci Fr. Studený, Janko Alexy Imrich Weiner – Kráľ, Otakar Kolář, Janko Mudroch a i. Výstavu usporiadal Fond výtvarných umelcov z Bratislavy. Referát o výtvarnom umení vôbec povedal akad. maliar Dušan Valocký, asistent VVLL, po ktorom prejave sa rozvinula živá diskusia. Prítomných bolo vyše 30 milovníkov umenia.

6.IV.1963 o 19.h 30. m zahral členský súbor SDOS z Topoľčianok „Marínu Havranovú“ v ZK ROH s dobrým výsledkom pre 385 osôb.

10.IV. 1963 o 15. h tamtiež, usporiadal DO tematické popoludnia pre mládež „Láska, priateľstvo a manželstvo“ za prítomnosti 250 účastníkov.

Plénium MsNV

19.IV. 1963 sa konalo plénium MsNV. Prebrala sa činnosť rady MsNV za I. štvrťrok 1963, a to hospodírenie JRD, rozšírenie platených služieb obyvateľstvu Zdr. Služieb a napokon dodržiavanie soc. zákonitostí pri prevádzaní bytovej politiky v meste.

V. I. Lenin

22.IV: 1963 o 19. ho 30. m v ZK ROH sa konal slávnostný „Leninský večer“ pre všetky odbočky SČSP v meste i ostatnú verejnosť. Prejav o Leninovom živote a diele mal riad. PD Gregor Turčan, kým recitačné, tanečné i hudobné čísla vyplnili žiaci a učelia SVŠ a DO. Slávnostného večera sa zúčastnilo vyše 400 pozvaných hostí.

25.IV. 1963 predpoludním o 9.h a o 11. h sa konal v ZK ROH koncert bratislavských umelcov pre mládež. Tento predpoludňajší program vypočulo vyše 600 žiakov. V ten samý večer o 19. h 30. m predviedli títo umelci koncert pre dospelých. Prítomných 200 hostí bolo uspokojených.

25.IV.1963 sa konala o 15. h na MsNV pripravená schôdza Komisie pre oslavy 1. a 9. mája.

Máj

1. máj - oslavy

1.V. 1963 sa oslavoval 1. máj pracujúcich zo Zl. Moraviec a priľahlých obcí s týmto programom:

- 1.) o 6.h budíček dychovej hudby Tov. na chladničky
- 2.) o 7. h. 45. m nástup manifestantov na zoriadšti podľa plánu na Námestí
- 3.) o 9. h. došiel sprievod na zhromaždište, kde odzneli

- a) hymny ČSSR a SSST
- b) otvorenie slávnosti predsedom MsNV Fr. Malým
- c) Prejav zástupcu NF s. Groma, ved. Delegácie OV KSS
- d) Zakončenie Internacionálou.

Vo svojom referáte sa s. Grom dotkol vzniku 1. májových osláv, ich priebehu za kapitalizmu a o raste ich významu pri našom dnešnom budovaní socializmu. Porovnal hosp. obraz okresu, menovite našej moraveckej oblasti, so stavom za kapitalizmu so socialistickým dneškom i naznačil perspektívu budúcnosti v bratskej spolupráci soc. krajín, na čele so SSSR.

Po tomto programe sa pohol celý prvomájový sprievod smerom ku stanici a Topoľčianskej ceste popred prehliadkovú tribúnu, ktorá stála slávnostne upravená naproti hotelu Inovec, kde nadšené volania vrcholili.

Od 12. h do 14. h bola popoludňajšia prestávka a od 14. h sa usporiadal v mestskom parku kultúrny program a ľudová veselica pri zvukoch dychovky Továrne na chladničky.

Na sprievode a tiež po okrajoch cesty bolo prítomných 14.000 účastníkov osláv.

7.V. 1963 o 19. h 30. m predviedlo KD z Nitry v ZK ROH divadelnú hru „Vec Makropulus“ za účasti 325 platiacich a s výkonom plne uspokojených divákov.

Deň víťazstva- výročie

8. V. 1963 o 19. h 30. m usporiadali miestne školy lampiónový sprievod mestom. Po púťavom sprievode mládeže, členovia Svazu strieľali farebné rakety na Námestí. Bol krásny a pestrý tento pekný májový večer, v predvečer osláv Dňa víťazstva.

9.V. 1963 sa konali oslavy Dňa víťazstva v ZK ROH TONACH v týmto programom:

- a) o 9. h polozenie vencov k pamätníkom hrdinov
 - b) b) o 9. h 30 m. bolo slávnostné zasadanie MsNV s dôstojným programom:
1. Zasadanie otvoril predseda MO KSS, s. Gregor Turčan?
 2. Slávnostný prejav povedal taj. MsNV, s. Čelko, o víťazstve pravdy, o význame Dňa víťazstva a o výsledkoch spolupráce ČSSR a SSSR od nášho oslobodenia až po dnes.
 3. Spevokol SVŠ zaspieval štyri zborové piesne
 4. Ďalej spestrovali kultúrny program báseň, detská scéna „O práci“, ruský tanec žiakov SVŠ, klavírne sólo, zborový spev a tanec. Mladí na pomoc poľnohospodárstvu a i. Slávnosť sa skončila zaspievaním Internacionály.

„Preteky mieru“- cyklisti

12.V. 1963 v nedeľu, medzi ½ 15. ½ 16. hodinou prešli autostrádou nášho mesta účastníci „Pretekov mieru“ v počte asi 100 cyklistov. Medzi pretekármi boli účastníci rozličných štátov a národov, ktorých starostlivo prevádzali na automobiloch orgány bezpečnosti. Pri križovatke na Beňadickej ceste ich privítala mládež a početné obecnstvo mesta s úprimným volaním na slávu i kývaním rúk a s kvetinami.

25.V. 1963 o 20. hodine sa konal kultúrny večer SČSP miestnej organizácie v zasadačke DO.

30.V. 1963 predpoludním i večer vystupovali v ZK ROH bratislavský umelci s pekne zostaveným programom zo svetových hudobných klasikov.

Jún

22.VI. 1963 prerušila blížiacu sa letnú premiéru SDOS zo Zlatých Moraviec s dobre nacvičenou hrou „Líška a hrozno“ o 19.h 30. m v ZK ROH.

23. – 25. VI. 1963 predviedli žiaci baletnej školy pri DO až 5 predstavení pre mládež i dospelých

Plénum MsNV

- 28.VI. 1963 sa konalo plénum MNV. Na programe bola:
- a) príprava letných poľných prác a plnenie dodávok živočíšnych produktov za I. polrok 1963
 - b) správa o kult. – osvetovej činnosti za I. polrok
 - c) schválenie akčného plánu JRD a MsNV na II. polrok 1963.

Júl

Mesiac bol obdobím žatvy a mlatby, na kult. činnosť chudobnejší, iba kult. a pracovné brigády mesta a podnikov navštevovali a pomáhali na JRD v okolí.

August

22.VIII.1963 sa skončila poľná sezóna a o 19. h. 30 m. v ZK-ROH započali novú sezónu bratislavskí umelci estrádu „Zuzana ide na estrádu“. Program vypočulo až 470 prítomných uspokojených hostí.

Plénum MsNV

23.VIII. 1963 sa konalo plénum MsNV s týmto programom:

- a) Príprava jesenných prác a vyhodnotenie letných poľných prác i dodávky v rastlinnej výrobe.
- b) Podala sa správa o plnení plánu a rozpočtu MsNV i organizácií spracovaných MsNV za I. polrok 1963.
- c) Odznala správa o činnosti rady MsNV za II. štvrťrok 1963 a referát o riešení bytovej politiky mesta.

29.VIII.1963 sa konali dôstojné oslavy 19. výročia SNP. Začiatok osláv bol o 14.h30m. kladením vencov zložkami NF k našim pamätníkom pred kostolom a medzi mostmi, napriek stálemu dažďu. Potom sa konalo slávnostné zasadanie širšej rady MsNV – v zasadačke, ktorého sa zúčastnili aj pozvaní hostia. Slávnostný prejav povedal Gregor Turčan, predseda MO KSS v prítomnosti asi 100 hostí. Pri kladení vencov v tom stálom daždi pozorne stálo 150 prítomných po celý slávnostný akt.

September

12.IX. 1963 skoro po započatí nového školského roku konal sa vynikajúci husľový koncert prof. Sedláka v zasadačke DO.

17.IX.1963 sa zastavil v našom meste cirkus „Dunaj“, aby v ten deň a nasledujúci predviedol svoj program. Cirkus sa rozložil na Trhovisku, kde jeho predstavenie húfne navštívilo tunajšie publikum.

Ľudová kontrola

19.IX.1963 o 19.h. sa konala voľba do Miestnej ľudovej kontroly v prítomnosti 71 osôb. Poradu otvoril preds. MsNV Fr. Malý privítaním zástupcov Okr.ľud.kontroly, Štefana Kereša a Ignáca Jenisa, ďalej predsedu MV – KSSJ. Krkoša a prítomných hostí.

Po otvorení návrhovej komisie aktuálny prejav povedal Ignác Jenis, riad. Ponitrianskych tehelní, n.p., o význame ľud. kontroly v zmysle uznesenia XII. Sjazdu KSČ. V živej diskusii o zásahoch sko distribúcie, prideľovania uhlia (V.Frajka,J.Franc) atď. sa previedli voľby. Po jednohlasnom zaslaní 21 kandidátom nasledovalo zloženie sľubu, predčítaného s. J. Jenisovú. S prehlásením „sľubujem“ zvolenými sa program skončil. Po programe si zvolení hneď zvolili za svojho predsedu Mikuláša Bartoša.

V ten samý deň o 20. h sa konal spevácky koncert SSSU v aule SVŠ nadšenému poslucháčstvu pri plnom obsadení asi 300 prítomných.

20.IX.1963 o 19.h 30.m v ZK – ROH zahralo KD z Nitry hru „Salemské bosorky“ k úplnej spokojnosti vyše 300 prítomných hostí.

Október

Plénum MsNV

30.X.1963 o 15. h bolo plénum MsNV. Na programe bola správa o hospodárení MsNV a podriadených organizácií za III. štvrťrok 1963. Potom prebiehalo vyhodnotenie poslancov NZ, SNR, KNV, ONV a MsNV za volebné obdobie 1960 – 1964.

Pohovor s občanmi

V ten istý deň o 18. h sa konal v ZK – ROH verejný pohovor s občanmi. Predseda MV – KSS, s. Krkoš predstavil hlavného rečníka s. Marka, kandidáta ÚV – KSČ a požiadal ho o prejav. S. Marko zaujímavo referoval o medzinárodnej situácii so zreteľom na našu vnútornú politiku. Vravel „máme vodnej energie asi 1 mld.u a 300 mil KW, ale ČSSR je predsa odkázaná v surovinách na svojich obchodných partneroch v duchu KVHP. „Pokračoval potom o nedávnom pohovore o vodnom dieli na Dunaji, medzi prezidentom A. Novotným a J. Kódárom, na ktorom dieli sa budeme zúčastňovať každý na 50%. Vnútornú situáciu určuje uznesenie XII. sj. KSČ. V tomto duchu mal v máji a sept. T. r. ÚV – KSČ zasadnutia o hosp. problémoch štátu, na ktorých sa rozhodlo, že mv. výstavba sa musí zredukovať, aby plán výstavby v r. 1964 sa plnil reálne. V r. 1963 sa vyťažilo v baníctve o 2 mil. ton uhlia naviac. Aj priemysel, spotrebný a potravinársky hospodárili dobre, ale valcované výrobky a elektrotechnika nesplnili plán. Najmä vec kvality pokrývala. Ani výstavba bytov nevyhovuje za 7 mesiacov sa postavilo len 40. 000 bytov, čo robí 48,5% plánu. Tak zaostáva aj poľnohospodárska produkcia. S. Marko skončil s výzvou, aby pracujúci na každom poli uzavierali k 46. výročiu VOSR záväzky na zlepšenie výrobnosti. Prednášku vyhodnotil s. Krkoš a v živých diskusiách vystúpili s. J. Pavlov, Chotár, Haveta, Uhrín, Fr. Rakovský a ďalší. Po zodpovedaní otázok sa s. Krkoš poďakoval rečníkovi i prítomným a pohovor s občanmi skončil.

November

Veľká okt. soc. revolúcia – výročie

7.XI.1963 sa konali oslavy Výročia Veľkej októbrovej socialistickej revolúcie s týmto programom:

- 1.) o 13. h 30. m sa položili vence na pamätníky hrdinov – partizánov
- 2.) o 14. h sa konalo verejné slávnostné zhromaždenie pracujúcich na Námestí hrdinov. Zo slávnostne vyzdobenej tribúny – pred obch. „Farby – laky“ . privítal po otvorení program s. Gregor Turčan zástupcov OV KSS v Nitre, s. Jančara a s. Kašíckovú ako aj prítomné obecnstvo.

Po zahrnutí hymien slávnostný prejav povedal tisícovému zástupu s. Jančar. Hovoril o význame VOSR celkove a pre náš rodný kraj špeciálne. Potom sa s.Fr. Malý poďakoval za prejav a požiadal o prečítanie zdravice pre Sov. sväz. Dôstojná slávnosť bola ukončená Internacionálou, zahraniou dychovkou TONACH.

10.XI.1963 o 19.h 30.m zahrlo KD z Nitry v ZK ROH hru „Biela zástava“ pre vyše 300 prítomných hostí.

18.XI. 1963 usporiadala MLK besedu o kniha „Belasý zošit“ o 15.h v DO s dobrým úspechom nadšenej mládeže.

December

8.XII.1963 o 19. h 30. m zahrlo KD z Nitry v ZK ROH divadelnú hru „Drak je drak“ pred uspokojeným obecnstvom 300 platiacich hostí.

11.XII. 1963 predpoludním o 9.h a znova o 11. h sa konal výchovný koncert bratislavských umelcov pre školskú mládež v ZK ROH TONACH.

JRD v roku 1963

Hospodárilo sa na 749 ha poľnohospodárskej pôdy, z toho 668 ha osevej plochy.

Na výročnej schôdzy JRD sa konštatovalo, že sa tu náramne zanedbáva hnojenie pôdy, ako aj odvodňovanie. Pre rok 1964 sa ruší spoločné obhospodarovanie záhumienok, bo členovia budú mať vlastné záhumienky a odmena družstevníkov bude pozostávať len z peňažnej a naturálnej odmeny. Zisťuje sa, že JRD vykazuje stále nedostatok stálych pracovníkov, prečo je odkázané na pomoc brigád zo škôl a rozličných organizácií. V roku 1963 počet stálych pracovníkov bol 125 osôb, kým v roku 1962 len 120. JRD sa usiluje nedostatok naprávať výchovou mladých kádrov, na ktoré vynakladá aj značné financie. Za rok 1963 náklady tohto rázu robili aj Kčs 25.281,-.

Soc. starostlivosť o členov je na výške, ale členovia často zneužívajú poskytované výhody. V roku 1963 pre pracovnú neschopnosť vynechali muži 757 dní a ženy 1.025 dní. Ako náhrada počas choroby bola vyplatená čiastka Kčs 31.419,43. Prídavky na deti robili v uvedenom roku Kčs 66.380,-, peňažná pomoc v materstve Kčs 3.900,-.

Na kultúru sa vydalo vo forme zájazdov, návštev divadelných predstavení a pod. Kčs 40.882,-, z toho príspevkov na školenie učňov pre družstvo v čiastke Kčs 25.281,- a Kčs 15.601,- bolo použité na predplatné novín, rozličné kult. podujatia a rekreácie.

Pokiaľ ide o výrobu rastlinnú i živočíšnu vyzerá to nie oveľa lepšie ako v rokoch predchádzajúcich. Prehľad hlavných ukazovateľov JRD za rok 1963 s porovnaním roku 1961 a 1962 bol takýto:

Celková produkcia v Kčs v roku	1961	1962	1963
Na 1 ha poľn. Pôdy	4.734	5084	5087
Hrubá produkcia RV na 1 ha p.p.	3.077	2.856	2.844
Hrubá produkcia ŽV na 1 ha p.p.	1.520	1.848	2.107
Spotreba nákupu osív na 1 ha p.p.	226	210	156
Spotreba nákupu hnojív na 1 ha p.p.	137	108	194
Spotreba nákupu krmív na 1 ha p.p.	389	415	374

10.083	10.521	10.762
--------	--------	--------

Združené služby mesta

Podnik plánované úlohy v roku 1963 splnil, ba výkony prekročil o Kčs 129.355,-, zisk o Kčs 26.604,- a tržby od obyvateľstva o Kčs 6.975,-. Podnik bol dva razy odmenený červenou štandardou Rady ONV a Okresnou odborovou radou, ba koncom roku 1963 bol stredisku Fotoslužba udelený titul „Brigáda socialistickej práce“. Združené služby sa v roku 1963 rozšírili o autoservis, brúsenie korčulí, oprava motorov, o kozmetiku a manikúru.

Domová správa

DS plnila plán hlavných ukazovateľov za r. 1963 takto:

Tržby.....	100%
Náklady celkom.....	97,9%
Z toho bežné opravy.....	108,5%
Generálne opravy.....	100%
Strata.....	95,7%

Doprava

Dopravná komisia doriešila otázky mestskej dopravy cez Leninovu ulicu, ale neviriešila otázku mestskej dopravy cez ul. Čulenovú a Bernolákovu z príčin nedostatku autobusov ČSAD.

Stravovanie v meste

Na úseku stravovania v r. 1963 bola daná do užívania nová časť hotelu „Inovec“.

Výstavba mesta

Hlavným úsekom vo výstavbe mesta bola akcia „Z“ v budovaní kúpaliska a chodníkov. Vlastný bazén je už na kúpalisku postavený (v čiastke Kčs 56.500,-). Vybudovali sa cesty na ulici Mojzesovej, Leninovej a asfaltovaný koberec v Prílepskej štvrti. Na osade Horný Majer a Čierna Dolina boli upravené cesty. Na Leninovej ulici bol upravený chodník a na ulici SNP boli posadené obrubníky a navozená šatilina.

Investícia:

Na ulici 1. mája bola prevedená prestavba 9/18 triednej školy, na ktorom sa preinvestovalo Kčs 1.591000,- hoci sa malo prestavať Kčs 1.880000,-.

Stavba kotolne pre ÚNZ mala v pláne prestavať Kčs 600.000,- a bolo prestavané len Kčs 380.000,-.

V bytovej výstavbe bolo preinvestovaných 17 bytových jednotiek pre TONACH a v decembri odovzdané do užívania. Pre stavebné bytové družstvo bol rozostavaný blok č. 3 s 18- mi bytmi s nákladom Kčs 1.011000,-.

V roku 1963 bolo 25 rodinných domkov prevzatých do užívania.

Kultúrna činnosť

Okrem chronologicky uvedenej činnosti i v rámci tejto spoluúčinkovali na zveľadení kultúrnej úrovne mesta a jeho obyvateľstva okrem DO, školy všetkých stupňov, Knižnica, Múzeum, Kino Tekov a stranické i masové organizácie.

Telovýchova

V telovýchove a v športe ako v rokoch predchádzajúcich úspešne pracovali T.J. „Spartak“ vo futbale, „Slávia“ v basketbale, kým školy sa viacej orientovali na ľahkú atletiku a turistiku.

Text kroniky z arok 1963 zostavil a zapísal Štefan Rakovský – kronikár mesta.

1965

Január

23.I. 1965 o 19. hod. zahralo Krajské divadlo v klubovni n.p. Calexu divadelnú hru „Pigmalion“ pred vyše 330 návštevníkmi.

30.I. 1965 o 8. hod. sa konalo výročné zhromaždenie Z8hradkárskeho krúžku v zasadačke OD v prítomnosti asi 140 osôb. Špeciálne o marhulách hovoril doc. Ing. Malík.

Február

7.II. 1965 opäť odznela zaujímavá prednáška s. Krampla z Bratislavy, pre členov záhradkárskeho krúžku v zasadačke OD o 8. hod. 30.m. (150 prítomných).

12.II. 1965 o 15. hod. v zasadačke MsNV sa konalo verejné zasadanie pléna MsNV a organizácií ním riadených za rok 1964 aj o činnosti poslancov, komisií a pomocných orgánov.

25.II. 1965 o 14.30 hod. sa konali oslavy Februárových udalostí v kinosále „Tekov“. Slávnostnú reč povedal Fr. Malý predseda MsNV, vhodnú báseň zarecitoval Fr. Škula a záverom 300 prítomných si prezrelo film „Občan Brych“.

28.II. 1965 večer o 19. hod. predviedli členovia Krajového divadla v Nitre v sále klubu Calex hru „Majitelia kľúčov“. Prítomných viac ako 300 osôb.

Marec

16.03.1965 o 17 hod. bola v klubovni Calex verejná schôdza občanov s Miestnou komisiou ľudovej kontroly. Po prečítaní zápisnice z posledného zasadnutia a plodnej diskusii mal prednášku predseda Rajčáni o trestoch v súčasnosti. Na nové obdobie bolo zvolených 22 nových členov MKĽK, ktorú hneď zložili aj predpísaný sľub.

17.3.1965 vystupoval tu pre mládež spevokol Slovenskej filharmónie, ktorý vypočulo až 1180 poslucháčov.

20. – 31.3. 1965 sa usporiadala v klubovni výstava žiackých výtvarných prác, odchovancov OD (uč. J. Keisera).

23.3.1965 sa konala výročná slávnosť oslobodenia nášho mesta sa okolie v sále klubovne Calex. Slávnostný prejav povedal J. Kanalik ved. Taj. OV-KSS v Nitre, príležitostnú báseň zarecitovala prof. Mária Repková a potom sa viacerým občanov, ktorí sa zaslúžili o rozvoj mesta, rozdali Pochvalné uznania. Potom nasledoval estrádny program bratislavských umelcov, vedených Dr. Vlad. Puskarevom.

Apríl

22.4.1965 o 14,30 hod. v kine „Tekov“ sa konala spomienková slávnosť obyvateľstva z príležitosti 95. narodenín V.J.Lenina s priliehavým krátkym programom.

23.4.1965 o 15. hod. v zasadačke MsNV sa konalo plenárne zasadnutie MsNV. Podala sa tu podrobná správa o hospodárení mesta za I. štvrt'rok 1965. Program vypočulo vyše 70 prítomných, z ktorých sa viacerí potom zúčastnili živej diskusie.

Partizáni - oslavy

29.4.1965 sa konalo u nás slávnostné stretnutie bývalých príslušníkov partizánskeho zväzku A. Nevského. Začalo sa privítaním hostí na žel. stanici, odkiaľ sa odišlo vozidlami do Pionierskeho tábora v Jaďovej. Popoludní bol navštívený posledný partizánsky tábor na Krtinovej pod Inovcom a večer sa besedovalo pri vatrách a zašlých slávnych časoch SNP. Boli prítomní aj bývalí sovietski partizáni Michail Michailovič Dvorjanskij a Viktor

Tichonov, bulharský partizán Micholotov Petrov, delegácia OV – KSS, zástupcovia spoločenských organizácií a iní.

30.4.1965, ráno po budičku bolo v Jaďovej slávnostne a manifestačne otvorené stretnutie účastníkov tunajších bojov s obsažným programom. Prečítali si mená padlých v bojoch, zahynulých odvtedy na frontoch práce a po predslove najvyššieho veliteľa a zástupcu ÚV – KSS popoludní sa rozišli účastníci na besedy do našich partizánskych obcí, odkiaľ sa vracali do Jaďovej až neskoro v noci.

Schôdza partizánov v našom meste sa uskutočnila v Aule SVŠ o 18.hod. v prítomnosti početnej návštevy, ktorá naplnila aulu. Tu predseda MsNV Frant. Malý privítal prítomných hostí, menovite sov. partizánov Dvorjanskeho a Tichonova, podpl. Gahíra a ďalších. Preslov povedal ppl. Gahír, ktorý spomenul udalosti spred 20 rokov vo zväzku A. Nevského. Založený bol už v roku 1941 v Brianskych lesoch, zúčastnila sa bojov o Moskvu, operovala v tyle nepriateľa v Poľsku a napokon v Československu. Začiatok operácií zväzku u nás sa viaže v Dukle, kde mal zväz asi 500 partizánov. Ku nám došiel zväz v lete 1944, 30 júla. Proti zväzu bojovalo márne zmobilizovaných niekoľko esesáckych brigád. Pri obci Kríže, na východnom Slovensku sa začal nábor Slovákov, okrem tých čo sa ku zväzu pridali už v Poľsku a na Ukrajine. Valná časť prišla do Tribečských hôr, pod vedením podpl. Avdejeva, na Piesky. S podporou ľudu okolitých horských obcí bojoval tu zväz s fašistami až do 12.II.1945, kedy zhromaždiac sa na Krtinovej prešli z 13. na 14. februára 1945 cez front na Hrone, aby bojovali po boku sov. armády až do víťazného konca. Partizánom pomáhali pracujúci i inteligencia rovnako. Keď bol zranený kpt. Prisedko, poponáhľal sa na pomoc lekár zo Zl. Moraviec, takisto lieky sa dodávali s nášho mesta a rozličné formy služby fungovali tiež dobre.

Po oficiálnom programe v aule posadali si hostia v družnej besede v zborovni ústavu, kde akademik Tichonov odovzdal pozdrav od sibírskej mládeže, zo svojho pôsobiska v Irkutsku, kde pracuje ako geológ pri Ankare. V diskusii sa spomínalo, že v našich horách sa v r. 1944/45 zdržiavalo v zime až 5000 partizánov v rozličných odriadoch, majr. Zoriča, kpt. Masimova, kpt. Putilova, Zemana a ďalších. „Pri prechode Hrona padlo asi 80 našich a niekoľko desiatok maďarských partizánov – vojakov. Pplk. Ing. Taliga nadväzoval spojenie so sov. armádou, Jožko Bojala bol prítomný už v boji 31. augusta 1944 na Beňadickej ceste, dobre pracoval v skupine mjr. Sýkora s. Rapensberg ako miner. a i.“ spomínal pplk. Gahír. Podobne sa rozpomenul mjr. Sýkora na prácu partizánskej spojky Frant. Malého, dnes predsedu MsNV a iných. Spomienky trvali do noci.

Máj

Oslavy 1. mája

1.V.1965 už o 9 hod. boli masy zhromaždené na námestí, kde z tribúny otvoril oslavy predseda MsNV Frant. Malý. Hlavný prejav povedal Milan Lajčiak, člen ÚV – KSS, kým za OV – KSS pozdrav predniesol s. Kašíčková. Na tribúne zasadli ako hostia i sov. partizáni V. Tichonov a M.M. Dvorjanskij, bulharský partizán Boris Michogotov Petrov a ďalší. Prítomní hostia, bývalí partizáni zväzu A. Nevského predniesli tiež svoje pozdravy, prijaté nadšeným potleskom obecnstva o 10. hod. sa pohol sprievod dolu mestom, defilujúc pred druhou tribúnou na Gottwaldovej ulici pri prechode. Účastníkov sprievodu sa napočítalo 18.200 ľudí. Popoludní sa konala v parku ľudová veselica.

Deň víťazstva

8.V.1965 sa konali oslavy výročia Dňa víťazstva o 13. hod. bolo kladenie vencov k pomníku partizána medzi mostmi, pri čom účinkovala dychovka n. p. Calex. Po uložení vencov sa konala vlastná oslava v klubovni Calex. Hlavný referát mal s. Urban, predseda ONV v Nitre, ktorý sa zmienil o význame 9. mája so zvláštnym zreteľom na náš okres.

Po prejave nasledovalo odovzdávanie „Pamätných medailí SNP“ darované prezidentom republiky pre 151 účastníkov SNP a odznaky „Za zásluhy“ 23 účastníkom. Oslavu zaklúčil predseda MsNV s. Malý.

8.V.1965 od 15. apríla do 8. mája vystupovali naši najmladší v Bratislave svoje práce z výtvarného krúžku pri DO, za ktoré získali 15 cien a tri čestné uznania.

27.V.1965 o 19. hod. v klubovni Calex zahral súbor krajového divadla v Trnave „Hájnikovu ženu“ od P.O. Hviezdoslava, pred návštevou 320 osôb.

29.V.1965 predpoludním zahral ten istý súbor pre miestne školy o 11 hod. hru „Ženský zákon“ pred preplneným hľadiskom (450 prítomných žiakov).

Jún

5.6.1965 (v sobotu) sa konala miestna spartakiáda našich škôl na štadióne Spartaka od 15 – 18 hod. Celkom sa predstavilo 7 čísiel programu, kde každá škola dala ten svoj najlepšie nacvičený bod programu a právom získala potom nevšedný potlesk a uznanie. Najvyššiu úroveň dosiahli však vojaci automobilistov z Nitry, ktorých obecenstvo za výkon odmenilo neutíchajúcim potleskom, čím sa aj spartakiáda skončila.

6.6.1965 predviedli v klubovni Calex bratislavskí umelci estrádne pásmo „Melódia pre Vás“ k plnej spokojnosti preplneného hľadiska.

Júl

20.7.1965 sa začala séria osvetových prednášok usporiadaných Spoločnosťou pre šírenie politických a vedeckých poznatkov a Mestským múzeom, pre pacientov a zdravotnícky personál nemocnice. (Pokračovanie bolo aj v auguste, vždy utorok o 14,00hod.)

22.7.1965 došla smutná správa o evakuácii južného, Dunajom zaplaveného kraja. Prišli sem deti z Komárna a okolia, ktoré sa umiestnili narýchlo v Poľnohospodárskej učňovskej škole.

August

25.8.1965 o 15. hod. sa usporiadalo v zasadačke MsNV tematické popoludnie a informatívny pohovor s občanmi cigánskeho pôvodu zo Žitavského nábrežia (Pérov). Prítomných 31 osôb.

SNP - oslavy

27.8.1965 konali sa u nás 21. oslavy SNP takto:

- Nástup obecenstva bol o 14.hod. pred kinom „Tekov“ odkiaľ sa pobrali delegácie podnikov s vencami ku pamätníkom medzi mostmi a k pamätníkom SNP na Beňadickej ceste.
- po kladení vencov sa konal slávnostný program v kine. Hlavný rečník Doc. Dr. B. Chropovský CSc. V zastúpení OV – KSS vo svojom obsažnom prejave zhodnotil význam SNP, zdôraznil význam boja dnes za mier a prítomnej mládeži pripomenul dôležité poslanie inteligencie v tomto boji. Príležitostnú báseň predniesla žiačka ZDŠ Babkovičová a po závere predsedu MsNV sa premietol film „Chvejúca sa zem“

September

1.9.1965 bolo slávnostné otvorenie nového školského roku vo všetkých miestnych školách.

19.9.1965 o 19. hod. v klubovni Calex zahrало Krajové divadlo z Nitry divadelnú hru „Pohľad z mosta“. Hľadisko naplnilo 320 divákov, nadšených najmä výkonom herca Vl. Mülera, odmeneného opätovne búrlivým potleskom.

Október

4.10.1965 o 16. hod. sa konal občiansky pohreb Arpáda Mášika, všeobecne obľúbeného občana, dlhoročného funkcionára MNV a oddaného bojovníka robotníckej triedy. Pohrebné obrady sa vykonali pri márnici na cintoríne takto:

- a) Hudba (gram. Platňa) – Smútočný chorál
- b) Spevokol SVŠ zaspieval smútočnú skladbu
- c) žiak Št. Hríb (II.a) zarecitoval vhodnú báseň,
- d) predseda MsNV predniesol smútočný prejav, v ktorom zhodnotil život zomrelého (nar. R. 1897, zomr. 2. okt. 1965) a napokon prehlásil, že „A. Mášik nežil tu nadarmo, bo priložil ruku k dielu všade, kde išlo o záujmy robotníckej triedy“
- e) Po chorále (platňa) sa za klub dôchodcov rozlúčil so zosnulým s. Frant. Hronec, za komisiu pre obč. záležitosti, za ZRPŠ a za celú ulicu Janka Kráľa s. L.Lanák riaditeľ SVŠ. Smútočné obrady boli zakľúčené chorálom z gramofónovej platne.

21.10.1965 sa konalo v zasadačke MsNV plenárne zasadnutie MsNV s programom o hospodárení mesta v III. štvrtroku 1965. Hlavnými bodmi boli: Rozbor hospodárenia prednesený s. Laktišom, kult. osvetové práce načrtol s. J. Kabát, kým o činnosti rady referoval s. Čelko. V diskusii sa hovorilo o vodovode mesta o výstavbe kúpaliska, zintenzívnení ovocinárstva, povznesení telovýchovi o stave trestnej činnosti a o činnosti bytovej komisie. Záverom Fr. Malého sa zasadnutie skončilo.

24.10.1965 o 19. hod. zahral súbor Krajového divadla z Nitry v klubovni Calexu divad. Hru „Lištičky“ pred 300 uspokojenými návštevníkmi.

29.10.1965 sa odbavovali u nás krásne oslavy z príležitosti 150. výročia narodenia Ľudovíta Štúra (*29.X.1815). Slávnostný prejav povedal v klubovni Calexu s. Štefan Horváth, zast. riad. ZDŠ. Nasledovalo literárne pásmo pod názvom „My chceme slobodu“. Program trval asi 2 hod. pri účasti 320 osôb.

November

5.11.1965 o 19. hod. predviedli členovia KD z Nitry v klubovni Calexu divadelnú hru „Večer príjde vrah“ s veľmi dobrým úspechom.

Oslavy VOSR

6.11.1965 sa oslávilo 48. výročie Veľkej okt. soc. revolúcie nasledovne:

- 1) o 14,30 hod. sa položili vence pred r. k. kostolom ku pamätnej tabuli popravených partizánov.
- 2) o 15 hod. bol zraz účastníkov v kine „Tekov“, kde po privítaní delegáta ÚV – KSS Dr. Mateja Lúčana, pov. Školstva odznel jeho vysokohodnotný prejav.
- 3) „Zdravicu SSSR“ povedal žiak SVŠ, načo sa odovzdala štafeta pre SSR
- 4) Po zarecitovaní vhodnej básne prof. M. Repkovou, zaspieval spevokol SVŠ sov. a slov. piesne.
- 5) Slávnosť zakľúčil predseda MsNV Frant. Malý a potom sa premietal pre účastníkov oslavy vhodný sov. film (400 prítomných).

11.11.1965 o 19. hod. v klubovni Calex zahralo KD v Trnave historickú komédiu G.B.Shawa „Pekelník“ pre prítomných 320 divákov. Tento súbor zahral dňa 14. nov. V tej samej miestnosti karnevalovú komédiu Carla Goldoniho „Prefíkaná vdova“ pre 300 prítomných hostí.

December

5.12. usporiadal záhradnícky krúžok o 9 hod. v zasadačke DO prednášku s diskusiou známeho ovocinárskeho odborníka Štefana Krampla z Rače na tému „Čo robiť v záhrade v zime a v skorej jari?“

15.12. sa konalo slávnostné ukončenie mesiaca Čsl. – sov. priateľstva v klubovni Calex. Začalo sa o 18 hod. slávnostným prejavom, po ktorom nasledoval kultúrny program vysokoškolského študentského súboru z Nitry. Prítomných bolo vyše 300 ľudí.

28.12. usporiadal klub Calexu vo svojich miestnostiach o 19. hod. 30 min. vydarený kabaretný večer. Program dodala „Tatra revue“ z Bratislavy pre plne uspokojené publikum cca 350 osôb.

Zprávy o celoročnej činnosti

Šport

Športový život nezaznamenal nič zvláštneho, okrem júrovej spartakiády, ktorú na štadióne sledovalo vyše 1000 osôb. V júli tiež na štadióne vystupoval súbor Lúčnica, laureát štat. Ceny a laureát svetového festivalu mládeže v Bukurešti. Stavba kúpaliska sa zveľadila budovaním bazénu a čerpacej stanice s filtračkou. Zo športových disciplín najviac sa mládež venovala futbalu.

Výstavba

Osvetlenie

Vybudovalo sa verejné výbojkové osvetlenie na ul. Hviezdoslavovej a Zápotockého. Bolo dokončené a dané do užívania 100 bytov, z toho 72 družstevných a 28 súkromnej byt. Výstavby.

G.O a údržba bytového fondu bola úspešne zabezpečená. V priemyselnej výstavbe sa uskutočnila dostavba továrne Calex a rozšírenie prevádzky Kovoplastu.

Stavby

Neboli ukončené plánované akcie pre r. 1965 všetky verejné WC, stavba cesty v Mičurínovej ulici, obchodná jednotka v Prilepskej štvrti a gener. Oprava Osvetového domu. Plánované akcie sa započali v r. 1965 boli prevedené a to: Výstavba vozovne a opravovne ČSAD, výstavba Mestskej školy a jasiel Calexu, skladu predajne stavebnín, výstavba administratívnej budovy Ponitrianskych tehelní, GO – SVŠ a výstavba staveništného zariadenia pre Plynostav.

Prac. Brigády

Obyvateľstvo ukázalo kladný postoj k budovaniu nášho mesta tým, že sa zaviazalo odpracovať 58.687 hodín na zveľadení mesta. A skutočne sa odpracovalo až 186.824 hodín, čím sa vytvorili hodnoty za Kčs 2867342 v rámci svojpomoci sa vybudovala filtračná stanica na kúpalisku 2,5 km ciest a chodníkov, previedla sa výstavba okresných stromkov, výsev parkov a zelených pásov a čistenie verejných priestranstiev. Najväčšie zásluhy na týchto prácach majú na prvom mieste SVŠ, na druhom ZDŠ – Sídliisko, kým na treťom mieste sa umiestnili kolektívy Učňovskej školy. Uvedené školy dostali od MsNV aj čestné uznanie za svoju zasluženú prácu.

Čo bolo v roku 1965 znepokojujúce, to bolo opakujúce rozhádzanie kvetov a kríkov, ničenie stromkov, odpadových košov a znečisťovanie verejných priestranstiev.

Združené služby mesta

Združeným službám ukladal plán na rok 1965 výkony vo výške 3 612 000,- Kčs, služby občianstva vo výške 2 627 000,-Kčs.

Plánované úlohy boli nie len splnené, ale prekročené, čo robilo vedno po odpočítaní nepotrebných zásob Kčs 138.000,- zisku nad plán. Zásahu na úspechu mali strediská auto-dopravy, kvetinárstvo, fotoslužba, kominárstvo, sklenárstvo a ďalšie.

Ku existujúcim službám bola dňom 1. jan 1965 prevzatá do ZSM požičovňa priemyselného tovaru. Osud 6 rokov sľubovaného Domu služieb je stále v štádiu rokovania na ZS – KNV.

Úsek poľnohospodársky

Zmluvné dodávky v súkromne hospodáriacich roľníkov boli splnené v dodávke mäsa na 130,7%, vajčiek na 187% mlieka na 65% a obilia na 55%, čo bolo zapríčinené tým, že traja roľníci dostali v rámci HTÚP menej hodnotnú pôdu, ktorá im nezabezpečila plánované hektárne výnosy. Dodávkami vajčiek plnili aj dodávky mlieka.

Školský majetok

Školský majetok utvorený z JRD riadi ZsKNV. Bol utvorený dňa 1. októbra 1964. Po vyčlenení HTÚP JRD susedným obciam, ostalo pre Školský majetok v našom meste celkom 655 ha 39 a pôdneho majetku, čo činí:

	Ha	A
Orná pôda	522	63
Vinice	5	71
Záhrady	-	40
Pastviny	106	-
Poľnohosp. Pôda celkom:	634	74
Nepoľnohosp. Pôda:		
Lesy, zastav. Plochy, nepl. Plochy	20	65
Úhrnom pôdy majetku:	655 ha 39a	

Poľnohospodárska pôda majetku je zaradená do repárskej oblasti s výmerou 522,63 ha. V horskej oblasti je 106 ha. V tejto sa nachádzajú pasienky, z ktorých 67 ha sú v kat. území obce Obyce, ako zámena pôdy s tamojším JRD.

Obchod

V obchodnej sieti za rok 1965 bolo v našom meste realizované Kčs 120,000.000,-Kčs. Zásobovanie potravinami bolo dobré až na niektoré výkyvy v zásobovaní nekvalitným chlebom. V zásobovaní priemyselným tovarom sa vyskytli tiež nedostatky. Mnoho druhov tovaru buď chýbalo na trhu, alebo ho nebolo v dostatočnej miere, hoci aj celkový maloobchodný obrat na úseku priemyselného tovaru oproti predchádzajúcemu roku vzrástol o Kčs 6,051.680,-. V tomto roku bola daná do prevádzky aj predajňa detskej konfekcie na Námestí Osloboditeľov.

V súvis s prípravami XIII. zjazdu KSĽ bol prijatý celomestský záväzok občanov, závodov a škôl na odpracovanie 96.250 hodín, čím by sa vytvorila hodnota za Kčs 1,048.000,-. Aj MsNV v Zlatých Moravciach sa zapojil v súťaži NV, aby dôstojne privítal XII. Zjazd KSĽ, čo všetko spolu odhodlaním občianstva bolo konkrétnym výrazom úsilia, všemožne sa zúčastňovať na úlohách ďalšej výstavby našej socialistickej spoločnosti.

Text kroniky za rok 1965 zostavil Štefan Rakovský – kronikár mesta.
Text zapísal od strany 193 – 203 Michal Valkovič pracovník MsNV.

1966

Január

30.I. o 8. hod. sa konala výročná členská schôdza ZO čl. sväzu ovocinárov a záhradkárov v malej sále MDKaV (predtým Dom osvetu). Odznala tu vhodná prednáška doc. Inž. T. Malíka na tému „Všetko o marhuliach“. Prítomných bolo 183 osôb.

Február

22.II. o 17:00 hod. sa konal verejný pohovor občanov v zasadačke MsNV. Po otvorení predsedom MsNV prehovoril s. Ondrej Horvát o činnosti poslancov NZ, SNR, KNV a MsNV za obdobie od volieb v r. 1964 a vyhodnotil celkovú prácu poslancov za toto obdobie v našom meste. Nasledoval referát s. prom. Právnik J. Krkoša, predsedu Miestneho ľudového súdu o činnosti tejto inštitúcie o troch senátoch za uplynulé obdobie.

Vodovod

V živej diskusii sa prebrali aktuality mesta a okolia, v ktorých s. predseda Fr. Malý vysvetlil problémy s vodovodom, no poznamenal, že počas všetkých výpočtov a sľubov by mal byť vodovod mesta do r. 1970 hotový.

Po návrhoch nových členov Ľudového súdu na ďalšie dvojročné obdobie, boli všetci navrhovaní zvolení. Po prevedení volieb s. predseda Malý zasadnutie zakľúčil.

Oslavy FU

25.II. o 14:30 hod. sa v kine Tekov uskutočnili oslavy 18. výročia Februárových udalostí s týmto programom:

- 1) Otvorenie predsedom MO – KSS s. Kováčom
- 2) Báseň zarecitoval žiak z III. roč. SVŠ J. Krajčí
- 3) Slávnostný preslov povedal s. pom. Prám. Ján Krkoš
- 4) Premietol sa čl. celovečerný film „Atentát“.

Marec

6.III. o 9:00 hod. sa konala konferencia MV – KSS v ZK – ROH Calex za účasti početných delegátov s hlasom rozhodujúcim i poradným. Program po otvorení sa začal s voľbou komisií a pokračoval správou MV – KSS o ďalších úlohách strany. Živou diskusiou sa pokračovalo po voľbu nového výboru, zakončeného uznesením MK – KSS.

8.III. si spomenulo mesto na medzinárodný deň matiek vo všetkých podnikoch, úradoch, ale aj v súkromných domácnostiach, kde niekde nechýbali kvety. V tento deň aj MsNV vyznamenal 4 ženy čestným odznakom materstva III. stupňa a to: Julianu Benčkovú, Vlastu Bušovskú, Katarínu Hučkovú a Máriu Jakabovú.

Apríl

14. IV. O 16:00 hod. v kine Tekov bola prednáška doc. Dr. Jozefa Weisera o „Sovietskej mierovej politike a súčasnej medzinárodnej situácie“. Prednášku usporiadal OV - SČSP spolu s MsNV a MO – SČSP tak, že prednáška odznala v preplnenej kinosále. Po prednáške sa premietal francúzsky film „V ústrety poprave“, ktorý pozrelo vyše 380 osôb.

30.IV. sa uskutočnil na n8mestí osloboditeľov o 18:00 koncert dychovej hudby žiakov Ľudovej školy umenia, ako úvod do prvomájových osláv.

Máj

Oslavy 1. mája

1.V. sa začali oslavy presne podľa dobre a podrobne vypracovaného programu o 6:00 hod. budíckom dychovej hudby závodu Calex. Nástup manifestantov z celého okolia sa skončil na

námestí pred 9. hod. o 9:00 hod. otvoril oslavy František Malý predseda MsNV z tribúny na Námestí. Slávnostný prejav povedal Jozef Mravík, taj. OV – KSS v Nitre. Po slávnostnom prejave nasledoval sprievod manifestujúcich mestom pred dolnou tribúnou (pred domom Vinceovým), kam prešli všetci naši reprezentanti z hlav. Tribúny na námestí. Sprievod kráčal za nadšeného volania príhodných hesiel medzi špalierom ľudu po oboch stranách Gottwaldovej ulice a bol pozdravovaný rozhlasom aj zo samej tribúny reprezentantov. 6:30 hod. sa sprievod skončil pri Žitavskom meste. Osobitná komisia spočítala na oslavách 17.600 prítomných (Sýkora a Dr. Cvejkuš).

Popol. O 14. hod. sa konala v mestskom parku ľudová veselica s kultúrnym programom miestnych škôl za asistencie dychovej hudby závodu Calex.

Deň víťazstva

7.V. o 11. hod. sa uskutočnili oslavy štátneho sviatku 9. mája s týmto programom:

- a) o 11. hod. kladenie vencov pri pamätníkoch
- b) Slávnostný prejav kine Tekov s prednesnou príležitostnou básňou
- c) Premietanie vhodného filmu pre účastníkov osláv.

13.V. o 15:00 hod. zasadala Komisia pre školstvo a kultúru pri MsNV s bihatým programom, v ktorom dominovala príprava odhalenia pamätníka Jankovi Kráľovi z príležitosti výročia jeho smrti 23. mája. O prípravách a organizácii osláv, ako aj o ochote MsNV znášať všetky finančné náklady vo spojení s postavením pamätníka, podal vysvetlenie riaditeľ mestského múzea Dr. Štefan Rakovský.

Súčasne bol komisiou schválený aj text pre náhrobník na cintoríne padlých partizánov v SNP u nás. Znenie textu: „Padli so zbraňou v ruke, proti nepriateľovi, proti utláčateľovi, s vierou v srdci v spravodlivejšiu slobodnú nezávislú vlasť“, nvrhol Fr. Malý predseda.

Janko Kráľ - náhrobník

23.V. o 15 hod. sa konalo slávnostné odhalenie pomníka Jankovi Kráľovi na cintoríne v Zlatých Moravciach z príležitosti 90 výročia básnikovej smrti. Porad osláv bol otvorený zahraním štátnej hymny a po nej otvoril slávnosť predseda MsNV Malý, ktorý privítal tu aj osobitnú delegáciu Matice slovenskej a pracovníkov čsl. televízie. Slávnostný prejav povedal vedúci matickej delegácie s. Pavol Vongrej, ved. Tajomník lit. Odboru Matice slovenskej. Koncom svojho krásneho prejavu požiadal predseda MsNV, aby previedol akt odhalenia pamätníka. Stalo sa tak pri tichej melódii spevokolu SVŠ, ktorá pod vedením prof. Podhorného zaspievala Smetanovú skladbu „Sláva Tebe...“ Po zborovej recitácii žiakov SVŠ z Divného Janka, pod vedením prof. Repkovej nasledoval opäť na zakončenie zborový spev od E. Suchoňa „Aká si mi krásna...“ čím sa oslavy skončili.

Po oslavách sa zišli kultúrne pracovníci mesta na malej spoločenskej besede v zborovni SVŠ, kde prerokovali o všetkých možných eventualitách, ktoré prichádzali do úvahy, pri poznávaní a popularizovaní života a diela slovenského revolučného básnika nášho mesta, Janka Kráľa. Poslal sa aj pozdravný list z tejto porady jedinej žijúcej vnučke Kráľovej (ktorá nesie toto meno) v Turde v Rumunsku. Prerokovala sa aj otázka znovu pomenovania SVŠ na školu Janka Kráľa, ako bolo aj predtým. Zápis o tejto porade sa uložil do Mestského múzea.

Pomník na cintoríne ochotne vyhotovili Andezitové kameňolomy v Leviciach v režírenej cene, z vkusného travertínu. Je to moulit, vysoký skoro dva metre, o základni štvorcovej 55 x 55 cm. Spredu sa upevnila biela mramorová tabuľa (práca kameňosochárstva v Zl. Moravciach) s nápisom: „V týchto miestach bol pochovaný Janko Kráľ, (1822 – 1876) slovenský revolučný básnik“, ktorý nápis bol vopred schválený Maticou slovenskou. Pomník bol uložený tak, aby sa rýchlo našiel, neďaleko druhého vchodu do cintorína. MsNV tak pri pamätníku pri Mestskom múzeu v roku 1962, ako aj pri realizovaní tohto pomníka na cintoríne vychádzal v ústrety s najväčšou ochotou a s citovým porozumením pre vec. Zápis

o oslave odhalenia náhrobníka J. Kráľovi dňa 23.V.1966 je uložený v archíve múzea pod čís. 90/1966 zo dňa 27.V. 1966.

Jún – Júl

V týchto mesiacoch sa nič pozoruhodnejšieho v meste nestalo.

August

20.VIII. v noci z 19. na 20. augusta (z pitaku na sobotu) po celú noc hrmelo, blýskalo sa, pršalo, voda sa len tak liala. (Okrem toho prietrž mračien nad pohorím Hronského Inovca). Rieka Žitava nestačila valiacu sa vodu na Moravu odvieť a tak sa rozliala nebývalou mierou po jej pravom brehu a čiastočne aj po brehu ľavom. Nával vody vytopil celý Pérov (cigánska osada medzi Žit. Nábrevím a ulicou Jána Švernu), Žitavské nábrevie, Námestie hrdinov a časť Hviezdoslavovej ulice. Aj prístupová cesta do činžakov na ul. 1. mája na sídlisku bola pod vodou. Na začiatku Hviezdoslavovej ulice stúpila voda v rieke až po vrchol mesta, preliala sa cez most (pri hoteli Inovec), a riečne koryto, pričom zaplavila domy na pravej strane Hviezdoslavovej ulice až po štvrtý dvor. Voda sa valila záhradami od Pérova od 1 hodiny v noci až do 8. hodiny ráno 20.VIII. Bolo treba mnohých obyvateľov evakuovať zo zaplavených domov. Jeden dom V pérove sa aj zrútil. Ostatné domy v tejto osade stali sa neobývatelnými. MsNV ihneď začal záchrannú akciu postihnutých obyvateľov, ale šťastím bolo, že už predpoľudním začala voda klesať. Väčšie škody než u nás utrepeli v dedinách povýše mesta, najmä obyvatelia poblíž Žitavy. MsNV najviac postihnutým občanom – hlavne občanom cigánskeho pôvodu poskytol ihneď náhradné byty v rozličných častiach mesta. Osada „Pérov“ touto povodňou bola zničená a viac sa neobnovila. Postihnutým obyvateľom štát vyplatil podporu na zabezpečenie náhradných domov.

SNP – Oslavy

27.VIII. sa výročie SNP spomenulo len malou slávnosťou, preto, že sa konali väčšie oslavy ústredne. U nás o 12 hod. hudba Calexu zahrála pri kine Tekov „Pochod padlých revolucionárov“ pred zhromaždeným obecnstvom. Zástupcovia spoločenských organizácií zanesli vence k pamätníkom SNP a potom pochodom hudby Calex sa oslavy skončili.

28.8. si v rámci osláv SNP pekne pripomenuli 22. výročie SNP a v rámci obvodnej mierovej slávnosti československo – sovietskej družby o 14 hod. v Obyciach – Jadovej. Vystúpil tu slovenský ľudový umelecký kolektív SLUK, nositeľ národnej ceny, laureát štátnej ceny, laureát Československej ceny mieru a nositeľ Radu práce. Skvelý výkon bol odmenený aplauzom niekoľko sto prítomných z celého okolia.

September

Školský rok sa začal vo všetkých miestnych školách normálne 1. septembra s úvodnými slávnosťami.

Október

23.X. o 18 hod. v ZK – Calex sa konalo slávnostné otvorenie „Dni arménskej kultúry v Československu“. V kultúrnom programe s hudobným a recitačným pásmom, pod názvom „Pozdravujem Ťa Arménia“ vystúpili umelci Štátneho konzervatória z Bratislavy a LŠÚ z Nitry. Oslavu usporiadali OV – SČSP v Nitre a Mestský výbor SČSP v Zlatých Moravciach.

November

VOSR – oslavy

6.XI. O 14:00 hod. položili spoločenské organizácie vence k pomníku partizána. O 14. hod. 30 min. nasledoval program v kine Tekov z príležitosti výročia VOSR s nasledovným programom.

a) Oslavy otvoril predseda MsNV Fr. Malý a súčasne privítal a predstavil hlavného rečníka s. Králiku, ved. Taj. OV – KSS v Nitre. Žiačka Luptáková z SVŠ zarecitovala príležitostnú báseň a potom s. Králik povedal obsirny prejav z príležitosti 49. výročia VOSR o jej význame pre celý svetový proletariát a menovite pre nás. Pripomenul aj v Bukurešti schválený plán spoločného postupu všetkých komunistických a robotníckych strán, dohovorovaných v Moskve. Rozobral vplyv VOSR na vznik ČSR, na čl. – sov. zmluvu a dnešný stav vzájomnej hospodárskej spolupráce. Záverom sa poakoval rečníkovi i prítomným predseda MsNV a s. Babiak prečítal zdravicu pre SSSR. Po oslave sa premietol ešte aj vhodný sovietsky film.

December

12.XII. si pripomenuli v miestnych školách výročie Čsl. – sov. zmluvy o vzájomnej pomoci z r. 1943.

31.XII. sa kalendárny rok skončil veselo, najmä v ZK – Calex preplnenej sále ale v radostnom privítaní Nového roku.

Mestský dom kultúry a vzdelávania v Zl. Moravciach

Osveta

Už koncom roku 1965 došlo k reorganizácii osvetovej práce v Nitrianskom okrese. Osvetový dom v našom meste do roku 1966 spravoval 33 obcí, ako svoj osvetový obvod. Od r. 1966 ostalo mu 5 obcí a to: Zl. Moravce, Žitavany, Chyzerovce, Martin a Prílepská štvrť mesta.

V I. štvrťroku to boli cykly prednášok ako: „Slušnosť na každý deň“.

V januári sa usporiadali dva výchovné koncerty pre mládež mesta, pod názvom Opera a jej vývoj.

24. feb. Literárny večer o živote a diele Ľud. Štúra pre žiakov ZDŠ I. a II.

28. feb. Sa konali verejné hudobné besiedky žiakov KHV.

27. marca KD Nitra zahrlo divadelnú hru „Vyrozumenie“. Bolo prítomných 280 divákov v ZK . Calex.

V marci sa konala tiež za usporiadania MDK a V „Akadémia učiteľa“ pre učiteľov učňovskej školy. Prednášali v zasadačke MDK a V lektori pedagogickej fakulty z Nitry.

V II. štvrťroku sa organizovalo div. Predstavenie 7. V, v ZK Calex. KD v Nitre zahrlo hru Jána Palárika „Inkognito“ s výborným úspechom v preplnenej sále (400 prítomných). Ešte dva razy sa hra opakovala pre miestne školy. 14. mája sa konala verejná žiacka besiedka so žiakmi KHV pri účasti 70 rodičov.

1. VI. z príležitosti Medzinárodného dňa detí sa organizovali v ZDŠ na Leninovej ulici dve Mikroeskády so známimi manipulátormi. V ten samý deň sa konali aj dva výchovné koncerty, kde vynikol orchester Juraja Vlachovského. Prítomných v ZK Calex 400 osôb mládeže.

4. a 5. VI. na záver školského roku v Zl. Moravciach a v Jelenci sa uskutočnili hudobné besiedky, ktorých sa zúčastnilo do 200 rodičov a žiakov KHV.

15. a 16. VI. spoluusporiadal Dom osvetu výstavu veľryby Goliath. Výstavu navštívilo 20.000 ľudí pri tržbe Kčs 34.000,-.

18.VI. sa začala v zasadačke Domu osvetu výstava žiackych výtvarných prác z kurzu výtvarnej výchovy nášho MDK a V. Výstavu navštívilo cca 1000 občanov, žiakov a mládeže.

25.IX. KD v Nitre zahrlo hru Madam Bovary pred 340 prítomnými.

22.XI. KD v Nitre zahrlo hru Kto zachráni cowboja pri slabej účasti. Obe predstavenia sa konali v ZK – Calex.

V kurzovom oddelení sa v r. 1966 otvorili odbory:

Hra na harmoniku, klavír, gitaru, husle a dychové nástroje. Prihlásilo sa vyše 330 poslucháčov. MDK a V má aj hudobné oddelenie v Jelenci a v Obyciach. V jazykovom oddelení sa uskutočnil kurz jazyka nemeckého. Prihlásilo sa 171 poslucháčov. Oddelenia sú okrem Moraviec v Obyciach, v Topolčiankách, Č. Hrádku a na Skýcove.

Praktické kurzy šitia a strihov navštevovalo 234 prihlásených. Dobre funguje aj kurz výtvarnej výchovy, ktorý v minulom roku absolvovalo 83 účastníkov. Oddelenie názornej agitácie a propagandy robí pozvánky, plagáty, oznamy pre rozličné masové organizácie, ktoré dopĺňa fotografiami vlastnými i fotonovinami ČTK.

V roku 1966 sa ďalej pracovalo na dostavbe divadelnej sály MDK a V, ako nalepovaním gumy, montážou javiska, sedadiel a svetidiel etc. Do konca marca 1967 by sa mali podľa zmluvy práce ukončiť. Doteraz sa preinvestovalo skoro 1. milión Kčs.

Školský majetok strednej poľn. Školy v Zl. Moravciach *Poľnohospodárstvo*

Školský majetok v r. 1966 obhospodaroval 655 ha a 39 a pôdy. V tomto sú aj pasienky, lesy a vinice. Po celý rok sa zakúpili poľnohosp. Stroje a zariadenia v hodnote Kčs 374.000,-. Majetok mal v priemere 115 pracovníkov, ktorí vytvorili poľnohosp. Produkciu v hodnote 4,466.109,- Kčs. V rastlinnej výrobe robil robil zisk z plodín Kčs 287.165,52, kým v živočíšnej výrobe Kčs 893.174,11 robili straty. Patričné nápravné opatrenia sa urobili pre nasledovné obdobie, ktorých plnenie sa bude sústavne sledovať a vyhodnocovať na výrobných poradách, hovorí Záverečná správa Škol. Majetku SPTŠ zo 17. II. 1967.

Mestský národný výbor

Úsilie MsNV o vybudovanie vodovodu v r. 1966 bolo márne, ale dosiahlo sa toho, že v r. 1967 sa vystavia provizórny vodovod s nákladom Kčs 2,600.000,-. Zdroj vody pre provizórny vodovod je zabezpečený zo studní z katastru obce Žitavany. Bude najprv zásobovať sídlisko a postupne sa budú naň napájať školy, nemocnice a ďalší obyvatelia, pokiaľ kapacita bude postačovať. Pre zabezpečenie ďalšieho vodného zdroja na pitné ciele je ukončená štúdia pre vodnú nádrž v Obyciach. Na úseku kanalizácie sa v roku 1966 započalo so spracovaním projektovej dokumentácie pre celé mesto s centrálnou čistiacou stanicou. Na projektoch sa pokračuje.

Rozpočet MsNV v korunovom vyjadrení činil Kčs 3,415.800,- príjmovej časti. Výdajová časť rozpočtu bola splnená v čiastke Kčs 4,671.645,-.

Zvýšené čerpanie prostriedkov mohlo sa urobiť, pretože MsNV dostal v priebehu roka fin. prostriedky na výstavbu a údržbu miestnych komunikácií a chodníkov v čiastke 150.000,- Kčs, ďalej Kčs 180.000 na zakúpenie budovy detských jaslí od podniku Calex.

Na úseku miestneho hospodárstva uskutočnili sa rozpočtové opatrenia z titulu prídeltov hospodárskym organizáciám v čiastke 503.000,- Kčs. Išlo o krytie prác na výstavbe skleníka Kčs 213.000,- dotáciu k tržbám podniku Združené služby v čiastke 160.000,- Kčs a povolené prekročenie na údržbe bytového fondu ONV v Nitre o Kčs 80.000,- i ďalšie.

Na prekročení výdavkov sa podiela i financovanie Domu kultúry a vzdelávania, ktorý bol prevzatý z riadenia ONV do riadenia MsNV a na ktorý v priebehu roka bolo poukázané Kčs 128.725,-. Ďalšie zvýšenie výdavkov vzniklo u škôl, najmä pri nákupe učebníc v obidvoch ZDŠ, v sume 40.000,- Kčs. Na práci v rámci GO sa vyčerpalo Kčs 185.224,-.

Výstavba

Na úseku investičnej výstavby sa neodovzdala časove do prevádzky Materská škola a Detské jasle podniku Calex na Sídlisku ako i cesta na Mičurínovej ulici. Dodávateľ Pozemné stavby odôvodňuje oneskorenie nedostatkom pracovných síl, oneskoreným prísunom stavebných strojov a dokumentáciami nepripravenosť, ako je to i na Vozorni

a opravovni ČSAD a verejného osvetlenia. Pozemné stavby rozostavali 107 b. j. z čoho je štátnych bytov 17, družstevných 54 a 36 bytov a zo stabilizačná výstavba pre podnik Calex. Všetkých 107 bytov má byť ukončených v roku 1967.

V rámci invest. Výstavby sa ukončili mestské verejné WC, vybudovalo sa výbojkové osvetlenie na ulici Sládkovičovej a Leninovej a v súkromnej výstavbe bolo povolených postaviť 18 rod. Domkov, a do užívania bolo odovzdaných 19 domkov. Plán odovzdania bol 15 domkov.

Na údržbe bytového fondu bolo účelovo prestavené 840.000 Kčs. Okrem skleníka (prestavané Kčs 219.000) bolo v budove MDK a V v rámci GO prestavané Kčs 185.000,-. Uskutočnila sa tiež GO budovy ZDŠ v Prílepskej štvrti s nákladom Kčs 249.800,-. Na úseku obchodu previedli sa opravy predajne Klenoty, GO staničnej reštaurácie, vinárne a vybudovala sa predajňa stavebnín. Z ďalších akcií sú to: administratívna budova Ponitrianskych tehelní, výrobné priestory podniku Calex a Kovoplast o náklade takmer Kčs 6,000.000,- GO v budove SVŠ, kde sa zavádza ústredné kúrenie s kotolňou i s ďalšími opravami, ako aj oprava budovy kina Tekov.

Prac. Brigády

Na počesť XIII. zjazdu KSČ sa rozvinulo v našom meste rozsiahle záväzné hnutie, v ktorom najviac vynikla súťaž pod názvom „Obec škole“. Tu za pomoci rodičov, žiakov a učiteľov i podnikov sa upravilo okolie školy na ZDŠ Sídliisko a vybudovali sa polytechnické dielne v hodnote 507.000,- Kčs. V celosvetovej súťaži sa škola umiestnila na 1. mieste za čo dostalo mesto pochvalné uznanie rady ONV v Nitre.

Vybudovali sa chodníky v uliciach: Bernolákovej, SNP, Sládkovičovej, Leninovej a iné menšie údržby na celkovej ploche 4.360 m². Previedlo sa oplotenie parku na Leninovej ulici a v Prílepoch, verejné osvetlenie sa zabezpečilo v ulici Janka Kráľa, Chalúpkovej a Robotníckej. Previedli sa úpravy parkov, výsadba okrasných stromov a kríkov v počte 10.768 kusov. Hodnota vykonaných prác robí Kčs 825.000,-.

Združené služby

Združené služby nesplnili plán hlavných ukazovateľov, a to hrubý dôchodok Kčs 92.000,-.

Domová správa dosiahla za rok 1966 dobré výsledky. Prekročila náklady na prevádzku domov o 25. 000,- Kčs, pretože so súhlasom NV previedla výstavbu odľahčovacieho kanála na ulici 1. mája a mala tiež zvýšené náklady v období povodne aj pri vývoze smetí.

Obchod

Pri potravinárskych organizáciách za rok 1966 vzrástol maloobchodný obrat oproti roku 1965 o Kčs 2,666.000,- mil.

V priemyselnom tovare prekročení maloobchodného obratu oproti r. 1965 je o Kčs 10,337 mil. väčší. Celoročný maloobchodný obrat v roku 1966 predstavuje čiastku 133,803 mil. Primerane k hospodáreniu v roku 1966, upravil sa aj plán MsNV pre rok 1967, aby s pomocou všetkých podnikov mesta išli Zl. Moravce stále v ústrety lepšej budúcnosti pracujúceho človeka.

Text kroniky za rok 1966 zostavil Dr. Štefan Rakovský

1964

Január

5.I.1964 o 19. hod. zahralo Krajské divadlo v Nitre v klubovni Tov. na chladničky divadelnú hru „Na každej ceste križovatka“. Predstavenie navštívilo 300 osôb.

11.I. Stála divadelná ochotnícka scéna (SDOS) z územia asi bývalého Nitrianskeho kraja, zahralo tu hru pri malej návšteve „Polnoc bude o päť minút“. Hra sa predviedla v klubovni TONACH o 19. hod.

11.I.1964 v Dome pionierov a mládeže v popoludňajších hodinách sa predviedlo kúzelnícke predstavenie pre deti materských škôl. Bolo prítomných 86 osôb.

18.I. SDOS súborom zo svojej oblasti predviedlo hru v klubovni TONACH o 19. hod. „Pazúry a pazúriky“, za prítomnosti iba 49 osôb.

Február

12.II. 1964 o 15. hod. v zasadačke MsNV konalo sa tematické popoludnie pre občanov cigánskeho pôvodu v prítomnosti 60 osôb.

15.II. 1964 KD v Nitre o 19:30 zahralo v klubovni TONACH divadelnú hru „Veľké ucho“. Prítomných bolo 377 osôb.

27.II. 1964 sa konal koncert Detského zboru Čsl. rozhlasu z Bratislavy o 19. hod. v klubovni TONACH v prítomnosti 400 poslucháčov.

28.II. 1964 sa koncert v tejto miestnosti zopakoval pre mládež o 9. hodine.

Marec

24.3.1964 MsNV ustanovil členov obv. Volebných komisií pre voľby do MsNV a ostatných nadriadených orgánov.

Apríl

3.IV. 1964 zasadalo plénum MsNV o 16. hod. za účasti hostí z obyvateľstva. V prítomnosti asi 200 osôb plénum otvoril s. čelko, tajom. MsNV a hlavný referát o vyhodnotení práce MsNV za uplynulé obdobie predniesol predseda MsNV Fr. Malý. Dotkol sa celého volebného obdobia na všetkých úsekoch práce.

4.IV. 1964 vystúpilo to pohostinský KD z Nitry, hrou „Strakonický Gajdoš“, za prítomnosti 360 návštevníkov v klubovni TONACH

11.IV. 1964 vystúpil v klubovni TONACH o 19.hod. SDOS divadelnou hrou „Líška a hrozno“ pri návšteve 187 osôb.

13.IV.1964 o 15. hod. v zasadačke MsNV sa konala porada členov obvodných volebných komisií o pripravách volieb.

17.IV.1964 bola volebná porada o usporiadaní návrhu kandidátov do volieb na 14. VI. 1964. Porada sa konala v klubovni TONACH a po otvorení o 19 hod. s. taj. Čelkom, hlavného referáta sa ujal predseda Malý. Po prečítaní všeobecných ustanovení o voľbách sa prečítali mená a stručná charakteristika všetkých kandidátov do MsNV, ONV, KNV a tiež do Okr. ľud. súdu i sudcov z povolania. Nasledovala potom charakteristika kandidáta za poslanca do SNR, s. Dr. Mateja Lúčana a kandidáta do NZ, s. Michala Chotára. Clekový počet kandidátov za poslancov do MsNV je 45, do ONV 5, do KNV 1, do SNR 1 a do NZ 1. Do Okers. ľud. súdu boli kandidovaní 3 a za sudcu a povolania1 (Ján Manga). Po diskusii a vyčerpaní programu sa porada skončila.

20.4.1964 sa v zasadačke Osv. Domu o 19. hod. slávnostne pripomenuli 94. narodeniny V.J. Lenina, v prítomnosti asi 100 návštevníkov tohto spomienkového aktu.

30.IV.1964 o 18. hod. 30. m. konal sa sprievod mestom v predvečer prvomájových osláv. Sprievodu sa zúčastnila všetká školská mládež, ktorá niesla lampióny a potom sa zúčastnila na námestí veselice, až do 21. hodiny.

Máj

Prvomájové oslavy

1.V. 1964 o 9. hod. sa začali prvomájové oslavy na Námestí oslobodite. Slávnosť sa otvorila zahráním štátnej hymny dychovkou Mestskej hudobnej školy. Otvárací prejav povedal predseda MsNV s. frant. Malý, v ktorom privítal stranícku delegáciu KSS, vedenú poverenikom školstva a kultúry SNR. Dr. Matejom Lúčanom. Dr. Matej Lúčan vo svojej slávnostnej reči charakterizoval význam prvomájových osláv, najmä dnes so zreteľom na medzinár. situáciu. Po slávnostnej reči Dr. Lúčana sa za prejav rečníkovi poďakoval predseda MsNV fr. Malý a tiež obyvateľstvu za zvýraznenie nadšenia, že sa v takom hojnom počte zúčastnilo osláv z celého nášho okolia. Potom dychovka zahrála Internacionálu a o 10 hod. 30. min. sa začal usporiadaný sprievod mestom. V sprievode pochodovalo 13.200 osôb, kým ešte ďalší občania lemovali obe strany cesty, ktorou sa sprievod uberal, až po Detskú nemocnicu. Popoludní sa odbavoval zábavný program pre mládež v parku, čím sa prvomájové oslavy skončili.

8.V.1964 o 14. hod. 30. min. v klubovni TONACH sa konalo slávnostné zasadnutie zložiek NF a ostatných občanov z príležitosti 19. výročia nášho oslobodenia. Pred oslavou o 14. hod. sa stretli delegácie zložiek NF pred Domom osvetu a položili vence k pamätníkom padlých hrdinov. Slávnostné zasadnutie otvoril preds. MV – KSS Jozef Kováč a slávnostný prejav povedal predseda SPB s. Ján pecho. Vyličil priebeh II. svetovej vojny a zásluhy ČA za naše oslobodenie, či už v partizánskych bojoch, v SNP a či v oslobodzovacích bojoch vôbec. Februárové víťazstvo 1948 sa stalo základom soc. budovania našej vlasti a k ďalšej úspešnej práci treba plniť uznesenia XII. Zjazdu KSČ, vravel záverom svojho prejavu J. Pecho. Kultúrny program dodali hlavne žiaci materských škôl pútavým tančekom. Príležitostnú báseň zarecitovala Klaudia Urbanová, žiačka SVŠ, čím sa slávnosť skončila.

14.V.1964 o 19.hod. v zasadačke MsNV bolo predstavenie časti kandidátov do MsNV a sudcov pre OLS. O úlohách kandidátov prehovoril s. Malý predseda MsNV. O 19. hod. sa konalo operetné predstavenie KD Nitra „Mamselle Nitouche“ za prítomnosti 320 návštevníkov.

15.V. 1964 sa konalo predstavenie druhej časti kandidátov s rovnakým programom. Zasa s. taj. A preds. MsNV viedli predstavovanie i plodnú diskusiu, ktorá sa po oba dni rozvinula.

20.V.1964 sa konala schôdza s kandidátmi za poslancov do ONV, KNV, SNR a NZ, aby sa predstavili svojím voličom. Poradu otvoril Fr. Malý preds. MsNV a privítal Dr. Mateja Lúčana, kand. Poslanca do SNR a Michala Chotára, kand. Poslanca do NZ i všetkých ostatných. Preds. MsNV uviedol, že Dr. Matej Lúčan s narodil 11.I.1928 v Liptove, v malorolníckej rodine, bol po skončení stredných škôl učiteľom a po ďalšom štúdiu sa stal v r. 1953 Dr. Filozofie. Od roku 1947 je členom strany, v r. 1953 bol zvolený za poslanca SNR a stal sa zamestnancom UV-KSS. Je účastníkom SNP a toho času poverenikom školstva SNR. S. Michal Chotár sa narodil 24.X.1928, členom strany je od r. 1947 a je robotníkom TONACH v Zlatých Moravciach. Je už druhýkrát kandidovaný za poslanca do NZ. Do KNV je kandidovaný – pokračoval s. Malý – Ondrej Horváth, učiteľ SVŠ, nar. Sa 27.XI: 1913 tu, v rodine deputátnika. Členom strany je od r. 1945. Za poslanca do ONV je kandidovaný s. Alojz Koincel, nar. 3.IX.1911. Pochádza z robot. Rodiny, je členom strany a t. č. kontrolórom v Ponitrianských tehelniach. Barbora Vrabelová, nar. 8.6.1924 je robotníčkou a členkou strany. Pracuje v JRD Zlaté Moravce. Jozef Magušin, nar. 20.I.1939 pochádza zo živnostenskej rodiny, je členom strany a viacročným pracovníkom ČSM. Teraz je kádrovým referentom TONACH. Ján Pintér, nar. 21.I.1932, pôv. Obchodný pracovník, člen strany od r. 1960 je ved. Odboru vnútra na ONV v Nitre.

Jozef Kabát nar. 21.XII.1932 v Prílepoch, robotník a člen strany od r. 1951. Od r. 1960 bol poslancom MNV a MsNV a v r. 1960/61 tajomník MNV v Prílepoch.

Za sudcu z povolania je kandidovaný Ján Maga nar. 6.IV. 1927 v rob. rodine v Nitre – Chrenovej. Od r. 1947 člen strany v r. 1959 absolvoval právnické školenie a toho času je sudcom a členom občiansko – právneho senátu.

Nasledovali pozdravy kandidátov zástupcami ČSM, za ktorými dievčatá Zväzáčky podali kytice. Prof. M. Repková zarecitovala báseň A. Pláývku „Domovina moja“ a spevokol SVŠ, pod vedením prof. Podhorného zaspieval tieto skladby:

- a) „Aká si mi krásna Ty krásna vlasť moja“
- b) Händel: „Jeseň mieru“
- c) B. Urbanec: „Pozdrav rodnej zemi“.

Za prijatie i kultúrny program sa poďakoval Dr. Lúčan slovami: „Dôveru nesklameme. Nesľubujeme ako voľakedy, ale obetavo budeme pracovať. Pred nami je ďalší rozvoj socialistickej spoločnosti aj v miestnom meradle“. Dotkol sa potom veľmi výstižne medzinárodnej situácie posledných rokov a prial všetkým prítomným veľa chuti do ďalšej práce. Po poďakovaní sa preds. MsNV s. Malý, sa rozriadla živá diskusia o celoslovenských, politicko-hospodárskych i miestnych problémoch. Na poznámky diskutérov odpovedal taj. OVKS v Nitre, s. Mravík. Vysvetlil súmernosť budovania celého okresu a zodpovedal aj na otázky okolo kandidatúry posl. Chotára bol i krajskými orgánmi vyhodnotení kladne a na základe toho sa teraz stal kandidátoru do NZ za zlatomoravecký obvod. Potom bola porada skončená. 31.V.1964 zahrlo KD z Nitry v klubovni Chladničky divadelné predstavenie „Nedobytné panny“ pri návšteve 320 osôb.

Jún

Voľby do NV, SNR a NZ

14.VI.1964 prebiehli voľby do NV, SNR, NZ a sudcov do Okresných súdov, 21.VI.1964 opäť zahrlo KD z Nitry v Klubovni chladničky div. Predstavenie „Líšky dobrú noc“ pri návšteve 300 osôb.

Júl

7.VII.1964 o 13. hod. sa konalo v zasadačke MsNV ustanovujúce plenárne zasadnutie novozvoleného MsNV s bohatým programom. Zasadanie otvoril Michal Šedivý, člen rady. Požiadal Dr. Dvonča po zvolení mandátnej komisie o prevedenie kontroly a súvahy výsledkov z volieb. Kladný referát Dr. Dvonča sa jednohlasne schválil (21 rob., 4 rol., 12mt., ostatných 8, celkom 45 poslancov. Všetci sú národnosti slovenskej a veková hranica sa pohybuje okolo 35 rokov). Potom sa previedol sľub poslancov MsNV. Prejavy povedali: predseda ONV s. Urban a predseda MsNV s. Malého o aktuálnych problémoch. Potom poslanec KNV s. Andrej Horvát z poverenia MO-KSS navrhol za predsedu MsNV s. Fr. Malého. Návrh bol jednohlasne prijatý. Predseda ONV s. Urban potom odovzdal novozvolenému predsedovi MsNV patričný štátny znak – stuhu s odznakom, čo s. Malý s poďakovaním prijal ako výraz dôvery.

Za podpredsedu MsNV navrhol predseda MsNV s. Jozefa Kabáta, ktorý bol tiež jednohlasne zvolený. ďalší členovia rady a komisií MsNV boli zvolení na základe priloženého návrhu a zoznam poslancov MsNV v Zlatých Moravciach.

Rada MsNV

Do rady MsNV boli zvolení:

Fr. Malý, Jozef Kabát, Dr. Jozef Dvonč, Štefan Šabo, Ľudovít Zlatňanský, Elena Gregorová, Anton Flaška, Ján Šaling, Ján Pecho, Ing. Ďurkovič a Dr. Alfréd Galovič.

Po plodnej diskusii predseda MsNV fr. Malý zasadanie ukončil a záverom prítomní vypočuli zvuky internacionály.

8.VII.1964 večer predviedol na štadióne TJ Spartak „Indonézsky súbor piesní a tancov“ svoj čarovný program. Prítomných 1300 návštevníkov odchádzalo plne spokojných.

9.VII. 1964 sa o 15. hod. konal občiansky pohreb zosnulej profesorky SVŠ Anny Komárovej. Zomrela 6.VII.1964 o 3 hod. ráno, po ťažkej a dlhej chorobe. Menovaná bola miestnou rodáčkou (*16.09.1921) z chudobnej robotníckej rodiny a po úspešnom štúdiu na miestnom gymnáziu a Vysokej škole v Bratislave vyučovala Fr. A Nem. na viacerých ústavoch do 1.IX. 1953, kedy prešla na SVŠ v Zl. Moravciach. Všeobecne obľúbená profesorka na jej poslednej ceste o 17. hod. odprevadilo zo školského dvora do cintorína 500 žiakov a učiteľský zbor a asi 1000 miestnych obyvateľov. Hymnu zahrala hudba Chladničky. Spevy zaspieval spevokol SVŠ a priliehavé básne predniesli jej žiaci. Preslov pri katafalku na školskom dvore predniesol predseda MsNV Fr. Malý, na cintoríne pri hrobe riaditeľ SVŠ Lanák a ďalší zástupcovia spoločenských organizácií. Spev a hudba boli poslednými prejavmi súcitu a žiaľu nad odchodom obľúbenej profesorky.

August

12.8.1964 Na základe uznesenia predsedníctva OV – KSS a rady ONV z 9.8. bola zvolená predsedom MsNV Fr. Malým a predsedom MO-KSS Kováčom komisia pre prípravy osláv 20. výročia SNP na 12.VIII. do zasadačky MsNV o 8 hod. Oznámila sa že tieto oslavy sa budú konať ústredne vo väčších, kým u nás iba primerane miestnym pomerom 21.VIII.1964. Pripravil sa program a správy i fotografie pre noviny Hlas nitrianskeho okresu číslo 35 roč. V. dňa 26.8.1964.

Oslavy SNP

21.8.1964 sa konala oslava 20. výročia SNP v klubovni Chladničky o 14. hod. a trvala až do večera s týmto programom:

- A) Vo vestibule klubovne bola usporiadaná výstava fotografií a dokumentov miestneho múzea zo SNP v Zl. Moravciach a na jeho okolí na vyše 15 paneloch. Časť panelov s fotografickými zábermi bola po oslavách natrvalo uložená v Mestskom múzeu.
- B) 1) Hymnu zahrala dychovka Chladničky
- 2) Oslavu otvoril s. Fr. Malý a požiadal ved. Taj. OV-KSS Hanzlíka o slávnostný prejav.
- 3) S. Hanzlík zdôraznil význam SNP a v ňom zástoj nášho mesta a okolia v boji proti fašizmu. Po jeho prejave sa prečítal rozkaz prezidenta republiky.
- 4) Po krátkom vyhodnotení zásluh 86 účastníkov SNP s. taj. Mravíkom, nasledovalo odovzdanie pamätných medailí. Medajle pripínal významným predseda ONC s. Urban a dekréty im odovzdával taj. S. Hanzlík.
- 5) Záverom zahrala dychovka pieseň práce a predseda Malý zakľúčil oslavy krátkym prejavom. Po zakľúčení odobrali s aprítomn k pomníku partizána medzi mostmi, kde položili kytice. Po oslave si potom posedali vyznamenaní i hostia pri spoločnej večery v družnom spomínaní udalostí spred 20. rokov.

September

2.IX.1964 sa vo všetkých školách započal školský rok s úvodnými oslavami, zameranými spomienkami na 20. výročie SNP.

26.IX:1964 zahrlo krajové divadlo z Nitry v klubovni Chladničky hru „Idiotka“ za prítomnosti 320 nadšených hostí.

Zánik JRD a vznik Škol. majetku

30.IX. 1964 zaniklo naše Jednotné roľnícke družstvo v Zlatých Moravciach s stalo sa od 1.X.1964 školským majetkom Strednej poľnohospodárskej technickej školy v Zl. Moravciach.

Čiastočnou príčinou bol aj nedostatok pracovných síl. Členovia JRD prešli hneď do zamestnaneckého pomeru školského majetku. Už dávno predtým bol tento postup vysvetlený členom JRD na členskej schôdzi dňa 12. apríla 1964, kedy členovia podpísali Darovaciu zmluvu, ktorou sa zriekli všetkého movitého i nemovitého majetku JRD. Časť pôdy bola vyčlenená susedným JRD (Č. Klačany, Žitavany, Topoľčianky a Chyzerovce) a tak školskému majetku ostalo 633 ha poľnohosp. pôdy, z toho 522 ha ornice. Súpis základného majetku odovzdaného do používania SPTS ku dňu 1. okt. 1964 robí spolu:

Kčs 7,181.369,28

Neprevzaté prostriedky vyrobené v cene Kčs 516.466,70 sa odpočítavajú. Stav prevzatého živočíšneho materiálu robí:

Hovädzí dobytok:	251 kusov	za Kčs 831.226,-
Ošípané:	523 kusov	319.781,-
Hydina:	4609 kusov	114.155,-
Kone:	11 kusov	37.319,-

Október

12.X.1964 konal sa v klubovni Chladničky o 9 i 11 hod. výchovný koncert pre mládež „O čom hudba rozpráva“, ktorý navštívilo 640 osôb.

14.X. 1964 zahrlo úspešne Krajské divadlo z Trnavy v klubovni Chladničky o 19. hod. karnevalovú komédiu Gordoniho „Prefíkaná vdova“. Predstavenie navštívilo 320 osôb.

20.X.1964 sa predstavil nášmu obecnstvu v klubovni súbor KD z Banskej Bystrice s operetou „Žobraný študent“ pri vyše 300 návštevníkoch.

Čestné občianstvo zaslúžilých partizánov

22.X.1964 v rámci osláv 20. výročia SNP ohodnotil MsNV významnú pomoc sovietskych partizánov v boji SNP v rokoch 1944-1945 u nás v našom okolí a udelil v dôsledku toho čestné občianstvo veliteľom partizánskeho zboru Alexandra Nevského. Čestné občianstvo mesta dostali

s. Viktor Alexandrovič Karas'ev – veliteľ partizánskeho zboru A. Nevského, hrdina SSSR.

s. Peter Romanovič Perminov – bývalý zástupca veliteľa partizánskeho zboru A. Nevského.

31.X.1964 sa nášmu obecnstvu predstavil v klubovni o 19. hod. divadelný odbor Domu kultúry v Prievidzi divadelnou hrou „Lilionfi“ k spokojnosti 320 prítomných divákov.

November

Oslavy VOSR

7.XI.1964 o 10 hod. 30 min. členovia SPB a masových organizácií položili vence k pamätníkom obetí SNP. Počas tohto aktu tíško hrala dychovka Chladničky smútočný chorál.

O 11 hod. sa konala na námestí slávnostná spomienka 47. výročia Veľkej okt. soc. revolúcie s týmto programom:

- Hymnu zahrala dychovka TONACH
- Slávnosť otvoril J. Kováč, predseda MO-KSS a prevzal na to od s. J. Babiaka štafetu, ktorú mu odovzdala mládež a po zdravici pokračovalo ňou až k hraniciam SSSR.
- V slávnostnej reči s. Kašíčková za OV-KSS i SČSP spomenula svetový význam Veľkého októbra ako prelom v dejinách a začiatok novej epochy, ktorá je tesne spojená i s našim 20 výročím SNP a s našim oslobodením Č.H..
- Rezolúciu prečítal s. Babiak a napokon s. Kováč vyzval prítomných k návšteve kultúrneho programu miestnych škôl v klubovni Chladničky o 15. hod.

11. november 1964 KD z Trnavy zahralo v klubovni o 19:30 hod divadelnú hru „Pekelník“ pre vyše 300 návštevníkov.

19.11. 1964 o 19:30 hod. usporiadali odbočky SČSP, DO, Múzeum a školy Živé noviny MČSP.

„Kaleidoskop aktuálnych zaujímavostí“ v dvojhodinovom programe v prítomnosti 400 hostí prevažne mládeže. Program sa veľmi zdarilo zopakovať 20.XI.1964 aj v Topoľčiankach.

27.XI.1964 na zasadnutí komisie pre školstvo a kultúru pri MsNV sa charakterizovala činnosť ZRPŠ na miestnych školách, Stálej ochotníckej scény, Knižnice i Múzea. S radosťou sa prijala správa, že návštevnosť múzea vzrástla do dňa zasadania v roku 1964 na 5.371 osôb.

December

15.XII.1964 o 19:30 hod. zahralo na záver roku KD z Nitry v Klubovni div. Hru „Periféria, ktorú navštívilo vyše 400 nadšeného obecnstva.

Správy o celoročnej činnosti

Hospodárenie mesta

Hospodárenie mesta – rozpočet:

Za rok 1964 rozpočtované príjmy MsNV robili Kčs 3,222.960,-

Z toho vlastné príjmy 1,503.200,-

V celkovom plnení rozpočtu v príjmovej časti bolo Kčs 3,453.202,-

Čiže 103,9% z toho vlastné príjmy vo výške Kčs 1,596.962 – t. j. 106,2%.

Celkové plnenie rozpočtu za rok 1964 bolo priaznivé. Vlastné príjmy boli prekročené oproti plánu o Kčs 93.762,- a to hlavne u dane poľnohospodárskej, domovej a z tržieb kina Tekov. Naproti tomu boli prekročené rozpočtové príjmy o 49.332,- Kčs v kap. 14 – Školstva a kultúra a u kap. 39 „Verejné osvetlenie v dôsledku väčšej spotreby elektrickej energie na verejné osvetlenie.

Výstavba

Verejné osvetlenie bolo vybudované v rámci miestneho hospodárstva ako moderné výbojkové osvetlenie na ul. Bernolákovej, Sládkovičovej a Hviezdoslavovej (po Detskú nemocnicu) s nákladom 920.000,-Kčs.

V ďalších uliciach: Leninovej, Čulenovej, Sládkovičovej a i. sa vylepšila existujúca sekundárna sieť výmerou vodičov a zhustením osvetľovacích telies. Predĺžená bola aj miestna sieť rozhlasu v meste a rekonštruovalo sa celé rozhlasové zariadenie v Príleпоч.

Pre najmenších bol upravený Detský park pri DO. V samotnom DO sa pokračovalo v prebudovaní modernej divadelnej sály, pre stálu scénu.

1.septembra t. r. bola prebudovaná a daná do prevádzky 18 tr. ZDŠ na sídlisku v ul. 1. mája v hodnote 3,850.000,- Kčs.

Pre žiakov SPTS bol odovzdaný nový internát v hodnote Kčs 4 mil. už 12. sept. 1963 s kapacitou 240 miest, avšak ešte ani do konca roku 1964 nebola budova finančne likvidovaná.

Na ostatných školských budovách sa previedli menšie opravy, menovite na SVŠ, ZDŠ, v parku a MŠ.

Na sídlisku boli dobudované dva obchodné podniky a to jeden pre potraviny a druhý pre hostinec. Okrem toho 24 štátnych a 18 družstevných bytov. Rozostavané bolo 25 bytov v súkromnej výstavbe.

Dokončená bola výstavba kotolne ÚNZ a generálna oprava Detskej nemocnice. Prevedené bolo oplatenie cintorínov a dobudovaná márnica.

V G.O. sa previedla prestavba Požiarnej zbrojnice s nákladom 210.000,- Kčs a ešte z roku 1963 sa previedla údržba budovy MsNV s prestavbou a vybavením sobášnej miestnosti.

Na stavbe kúpaliska pri športovom štadióne sa pokračovalo v práci ďalej brigádnicky a ukončila sa hrubá práca bazénu.

Doprava,

Výstavba ulíc

Naša doprava dostala dobré podmienky vybudovaním 12 nových ulíc od základov a mnohé boli v posledných rokoch opravené a spevnené v celkovej výmere 13.070 m² asfaltovou úpravou. K TONACH bol vybudovaný nový chodník o celkovej ploche 4000 m². Ďalšie chodníky sa začali budovať na Leninovej ulici a ul. SNP. Výstavbu ciest a dvoch mostov previedli aj v Prílepskej štvrti, kým v osadách Horný majer a Čierna Dolina vybudovali príjazdové cesty a v Č. Doline aj čakáreň pre autobus ČSD. Mestská dopravná sieť autobusová bola rozšírená ČSAD cez Leninovu ulicu do Chyzeroviec a späť, ďalej do Prílep a cez Čulenovu ulicu do Žitavian a späť.

Okrášlenie mesta

V súčasnosti má mesto 82 zelených pásov o ploche 11.760 m². Ostatná zeleň predstavuje výmeru 55.200 m². Sme mestom zelene, vravia o nás cudzí návštevníci. Pre spríjemnenie a oddych pracujúcich, rekreačne posedenie zoslablých a zostarlých sa upravili mestské parky s doplnením zelene, kvetov a množstvom pohodlných vkusných lavíc.

Združené služby mesta

Plán na rok 1964 ukladal ZPM zabezpečiť splnenie výkonov vo výške 3,407.000,- Kčs, tržby od obyvateľstva 2,550.000,- Kčs. Plnenie bolo nasledovné:

Výkony boli splnené na 100% vo všetkých ukazovateľoch a navyše prekročené o 220.076,- Kčs, tržby od obyv. o 69.000,- Kčs a zisk o 55.000,- Kčs. Za svoj dobrý výkon sa umiestnil v rámci okresnej soc. Súťaže na 1. mieste za čo obdržali červenú štandardu ONV a OOR. V tomto roku ešte aj služby rozšírili o brúsenie poľnohosp. náradia, službu úpravy hrobov a čistenie bytov. ZSM otvorili aj filiálky holičstva v Čaradiciach, Obyciach a na Skýcove.

Pre zlepšenie služieb bol zakúpený nový traktor s vlečkou, nový osobný voz "Moskvič", a pohrebnícke motorové vozidlo.

Kovoplast:

Popri ZSM, poskytuje služby obyvateľstvu i podnik Kovoplast, podnik MP Nitra, závod 2 v Zl. Moravciach. Prevádza opravy televízorov, rádií, elektrických spotrebiteľov, pračiek, atď.

Domová správa:

V súčasnom období obhospodaruje 302 byt. jednotiek a 30 prevádzkových budov. Plnenie úloh dom. správy za rok 1964 bolo nasledovné:

Tržby 100,7%

Náklady na opravu 106,7%

Strata 101,2%

Nedoplatky na nájomnom k 31.XII.1964 činili: 10,058.- Kčs

a preplatky „ 10.583.- Kčs

DS síce plánované tržby vo skutočnosti neprekročila, pretože 20 bytov štát. bytovej výstavby sa neodvzdali a okrem toho boli prekročené i plánované náklady o Kčs 8,443, čím

fin. usporiadanie je pre rok 1964 schodkové o 19,809.-Kčs. Stav nebol vyhovujúci ani v ohobnej údržbe, hoci bol prijatý i ďalší údržbár.

Pol'nohospodárstvo:

Škol.majetok

Ako je už uvedené, JRD bolo v činnosti iba do konca septembra 1964 a od 14. okt. začal činnosť školský majetok SPTS. Napriek všetkým zmenám, uvedeným k 30. sept. 1964, zmluvné dodávky boli splnené za rok 1964 takto:

Hovädzí dobytok	191,3 %
Ošípané	97,5 %
Hydina	46,3 %
Mlieko	80,4 %
Vajíčka	136,5 %
Obilie	115,5 %
Kukurica	35,0 %
Tabak	106,2 %
Hrozno	73,1 %

Nesplnenie rastlinnej výroby bolo zapríčinené hlavne dlhotrvajúcim suchom, čo sa však prejavilo aj na nedostatočných podmienkach pre živočíšnu výrobu.

Pre porovnanie splnenie dodávok súkromných roľníkov bolo takéto:

Mäso:	predpísané: 20 g	odovzdané: 24 g	120 %
Mlieko:	predpísané: 4.100 l	odovzdané: 1471 l	34%
Vajíčka:	predpísané: 32.000 ks	odovzdané: 72.322 ks	222%

Zásobovanie obyvateľstva:

Za rok 1964 bolo v 55 predajniach utržené 110, 255.443.- Kčs, čo je oproti roku 1963 voňiac o 7, 761.000.- Kčs. Vyhovujúce bolo zásobovanie potravinárskym tovarom, až na nekvalitný chlieb. Nedostatky sa prejavili i v niektorých druhoch textílií a spotrebného tovaru, avšak celkove v porovnaní s rokom predchádzajúcim nastalo všeobecné zlepšenie.

Šport:

TJ Spartka pokračoval vo svojej činnosti z predchádzajúceho roku a hostil na svojom štadióne aj Súbor indonézskeho tancu. Výstavba kúpaliska pokračovala úspešne (viď výstavbu).

Činnosť MsNV:

MsNV

Plénium MsNV dávalo podnety pre činnosť rady, komisií i samotného aparátu NV. Rada zasadala každých 14 dní. Materiály na rokovanie spracovávali jednotlivé komisie a odd. Ms NV. Kontrola uznesení sa prevádzala pravidelne mesačne. Pri MsNV bolo 10 komisií, ktoré pracovali podľa svojich vopred vypracovaných plánov. Zasadali spravidla ráz mesačne.

Kultúra

V spolupráci sa školskou komisiou pracovali aj Dom osvetu, ZK- ROH, TONACH, ZRPŠ pri školách, kino Tekov, mestské múzeum, Mestská knižnica a rozličné masové organizácie, či išlo o prednášky politické, hospodárske, osvetové, alebo o dennú tlač a rozhlas. Podobne pracovali aj ostatné komisie pri MsNV.

Ako pomocné orgány pri NV pracujú 4 občianske výbory, Miestny ľudový súd, komisia ľudovej kontroly, VŽ, MS- ČSČK, SČSP, Miestna skupina svazu požiarnikov, Sbor pre občianske záležitosti a Komisia pre riešenie otázok občanov cigánskeho pôvodu. MsNV na

čele so svojim predsedom sa po celý rok usiloval o výstavbu vodovodu a kanalizácie, no zatiaľ bez úspechu, hoci sa v tomto roku podľa uznesenia SPK z 27.VI. 1964 a predsedníctva SNR majú vybudovať v rokoch 1965-1970 verejné vodovody v obciach nad 5.000 obyvateľov.

Nepodarilo sa realizovať ani Mestské očistné kúpele napriek tomu, že je u nás napr: najväčší podnik okresu Tov. Na chladničky, v ktorom do roku 1970 počet pracovníkov ma vzrásť na 4.000. Podobným nezdarom sa končilo úsilie MsNV vo výstavbe domu služieb v r. 1964, no MsNV sa pre rok 1965 nesníženou energiou rozhodlo mesto povzniesť, čomu nasvedčuje aj plán invest. výstavby, ktorý si mesto postavilo pre rok 1965, v ktorom okrem priemyselnej výstavby plánuj preinvestovať až 8,600.000.- Kčs.

Rok 1964 sa skončil pre naše mesto tým, že rok nasledujúci je rokom 20 výročia oslobodenia Československa Sovietskou armádou a Zlaté Moravce vo svojom rozvoji politickom a hospodárskom nezaostanú.

Text kroniky za rok 1964 zostavil: kronikár mesta

1967

Január

19.I V Klube dôchodcov predviedol harmonikársky súbor MsDKV zdarilý koncert. V Učňovskej škole organizoval MsDKV každý štvrtok o 17.hodine „Akadémiu učiteľa“ , ktorej prednášali pracovníci Pedagog. Fakulty v Nitre. Akadémie sa tešili veľkému záujmu zo strany učiteľstva.

V tomto mesiaci začal MsDKV po každý piatok o 8.05 h - 8.20 h a každý štvrtok o 16.15 – 16.30 h. pätnásťminútové vysielanie po drôte pod nátlazvom „Zlatomoravecké aktuality“. Vysielania sa po celý rok týkali udalosti nielen mesta, ale aj blízkeho okolia.

Február

Oslavy FU

24.II v piatok o 15.00 h sa spomenul slávnostným programom v kine „Tekov“ „Víťazný február“ 1948.

Marec

Deň J. Kráľa

4.III. o 9 h. sa položili vence k pamätníku J. Kráľa z príležitosti Dňa Janka Kráľa, ktorým sa otvorila súťaž Okresného kola tvorivosti mládeže a pracujúcich. Súťaže sa zúčastnili predpoludním v div. Sále MsDKV súbory i jednotlivci z celého okolia, no najmä, z miestnych škôl. O 15. h sa konala slávnostná akadémia v Závodnom klube Calex, na ktorej vystúpili víťazi súťaže.

8. III sa odbavovala v ZDŠ – Leninová ul. Beseda so spisovateľkou Elenou Čepčekomou.

9. III v DPaM bola beseda s prokurátorom a členom VB o prístupoch mládeže do 15 rokov za hojnej účasti pionierov.

12. III zahralo Nitrianske divadlo v div. Sále o 19. h hru „104 lások o láske“ pred preplnenou dvoranou.

28. III o 14. h. v Z K. Calex sa konala oslava Dňa učiteľov. Slávnostný prejav povedal s. Urban predseda ONV v Nitre. Kultúrny program vyplnili žiaci miestnych škôl a napokon bola spoločná večera a posedenie v školskej jedálni pri SVŠ.

Apríl

4.IV vystupoval ZK Calex s dobrým úspechom Divadelný bábkový súbor z Nitry. V ten samý deň sa predviedlo ofotografovanie cigánskej osady „Pérov“ ako dokumentačný materiál na fotofilm pri asanácii tejto osady.

6. IV započal sa tanečný kurz pre mestskú mládež v ZK Calex v trvaní dvoch mesiacov.

15. IV o 19 h sa konal koncert v ZK Calex sboru „Ľudový spevokol slovenských učiteľov.“

16. IV zahralo KD z Nitry hru Tajovského „ Statky – zmätky“

21. IV sa konala o 16 h. v kine Tekov spomienková oslava 97. narodenín V.I.Lenina. Program bol spojený s premietaním celovečerného filmu

24. IV sa usporiadala výstava fotografií v ZK Calex.

30. IV sa konala v DPaM „Orientačná liga mládeže“

Máj

Prvomájové oslavy

1.V sa začali o 1/2 9 h. ráno so starostlivo pripraveným zrazom na Námestí Osloboditeľov. Úvodný prejav z tribúny mal František Malý predseda MsNV a slávnostnú reč povedal Dr.

Matej Lúčan, povereník školstva a náš poslanec v SNR. Po prejave o 10. h sa pobralk sprievod z Námestia po most defilujúci sa pobral pred druhou tribunou hostí po ľavej strane Gottwaldovej ulice/ pri prechode asfatom/. Sprievod trval do 11. h a zúčastnilo sa ho 18.200 ľudí. Popoludní sa konala veselica v parku s kultúrnym programom mládeže.

9.V sa usporiadala oslava Dňa víťazstva s kultúrnym programom. Fotodokumentáciu previedol MsDKV.

Náhrobník J. Kráľovi

23. V sa previedlo odhalenie náhrobníka Jankovi Kráľovi na miestnom cintoríne so slávnostným programom. Pietnú slávnosť otvoril Frant. Malý predseda MsNV, ku ktorému sa pripojil so slávnostnou prednáškou taj. MS z Martina s. Dr. Pavol Vangrej. Program vhodne doplnil spevokol SVŠ. Odhalenie bolo filmované pre Tn – y. Po odhalení v srdečnej besede v sborovni SVŠ bolo rozhodnuté napísať pozdravný list vnučke Kráľovej, pi Márii Kráľovej v Turde Rumunsko. Výkonom bol poverený Dr. Rakovský, ktorý to aj skoro urobil. Ďalej sa rozhodlo o tom, aby SVŠ v Zlatých Moravciach ponieslo meno básnika Janka Kráľa, ako to bolo pôvodne pri budovaní nového gymnázia.

Jún

Lúčnica

20. VI o 14. h sa konala mierová slávnosť SČSP v rámci Medzinárodného družstevného dňa, kedy na štadióne vystúpila „Lúčnica“, laureát št. ceny so 135 členným súborom piesní a tancov. Prítomných vyše 2.500 obecnstva odmenilo krásny umelecký výkon opätovným aplauzom.

V polovici mesiaca sa začali veľké suchá bez zrážok ktoré trvali až do konca septembra a narobili citeľné škody v rastlinstve.

Júl

Sovietski profesori

12. VII po oznámení navštívilo mesto výprava Pražanov so záujmom o umelecko – historické pamiatky mesta (sprevádzal ved. Mestského múzea). Od počiatku júla sa v SPTŠ konal kurz pre profesorov ruského jazyka, na ktorom prednášalo 5 sovietskych odborníkov.

13. VII všetci navštívili okolie mesta „po stopách partizánov“ a najmä na Pieskach s pohnutím vypočuli prednášku riad. múzea v tragédii sov. partizánov na pieskach dňa 15. III. 1945.

August

Oslavy SNP

29. VIII o ½ 14 h. sa zhromaždilo obaviteľstvo pred MsDKV, spolu so zástupcami škôl, úradov a podnikov na uctenie pamiatky 23. výročia SNP. Po zahraní priliehavej skladby dychovou kapelou Hudobnej školy odohrali sa jednotlivé deputácie s vencami k pamätníkom. Pri soche partizána (pri meste) sa pri kladní venca hral smútočný chorál. Vence sa položili všade rovnako v prítomnosti cca 150 delegátov. V tomto mesiaci sa skončila tu úspešne žatva na poliach po 14 dennej usilovnej práci s dobrým výsledkom.

September

J. Kráľ – pam. tabuľa

19. IX bola tu komisia kvôli pamätnej tabuli Janka Kráľa na priečeli domu, kde býval. V komisii boli: Ing. Urban predseda ONV, Ing. Arch. Stráňay, podpredseda MsNV J. Kabát a riad. Mestského múzea Dr. Š. Rakovský. Po prehliadnutí budovy sa rozhodlo o potrebe súcej pam. tabule.

27. IX opäť prehliadol priečelie budovy ("Potravin" ul. J. Kráľa č. 35)zást. Min. kultúry ing. Arch Vicel a znova schválil potrebu tabule.

Október

J. Kráľ a Televízia

4. X pracovníci pod ved. s. Hrušku z Čsl. Televízie v Košiciach urobili tu fotozábery o Jankovi Kráľovi v múzeu i v meste.

22. X v Div. sále MsDKV zahral súbor Krajového divadla v Nitre s dobrým výsledkom hru „Nemý rytier“.

24. X sa konala v učňov. škole poľnohosp. Beseda na tému „VOSR v dejinách sveta“.

24. X o 18 h. bol pohovor s ľudom o ľudovej demokracii a výstavbe mesta. Referoval s. Š. Šabo riad. ZS mesta a zameral sa hlavne na výstavbu Domu služieb na mieste starej lekárne. Po živej diskusii sa rozchádzali občania už o 20 h.

25. X sa konala popoludní v učň. škole beseda o význame VOSR.

November

Oslavy VOSR

6. XI sa oslavovalo 50. výročie Veľkej októbrovej socialistickej revolúcie s následovným programom:

12.30 h. bolo kladenie vencov k pamätníkom mesta

13.00 h. konala sa verejná manifestácia na Námestí Osloboditeľov a to

a) Hymna ČSSR a ZSSR

b) Otvorenie oslavy a privítanie hviezdicovej štafety

c) Slávnostný prejav Dr. Jozefa Mravíka taj. OV – KSS v Nitre

d) J. Babiak preds. Čsl.- sov. spoločnosti prečítal zdravice a telegramy

e) Na zakončenie oslavy zahrala dychovka „Calexu“ Internacionálu

o 14.00 h. nasledoval v MsDKV kultúrny program miestnych škôl. Striedali sa recitácie spevy a tance. Prítomných bolo na Námestí 2 tisíc ľudí, v div. sále tretina toho. Večer sa konal lampiónový sprievod mestom na Námestí Oslobod. sa inscenoval farebný ohňostroj.

19. XI sa konal v MsDSKV výchovný koncert pre mládež bratislavskými umelcami.

December

13. XII sa konal v MsDKV výchovný koncert pre mládež miestnych škôl.

15. XII večer bola v MsDKV „hitparáda“ skupiny Veľčovského pred naplneným hľadiskom a k plnej spokojnosti mládeže.

Mestský národný výbor

Rozpočet mesta

Rozpočet mesta na rok 1967 predstavoval celkovňňý objem príjmovej časti 5.090.400 Kčs a zrovna toľko vo výdajovej časti a to:

Na úseku dopravy	200.000 Kčs
Na úseku vodného hospodárstva	30.000 Kčs
Na úseku stavebníctva	282.000 Kčs
Na úseku školstva a kultúry	1,665.700 Kčs
Na úseku zdravotníctva	223.000 Kčs
Na úseku vnútornej správy	460.000 Kčs
Na úseku sociálneho zabezpečenia	223.500 Kčs
Na úseku miestneho hospodárstva	1,996.000 Kčs

Spolu	5,090.400 Kčs
-------	---------------

Pkénium MsNV schválilo výšku objemu rozpočtu v čiastke 5,038.400 Kčs. Plnenie rozpočtu MsNV za rok 1967 bolo takéto:

Prijmy	Rozpočet	Plnenie	%
Odvody hosp. org.	843.000.-	837.715.-	99.37
Dane spolu	386.000.-	419.095.60.-	108.57

Prijmy:	Rozpočet	Plnenie	%
Odvody hosp. org.	843.000.-	837.715.-	99.37
Dane spolu	386.000.-	419.095.60.-	108.57

Prijmy	Rozpočet	Plnenie	%
Prijmy za Ro spolu	910.000	1,088.894.96	119.65
Odvod z HD od ústr. org.	2,004.800	1,556.259.20	77.62
Prijmy z FRR	150.000	241.701.64	161.13
Vlastné prijmy spolu	4,293.800	4,143.666.34	96.50
Dotácie z vyššieho rozpoč.	370.600	1,771.300	477.95
Subvencie z UR	374.000	313,406.94	83.79
Finančné vysporiadanie	—	18.649.57	—
Nerozpočtované prijmy	—	250.481.65	—
Úhr rozpočt. príjmov:	5,038,400.-	6,497.504.56	128.95

Výdavky

Kapitola	Rozpočet	Plnenie	%
2 Vodné hosp.	30.000.-	42.505.65	141.68
6. Stavebníctvo	282.000.-	241.701.64	85.71
10 Doprava (MK.chod)	200.000.-	429.665.70	214.83
14 Školstvo	1,347.400.-	1,610.741.98	119.56
16 Kultúra	318.300.-	498.507.74	156.61
15 Zdravotníctvo	223.000.-	168.117.34	75.38
19 Vnútna správa	433.200.-	507.391.94	117.12
28 Soc. zabezpečenie	233.500.-	231.599.09	99.18
39 Miest. hospodárs.	1,971.000.-	1,973.139.26	100.10
41 Pokladnič. spr.	—	1.885.39	—
Výdavky spolu:	5,038.400.-	5,705.256.73	113.23
Náklady z r. 1966		63.896.50	
Prevaha prij. nad výdav.		728.351.33	
Výdavky spolu	5,038.400.-	6,497.504.56	

Zostatok fin. prostriedkov na zákl. bež. účte u Štát. banky pobočky v Nitre bol k 31. dec. 1967
851.872.48

Prijmová časť rozpočtu bola krytá čiastkou:

Kčs 4.293.800.-	vlastnými príjmami	čo robí	85.2 %
Kčs 374.000.-	subvenciou	čo robí	75 %
Kčs 370.600.-	súhrnný fin. vzťah k rozpočtu ONV	čo robí	73 %

Priebehom roka boal príjmová časť rozpočtu splnená vo výške Kčs 6,497.504.- čo robí 128.9 % v korunovom vyjadrení Kčs 1,459.105.-

Naviac oproti pôv. Rozpočtu nastala dif. Delimitovaním do riadenia Nv-u správy zamestnancov škôl a kult. Organizácií od ONV, ktorý potom uskutočnil aj patričnú dotáciu finančnú.

Plnenie plánu úloh za rok 1967 podniku
Združené služby

	Plán	Skutočnosť	%
Výkony	3.896.-	4.097.-	105.01
Tržby od obyv.	2.992.-	3.077.-	102.7
Výkon na 1 prac.	36.074.-	38.651.-	107.1
Priemer. mzda	1.268.-	1.351.-	106.5
Hrubý dôch.	2390	2497	104.5

Hospodárske výsledky podniku za r. 1967 boli priaznivé až na inv. výstavbu, ktorá sa splnila len na 45.9 % a nebola preučiťovaná účelová finančná čiastka Kčs 491.411.- Vecné a finančné plnenie sa nedosiahlo na dielach- dom. služieb, skleník a prístavby dielne.

Byty

Domová správa splnila tržby z nájomného na 91.3 % pretože byt. jednotiek sa odovzdalo oneskorením. Plán nákladov prekročila Kčs 900.000.- za práce na čistení kanalizácie, žump a suterénov. Na údržbu byt. fondu neprestavala Kčs 59.000.- z kapacitných dôvodov OSP.

Hospodárenie mesta

V Investičnej výstavbe a akcie „Z“ sa v roku 1967 vybudovalo 71 bytov, z toho 17 štátnych, 54 družstevných, 25 rodinných domkov, ďalej verejné výbojkové osvetlenie v 20 uliciach, rekonštrukcia a rozšírenie sekundárnej siete, polytechnické dielne pr ZDŠ II., asfaltovanie chodníkov o ploche 3.424 m² a osadili sa 2.140 b.m. obrubníkov i ďalšie práce.

Soc. záväzok na počesť 50. výr. VOSR bol splnený na 247 %, keď z pôvodnej plánovanej hodnoty Kčs 2.478.614.- sa dosiahla hodnota Kčs 6.122.040.-

Ako dodatok hospodárenia MsNV v r. 1967 treba uviesť, že v zmysle nového vl. nariadenia /č.100/66/ sa získalo do FRR naviac Kčs 91.701.-

Ďalšie služby v meste poskytovalo 22 obch. organizácií. Maloobchodný obrat za rok 1967 robil 138.9473.000 Kčs, v porovnaní s rokom 1966 bol obrat prekročený o 5,139.000 Kčs. Pri všetkom sa prejavovali nedostatky rozličného druhu tovaru najmä priemyselného napr. elektroinštalačný materiál, stavebný, náhradné dielce motorických vozidiel, viac druhov textilu a odevu, čo sa však prejavuje aj celoštátnom, meradle.

V r. 1967 sa odovzdalo do užívania celkom 96 bytov. Uskutočnila sa rekonštrukcia elektrickej siete za 825.000 Kčs a v 18 uliciach sa urobilo verejné výbojkové osvetlenie, kým v 6 uliciach rozšírenie elektrickej siete. Vybudoval sa nový chodník na ul. 29. augusta, zelené pásy na Hviezdoslavovej ulici a ďalších prác celkom za 688.000 Kčs z akcie „Z“.

V rámci GO sa skončili údržby MsDKV v náklade Kčs 1.5 mil., previedla sa modernizácia budovy SVŠ upravili sa priestory pre Elektor- predajňu a ZVŠ na ul. J. Kráľa. Na údržbu bytového fondu sa preinvestovalo Kčs 621.000.-. Na strojové investície sa vyčerpalo Kčs 188.000.- a na projekčné práce Kčs 44.000.-

Práca na MsNV v r 1967

Či plénum, ači Rada alebo aj jednotlivci pracovali dobre.

Škol. Majetok

Štátny majetok v Zlatých Moravciach v roku 1967 hospodáril na výmere 635.03 ha poľnohosp. pôdy, z čoho 522.63 ha je ornou pôdou, ostatné pasienky, z ktorých 67 ha sa nachádza v katastri obce Obyce a 39 ha v Zlatých Moravciach – Čiernej Doline.

Rastlinná výroba:

Pre veľké suchá od júna do sept. boli hektárové výnosy znížené.

Podľa osevných plánov boli:

	Plocha v ha		Zber g		%	Hektár. výnos:	
	Plán	Skut.	Plán	Skut.		Plán	Skut.
obiloviny					Splnenie		
spolu	235	233	6362	8079	126.9	27	34

Z ostatných plodín kukurica sa nevyjadrila, hrach jedlý na 93.3 % /na ha 14/, repka na 120.6 % /na ha 189/, cukrovka na 116.6 % /na ha 350g/.

Krmoviny, pastviny a poľná zelenina boli obstojné, vinohrady na 4 ha dali 137 g, teda na 114.1 % /ha výnos 34g/.

Živočišná výroba:

	Plán	Skutočnosť
Hovädzí dobytok	350 ks	282 ks
Ošípané	653 ks	642 ks
Ovce	451 ks	379 ks
Kone	17 ks	16 ks
Hydina		

Štátny majetok previedol v r. 1967 opravu ovčína mimo plánu majetok vykázal v tomto roku úhrn hosp. zvierat za Kčs 90.969.-

Hodnota zákl. prostriedkov k 31. XII 1967 robila spolu 10,993.000 Kčs

Inv. výstavba zo štát rozpočtu Kčs 399.000.-

z odpisov majetku Kčs 344.000.-

spolu Kčs 743.000.-

K 31. XII 1967 mal majetok rozostavenu novostavbu admin. budovu na novom dvore. Rozpočtovaný náklad stavby je Kčs 213.000.- Stavba sa prevádza svojpomocne a uskutočnená bude v mesiaci apríli 1968.

Soc. súťaž: Bolo 8 kolektívnych a 2 indiv. Závazkov v hodnote Kčs 296.114.- Splnených bolo 5 kolektívnych a 1 indiv. záväzkov. Hodnota splnených záväzkov robila Kčs 562.984.- Majetok nemá utvorené brigády soc. práce. Na ŠM bolo v roku 1967 celkom 11 úrazov z toho smrteľný žiaden.

Kovoplast, podnik MP Nitra záv. 2 Zl. Moravce

Do konca r. podnik vzrástol zavedením novej technológie v predchádzajúcich rokoch. Už v r. 1965 -66 bola uvedená do praxe nová technológia pre priemyselné generálne opravy kompresorových chladiacich sústrojov typu Calex, Saratov a Lehel (vypracoval návrhy sám ved. podniku J. Kováč). Za dobré výsledky v r. 1966 sa rozšíril odbyt chladiacich sústrojov aj mimo ČSSR, najmä do NDR a PLR.

V uplynulom roku 1967 boli dobudované nové výrobné priestory o rozlohe 1000 m² ďalej vlastná trafostanica a skladové priestory o rozlohe 2000 m², v tom aj soc. zariadenie pre zamestnancov.

Výroba postupovala v posledných rokoch veľmi sľubne a to:

V r. 1965 bolo vyrobených celkom 9.802 ks sústrojov,
1966 bolo vyrobených celkom 12.603 ks sústrojov,
1967 bolo vyrobených celkom 19.972 ks sústrojov.

Export bol takýto

r. 1966 sa vyviezlo do zahraničia 1335 ks sústrojov

r. 1967 sa vyviezlo do zahraničia 6560 ks sústrojov

Rast pracovníkov závodu:

V r. 1965 bolo celkom 86 pracovníkov

V r. 1966 bolo celkom 96 pracovníkov

V r. 1967 bolo celkom 98 pracovníkov

Združené služby mesta Zl. Moravce

Rozšírilo sa čalúnictvo z roku 1966 na 2 pracovníkov pre služby obyvateľstvu.

V tomto roku sa započalo asanáciou starej lekárne a v decembri už výstavbou Domu služieb na tomto mieste, s celkovým nákladom Kčs 2.5 mil.

Západoslav. Kameňolomy a štrkopiesky n.p. Bratislava závod Zlaté Moravce

Od 1. júla došlo ku zmene názvu podniku i pôsobnosti. Z býv. podniku vypadli delimitáciou Čier. Kľačany a lom Kňažice /pre obrúbničky/, kým tunajšiemu závodu boli pripojené z levického okresu Horné Turovce.

OÚNZ Nitra nemocnica poliklinikou v Zlatých Moravciach

V rámci obvodu nemocnice už z r. 1966 bol dobudovaný zdravotnícky dvojbytový dom, stredisko s lekárnou a štvorbytovka v Jelenci, nákladom Kčs 2.5 mil. V r. 1967 bola vybudovaná spalovacia pec pri nemocnici oproti Detským jasliam nákladom Kčs. 15.000.-

ČSD a ČSAD v Zl. Moravciach

Bolo zavedené nové zariadenie na Žel. Stanici a nový čalúnený nábytok za Kčs 80.000.- a prevedená GO v hodnote Kčs 60.000.-

V ČSAD sa najväčší rozvoj prejavoval v doprave osôb a to:

v roku 1966- 6.857.000 prepravených osôb na 1,782 km- och

v Kčs 7,011.000.-

v roku 1967- 7.497.000 prepravených osôb na 1,795 km- och

v Kčs 7,658.000.-

Rast vozov: v roku 1966 bolo 26 vozov, v r. 1967 už 34 vozov. V roku 1966 bolo 22 tratí a v r. 1967 už 23 tratí.

V roku 1967 sa začala výstavba garáží pri žel. stanici, kde sa prestavalo skoro 3 mi. Kčas.

V r. 1967 sa od 28.III otvorila nová trať ČSAD zo Zlatých Moraviec do Žiliny.

Školské a osvetové zariadenie

Stredná všeobecnovzdelávacia škola v r. 1966 a 1967 previedla technickú rekonštrukciu a modernizáciu interného zariadenia v hodnote Kčs 1.5 mil.

Poľnohospodárske odborné učilište, odbor opravár poľnohospodárskych strojov Zlaté Moravce.

V roku 1966/67 mala škola celkom 250 žiakov, 10 učiteľov a 8 vychovávateľov.

Učňovské školy odborné

Už v roku 1966 sa stavala jedáleň v hodnote Kčs 20.000.- a v tomto roku už slúžila svojmu cieľu.

Škola mala v tomto roku cca 700 žiakov, 17 učiteľov a 4 vychovávateľov.

„Calex“ n.p. Zlaté Moravce

V tomto roku došlo k mnohým zmenám vo výrobe a to: začala sa výroba stredného chladienia, chladničiek uzavretého stola Chp-1, ďalej chladiarenského stola ChP-2 a chladničkového stola s vaničkou Calex ChP-13. Dotejto výroby patrí až 13 druhov rozličných chladiarenských výrobkov.

Športový život mesta

V tomto roku v júni začali preteky v ľahkej atletike o „Grand prix Calex“ ako I. ročník na dobrej úrovni.

Hádzanársky oddiel volejbalový. V tomto roku vystupoval za Calex ešte aj oddiel basketbalový v divíznej súťaži. Futbal sa hrával ďalej na úrovni oblasti v sezóne 1967/68. Iné významnejšie športové udalosti sa v tomto roku nevyskytovali.

Text kroniky za rok 1967 zostavil: kronikár mesta

1968

Január

22.I vystupovali tu bratislavskí umelci „Melodias bar“ a predviedli v div. sále MsDKV hudobnú estrádu, odmenenú frenetickým aplauzom.

Február

9. II zahral tu operetný súbor banskobystričský „Veselú vdovu“ pred naplneným hľadiskom spokojného obecnstva.

16. II zasadala Komisia pre školstvo a kultúru pri MsNV-e, kde sa prerokovali prípravy na Dni Janka Kráľa na STM. Bolo rozhodnuté usporiadať druhé preteky 2. a 3. III 1968 pre celý okres a má sa to potom každoročne opakovať. Referoval s. František Drgoňa, taj. OV- ČSM v Nitre o programe súťaže a o jej finančnom zabezpečení /o porote a o diplomoch/.

26. II vystupovala tu vynikajúca speváčka Eva Pilarová so svojím „Recitalom“ a ďalšími piesňami

Marec

2.III ráno o 8 h. bola otvorená literárna súťaž Janka Kráľa ako druhý ročník pretekov ČSM a škôl Nitrianskeho okresu.

13.III predvádzal hudobný súbor Offermanna v divad. Sále MsDKV obľúbený hudobný program „Offi. Hit“.

14.III zasadala Mestská volebná komisia NF v zasadačke MsNV o 17 h. Rokovalo sa o ujednotenie kandidátov za poslancov do Mestského, Okresného a Krajského výboru pre volebné obdobie 1968-1972. Vysvetlilo sa rozdelenie mesta do obvodov, okresu do 14 obvodov, z ktorých práve č. 14 majú Moravce. Pre krajský výbor máme č. 8, do ktorého patrí mesto a 64 okolitých obcí.

Apríl

16.IV sa usporiadala v ZK-ROH Calex výstava prác fotoamatérov, ktorá sa zopakovala aj 24.IV.

21.IV predviedli v div. sále MsDKV bratislavskí umelci vydarený estrádny koncert „Viecha dobrej nálady“.

28. IV súbor Krajivého divadla v Nitre sa predstavil vypredanému hľadisku divadla MsDKV detektívnou hrou „Signál vyvraždiť“.

Máj

Prvomájové oslavy

1.V v stredu dňa 1.mája o 9 h. sa začala prvomájová oslava manifestáciou na Námestí Osloboditeľov. Program otvoril predseda MsNV. František Malý, privítal prítomných najmä slávnostného rečníka Dr. Mateja Lúčana, poslanca za náš obvod a Ing. Vanču ako delegáta OV-KSS v Nitre. Po obsažnej úradnáske o 1 . máji dnes a v minulosti odobral sa sprievod o 10 h. dolu mestom, pozdravovaný obecnstvom z chodníkov a reprezentáciou z druhej tribúny naproti hotelu a po ňom ľudová veselica. Sprievodu a celých osláv sa zúčastnilo vyše 18.000 ľudí z mesta a okolia.

Jún

1. VI zahral tu súbor SND v Bratislave hru „Obzri sa v hneve“ v réžii Pavla Haspru.

1.-12.VI bola v Dome pionierov inštalovaná Výstava prác detí materských škôl.

14.-15.VI sa konalo tamtiež slávnostné ukončenie školského roku pre pionierov.

Sovietsky tanečný súbor

25. VI vystupoval na štadióne Spartaka sovietsky tanečný a hiňudobno – spevácky súbor z voronežskej oblasti. Predstavil sa 1. hodinovým programom tancov a spevov. So súborom bol prítomný aj moskovský skladateľ Alexej Petrovič, ktorého skladby tvorili časť programu. Na konci programu pridali aj slovenské piesne, ako Tancuj, tancuj vykrúcaj.....a iné. Tento súbor sa zúčastnil II. festivalu družby čsl.-sov. mládeže v Nitre v dňoch 22. a 23. VI a tak pekne prispel k upevneniu čsl.-sov. priateľstva v našom okrese.

Júl

Ukrajinský tanečný súbor

3.VII vystupoval na štadióne štátny súbor piesní a tancov Ukrajinskej SSR „Verjovka“ s bphatým programom a s veľmi dobrým úspechom. Začiatkom tohto mesiaca sa postavila na križovatke autostrády veľmi pekne namalovaná reklamná tabuľa o moravckom múzeu /stála vyše K4s 400.-/, ktorá bla potom po 21. aug. neznámymi páchatel'mi odstránená a ukradnutá.

August

21. VIII 1968- príchod spojeneckých vojsk

Prvé tri týždne augusta prebiehali tu pokojne a na 21. aug. o 13 h. bolo zvolané riadne zasadnutie Rady MsNV s bohatým programom. Medzi viacerými bodmi programu bol aj referát o Stave udržiavania historických pamiatok a práci múzea, Príprava osláv 24., výročia SNP a iné.

21. VIII bola pokojná hladina života narušená vstupom Spojeneckých vojsk na naše štátne územie. Konkrétne k nám došlo vojsko Maďarskej ľudovej republiky, prešlo cez mesto a utáborilo sa v lesoch pri Lovciach. Obyvateľstvo, ani vedúci činitelia mesta a spoločenských organizácií neboli správne informovaní preto ten príchod pôsobil prekvapivo, najmä že čoskoro rozhlas a mnohé antisovietske letáky pôsobili značnú dezorientáciu, čomu prispela ešte aj v značnej miere šuškaná protištátna propaganda. Napriek takýmto vplyvom sa v našom meste a na jeho okolí zachoval úplný pokoj a poriadok narúšaný iba nemniestnymi čarbaninami po stenách alebo chodníkoch, ev. odstránením niektorých orientačných značiek pri cestách. Tejto akcii padla za obeť aj reklamná vkusne vyhotovená tabuľa Mestského múzea na cestnej križovatke nad mestom pri autostráde. Avšak čoskoro došlo k vysvetľovaniu zámerov vojsk našich spojencov, že tu ide práve o zachovanie pokoja a členenie proti kontrarevolúcii. Zakrátko sa zvlnená hladina uspokojila, dorozumenie vedúcich činiteľov mesta s veliteľstvom maďarského vojska, ktoré častejšie prichádzalo do mesta, nadobudlo konkrétnu formu, nastal úplný pokoj a poriadok bol všade plne zaistený. Nakoľko spomenuté vojsko bolo umiestnené v horáchmimo mesta takže ku praktickému styku obyvateľstva s vojskom ani nedochádzalo. Vojsko MLR o krátky čas potom v dôsledkoch rokovaní čsl. Vlády odtiahlo z našej vlasti a mierový život pokračoval normálne až k úplnej konsolidácii na všetkých úsekoch v meste a i na jeho okolí.

September

MS-oživenie

8. IX sa obnovil Miestny odbor Matice slovenskej. Ustanovujúca schôdza sa konala pri veľkom záujme obyvateľstva o 17 hodine v div. sále MsDVK za účasti vyše 400 prítomných, kde sa zvolil výbor MO-MS.

Október

50. výročie vzniku ČSR

8-10. X sa prednášali v Dome pionierov dejiny 50. výročia vzniku ČSR /Dr. Rakovský/.

23. X bol na základe ustanovujúcej schôdze MS aj formálne obnovený MO-MS u nás a bol zvolený výbor, na čele s predsedom prof. I. Chlpíkom a taj. prof. M. Šumným.

28. X o 14 hodine v div. sále MSDKV sa konalo slávnostné zasadanie MsNV, MO-KSS a spoočenských organizácií. Po zahrnutí hymny bol slávnostný prejav predsedu MsNV Františka Malého. Po prejave nasledovalo odovzdávanie pamätných plakiet k 50. výročiu vzniku ČSR, veľkému počtu miestnych verejných činiteľov v prospech budovania mesta a štátu.

November

4. XI sa konala slávnostná prednáška ved. múzea v POU „50 výročí vzniku ČSR“.

6. XI večer sa konla estráda brnenských umelcov na heslo „More humoru“.

12. XI ved. múzea predniesol v POU pre všetkých chovancov prednášku „O najstarších dejinách Zlatých Moraviec a okolia“.

28. XI Predviedol sbor pražských umelcov v div. sále svoj hudobný „Apollo beat“. V novembri vydalo Mestské múzeum spolu s MsDKV cyklostylovanú brožúru „K 50. výročiu vzniku ČSR pod názvom „Zlaté Moravce a okolie“ /autorom textu bol Dr. Štefan Rakovský, fotografi Táňa Záhonová/. Podobne v novembri tieto dve inštitúcie mesta vydali cyklostylovanie „Prehľad o dávných a súčasných dejateľoch kultúrnych z mesta a okolia“.

December

5. XII sa konala v DP prednáška „O hitlerovskom fašizme v r. 132-36“ s premietaním filmu

11. XII sa konal v div. sále MsDKV spevácky program Karla Černocho z Prahy s veľmi dobrým úspechom u mládeže.

Mestký národný výbor

Rozpočet MsNV

Plánovaná rozpočty MsNV na rok 1968:

Odvody spolu rozpočtované Kčs 953.000.- plnené Kčs 904.147- v % 94.6

Dane a poplatky spolu rozpočtované Kčs 409.000.- plnené Kčs 431.918.- v % 105

Príjmy z činnosti rozpočtových organizácií:

	Rozpočet	Plnenie	%
Školstvo	550.000.-	696.538.12	126.6
Zdravotníctvo	30.000.-	23.540.80	78.4
Kultúra /kino/	310.000.-	378.280.70	122
Vnútna správa	3.000.-		
Miestne hospodárstvo	30.000.-	67.316.25	224.3

Príjmy z činnosti RO spolu 923.000.- 1,165.675.87 126.2

Odvody z HD ústr. riad. org. 2,158.000.- 1,939.294 89.8

Príjmy z FRR zariad. Do rozpočtu		268.977.85	/"Z"/
Rozpočtové vl. príjmy spolu	4.443.300.-	4.710.013.17	106

Dotácie z vyššieho rozpočtu		1.010.800.-	
Subvencie z vyš. rozpočtu	350.000.-	1.115.666.-	
Výsledky finan.vysporiadania prostrednítvom riadených NV.....		103.159.51.-	
Prevody prostriedkov z FRR počas roka		639.575.-	
Nerozpočtované príjmy na pozemky, byty, prisp. org. a iné príjmy		330.739.52.-	
Zdroje z pobádacieho fondu		32.705.80.-	

Úhrn rozpočtových príjmov spolu	4.793.300.-	8.463.179.-	176.5
---------------------------------	-------------	-------------	-------

Výdavky riňozpočtu MsNV za rok 1968:

Výdavky podľa kapitol:

Kap.	Rozpočet:	Plnenie:	%
2 Vodné hospodárstvo	20.000	7.251.70	36.2
6 Stavebníctvo		268.977.85.-	
10 Doprava	200.000.-	1,044.817.18	522.4
19 Vnútna správa/Osveta,CO,Po	20.000.-	10.425.67	52.1
39 Miestne hospodárstvo	1,658.000.-	2,626.502.52	158.4
41 Všeobecná pokl. Správa		103.159.51	
14 Školstvo	1,502.300.-	1,864.139.07	124
15 Zdravotníctvo	241.000.-	256.655.77	106.4
16 Kultúra	413.000.-	473.932.64	114.7
28 Sociálne zabezpečenie	236.000.-	231.178.20	97.9
19 Správa NV	503.000.-	690.506.40	137.2
Výdavky spolu:	4.793.300.-	7.577.604.41	158

Výdavky rozpočtu boli čerpané ma 158%. Plnenie výdavkov k príjmom je priaznivé, keď prevaha príjmov nad výdavkami predstavuje 885.572 Kčs. S porovnaním rokom 1967 činí rast výdavkov v indexe 1116.6%, v korunovom vyjadrení to predstavuje Kčs 1,080.102.-

Prehľad daní a poplatkov.

Prehľad daní a poplatkov v správe MsNV ku dňu 31.12.1968 ukazuje, že počiatkové nedoplatky k 1. I 1968 boli zlikvidované na 100% a to :

Daň z príjmov	Kčs 348.-
Daň poľnohospodárska	Kčs 2.621.80

Daň domová Kčs 11.328.30

Spolu: Kčs 14.298.10

Plnenie rozpočtových príjmov za rok 1968 vyzeralo takto:

	Schválený	Upravený	Skutočnosť 1968	% k upravenému rozpočtu
Úhrn príjmov	4,793.300.-	5,636.300.-	8,463.179.-	150.1

Úhrn výdavkov: schválený:	upravený:
4.739.300.-	5.638.300.-

Výšku tvorby FRR- MsNV za rok 1968 predstavuje finanč. čiastka Kčs 1,700.307.79. Zdroje z FRR boli použité na tieto účely:

Akcia „Z“	Kčs 268.978.-
Investície	Kčs 321.670.-
Mimoriadna dotácia pre Z.Š.	Kčs 575.000.-
Odmeny	Kčs 54.005.-
Iné	Kčs 32.000.-

Spolu: Kčs 1.251.653.-

Zostatok bežného účtu v Nitre

k 31. XII 1968 je	Kčs 1.334.226.33
na depozitnom účte	Kčs 141.214.88
pobádací fond	Kčs 48.224.56
Zostatok FRR-MsNV	Kčs 448.654.74

Mestský dom kultúry a vzdelávania.

Hlavná činnosť MsDKV bola zameraná na kultúrne – výchovné akcie, kurzovú činnosť – kurzy navštevuje 680 občanov. Oproti roku 1967 počet návštevníkov v kurzoch je nižší na základe čoho organizácia nesplnila príjmy z kurzovej činnosti o Kčs 24.000.- Stav v kurzoch v priebehu roka je pohyblivý. Pozoruhodné výsledky MsDKV dosahuje pri poriadaní rôznych kultúrnych podujatiach ako sú estrády a divadlá. Organizácia nielenže prekročila plán tržieb o Kčs 19.011.-, ale kladným faktorom je, že účasť občanov je i napriek veľkému počtu podujatí dobrá.

Dom pionierov a mládeže

Dom pionierov a mládeže v škol. roku 1967/68 vykazuje vyše 200 rozličných akcií. Dom má 1 stálych pracovníkov a 8-10 externých učiteľov.

Mestské múzeum

Mestské múzeum je príspevkovou organizáciou MsNV-u- Vykazuje za rok 1968 vedno 3.221 inv.č zbierkových predmetov, 3.834 návštevníkov a mnohé vedecko – výskumné akcie, 5 výstav odborných prednášok a činnosť publikačnú. Z poslednej sú dôležitejšie brožúry

„Prehľad o dávnych i súčasných dejateľoch mesta a okolia“ a „Zlaté Moravce a okolie“ z príležitosti 50. výročia vzniku ČSR. Zamestnanci sú traja a to riad. múzea a na čiastočný úväzok údržbár na celý úväzok a upratovačka na 30%ný úväzok.

Mestská ľudová knižnica

Mestská ľudová knižnica, ktorá vykonáva užitočnú činnosť na poli požičiavania kníh na čítanie, poriadaní výstav a iných kultúrno- knižných akcií. Zápasí podobne ako múzeum s nedostatkom potrebných priestorov. Má riaditeľku, jej zástupkyňu na plné úväzky a upratovačku z MsDKV.

Domová správa spravuje hodnotu základných prostriedkov. Vo výške Kčs 34.026.000.- Celková kapacita obytných miestností robí 813 o obytnej ploche 12.399 m². Počet bývajúcich osôb 1.438. Priemer na 1 osobu 8.34 m², 1 miestnosť 15.25 m².

Združené služby mesta

Hospodárenie mesta

Podnik previedol vyhodnotenie medzi strediskami v 1. polroku a tak na prvých troch miestach sa umiestnili:

1) Kvetinárstvo 2) Požičovňa priemyselného tovaru 3) Sklenárstvo

Podnik poskytuje pomoc patronátnemu JRD Lovce. Základnú úlohu má podnik v poskytovaní služieb, čo sa plnilo uspokojivo.

Tvorba a rozdelenie hrubého dôchodku v tomto roku vyzeralo takto:

Tvorba hrubého dôchodku:

Plán	Skutočnosť	%
2,501.000.-	2,505.809.-	100.2

Rozdelenie HD:

Plán	Skutočnosť	%
2,501.000.-	2,505.809.-	100.2

Podľa rozpisu plánu a skutočnosti ukazovateľa vyzeral zisk-čistý:

Plán	Skutočnosť	%
595.000.-	643.699.-	108.2

ZS dali do prevádzky novovybudovaný skleník PJ-4-50. Pre rozšírenie automoto dielne sa urobila prístavba a v cintoríne sa vybudovalo stredisko pre predaj drevených rakiev a kovových vložiek.

Rozvoj služieb a obchodnej siete:

Za účelom zlepšenia boli všetky potravinárske predajne v meste vymaľované, „Zelenina“ previedla adaptácia na Sládkovičovej ulici pre sklady a t.zv. krechty na zimné usklad. zemiakov.

Reštaurácie previedli adaptáciu staničnej reštaurácie s nákl. Kčs 162.000.- Ponik Textil v dec. Začal modernizáciu a rekonštrukciu predajne dámskeho kusového textilu na Gottwaldovej ulici. Klenoty previedli vymaľovanie a vybavenie novým nábytkom. Drobný tovar adaptoval predajňa Papier. Predajňa hračiek na Gottwaldovej ulici odkúpila od súkr. Majiteľa dom a adala previesť generálnu opravu. Predajňa Elektro sa presídlila do novovybudovanej predajne naproti Štát. sporiteľni.

Stav v zásobovaní bol za uplynulý rok 1968 obstojný, hlavne preto, že v meste sa nachodí sklad potravín a mohlo byť obyvateľstvo sústavne zásobovaná. Horšia bola situácia v zásobovaní koksom a uhlím.

Maloobchodný obrat bol dosiahnutý vo výške Kčs 167.047.308.-, čo je o Kčs 28.104.053 viac oproti roku 1967, celkom o 20.2 %

Na úseku bytovnom bola situácia slabšia, bolo pridelených len 5 bytov zo štátnej výstavby. Na úseku poľnohospodárskom väčšinu pôdy v katastri mesta užíva Štát. školský majetok. Zvyšok majú v držbe drobné súkromnohospodáriaci roľníci, z ktorých iba traja majú nad 2 ha. Dodávky si zhruba plnili.

V tomto roku sa narodilo v meste 106 detí, a to 55 chlapcov a 51 dievčat. Uzavretých bolo 31 sobášov a zomrelo 46 ľudí (iba v meste). Natrvalo sa odhlásilo z Moraviec 176 občanov a prihlásilo 258 občanov. Počet obyvateľov k 1.1. 1969 trvalo prihlásených je

	8.381
prechodne prihlásených	601
Chyzerovce	1.020

Na úseku zdravotníctva:

Zvýšil sa počet odpadových košov. Problémom ostáva nízka hygienická úroveň u občanov cigánskeho pôvodu. Urobili sa kroky na zamedzenie znečisťovania vodných tokov, najmä u STS a Calexu, čiastočné zlepšenie nastalo. Mesto zakúpilo motorový cestný zmeták SAM5. Zdravotná komisia stále kontrolovala stav hygieny v predajniach ZVS, školách a spoločenských zariadeniach.

Investičná výstavba:

Názov akcie	Termin započ. a skončenia	Rozpočet:	Zálohy:	Prestavané:	Zostatok:
Aut. nástupište	108/129	1.444.-	420.-	—	1.024.-
Ďateľnískách	128/109	1.307.-	381.-	—	926.-
Sekund. sieť	108/059	228.-		32	196.-
Ver. Výb. Osvet.	058/098	138.-		152	
Spolu		3.117.-	801.-	185.-	2.146.-

V indiv. bytovej výstavbe bolo povoiňnené začať stavbu ďalších 24 rod. Domkov. Obtiaže s ukončením bytov vyplývajú z nedostatku stavebného materiálu.

Investičná činnosť vo výstavbe zabezpečená inými investormi :

Bolo odovzdaých priebehom roku 54 bytov, z toho 36 ako stabilizačných pre podnik Calex a 18 bytov pre SBD.

Rozostavané sú:

Obchod 13 – predajňa výseku mäsa, zeleniny a ovocia.

Dom mládeže – prevádzka sa ešte nezačala.

Vozovňa a opravovňa ČSAD- práce sa prevádzkajú na kotolni a dielňach.

Obchod v Prílepskej štvrti- je pripravený k odovzdaniu. Na inžinierske siete ročný plán 614 tis. plnenie 425 tis. Kčs. Dodávateľ nepreviedol sadové úpravy a verejné osvetlenie.

V meste sa ďalej buduje predajňa na Leninovej ulici, Calex započal výstavbu učňovského strediska v náklade 16.562.000.- Kčs. Učebné priestory sú určené pre 200 učňov a lôžková časť pre 252 učňov.

ÚNZ postavil panelový barak pre správu, laboratórne a sociálne účely v náklade Kčs 630.000.- V zubnom odd. sa previedla rekonštr. za 500 tis. Podnik Kovak buduje v meste provizorný vodovod o náklade Kčs 5.5 mil. Pracuje sa na čerpacej stanici a vodojeme.

Nákup strojových investícií robil: Spolu 338.840.20 Kčs

Akcia „Z“ a plnenie socialistických záväzkov na počesť 50. výročia vzniku ČSR:

	Plán:	Skutočnosť:
Amfiteáter	150	30
Chodníky	150	203

Zeleň	50	36	
Spolu:	350	269	76.8 %

Financovanie akcie „Z“ sa vykonávalo z rpostriedkov FRR MsNV. V rámci výstavby chodníkov previedol sa asfaltovaný koberec na ploche 3.680 m² o náklade 203 tis.

Plnenie socialistického záväzku:

Prijatých	29 kolektívnych
	384 individuálnych
Počet záväzkových hodín	88.827
Hodnota diela (plán)	776.381 Kčs
Skutočnosť:	
Počet odprac. Hodín	311.204
Dosiahnutá hodnota	3.984.934 Kčs

Štátny školský majetok SPTS v Zl. Moravciach

Škol. majetok

Školský majetok v r. 1968 hospodáril na výmere 628 ha poľnohosp. pôdy. Proti r. 1967 o 6 ha menej.

Z celkového majetku bolo 516 ha ornej pôdy.

Celkový prehľad poľnohospodárskej pôdy bol v tomto roku takýto:

Orná pôda	516 ha – à	lesná pôda	1 ha 50 à
Vinice	6 ha – à	ostatné vodné	1 ha 39 à
Záhrady	- 44 à	zastav plochy	11 ha 26 à
Pastviny	106 ha – à	ostatné plochy	7 ha à

Celkom	628 ha 44 à	Celkom	21 ha 50 à
Spolu: 628 ha 44 à + 21 ha 65 á = 650 ha 09 à			

Hektárové úrody		plán zberu		Skutočnosť	
plôch obilovín:		na 1 ha	celkom:	na 1 ha	celkom:
Osevná plocha:					
Obiloviny spolu:	248 ha	29	7 275	30.39	7 537
Jednoroč. krmoviny	113 ha	250	28 250	92.80	10 346
Viacročné krmoviny	82 ha	50	4 100	27.36	2 244
Hrach	4 ha	16	64	5.50	22
Cukrová repa	26 ha	300	7 400	403.50	10 491
Zelenina	8 ha	206	1 664	227.80	1 821
Hrozno	4.6 ha	34	140	34.7	160

Živočišna výroba:

V r. 1968 výroby živočišnej výroby neboli splnené vzhľadom na nepostačujúce zabezpečenie krmív, najmä objemových až na telatá do odstavu, kde odchov bol počas celého obdobia dobrý a prírastky boli splnené. Chov koní je v začiatkoch (druhý rok).

Stav zvierat 1 31. dec. 1968:

	plán	skutočnosť	1967 /porovnanie/
Hovädzí dobytok	306	260	282
Z toho kravy	150	134	134
Ošipané celkom	635	791	642
Z toho prasnice	60	54	61
Ovce celkom	448	376	379
Kone	18	19	16

Produkcia výrobkov a plnenie dodávok:

	plán	skutočnosť	plán	dodávky skutočnosť
výroba mlieka (v l)	390.000	330.102	250.000	212.598
výroba hov. mäsa (kg)	42.900	29.424	19.500	34.040
z toho telce			1.500	1.653
výroba mäsa ošipaných	85.100	69.573	55.000	56.586
ovčia vlna	1.550	1.620	1.550	1.620

Investičné výstavby:

	plán	skutočnosť
Náklady na plánované investície	936.000 Kčs	861.000 Kčs
Majetok vykazuje za rok 1968 čistý zisk Kčs 594.000.-		

Kovoplast, podnik MP Nitra závod č. 2 Zl. Moravce

V tomto roku začal závod s opravou sústrojov nového typu pre chladničky Ideal, dovážanej zo ZAR. V r. 1968 bolo vyrobených celkom 28.567 sústrojov. Export dosiahol 7.960 kusov. Počet pracovníkov bol 127.

Calex n. p. Zlaté Moravce

Celkove sa nezaznamenalo nič zvláštneho, až v nasledujúcom roku.

OÚNZ Nitra nemocnica s poliklinikou v Zl. Moravciach

V tomto roku bolo dobudované zdravotnícke stredisko v Slažanoch aj s bytmi v hodnote Kčs 1.5 mil.

ČSAD v Zlatých Moravciach

V tomto roku bolo prepravených 416.000 osôb na 2.190.000 km- och za Kčs 8,348.000. Boli urobené prístavby v meste pre cestujúcich na zastávkach ČSAD a to 4 prístrešky a 2 čakárne.

Polnohospodárske odb. učilište odbor opravár poľno. strojov

Bol rekonštruovaný dolný internát v honote Kčs 27.000.-

Učňovské školy odborné

Mali v roku 1968 už vyše 800 žiakov, mali 20 učiteľov a 6 vychovávateľov.

Šport

Jedine v basketbale sa hralo Ďalej v divízii, futbal sa hral Ďalej iba na úrovni oblastí, inak nedialo sa v športe nič zvláštneho.

Text kroniky za rok 1968 zostavil: kronikár mesta

1968

Január

11. I V učňovskej škole sa konala prednáška v „Príprave na materstvo“ MUDr. B. Hamerleho, primára žen. odd. ÚNZ.

Čsl. federácia

12. I „O čsl. federácii“ prednášal v UŠ. Dr. Štefan Rakovský, riad múzea.

14. I Detto

14. I zahrlo v MsDKV div. hru „Škvrný na slnku“ nsúbor Krajového divadla v Nitre.

17. I „Právnik a príslušník VB s mládežou „Pohovory viedli Dr. Štefanko a npor. VB absol. V UŠ

18. I a 25. I prednášal v UŠ Dr. Jakubík prv chlapcom a potom dievčatám „O pohlavných chorobách“.

20. I Estrádno – hudobný program v MsDKV „Mr. Evergreen sa vracia“.

25. I Výhovný koncert bratislavských umelcov pre školskú mládež.

30. I Pohovor s občanmi cigánskeho pôvodu v zasadačke MsNV, viedla M. Bačová.

Február

14. II „Poznámky o robotníckom hnutí v Zl. Moravciach a okolí.“ V MŠ prednášal Dr. Š. Rakovský, riad. múzea.

14. II a 19. II v UŠP prednášal Dr. A. Jakubík „O pohlavnej a telesnej hygiene.“

15. II MO-MS usporiadal v ZK-ROH Calex vydarený Matičný ples.

Spomienka FU

21. II „Februárové udalosti“ rozobral Dr. Š. Rakovský v UŠ- internáte.

23. II „Významní rodáci zo Zl. Moraviec a okolia“ spomínal Dr. Rakovský v UŠ Calexu.

21. a 27. II prednášal v MŠMVDr. R. Krejčí na tému „Sexuálne problémy a dospievanie.“ (Prv pre chlapcov, potom pre dievčence).

27. II sa konal shhow Mirka Forela v Ms DKV.

28. II (piatok) o 15. h. zasadala Mestská komisia pre školstvo a kultúru kde okrem iných záležitostí sa určil presný program súťaže „Dni J. Kráľa“.

Marec

11. III V UŠP sa konala prednáška Dr. Š. Rakovského na tému „Medzinárodná situácia“.

15. III V UŠP sa konala prednáška uvedeného 11. III na tému „Poznámky o robotníckom hnutí v Zl. Moravciach a na okolí.“

21. III Zahral tu súbor divadla J.G.T. vo Zvolene v MsDKV divadelnú hru „Pytliakova žena.“

24. III „Právnik a VB s mládežou“ sa konala beseda v internáte UŠ. Viedli ju Dr. Štefanko a npor. VB. Absolon.

Apríl

3. IV zahrlo tu Krajové divadlo z Nitry veľmi dobre hru „Čudný pár.“

2. IV bola tu ku všeobecnej spokojnosti prevedená opera „La Traviatta“ súborom divadla v Banskej Bystrici.

18. IV sa konala schôdza M. Komisie pre kultúru o príprave Dní J. Kráľa

22. IV sa konal III. ročník súťaže mládeže v poézii a próze v rámci dní Janka Kráľa.

24. IV J. Kráľovi sa o 9. 30 hod. odhalila aj hodnotná pamätná tabuľa od akad. Soch. Jána Hlučku st. na dome v, v ktorom Kráľ najdlhšie býval. Slávnostný prejav povedal Dr. Š. Rakovský pred tabuľou na dome č. 35 v ul. J. Kráľa, potom tabuľu odhalil. Potom sa konala pietna spomienka pri náhrobníku básnikovom a o 13. h. slávnostná akadémia MsDKV.

22. IV večer predviedol divadelný súbor KD v Nitre hru „Smrť Ďurka Langsfelda“ v MsDKV.

25. IV predpoludním sa konal Výchovný koncert bratislavských umelcov v MsDKV pre školskú mládež.

27. IV sa konal pohovor s občanmi cigánskeho pôvodu v zasadačke MsNV – u pod vedením M. Bačovej Met. MsDKV.

30. IV bol veľmi dobre navštívený show Karla Vlacha v MsDKV, večer o 19. h. (štvrtok).

Máj

Prvomájové oslavy

1. V sa oslavoval 1. máj zvlášť okázalým spôsobom podľa vopred stanoveného programu vedenia MsNV: Program sa začal na Námestí Osloboditeľov o 9. hodine pred hlavnou tribúnou. Slávnostným rečníkom bol prof. Dr. Štefan Chochol, nám. min. školstva. 18 tisícový dav potom disciplinovane pochodoval dolu mestom a defiloval pred druhou tribúnou (naproti hotelu Inovec) našich politických reprezentantov miestnych i delegácie OV – KSS a početných hostí. Popoludní sa odbavovala kultúrna časť v parku a po nej ľudová veselica.

Deň víťazstva - spomienka

8. V sa oslavoval Deň víťazstva zhromaždením zástupcov úradov, podnikov a obecnstva o 13. h. pred MsDKV. Po zahratí hymny sa odobrali delegácie s vencami k pamätníkom padlých hrdinov a po vzdaní pocty sa účastníci rozišli.

31. V vystupovalo v MsDKV maďarský súbor piesní a tancov „Mladé srdcia.“

Jún

10. VI sa konalo odhalenie náhrobníka padlým červeno- armejcom 8.VI. 1919. Náhrobník dal postaviť s. František Malý, predseda MsNV za MsNV z obvyklého kameňa a odhalený bol dňa 10. VI predpoludním. Prejav mal F. Krta a Dr. Š. Rakovský v prítomnosti býv. spolubojovníkov a početného obecnstva.

14. VI v MsDKV mal besedu s mládežou o SNP jej priamy účastník Ing. Ernest Bielik

14. VI vystupovali v MsDKV s výborným úspechom „Lasica a Satinský“, „Soirée“.

18. VI o 16. h. bola slávnostne otvorená výstava „Ľudové umenie nášho kraja“, usporiadaná Mestským výborom SZŽ v Zl. Moravciach.

23. VI Vybraní žiaci UŠ a POUŠ pod vedením M. Bačovej (MsDKV) a uč. Pivkovej (UŠ) uskutočnili autobusový zájazd pod heslom „Partizánskymi chodníkmi“ po okolitých horách, kde všade riad. múzea Dr. Rakovský vysvetľoval udalosti z bojov za SNP.

25. VI vystupovalo tu v MsDKV Tešínske divadlo so spevohrou „Umučenie Krista“ pred naplneným hľadiskom.

Júl

Kultúrna činnosť pauzovala viacej pozornosti sa venovalo žatve a mlatbe.

August

Oslavy SNP

27. VIII MsV-NF a MsV-KSS usporiadali v MsDKV slávnostné zasadnutie z príležitosti 25. výročia Slovenského nár. povstania o 13. h. Program bol nasledovný:

1. Hymna rozhlasom
2. Otvorenie F. Krtom, preds. MsV –NF
3. Slávnostný prejav povedal Dr. M. Lúčan mim. šk,
4. Kultúrny program pozostával z pásma poézie/ lit. kr. pri MsDKV, z ľud. piesní (zaspievali manželia Danášovci),
5. Internacionála rozhlasom,
6. Spoločné kladenie vencov k pamät. miestam.

V sále bolo prítomných vyše 450 osôb a za preds. Stolem viacerí vzácní hostia, voľakedajší partizáni v našich hiorách. Bol to ppl. Mesjarkin, Ing. Koza, Porubský a ďalší. Bol prečítaný aj pozdravný list sov. spolubojovníka – partizána Michala Dvorjanského. Oslava sa skončila malou srdečnou besedou.

27. VIII večer previedlo Div. poézie lit. pásmo „Ako sa rodila sloboda v slovenských horách“.

30. VIII Zahral divadelný súbor z Uhorského Hradišťa hru „Podpaľačova dcéra“ s vynikajúcim úspechom.

September

17. IX zomrel vo veku 57 rokov tunajší občan, starý člen strany, ako aj stranický funkcionár, s. Vojtech Frajka. Bol členom strany od r. 1930, vyznamenaný radom Červenej hviezdy. V r. 1937-1939 bojoval ako dobrovoľník proti fašistom vo Španielsku, neskôršie vo Francúzsku a v Anglicku, ako príslušník čsl. armády. Po oslobodení ako tajomník KSS nášho okresu urobil veľký kus užitočnej práce. Pochovaný vo dňa 19. IX. 1969 o 16. hodine. So zosnulým sa rozlúčil nad jeho rovom predseda MsNV František Malý v prítomnosti delegácie OV- KSS v Nitre a početného obyvateľstva i príbuzenstva.

Október

19. X prednášal „O trestnej činnosti a priestupkoch mladých“ Dr. Štefanko z prokuratúry v Nitre.

21. X prednášal „O trestnej činnosti a priestupkoch mladých“ Dr. Štefanko z prokuratúry v Nitre. (obe prednášky boli v div. sále MsDKV)

21. X večer zahrlo Krajské divadlo v Nitre u nás v MsDKV divadelnú hru „Luhárka“.

26. X sa konal výchovný koncert pre hudobnú mládež „Jeunesse musicale“ belgické umelci.

26. X ten samý koncert sa konal večer v Topoľčianskom zámku pre dospelých.

November

Okrem menších kultúrnych udalostí, prevažne školských, bolo v našom MsDKV 28. XI divadelné predstavenie „Piknik“, ktorý inscenoval súbor Krajského divadla v Nitre.

December

3. XII sa konala súťaž s mládežou pod vedením riad. MsDKV Fr. Škulu „Hľadáme talenty“ v prevádzaní spevu. Výsledok bol priam radostný.

1.- 19. XII sa konalo niekoľko prednášok v Osvetovej besede v Chyzerovciach a v Prílepoch „O spoločenskom správaní“. Prednášky konal R- Musl, riad. ZDŠ.

11. XII zahrlo Krajské divadlo v Nitre na našej scéne hru „Neznámy“.

18. XII sa konali dva výchovné koncerty bratislavských umelcov pre tunajšiu školskú mládež v div. sále MsDKV.

Mestský národný výbor

Hospodárenie mesta

Oproti vykonávaciemu plánu a rozpočtu na rok 1969 sa zvýšila vlastná ekonomická základňa a priaznivé výsledky dosiahli i organizácie, ktoré sú napojené na rozpočet NV.

Charakteristika finančného hospodárenia MsNV na r. 1969:

- a) vlastné rozpočtové príjmy boli splnené na 134.7 %
- b) príjmy rozpočtu celkom boli splnené na 151.2 %
- c) výdavky rozpočtu celkom boli splnené na 159.5 %

V priebehu roka 1969 doriešil MsNV tieto úlohy:

Úloha:	Požiadavka v tis.	Zohľadnené
Autobusové nástupište (združ. prostr.)	600	525
JBV- cesty a sekundárna sieť	1221	1221
Dôchodková daň za Združ. služby	238	238
Mzdový fond: vnútro	13	13
Hosp. dvor	11	11
Školstvo	90	90
Kultúra	43	43
Domová správa	20	20
Údržba budovy MsNV	60	60
Sólostroje	94	94
Dotácia pre domovú správu	50	50
Šatne na kúpalisku	200	200
Proj. Práce- výrobn. Hala Žitavany	200	200
Údržba škôl	100	100
Spolu	2940	2865

	Rozpočet	Plnenie	%
Plnenie príjmov spolu:	6.206.200.-	10.009.359.67.-	161.2
Plnenie výdavkov spolu:	6.206.200.-	9.891.269.62.-	159.3
Odvody hrubej dane od podnikov činili Kčs 164.739.-			
Čerpanie akcie „Z“	Plán	Skutočnosť	%
Amfiteáter	100.000.-	61.423.54	61.4
Chodníky	370.000.-	261.122.20	70.5
Zeleň	50.000.-	20.686.-	41.3
Detské ihrisko	30.000.-	—	—
Spolu:	550.000	347.241.74	62.4

Mestský dom kultúry a vzdelávania

MsDKV

Kultúrno – osvetovú prácu vykonávalo celkom 23 pracovníkov, z toho 7 ako plánovaný počet. Kurzovú činnosť v minulom roku navštevovalo 720 poslucháčov. Celkový objem rozpočtu predstavuje finančný objem 474 tis. Kčs. Výdavky boli čerpané na 98 %.

Mestské múzeum

Múzeum

Objem rozpočtu predstavuje 39. tis. Kčs, plnenie na 92.2 %. Hodnota majetku múzea činí 239.300 Kčs. Počet návštevníkov za celý rok robil 4. 227 osôb vlastné príjmy zo vstupného Kčs 1.422.- Múzeum uskutočnilo celkom 5 výstav, z čoho väčšiu o SNP (s voľným vstupom). Publikačná činnosť riad. múzea bola takáto:

1. Do časopisu Calex	15 článkov
2. Pre Dom pionierov	1 článok
3. Pre Nitriansky hlas	2 články
4. Úvod do knihy o Topoľčiankach	1 článok
5. Do „Ochrany prírody a pamiatok“	4 články
6. Záložka do knihy Zl. Moravce a okolie	1 článok
7. Rôzne (v tom aj SAV)	3 články

Vykonalo múzeum práce s odhodaením pam. tabule J. Kráľovi v Zl. Moravciach a V. Šimkovi v Žitavanech, ako aj náhrobník padlým červenoarmejcom na cintoríne v Zl. Moravciach a i. ako prednášky, konzultácie, spoluprácu s ved. inštitúciami pri výskume v oblasti múzea atp.

Dom detí a mládeže

Dom pionierov

Rozpočet bol stanovený vo výške 149.000 Kčs, čo sa prekročilo o 132. tis. Kčs u mzdového fondu. Najväčšie prekročenie položiek bolo u položky 117, o Kčs 5.739.- Prostriedky boli použité pre rekreačnú chatu, ktorá po schválení Radou MsNV sa bude i formou akcie „Z“. Chata až na osadenie je pripravená- vybudovaná.

Združené služby mesta Zlaté Moravce

ZS mesta

Združené služby dosiahli v tomto roku navyše výkonov o 338.000 Kčs, tržieb od o Kčs 324.000.- V minulom roku rozšírili služby obyvateľstvu o auto – moto dielne a opravy akumulátorov batérií. Pokiaľ ide o výsledky jednotlivých stredísk, tieto sú nasledovné: sleduje sa čistý zisk. Kaderníctvo na 101.5 %, fotoslužby na 111.8 %, pohrebníctvo na 109.3 %, kominárstvo na 150.2 %, sklenárstvo na 186.7 %, stolárstvo na 161.5 %, a kvetinárstvo 100.6 %. Stratové strediská boli : osobná doprava, knihviazačstvo, čalúnnictvo a skleník. Plánovaný zisk nesplnili strediská: doprava – osobná a poťahová, píla – gátor, opravovňa vrieč a autodielná.

Domová správa

Domová správa mesta

Nápravné opatrenia z roku 1968 DS všetky splnila až na odpredaj rodinných domkov na Zápotockého a Švermovej ulici. Výsledky DS za rok 1969 možno hodnotiť ako priaznivé. Vlastné tržby boli splnené na 100 %. Osobné výdaje boli čerpané na 177.9 %, čo sa zdôvodňuje tým, že DS prekročila plán údržby vlastnými údržbármi o 60.000 Kčs a odmeňovanie sa prevádzalo v zmysle uzn. vl. 66/66, čl. 4 pre výplatu prekročenia miezd v bytovom hospodárstve. Ďalej sa to zdôvodňuje tým, že DS spravuje budovy staršie, ktoré si vyžadujú drobné údržby i veľkú prácnosť.

Investičná výstavba z akcie „Z“

Názov akcie	rozpočet stavby	Fin. 1968	Rok 1969		Termin započ. a ukončenia
			plán:	plnenie	
Sek. Sieť Ďatel.	252	32	220	224	108/059
MK. Ďateliniská I.	1392	381	1011	889	118/129
MK Ďateliniská II.	1436	—	1436	1011	039/129
Autobus. Nástup.	1551	420	1131	870	048/129
Sek. Sieť Tekovská	25	—	25	—	089/109
Sek. Sieť- Viničná	35	—	35	—	089/109
Spolu:	4691	833	3858	2994	—
Dom služieb	2407	472	2110	910	127/089
Solostroje	—	—	200	155	
Projekt. práce	—	—	—	189	

Plán investičnej výstavby nebol splnený v žiadnom rozsahu, čomu na príčine boli hlavne nepriaznivé počasie pre stavbu a pre asfaltovanie. Dom služieb nemohol byť odovzdaný v r. 1969 pre nedodržanie záväzkov Pozemných stavieb. Ani provizórny mestský vodovod nebol daný do prevádzky, pretože by Sigma nedodala potrebné strojné zariadenia. Podobný osud stihol stavbu internátu Calex i bytovú výstavbu /centr. kotolňu/. Odovzdané boli Dommládeže, predajňa mäsa a zeleniny na Sídlišku a obchod a ZVS v Prílepskej štvrti.

Indiv. výstavba bytová zaznamenala v r. 1969 značný vzostup. Bolo povolené rozostavať 104 rodinných domov a 16 prístavieb. Práca pokračuje. Výpomoc štátu pre týchto stavebníkov činí spolu 2,938.500 Kčs. Osobitnou formou vzeľad'ovania mesta bolo aj v tomto roku akcia „Z“, v rámci ktorej v uplynulom roku sa pokračovalo na stavbe amfiteátru, budovaní chodníkov, doplnovaní zelene v meste a započali sa prípravné práce na stavbe detského ihriska na Žitavskom nábřeží. Malo sa urobiť viac podľa plánu, ale Pozemné stavby neskoro začali s asfaltovaním chodníkov a tak sa stalo, že namiesto plánovaných Kčs 550.000.- a vytvorenia hodnoty za Kčs 750.000.- sa uskutočnilo len prestavaných, Kčs 363.000.- v hodnote diela za 515.000.- Neinvestičná časť akcie „Z“ sa plnila na základe záväzkov, prijatých na počesť 25 výročia SNP a pod. akciách, ako „Národ deťom“ atp.

Všeobecnú údržbu mesta zabezpečuje MV 24 pracovníkmi hospodárskeho dvora..

Úsek obchodu a zásobovania

Maloobchodný obrat dosiahol výšku 183.177.671 Kčs. Proti roku 1968 viac o Kčs 16.130.363.-

Zásobovanie potravinárskym tovarom je dobré. Skôr sa prejavuje viac nedostatkov na úseku priemyselných predajní. V textile chýbajú teplá spodná bielizeň dámska, plienky. U nábytku obývacie izby, detské postielky atp. V odevu kašmirové šatky, skladacie dáždniky a pod. V domácich potrebách smaltovaný tovar, pívové poháre a pod. U obuvi teplá ženská filcová obuv, mužské celé topánky a pod. U drob. tovaru cyklostylový papier, toaletný papier a športová obuv.

Priebehom roku bola odovzdaná svojmu účelu predajňa potravín na Leninovej ulici prevedená úprava predajne parfumérie, predajňa stavebnín v Prílepskej štvrti predajňa potravín.

Úsek sociálneho zabezpečenia a zdravotníctva

Správny odbor MsNV vybavil na ONV mnohé žiadosti vdôv (26), invalidov (4) dôchodky manželiek (40), dôchodky sociálne (26), zvýšenie dôchodkov pre bezvládnosť (90) a do domova 4 prípady.

Zdravotná komisia zameriavala svoju činnosť na občanov cigánskeho pôvodu (kočovných), hoci s malým úspechom pre neochotu partnerov. Aj materské školy v meste ako aj jasle, sú kontrolované vždy po hygienickej stránke.

Pol'nohospodárstvo

V meste bolo 36 občanov, ktorí majú pôdu nad 0.50 árov, z toho len traja majú predpísané dodávky a plnia ich presne. Počet poľnohospodárskych zvierat v našom meste sústavne klesá.

Pohyb obyvateľstva

K trvalému pobytu sa v uplynulom roku prihlásilo 255 osôb, teda prírastok bol 38 osôb nakoľko sa odhlásilo 217 osôb. Narodených detí bolo 120, zomrelo osôb 68, teda prírastok činil 52 osôb. Celkový prírastok obyvateľstva robil 90 osôb. K prechodnému ubytovaniu sa prihlásilo 932 osôb. K prechodnému ubytovaniu sa prihlásilo 932 osôb. Stav obyvateľstva v meste k 1.I. 1970 je 8.471 osôb prihlásených trvale k pobytu.

Školstvo a kultúra

MsNV prostredníctvom Komisie pre školstvo a kultúru riadilo tak kultúrnu ako aj školsku činnosť, ba aj športovú.

Calex

V roku 1969 vznikli dva druhy nových chladničiek a to:

1) domáca elektrická kompresorová chladnička Calex 120- Deluxe (líši sa od pôvodnej chladničky 120- univerzál tým, že má vysokoobrátkový kompresor, magnetické tesnenie, novú kľuku na dverách a na spodku má masku – ozdobnú ochranu, ako aj vhodnejšie tvarovanú výplň dvier).

2) Calex 230 nositeľ zlatej medaily v Lipsku, prešla však určitými zmenami (vznikol ako nový typ z chladničky 230 DELUXE a dosahuje svetovú úroveň), má tiež vysokoobrátkový kompresor ako pri 120 magnetické tesnenie, vhodnejšiu tvarovanú výplň dvier, modernejším spôsobom tvarovanú kľuku dvier a na spodku má masku.

Stredná vzdelávacia škola

Gymnázium

Od 1. sept. 1969 nastala v škole organizačná zmena, názov školy sa zmenil na 4 ročné gymnázium.

Pol'nohospodárske odb. učilište

V školskom roku 1968/1969 bolo celkom žiakov $90+97+87=274$. Rozšírili sa dielenské priestory (STS) v hodnote Kčs 250.000.-

Učňovské školy

Počas rokov 1966-69 sa úplne vymenilo vnútorné zariadenie školy na modernejšie. Žiakov bolo v tomto roku 800, učiteľov 20 a vychovávateľov 6.

Ponitrianske tehelne, n. p.

Podniky

V r. 1968-1968 bola vybudovaná moderná tehelná tunajšieho podniku v Gbelciach v hodnote Kčs 52 mil. Ročná jej produkcia je 25 mil. kusov tehál čím opäť vzrástla produkcia Ponitrianskych tehelní v Zl. Moravciach.

Kovoplast

Výroba vzrástla na 43.735 kusov sústrojov (v r. 1968 len 28.567 ks). Export do zahraničia robil za tento rok celkom 13.670 kusov sústrojov (v r. 1968 len 7960). Za tento rast exportu bol udelený „Rad práce“ 30.VI. 1969 prezidentom republikom arm. Gen. L. Svobodom. Rast pracovníkov dosiahol 182 osôb.(v r. 1968 bolo len 127)

Okresný stavebný podnik, stav. úsek Zl. Moravce

V rokoch od 1966-1969 sa rozvoj podniku prejavil takto:

Postavili sa 2 sklady v hodnote	Kčs 800.000.-
1 sklad pre zámočníkov v hodnote	Kčs 200.000.-
1 sklad pre vápno v hodnote	Kčs 120.000.-

Previedla sa asanácia starých priestorov v podniku v hodnote Kčs 20.000.- Pred budovou závodu sa postavil ochranný múrik v hodnote Kčs 5.000.- počet pracovníkov závodu sa zvýšil zo 180 (v r. 1965) do roku 1969 na 220 osôb.

OÚNZ Nitra, nemocnica s poliklinikou v Zl. Moravciach

V tomto roku sa previedla GO zubného oddelenia so zavedením ústredného kúrenia v hodnote 700.000 Kčs.

ČSD

Na železničnej stanici sa prestavalo vestibulum v hodnote Kčs 120.000.-

ČSAD

Boli otvorené nové trate, a to:

Košice- Zl. Moravce- Bratislava, ako aj Nitra- Zl. Moravce- Tatranská Lomnica. Rekreačná doprava (v dňoch pracovného pokoja) Zl. Moravce – Dudince, bola predĺžená trať Budapešť- Levice- Zl. Moravce- Topoľčianky a tiež trať Vráble- Tesáre- Zl. Moravce. Bola rozšírená trať Zl. Moravce- P. Chotár- Nitra a zavedená rekreačná doprava (na sobotu a nedeľu) v lete Zl. Moravce- Jelenec- Remitáž.

V r. 1969 sa postavilo nové nástupište v hodnote Kčs 1.700.000.- a prejavil sa veľký rozvoj v preprave osôb, ktorý robil za r. 1969, 7.928 na 2.318.000 km-och v Kčs 9.623.000. Rast vozov robil celkom 40 kusov rast trati 26.

Šport

Šport

Žiadne zvláštne úspechy na nezaznamenali, iba sa v tomto roku rozpadol basketbalový oddiel Calexu. Futbal sa hral v Spartaku ešte na úrovni oblastí.

Školský majetok Stred. Poľn. Technickej školy v Zl. Moravciach

Škol. majetok

Obhospodarovalo sa poľnosti ako lanského roku. Plnenie výrobných úloh v tomto roku bolo nasledovné:

Rastlinná výroba:

Nepravidelné a nízke vodné zväzky počas vegetačného obdobia zle vplývali na úrodu. Najmä cukrovka bola suchom postihnutá, kým pšenica dala zasa až 35 g na ha.

Živočíšna výroba:

Úžitkovosť plánovaná na tento rok bola splnená. V chove dojníc sa nesplnil plán vo výrobe mlieka, kde bolo o 67 tisíc l menej.

V mladom dobytku bol plán splnený u teliat do 6 mesiaciv. Celkový plán prírastok nebol splnený, bo nebolo plánom stanovené množstvo dobytku. V odstave prasiat bol plán splnený na 109.2 % (na prasnice 18.5). Mladé chovné ošípané sa vydarili najmä predajom plemenných ošípaných (o kúpu sa javil veľký záujem). Vo výkrme sa stav zlepšil, keďže váhový prírastok vykazoval 0.41 kg (viac o 6dkg ako v r. 1968).

Chov oviec je uspokojivý. Pre získanie nových krvných línií v tomto roku sa kúpili za ZSSR 100 kusov kariiek a 4 barani plemena Askanijскеj merinky.

Chov koní vykazoval v r. 1969 10 plemenných kobýl odstavených bolo 8 žriebat. Odpredalo sa na aukčnom trhu v Topoľčiankach 2 športové kone, za ktoré sa utržilo Kčs 66.850.-

Čistý zisk bez dotácií	plán:	skutočnosť:	v r. 1968 skutočnosť:
V r. 1969 v tisícoch:	146	313	132
Dotácie od nadr. Orgánu:	380	371	462

Náklady

Spotreba materiálu:	2.486	1.697	1.937
Ostatné výdavky spolu:	90	96	91
Investičná výstavba:	1.726	1.436	

V r. 1969 bola ukončená a daná do používania novostavba dvojbytovka a 2 silážne jamy.

Socialistická súťaž

Na školskom majetku bolo uzavretých v roku 1969 celkom 11 kolektívnych záväzkov v celkovej hodnote Kčs 247.000.- Splnených bolo 6 kol. záväzkov, ktorých hodnota dosiahla Kčs 351.000.- Na škol. majetku boli v uplynulom roku 3 úrazy z toho smrteľný žiaden.

Text kroniky za rok 1969 zostavil: kronikár mesta

1970

Január

8. I v MsDKV prednášal „O živote a diele V.I.Lenina“ o 14 h. František Škula (42 prít.)
12. I v MsDLV detto
13. I „právník a VB s mládežou“, hovorili Dr. Štefanko a npor. VB Absolón. (17 prít. POU).
14. I v UŠ. „Sex problémy dospievajúcej mládeže“. Predniesli R. Musl a MUDr. R. Krejčí. (110 prít.)
15. I v SPTS Dr. Rakovský „O príčinách a vzniku II. svetovej vojny. (95 prít.)
18. I v MsDKV prednáška pre chovateľov „Význam drobného chovu“, hovoril I. Holečka (55 prít.)
21. I v UŠ „Príčiny II. svetovej vojny“ prednášal Dr. Rakovský (prít 90)
22. I v zasadačke MsNV prednášal Dr. Struhár „Ženské choroby“ (65 prít.)
22. I v UŠ prednášal Dr. Rakovský „Výsledky a usporiadanie sveta po II. svetovej vojne.“ (prít. 95.)
24. I Krajské divadlo v Nitre zahrало v MsDKV hru „Malé námestie“ (prít. 260)
27. I Krajské divadlo v Nitre zahrало „Harvej“ (prít. 430)
28. I „Láska, priateľstvo a manželstvo“, prednášal R. Musl a Dr. R. Krejčí v SPTS (prít. 110) Pre chlapcov.
29. I Detto (prít. 110). Pre dievčatá.

Február

4. II v MsDKV prednášal A. Valach na tému „Vývoj života na zemi“ (prít. 45).
8. II prednášal Doc. Ing. Fedor Malík na MsDKV- zasadačka na tému „Marhule, ochrana, pestovanie a rez“ (prít. 70)
9. II
10. II „Základy pedagogickej výchovy“ v ZDŠ prednášal R. Musl (prít. 25).
14. II „Právník a príslušník VB hovoria s mládežou“. Besedu v SPTS viedol Dr. Štefanko a npor. VB Motešický (prít. 110)
17. II Zasadnutie Komisie MsNV pre školstvo a kultúru hlavne pre oslavy 25. výročia oslobodenia mesta Sovietskou armádou a 100. výročia nar. V.I.Lenina.
20. II „Akú mládež potrebuje naša spoločnosť“ prednášal na túto tému R. Musl v Prílepskej štvrti (75 prít.)
23. II v MsDKV predviedli bratislavskí umelci „Sedem strieborných“ na čele s Hubinskou, Ličkom a s kapelou Janka Ozábala. (prít. 414)
25. II utorok popol. V kine Tekov sa usporiadala slávnosť s prednáškou o výročí FV a jeho dôsledkoch. Po prednáške sa premietal vhodný film. (260 prít.)
27. II sa konal v MsDKV beatový koncert Zlatomoraveckých beatových hudobníkov (435 prít.)

Marec

4. III v MsDKV prednášal dr. Rakovský na tému „Príčiny a vznik II. svetovej vojny“ (prít. 35).
6. III „Akú mládež potrebuje naša spoločnosť“ v OB Prílepská štvrť (pokračovanie z 20. II. t. r. R. Musl 60 prít.)
6. III „Spievam k srdcu“ vyst. Amatérov v Prílepe. štvrti (160 prít.)
8. III v MsDKV prednášal ovocinárom Gustáv Cajka z Nového mesta nad Váhom na tému „Nové smery v pestovaní broskýň“ (96 prít.)

11. III zopakoval ochotnícký krúžok J. Kráľa hru zo 7. III „Rozkošná príhoda“ (prít. 370 + 400)

13. III Prednášal v MsDKV pplk. Gahér „O vzniku II. svetovej vojny a SNP“ o 14.30 hod. (prít. 65)

V ten samý deň a v prednáške pokračoval pplk. Gahér o 16 hodine (65 prít.)

14. III Beseda s priamymi účastníkmi odboja proti fašizmu konal so žiakmi UŠ Filip Krta (prít. 170).

15. III na tú samú tému viedol besedu so žiakmi UŠ Gregor Turčan (75 prít.)

20. III „Akú mládež potrebuje naša spoločnosť“, prednášal v OB Chyzerovce R. Musl (prít. 70).

Pam. plakety- partizáni

25. III o 14. h. v div. sále MsDKV sa konalo Slávnostné zasadnutie orgánov MsNV, KSS, MSV, SNF zástupcov závodov podnikov a úpravov s týmto programom:

1. Hymny,
2. Slávnostný prejav Fr. Malý, preds. MsNV a I. Sarka, preds. MsV- KSS pozdravil hostí.
3. Prejav V. Závodného za delegáciu OV KSS, pplk. Čukanov za predstaviteľov Sov. armády (boli 3 sov. dôst. prít.) plk. Mesiarik za part. Jednotky zo SNP a prítomných part. Veliteľov z našej oblasti: plk. Révay, pplk. Gahér, Ing. Baník a Ing. Koza.
4. Odovzdali sa zaslúžilým pracovníkom, hosťom, školám, organizáciám a jednotlivcom pamätné plakety.
5. Nasledoval kultúrny program: spevokol gymnázia a kolekt. MsDKV.
6. Zakončenie a potom kladenie vencov k pamät. mesta.

25. III večer v MsDKV predviedlo bratislavské Divadielko poézie „Od Moskvy po Prahu“ (prít. 350)

Apríl

7. IV Vystúpenie spevákov „Spevom k srdcu“ (amatérov) v Chyzerovciach (OB) 200 návštevníkov.

9. IV Výhovný koncert pre školsku mládež v MsDKV o 9.15 hod. Prít. 43 os

9. IV Výhovný koncert pre školsku mládež v MsDKV o 11 h. 430 os.

12. IV V MsDKV prednášal G. Böhm „Všeobecne o včelárstve“ Prítomných 45.

13. IV „Právnik a príslušník VB s mládežou.“ Beseda v POU, ktorú viedli Dr. Jozef Štefanko a npor. Pavol Motešický z VB. Prít. 110.

13. IV „O trestnej činnosti mládeže“ besedu viedli v UŠ Dr. I. Štefankoa npor. VB I. Kučerák. Prítomných 110.

21. IV Divadielko poézie z Bratislavy predviedlo ki 100. výročiu narodenia V.I.Lenina predstavenie „Lenin večne živý“. Prít. 400.

21. IV prednášal v MsDKV na tému „Osloboditeľské hnutie v Zl. Moravciach a okolí“ Dr. Š. Rakovský. Prít. 61.

27. IV prednášal R. Musl v OB v Chyzerovciach na tému „Lenina mládež, Lenin a dnešok“. Prít. 51

27. IV „Akú mládež potrebuje naša spoločnosť“ na pokračovanie prednášal v Chyzerovciach R. Musl. Prít. 45.

Máj

Prvomájové oslavy

1. V sa oslavoval sviatok práce zasa okázale ako iné roky. Budiček o 6. h. hlásil občanom dychovou hudbou dôležitosť dňa. Ďalej o 8 hod. bol nástup manifestantov na zoradisti podľa plánu o 9 hod. na Námestí Osloboditeľov sa konala vlastná oslava a to:

1. Hymny
2. Otvorenie Fr. Malým preds. MsNV-u,
3. Prejav zástupcu ÚV-SNF- Dr. Jaozefa Mravíka, Internacionála,
4. Internacionála,
5. Sprievod účastníkov osláv smerom na ulicu K. Gottwalda. Čelo sprievodu utvorila mládež a zamestnanci n. p. Calex podľa plánu. Od 12 h. do 15 h. bola poludňajšia prestávka a od 15. h. ľudová veselica v parku. Sprievodu sa zúčastnilo 18.200 osôb.
12. V prednášal MUDr. Berlanský pre ZDŠ (dievč. IX ročníka) Sexuálne problémy 15. ročných. Prít. 60.
12. V Krajové divadlo z Nitry zahralo v MsDKV večer hru „Búrka“. Prít. 370
14. V „Sexuálne problémy vyše 15. ročných (chlapci IX. Roč.) UŠ. Prít. 90. Prednášal MUDr. R Krejčí (pre chlapcov)
14. V „Sexuálne problémy 15. ročných (chlapci IX. Roč.) prednášal Dr. Berlanský. Prít. 55.
15. V „Pohlavná výchova dospelujúcej mládeže.“ Prednášal v UŠ (pre dievčatá) Dr. R. Krejčí. Prít. 90
18. V „Pohlavná výchova dospelujúcej mládeže.“ Prednášal v UŠ (pokrač. pre dievčatá) Dr. R. Krejčí. Prít. 60
19. V Detto pre chlapcov UŠ, prít. 70
20. V Detto pre chlapcov UŠ, prít. 50
22. V „Morálka a právo“ beseda so žiakmi IX. Ročníkov. Viedli ju Dr. I. Štefanko a npor. VB Absolon. Prít. V ZDŠ 120.
22. V Detto prít. 120
26. V MsDKV organizoval prednášku Dr. R. Krejčího o „Ochrana zdravia starších občanov a dôchodkové zabetňzpečenie“. Prít 85

Jún

3. VI „Sexuálne problémy“ pre chlapcov IX. roč. ZDŠ prednášal Dr. Berlanský. Prít. 52
4. VI „Sexuálne problémy pre dievčatá“ IX. Roč. ZDŠ. Prednášal Dr. Berlanský. Prítomných 60.
9. VI Nitrianske krajové divadlo predviedlo v MsDKV hru „Natý louce zelené“. Prítomných 200.

Júl

Nebolo pozoruhodných kultúrnych ani politických podujatí. Prebiehala žatva a mlatba, ktorá sa pretiahli aj do augusta.

August

Prázdniny, pokračovalo sa v žatve a mlatbe, iba oslavy SNP boli slávnostnejšie.

Oslavy SNP- náhrobník padlým hrdinom

29. VIII MsV- KSS, MsNV, MsV- SNF, MO- SPB usporiadali z príležitosti osláv 2ž. výročia SNP a odhaenia pamätníka padlým v SNP Slávnostné zhromaždenie oragánov a zástupcov závodov podnikov a občanov o 10. hod. na mietsnom cintoríne s týmto programom:

1. Hymny ČSSR a ZSSR,
2. Slávnostný prejav,

3. Odhalenie pamätníka,
4. Položenie vencov.

Náhrobník predstavuje umučeného partizána (odliaty z bronzu) v ležatej polohe a patričným textom. Náhrobník je dielom akad. sochára Pavla Chrt'ana a arch. Ing. Jozefa Vicela. JE na plochom podstavci zo švédskeho ružového mramoru. Financovali ho Min. Kultúry, ONV a MsNV čiastkou cca Kčs 380.000.- cez „Dielo“ v Bratislave.

September

2. IX. zahral tu v MsDKV divadelný súbor Divadla v Uhorskom Hradišti hru „Posledný muž“ v prítomnosti 200 hostí.

15. IX. zahrali tu bratislavskí komici Slivka, Velšicová, Krištof a ďalší hru „Trapas s kofolou“ s veľmi dobrým výsledkom. Prítomných 435.

22. IX. Taktiež v divadelnej sále MsDKV predviedli svoje hudobné umenie koncertné členovia miestnej beatovej skupiny „Pilrimus“. Prítomných 420.

24. IX. „SNP a jeho priebeh na Zlatomoravecku“ predniesol do miestneho rozhlasu s. Korček, príslušník II. Čsl. Pradesantnej brigády.

24. IX. „Partizánskymi chodníkmi“ v SPTS predniesol Štefan Klečko. Prítomných 95.

Október

1. X. „Hovoríme s účastníkom SNP“ beseda so s. Fábrym v U. Š. prít. 60.

6. X. Krajské divadlo v Nitre predviedlo v MsDKV hru „Kráľovstvo na zemi.“ Prítomných 160.

8. X. „O slovesných ľudových nástrojoch a o ľudovej piesni“ Hudobno- výchovný seminár pre mládež miestnych škôl. O 10. h. predpoludním 435 prít. Predviedli bratislavskí umelci.

8. 10. Detto ————— o 11. hodine prítomných 437.

14. X. O 15. h. v kinosále Tekov prednáška Dr. Mikuláša Kliského „O význame zmluvy medzi ČSSR a ZSSR prítomných 350.

November

Oslavy VOSR

6. XI. Na základe rozhodnutia okr. Politicko – organizačnej komisie uskutočnili sa v našom meste oslavy 53. výročia Veľkej októbrovej socialistickej revolúcie dňa 6. októbra s týmto programom:

1. o 14. h. kladenie vencov k pomníku partizána. Zraz zástupcov organizácií, ktoré položia veniec bol o 13. h. 45 m. Vence položili Calex, UŠ, SPTS, POU, Rušňové depo, MsNV, ZČSP, ZDŠ sídlisko.

O 14 h 30 m. sa konala verejná manifestácia na Námestí Osloboditeľov s týmto programom:

- a) Hymny ČSSR a ZSSR,
- b) Otvorenie
- c) Slávnostný prejav,
- d) Schválenie zdarvice sovietskemu ľudu,
- e) Internacionála.

O 19 h. vystúpil v MsDKV Slovesný ľudový umelecký kolektív, Prít. 435.

6. XI. V ZDŠ prednášala M. Mičková žiakom ústavu „O dojmach zo ZSSR“ Prít. 75

9. XI. V SPTS prednášal Dr. Rakovský „O veľkej októbrovej socialistickej revolúcii. Prítomných 90.

10. XI. Detto v Dome pionierov a mládeže. Prítomných 45.

10. XI. Večer v MsDKV zahrlo Krajské divadlo v Nitre obľúbenú hru „Dom so 7 balkónmi“. Prítomných 320.

11. XI. Divalo na korrze z Bratislavy zahralo tu v MsDKV hru „Nebudem viac blúdiť“ Prítomných 300.

19. XI. O 13 h. zasadala na MsNV Mierová rada, na ktorej sa zúčastnila početná delegácia Okresnej mierovej rady v Nitre.

24. XI. konal sa v MsDKV výchovný koncert mládeže „Musogskij- Prokofiev- Čajkovskij“ v rámci mesiaca ČSSP – a prítomných 450. Presedom zolený I. Kletečka.

30. XI. konal sa v MsDKV krásny večer plný, nezabudnuteľných zážitkov, so speváčkou Alenou Tichou, ktorá predviedla svoj bohatý spevácky program. Prítomných 450.

December

3. XII. v ZDŠ prednášala MUDr. Marta Stienová na tému „Ako sa správne stravovať“.

9. XII v MsDKV bola beseda so sovietskymi vojakmi. Prítomných 435.

11. XII. prednášal v UŠ na tému „Veľká októbrová socialistická revolúcia Dr. Š. Rakovský. Prítomných bolo 110 žiakov a učiteľov.

15. XII. „Posudok píše si každý sám“, na ktorú tému sa konala abeseda o SNP a čsl. zahraničnom odboji s ing. Jozefom Baníkom . Prítomných 435.

Mestský národný výbor

Hospodárenie mesta

Plánované príjmy za rok 1970 mali robiť celkom 7.221.000 Kčs

V skutočnosti robili 9.04+.000.-

Tedy 125 %

Plánované výdavky mali robiť v r. 1970 7.221.000 Kčs

V skutočnosti robili 8.294.000 Kčs

Tedy 114 %

Čistka Kčs 1.825.000.- ktorou boli prekročené plánované príjmy, sa dosiahla z daní a poplatkov, ako aj z vlastných príjmov a mimoriadnych dotácií z FRR.

Čistka Kčs 1.072.000, ktorou bola prekročená plánovaná výdavková časť, bola použitá na úseku stavebníctva o Kčs 500.000.- pre zabezpečenie projektovej a rozpočtovej dokumentácie na výrobnú halu 29. augusta, ktorá po predbežných výberových jednaniach má sa postaviť v Zl. Moravciach oproti závodu Calex. Ďalšia čiastka bola prekročená na bytovej a občianskej vybavenosti priestoru d'atelinísk n aMK a sekundárnej sieti. Tiež bola prekročená údržba MK a chodníkov i nákupov sólostrojov pre hospodársky dvor, kde bolo celkovo prekročené o 746.000 Kčs. Hospodárenie MsNV bolo v rou 1970 celkovo priaznivé, nakoľko príjmová časť prevyšovala o Kčs 747.000.-

Investície:

Investície, ktoré neboli zahrnuté do rozpočtu slúžili tiež zvyšovaniu životnej úrovne obyvateľstva. Bolo to v r. 1970:

Ukončenie provizórneho vodovodu a zpočatia nového, započatie práce na rozvodovej sieti, na ktorých sa preinvestovalo Kčs 1.870.000.-

Započatie regulácie tokov Žitavy a Zlatňanky stálo Kčs 1.099.000.-

Okrem uvedených investícií boli v roku 1970 splnené nasledovné akcie v našom meste:

1. Výstavba nástupišt'a ČSAD v hodnote 1.500.000 Kčs zo združených prostriedkov (MsNV prispel spolu s Calexom a PNT).

2. Bola ukončená výstavba benzínového čerpadla na hlav. ceste Nitra- Ban. Bystrica v hodn. 1.000.000 Kčs malo byť zatvorené čerpadlo v meste, ale na zákrok MsNV bolo od tohto opustené pre potrebný predaj.

3. Bol odovzdaný do užívania Dom služieb 2.500.000 Kčs

4. Závod Kameňolomy postavil dielne a opravovne na Bernolákovej ulici v hodnote 1.000.000 Kčs

5. MsNV zabezpečil výstavbu náhrobníka účastníkom SNP, ktorí položili tu svoje životy pre našu spoločnosť. Tu bolo preinveszovaných 300.000 Kčs.

V priebehu roku 1970 bola zvedená prípojka plynofikácie do kotolne na Sídlišku, ktorá zabezpečuje vykurovanie bytových jednotiek. Bolo prebudovaných Kčs 600.000.- Bola rozšírená sekundárna sieť na Ďateliniskách, potom ul. Viničnej, kde sa preinvestovalo Kčs 319.000.-

Na území mesta boli rozšírené MK, chodníky ako i prevádzaná údržba na doterajších miestnych komunikáciách, kde sa preinvestovalo Kčs 1.128.000.-

O moc horšia situácia je pri výstavbe učňovského strediska Calex, na ktorom je plán preinvestovať 2% mil. Kčs, ale sa preinvestovalo len Kčs 1.000.000.- Podobne na výstavbe opravovne ČSAD, ktorá mala byť dokončená do r. 1969, ale ešte doteraz je nepreinvestovaných Kčs 6.800.000.- Pozemné stavby teda neplnia plán. Obdobne je to vo výstavbe experimentálnej ZDŠ za plánovaných Kčs 44. mil., kde sa ešte výstavbou nezapočalo. Na úseku výstavby bytovej sa v r. 1970 zaznamenali tieto výsledky:

V komunálnej bytovej výstavbe bolo ukončených	48 bytov
V družstevnej bytovej výstavbe	33 bytov
individuálnej výstavbe	41 bytov
Celkove bolo daných do užívania	122 bytov.

Pri rozvoji a zveľaďovaní mesta boli nápomocné školy, závody i občania. Pokračovalo sa tiež v akcii „Národ deťom“ pri dobrých výsledkov. Soc. záväzky boli prekonané. Bolo odpracovaných 272.831 brigádnických hodín a vytvorená hodnota diela za Kčs 9.664.000.- V mesiaci december sa započalo s prácami na úprave Námestia Osloboditeľov, tak sa robilo aj na výstavbe amfiteátru, kde však sa nemohlo pokračovať, pretože OSP nezabezpečí výstavbu pódia ako i premietacej kabíny.

Práce v meste i v podnikoch čakajú na svoje zakončenie v budúcom roku. MsNV pre rok 1971 počíta s vlastnými príjmami	Kčs 2.046.000.-
s dotáciami ONV v čiastke	Kčs 4.470.000.-
s účelovými subvenciami	Kčs 100.000.-

celkové príjmy rozpočtu MsNV v r. 1971 boli tedy Kčs 6.616.000.-

Plánované výdavky boli rozpísané do jednotlivých kapitol v súlade so stanovenými limitami určenými ONV.

Združené služby mesta

ZS mesta

Podnik plánované ukazovatele splnil celkom dobre. Plnenie bolo takéto:

Výkony	Kčs 5.059.188.-	+ Kčs 397.000.-
Tržby	Kčs 4.296.850.-	+ Kčs 417.000.-
Čistý zisk	Kčs 624.350.-	+ Kčs 154.000.-
Dôchodková daň	Kčs 181.955.-	+ Kčs 37.000.-

Inak to bolo s prácou hosp. pracovníkov ZS a to:

Dom služieb bol odovzdný do prevádzky o 7 mesiacov neskôršie a najmä prevádzky holičstvo a kaderníctvo i zberňa šiat na čistenie boli neskoro odovzdané k prevádzke. (Na príčine boli Poz. stavby)

Domová správa

Vlastné príjmy ani teraz nestačili kryť netačili vyoké náklady prevádzky. MsNV im poskytol aj na rok 1970 dotáciu na stratu v čiastke Kčs 877 tisíc. ani služby neplnila DS k uspokojeniu. V r. 1970 bolo viacej sťažnosti na dodávku tepla a teplej vody, najmä z kotolne č. 11. Nebola dore zabezpečená čistota okolia domov, v odvoze smeti pri poskytovaní počtu smetových nádob.

Mestský dom kultúry a vzdelávania

MsDKV

Okrem uvedených akcií po mesiacoch vykonávali pracovníci MsDKV akcie pre miestne podniky, školy, úrady a vôbec verejnosť.

Počet stálych pracovníkov MsDKV bol 15 a 3 externý.

Mestská ľudová knižnica

Knižnica

Má dnes už 13.770 zväzkov kníh, z čoho v tomto roku bolo získaných 772 zväzkov, v hodnote Kčs 17.392.00.-

čitateľov sa vystriedalo v knižnici za rok 1069. Výpožičiek bolo 19.230 zväzkov. Z tohto bolo náučných kníh 1.989 zv. Kultúrno- knižných akcií bolo za rok celkom vyše 40 z rozličných kultúrnych sfér.

Dom pionierov a mládeže

Dom pionierov

Mimo drobných zvyčajných prác sa poriadala veľká výstava prác krúžkov k 25. výročiu oslobodenia, ktorú navštívilo do 1600 osôb. Počet zamestancov je 4 stáli a 9 externí.

Mestské múzeum

Múzeum

Muzeálne zbierky a výstavy navštívilo celkom 4.236 osôb. Ku koncu roku 1970 zbierkové predmety počítali celkom 3.364 kusov, z toho za tento rok pribudlo 78 kusov evidovaných. Počet zamestnancov bol ako predtým, usporiadali sa celkom 3 výstavy:

1. Vo februári nálezy z Nemčian a V. Vozokán z ml. doby kamennej
2. V marci a apríli výstava 25. výročia oslobodenia mesta a okolia.
3. V septembri výstava volútovej a kamelovanej kultúry z Nevidzian.

V kult. osv. činnosti čiastočne s MsDKV a čiastočne samostatne. Riaditeľ múzea predniesol 11 prednášok (hl- e V.I.Lenin, Vznik KSČ v Zl. Moravciach, VOSR a i.). Údržbár múzea chodil po okolí, kde viacerých vyučoval preparácii vtáctva pre školy. Riaditeľ múzea vypracoval pre ONV- kult. Návrh na pamätnú izbu na Skýcove a na chránené územia v Hosti, Modoši a v Slepčanoch. V publikačnej činnosti previedol: Do Calexu 1 článok, pre Nitriansky hlas 7 článkov. Dokončil pre publikáciu monografiu „Topolčianky“ a vypracoval materiál pre národopisnú monografiu Skýcova pre ved. zborník SNM v Martine. Napísal brožúru (vyšla nákladom Múzea) „25 výročie oslobodenia Zlatých Moraviec a okolia Sovietskou armádou“. Vypracoval Príspevok do Encyklopédie SAV (slovník obcí) pre územie bývalých okresov Zl. Moravce a Vráble. Riad. múzea vykonáva aj funkciu mest. kronikára, stránickej funkcie, ochrancu prírody a pamiatok a i. Z titulu posledného sa pričínal o postavenie náhrobníka padlým partizánom v Zl. Moravciach, o postavenie pam. tabule V. Šimkovi v Žitavanoch, P. Báťovi v Beladiciach, podieľal sa na prípravách osláv 150. výročia nar. Janka Kráľa, previedol prieskum pre pamätník padlým partizánom v Drahožickej Huti a iné. Je zapojený do viacerého spoločensko a vedecko – politických inštitúcií a koncom roku organizoval s pomocou

gymnázia a iných škôl zber pamätného materiálu pre výstavu Vzniku KSČ a robotníckeho hnutia v roku 1971.

Školy

Na gymnáziu sa nič podsattného nezaznamenalo vo vývoji školy a pod. na SPTS.

V učňovských školách bolo postavených vo dvore v dvoch drevených chatách 6 učebien v náklade Kčs 750.000.- V tomto roku bolo vyše 920 žiakov, 21 učiteľov a 7 vychovávateľov. Iné zmeny pozoruhodné neboli.

Calex

Podniky

V továrni sa vyrobilo v tomto roku nové druhy chladiacich aparátov. Výčapný pult VS-3 trojkohútový chladiaci výčapný komplet na pivo. Tento typ Calex VS- 3 má štvoraké prevedenie.

Kovoplast záv. Zl. Moravce

Výroba v roku 1970 dosiahla celkom 62 908 kusov vyrobených sústrojov. Na export bolo vyrobených a vyvezených 34.500 kusov sústrojo.

Vedúci záodu za dobrý výsledok bol vyznamenaný s vyznamenaním „Za zásluhy a výstavbu“ prezidentovi republiky dňa 30. IV. 1971. V roku 1970 narástol počet pracovníkov na 200, z toho 86 žien a 114 mužov.

ČSAD

Podniku bol pridelený nový autobus FL-11 za Kčs 36.000.- Takisto jeden autobus pre mestské vybavenie RTO. Bola vybudovaná nová autobusová stanica so združených prostriedkov ČSAD, Calex MsNV za Kčs 1.300.000.- Nové autobusy začali premávať na trati:

Zlaté Moravce- Pustý Chotár- Nitra,

Štúrovo- Bojnice,

Nitra- Zlaté Moravce- Košice

Bola zrušená autobusová trať na Budapešť. Bola rozšírená mestská doprava po Jesenského ulicu. Zvýšil sa stav prívieskových autobusov o 2.

Šport

V tomto roku sa prebojovali kolári Calexu do II. ligy. Muži Calexu začali znova Hádzanú (súťaž v divízii) Volejbal sa rozpadol. V roku 1970/71 sa o futbale prebojovalo „A“ mužstvo do divízie.

Školský majetok Strednej poľnohospodárskej technickej školy v Zlatých Moravciach

Školský majetok

Rastlinná výroba

V tomto roku nepriaznivé klimatické podmienky zapríčinili poľnej výrobe hodne strát a nesplnenie plánovanej výroby. Najviac boli postihnuté obiloviny. Plánovaný výnos na 1 ha bol 30 g a dosiahol iba výnos 26.22, hoci v r. 1969 robil výnos až 33,5 g. Ani pri kukurici a siláži sa nesplnil plánovaný výnos. Viacročné krmoviny dosiahli výnos nad plán. V úrode hrozna bol dobrý výsledok. Na ž ha bolo 9l g hrozna po ha, hoci plán bol len 50 na ha.

Živočišná výroba

Plánovaná úžitkovosť u všetkých zvierat bolo splnené až na výkrm ošípaných , kde bol menší prírastok namiesto plánovaných denných 0.50 bol iba 0.45.

U chovu dojníc bol splnený plán dojivosti a to plánované bolo na kravu ročite 2,920 l a dosiahlo 2,924 l.

U mladého dobytku v odchove teliat od 100 kráv bolo 90 kusov hoci plán predpisoval len 83 kusov teliat. Aj denný prírastok bol lepší než predpisoval plán. Podobne u jalovic a výkrmného hovädzieho dobytku.

V stave prasníc predpisoval plán 70 kusov a bolo len 64 kusov.

Ani v chove plemenných kancov a prasničiek sa nesplnil plán pre malé maštálne priestory, bonové maštale sa dali do prevádzky len v decembri tohto roku. Vo výkrme ošípaných sa tiež nesplnil plán.

Chov oviec dosiahol dobré výsledky, vďakanovému druhu oviec, askanijských meriniek, kde dosiahol priemer vln v striže 8-9 kg. Dobré sa odpredalo aj 25 ks plemenných baranov (80 % bolo v triede ER) Majetok zakúpil 350 ks jahneniec Cigajky na zmluvný výkrm pre Taliansko (čistý zis z tohto bol 50.000 Kčs)

Pri chove koní sú dobré podmienky a preto sa zasa mohlo odbre predať na aukcii 4 šport koni do zahraničia.

Tržby a výnosy z výrobkov rastlinných a živočíšnych vyzerali takto:

Tržby a výnosy	plán 1970:	skutočnosť: 1970	skutočnosť 1969:
celkom:	<u>5.039</u>	<u>5.047</u>	<u>4.856</u>
Investičná výst. 1970:	2.133	—	—
vyhotovenie projekcie:	60	—	—

V roku 1970 bola ukončená daná do prevádzky odchovňa ošípaných a prechádza ešte do roku 1971-1972.

V štrbom štvrtroku sa započalo s rekonštrukciou vnútrozávodnej cesty v ojekte nášho majetku. Iné investície nákup vínnej pivnoce, ktorá sa nachádza v areáli školského majetku. Nakúpené nové stroje boli zaradené do prevádzky v priebehu roka 1970.

Zdroje financovania investícií v roku 1970 na fonde výstavby spolu..... Kčs 1.996.000.-

úhrady faktúrKčs 1.762

zostatok fondu výstavby koncom rokuKčs 234.-

Socialistická súťaž

Bolo uzavretých celkom 9 kolektívnych záväzkov. Celková hodnota činila Kčs 203 tisíc. splnených bolo 6 kol. záväzkov v hodnote Kčs 195.544.-

Na školskom majetku bol iba 1 úraz.

Plán na r. 1971 má dosiahnuť zásadný žiadúci obrat v doterajšom vývoji ekonomiky školského majetku.

Text kroniky za rok 1970 zostavil: Štefan Rakovský